

— 2 —

2

[illegible]

• **Prüfung** •

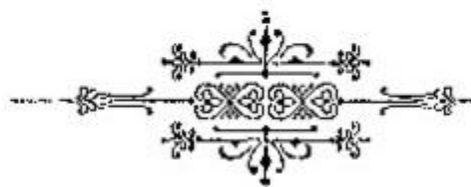
[illegible]

LØGTINGS- TIDINDI

1889

BERETNING
OM
LAGTINGSSAMLINGEN

1889.

THORSHAVN.

TRYKT I FÆRO AMSTJODANDES BOKTRYKKERI.

1890.

Føroya Landbókasavn

Lagtinget aabnedes den 29de Juli.

Medlemmer.

Amtmand Lorentz Høyer Buchwaldt (R. D.).
Provst Jens Christian Evensen.

* * *

For Norderøernes Præstegjæld:
Kjøbmand Johan Christian Djurhuus,
Sysselmand Clement Olsen.

For Østerg Præstegjæld:
Skolelærer Johannes Petersen (D. M.),
Skolelærer Joen Poulsen,
Tømmermand Samuel Jacob Rasmussen,
Kaldsmand Christian Ludvig Weihe.

For Nordstrøms Præstegjæld:
Kongs- og Odelsbonde Ole Jacobsen.
Handelsmand Olaus J. M. Joensen,

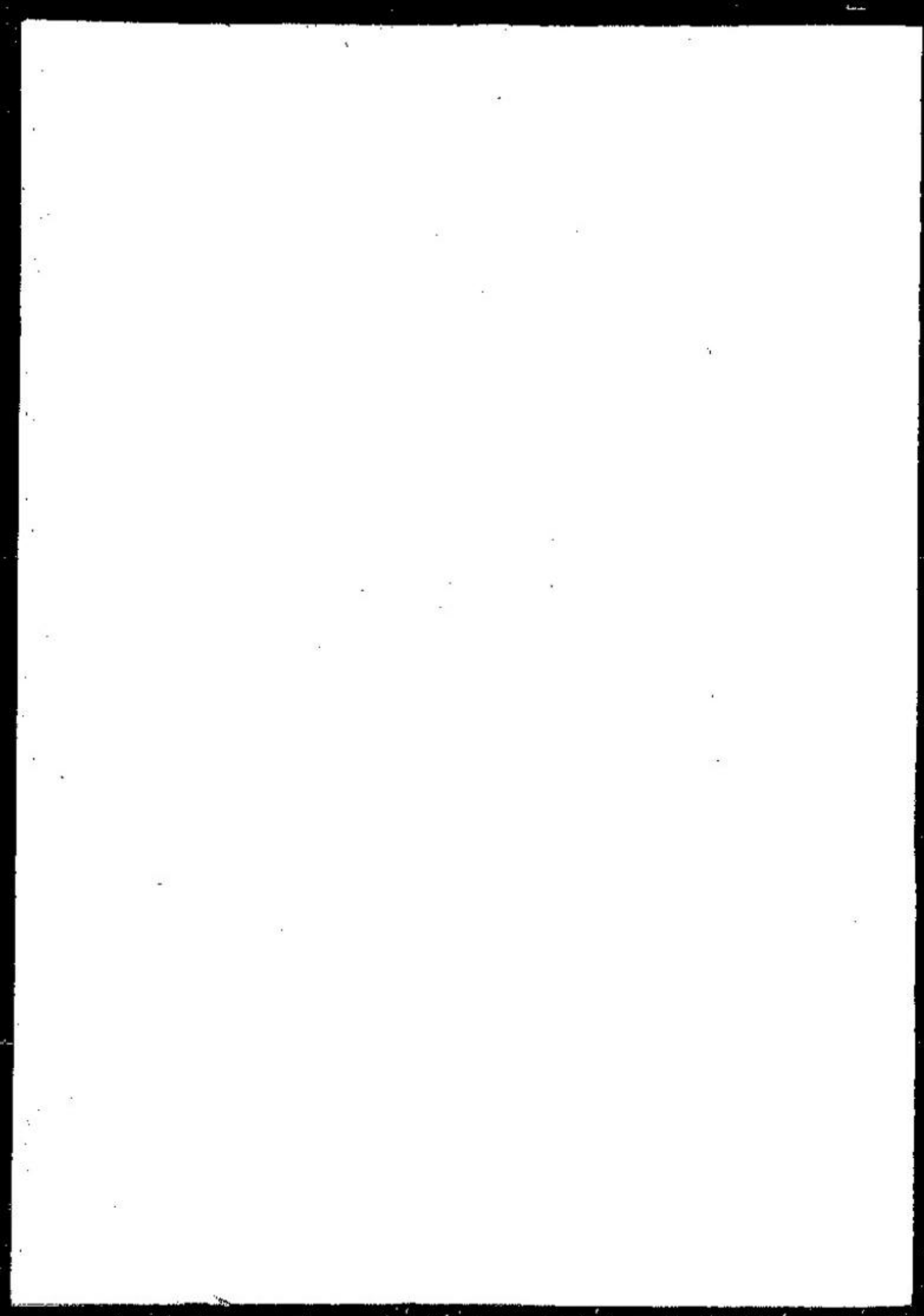
For Sydstrøms Præstegjæld:
Sognepræst Christian Andreas Hansen,
Maler Dione Isaksen,
Sysselmand Hans Christoffer Müller (D. M.),
Kjøbmand Andreas William Restorff,

For Vaagø Præstegjæld:
Odelsbonde Michel Danielsen,
Sysselmand Zacharias Nielsen (D. M.).

For Sandø Præstegjæld:
Odelsbonde Ole Johannesen,
Handelsmand Poul Petersen,

For Sudergø Præstegjæld:
Postexpeditør Oliver Effersøe,
Odelsbonde Johan Henrik Schrøter (Jespersen).

Til Sekretærer valgtes: Poulsen og Isaksen.

I. Eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Handelsregistre, Firma og Prokura af 1ste Marts 1889.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes Skrivelse fra Justitsministeriet af 13de April 1889, hvorved Lagtingets Betænkning udbedes over den under 1ste Marts s. A. emanerede Lov om Handelsregistre, Firma og Prokura, som Regeringen er bemyndiget til ved kongelig Anordning at sætte i Kraft paa Færøerne med de fornødne Lempelser.

Den 3dje August foretoges Sagens 1ste Behandling. Formanden foreslog at henvise den til Udvalget for forskjelligartede Sager, hvilket Forslag enstemmig vedtoges med 19 Stemmer, og overgik Sagen dermed til 2den Behandling.

Udvalget (der bestod af Djurhuus, Effersøe og Restorff) afgav følgende, den 7de August fremlagte,

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er afgivet til Betænkning en Skrivelse fra Justitsministeriet til Færø Amt af 13de April sidstl., hvori Lagtingets Udtalelse indhentes om de Ændringer eller Modifikationer, som skjønnest at burde foretages, begrundet ved virkelige lokale Særegenheder, i Lov af 1ste Marts d. A. om Handelsregistre, Firma og Prokura.

I den Anledning har Udvalget gennemgaaet Loven og finder Anledning til at gøre opmærksom paa følgende §§, som formenes at trænge til Ændringer:

Til § 2, andet Stykke (for saa vidt Anmelderne ikke give personligt Møde for Registreringsmyndigheden, skulde deres Underskrifter være notarielt bekræftede^{*)}) tilføjes:

«eller attesterede af vedkommende Sysselmand».

Denne Tilføjelse vil være nødvendig, da det er altfor besværligt at foretage en Rejse til Thorshavn for at møde for Notarius Publikus.

I § 4 (der bl. a. bestemmer, at Anmeldelser til Handelsregistret skulde indrykkes i „Berlingske Tidende“ samt udenfor Sjællands Stift tillige i vedkommende Stiftstidende^{*)}) udgaar:

«vedkommende Stiftstidende»

og sættes i Stedet:

«den for Færøerne autoriserede Tidende til Indrykkelse af offentlige Bekjendtgørelser».

Af § 35 (der omhandler, hvem der efter denne Lov anses som Handlende og blandt Undtagelserne nævner: „b, Høkere, samt de, der drive saadan Handel, som omhandles i Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. m. af 29de December 1857 §§ 49, 50, 52 og 57^{*)}») udgaar:

«b, Høkere—57».

§ 36 (om Betaling for Anmeldelser m. v. „som for Kjøbenhavn, Kjøbstædernes og Handelspladsernes Vedkommende tilfælde vedkommende Bys Kasse og for Landets Vedkommende Amtsfattigkassen^{*)}») forandres derhen, at

«Betalingen tilfalder Færø Amts Fattigkasse».

^{*)} De Ord, der staa i Klammer, findes ikke i Betænkningen, men tilføjes her for Tydeligheds Skyld.

Efter sidste Linje sættes:

«For Attest af Sysselmanen betales for hver Forretning 1 Kr.».

§ 37, 2det Stykke („... Lov om Benyttelse af Firmaer samt Fuldmagter til at underskrive per prokura m. m. af 23de Januar 1862 ophæves fra 1ste Juli 1889...“). I Stedet for:

«ophæves fra 1ste Juli 1889»

sættes:

«ophæves fra den Dag, denne Lov træder i Kraft paa Færøerne».

I Udvalget for forskelligartede Sager, Lagtingssalen, den 6te Avgust 1889.

J. C. Djurhuus. Oliver Effersøe.

A. W. Restorff.

Den 10de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Udvalgets Forslag til Ændringer i Loven forhandlede, hvorefter Sagen overgik til 3dje Behandling.

Den 16de Avgust fremlagdes saalydende

Ændringsforslag

til

Udvalgets Betænkning i Sagen om en eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Handelsregistre, Firma og Prokura af 1ste Marts 1889.

1. ad § 1. Efter «Politimesteren (der fører Handelsregistret)» indsættes «paa Færøerne Landfogden».

2. ad § 2. Til 1ste Stykke tilføjes: «Udenfor Thorshavn kan Anmeldelsen indgives til vedkommende Sysselman paa Landfogdens Vegne. Sker Anmeldelsen for Sysselmanen, har denne strax at indsende den til Landfogden».

I 2det Stykke indsættes efter Registreringsmyndigheden «eller vedkommende Sysselman».

3. ad § 4. Efter Ordet «Stiftstidende» sættes: «og paa Færøerne i den dersteds til Optagelse af retslige og offentlige Bekjendtgørelser autoriserede Tidende».

*) De Ord, der staa i Klammer, findes ikke i Betænkningen eller Ændringsforslaget, men tilføjes her for Tydelighedens Skyld.

4. ad § 16. Efter «(§1)» i 3dje Linje indsættes: «jfr. § 2».

5. ad § 37. Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden fastsættes til 1ste Juli 1890.

6. Blanketter til Anmeldelse af Firma bør kunne erholdes udleverede, foruden hos Landfogden, tillige hos Sysselmændene. (jfr. Anordning om Førelse af Handelsregistret af 24de Maj d. A. § 10, der forudsættes samtidig med Loven at blive udvidet til at gjælde paa Færøerne.)

I Udvalget for forskelligartede Sager, Lagtinget, den 15de Avgust 1889.

J. C. Djurhuus, A. W. Restorff.

Ordfører.

Oliver Effersøe.

Den 20de Avgust foretoges Sagens 3dje Behandling.

Udvalgets Ændringsforslag Punkt 1 og 2 ad Lovens §§ 1 og 2 sattes samlede under Afstemning og vedtoges enstemmig med 19 St.

Udvalgets Ændringsforslag Punkt 3 ad Lovens § 4 vedtoges ligeledes enstemmig med 19 St.

Sammes Ændringsforslag Punkt 4 ad Lovens § 16 vedtoges enstemmig med 18 St.

Sammes Ændringsforslag Punkt 5 ad Lovens § 37 vedtoges enstemmig med 17 St.

Endelig vedtoges Sammes Ændringsforslag Punkt 6 enstemmig med 19 St.

Derefter sattes Udvalgets Ændringsforslag Punkt 1—6 i sin Helhed under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 19 Stemmer. — Schrøter var fraværende.

Hermed betragtedes Udvalgets oprindelige Forslag som bortfaldet.

Den 16de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling i Sagen:

Efter at det høje Ministeriums Skrivelse til Færø Amt af 13de April d. A., hvormed fulgte Lov om Handelsregistre, Firma og Prokura af 1ste Marts d. A., har været forelagt Lagtinget, er det i Tinget vedtaget overensstemmende med nævnte Skrivelse at foreslaa nogle Ændringer, som ere begrundede i de herværende lokale Særegenheder.

Med Henviſning til Udvalgsbetænkningen og det derefter ved 3dje Behandling ſtillede Ændringsforſlag, ſom enſtemmig blev vedtaget i Tinget, tillader man ſig ærbødigſt at foreslaa ovennævnte Lov med Modifikationer udvidet til at gjælde paa Færøerne, hvorhos man tillige ſkal gjøre opmærksom paa Indſtillingspunkt 6

i nævnte Ændringsforſlag om Blanketter: Udlevering til Anmeldelse af Firmaer.

Lagtinget, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt. J. C. Djurhuus,

Ordfører.

Til
Juſtitsminiſteriet.

Joſen Poulsen.

II. Eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Foranſtaltninger til Forebyggelse af Ulykkeſtilfælde ved Brug af Maskiner m. m. af 12te April 1889.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes Skrivelse fra Juſtitsminiſteriet af 4de Maj 1889, hvorved Lagtingets Betænkning udbedes over den under 12te April s. A. emanerede Lov om Foranſtaltninger til Forebyggelse af Ulykkeſtilfælde ved Brug af Maskiner m. v.

Den 3dje Avguſt foretoges Sagens 1ſte Behandling. Formanden foreslog at henviſe den til Udvalget for forſkjelligartede Sager, hvilket Forſlag enſtemmig vedtoges med 18 St., og overgik Sagen derpaa til 2den Behandling.

Den 7de Avguſt fremlagdes Udvalgets Betænkning, hvori det, da der exiſterer paa Færøerne for Tiden kun en eneste Fabrikvirksomhed, nemlig i Thorshavn, foreslaar henſtillet: om Juſtitsminiſteriet allerede nu finder Anledning til at udvide Loven til Færøerne. Med Hensyn til de enkelte §§ foreslaas mindre væsentlige Ændringer i §§ 15 og 20.

Den 12te Avguſt foretoges Sagens 2den Behandling. Udvalgets Henſtilling ſamt Forſlag til Ændringer i Lovens §§ 15 og 20 forhandlede, hvorefter Sagen overgik til 3dje Behandling.

Den 15de Avguſt fremlagdes ſaa-lydende

Motiveret Ændringsforſlag

fra

Udvalget til ſammes Forſlag i Sagen angaaende en eventuel Udvidelse til Færøerne af Loven af 12te April d. A. om Foranſtaltninger til Forebyggelse af Ulykkeſtilfælde ved Brug af Maskiner m. m.

Der findes paa Færøerne for Tiden kun en eneste Fabrik, ſom kan komme ind under Lovens Beſtemmelſer, nemlig en Fabrik i Thorshavn for Tilvirkning af Fiskeſteprodukter, ſom drives ved Dampkraft. Alene for denne Fabriks Vedkommende at udvide Loven ſaaledes, at Lovens Forſkrifter i § 11. 1, om Tilsyn ved aarlige Eftersyn af Fabrikſpektoſater, efterkommes i ſin Helhed, har Udvalget ikke troet at kunne tilraade af Hensyn til Udgifterne og Beſværligheden ved Tilsynet, hvorimod man heller ikke tror at kunne forſvare helt at fraraade ethvert ſom helſt Tilsyn. At en af de i Lovens § 12 omhandlede Aſſiſtenter under Fabrikſpektoſterne oftere rejſer herop for en enkelt Fabriks Skyld, vil næppe ſke, og at overlade Tilsynet til Folk, ſom mangle tilſtrækkelig Fagkundskab, vil ingen Garanti give. Udvalget har derimod troet at burde henlede Opmærksomheden paa, om det

aarlige Tilsyn efter Lovens § 11. i ikke kunde ske igjennem Politivirigheden med den Assistance denne efter Omstændighederne kan forskaffe sig, i Ex. ved Assistance af en Maskinmester fra Orlogsskibet paa dettes Togt til Færøerne og Island. En saadan Assistance vilde formentlig give den tilstrækkelige Garanti og ikke blive kostbar, da der kunde bestemmes en passende Godtgjærelse til Maskinisten for hver Gang Eftersyn fandt Sted. Det stadige Tilsyn, som udfordres efter Lovens § 14 jfr. § 4 kunde mulig øves af Politivirigheden.

Paa Landet udenfor Thorshavn findes for Tiden hverken Fabrikker eller Maskiner, som kunne komme ind under Lovens Omraade, med mindre man hertil vil henregne den Mængde smaa Vandmøller, som findes rundt omkring; men disse sidste ere saa simpelt indrettede og vistnok saa faarefri, at der næppe er Grund til at etablere et Tilsyn, som ommeldt i Lovens § 11. 2, jfr. § 15. — For øvrigt har man aldrig hørt, at der er sket noget Ulykkestilfælde ved Brugen af disse Møller.

I Hæghold til foranførte tillader Udvalget sig at foreslue til Tingets Vedtagelse:

«At indgaa til Ministeriet med en Indstilling, hvori man næst at udtale, at der næppe for Tiden vil være Anledning til en Udvidelse af foranmeldte Lov, til lige henpege paa Ønskeligheden af et efter de lokale Forhold tillempt Tilsyn med den i Thorshavn opførte Fabrik for Tilvirkning af Fiskeriprodukter, saa længe denne maatte være i Drift.»

I Udvalget for forskelligartede Sager, Lagtinget, den 16de August 1889.

J. C. Djurhuus, A. W. Restorff,
Ordfører.

Oliver Effersøe.

Den 20de Avgust foretoges Sagens 3dje Behandling. Udvalgets motiverede Ændringsforslag sættes under Afstemning

ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 19 Stemmer. — Schrøter var fraværende.

Herved betragtedes Udvalgets oprindelige Forslag som bortfaldet.

Den 16de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling i Sagen:

I Lagtinget har været fremlagt en Skrivelse fra det høje Ministerium til Færø Amt af 4de Maj d. A., hvori Tingets Udtalelse indhentes om de Ændringer eller Modifikationer i Lov af 12de April d. A. om Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner, som der skjønnes at være Grund til at foretage ved Lovens Udvidelse til Færøerne.

Under Sagens Behandling i Tinget er der ved 3dje Behandling fremkommet et motiveret Ændringsforslag, som enstemmig blev vedtaget og hvortil man tillader sig at henvise. I Overensstemmelse med Motiveringen i Ændringsforslaget tillader man sig ørbødigst at udtale, at der næppe for Tiden er Anledning til Udvidelse af nævnte Lov, hvorimod man dog skal henpege paa Ønskeligheden af et efter de lokale Forhold tillempt Tilsyn med en i Thorshavn værende Fabrik for Tilvirkning af Fiskeriprodukter, saa længe denne maatte være i Drift. Hverken i Thorshavn eller paa Landet findes for Tiden andre Fabrikker eller Maskiner, som kunne komme ind under Lovens Omraade, dog skal man sluttelig gøre opmærksom paa de i Ændringsforslaget omtalte smaa Vandmøller, hvormed noget Tilsyn ikke kan anses for at være nødvendigt.

Lagtinget, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt, J. C. Djurhuus,
Ordfører.

Joon Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

III. Forslag om Regler til Iagttagelse ved Udførelsen af Skyldsætningen af Jordegodset paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes et af Regeringen opsendt saalydende

Forslag

Regler til Iagttagelse ved Udførelsen af Skyldsætningen af Jordegodset paa Færøerne.

Til Udførelse af Skyldsætningen af Jordegodset paa Færøerne i Henhold til Skyldsætningsloven af 29de Marts 1867 udarbejder Landfogden, om fornødent med Assistance af Sysselmændene, et Udkast til en ny Jordebog efter vedføjede Skema paa Grundlag af den over Jordegodset afattede Taxationsprotokol, saaledes som den er revideret, dog saaledes, at de i Lagtingets Udvalgsbetænkning over Revisionskommissionens Udsættelser og Kjendelser af 24de August 1878 gjorte og af Lagtinget derefter vedtagne Indstillinger samtlige tages til Følge.

Med Hensyn til Indstillingspost 31 angaaende Fordelingen af Marketaliet i Kvalba forbeholder Ministeriet sig at træffe en særlig Afgørelse.

2. Jordebogen affattes syssolvist og med Bibeholdelse af den i Taxationsprotokollen opstillede Rækkefølge for Bygderne.

3. Hvert enkelt Nr. i Taxationsprotokollen indengaards og udengaards, Trøer derunder indbefattede, opføres for sig i Jordebogen, men for saa vidt noget Taxationsnummer udgjør 2 eller flere Fæster, bliver det at dele og hvert Fæste af opføres særskilt, og paa samme Maade skal forholdes, naar et Nummer foruden Odelsjord indbefatter Kongsjord eller benificeret Jord.

4. Den fulde Værdi af hvert Taxationsnummer — for Fæstegodsets Vedkommende dog efter Fradrag af Hvalindtægten — omsættes fra Rdl. til Kroner og afrundes derefter saaledes, at den kun udviser fulde Tiere af Kroner, i det 5 Kr. og derover regnes for 10 Kr., og hvad der er under 5 Kr. bortfalder. Derefter omsættes Værdien i Kroner til Normalmarker á 1000 Kr.

Med Forslaget fulgte som Bilag:

SKEMA

TIL BRUG VED AFFATTelsen AF EN NY JORDEBOG FOR FÆRØERNE.

N. N. SYSSEL.

Bygd	Nr. i Taxations- protokollen	Jordernes Navne	Taxeret Værdi	Normalmarker						Anmærkninger
				Indmark			Udmark			
				Fæste	beneficeret	Odde	Fæste	beneficeret	Odde	
			Kr.							

Den 5de August foretoges Sagens 1ste Behandling. Formanden foreslog, at det Udvalg, der bliver at nedsætte i Sagen, kommer til at bestaa af 5 Medlemmer. Forslaget vedtoges enst. med 20 St. og overgik Sagen dermed til 2den Behandling.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Z. Nielsen, Schrøter, Djurhuus, Jacobsen og Weihe.

Den 7de September fremlagdes saalydende Betænkning:

I Anledning af det af Justitsministeriet Lagtinget forelagte Forslag om Regler for Affattelse for en ny Jordebog for Færøerne, skal undertegnede Udvalg, som af Tinget er nedsat i denne Sag, tillade sig at bemærke følgende:

Man maa med Forslaget billige, at den i Henhold til Skyld sætningsloven udarbejdede Taxationsprotokol lægges til Grund for Affattelsen af en ny Jordebog, samt at de af Lagtinget i 1878 vedtagne Indstillinger i Anledning af Revisionskommissionens Udsættelser og Kjendelser tages til Følge. Ligeledes maa det tiltrædes, at Jordebogen affattes syssølvvis og at man bibeholder den Rækkefølge for Bygderne, som findes i Taxationsprotokollen. Dog maa hertil bemærkes, at hvor øjensynlige Fejl ere indløbne i Taxationen og disse ere undgaaede Revisionens Opmærksomhed, da bør Rettelse foretages efter forud indhentede Oplysninger ved Udarbejdelsen af Jordebogen, t. Ex. Nr. 788, 89, 90 i Suderø Syssel, som ere anførte som Odelsjord men ere Fæstejord. Hvor en Rettighed, f. Ex. Tørveskjær, efter Taxationens Tilendebringelse ved Dom eller lovformeligt Forlig er frakjendt eller frakjendes et Taxationsnummer, vil det være at opføre særskilt.

Naar det i Post 4 hedder: «Den fulde Værdi af hvert Taxationsnummer — for Fæstegodsets Vedkommende dog efter Prædrag af Hvalindtægten — omsættes fra Rdl. til Kroner», da maa bemærkes, at Hvalindtægterne ikke i Taxationsprotokollen ere tillagte Fæstegodset, hvorfor Bemærkningen herom bør udgaa i denne Post. Imidlertid ere enkelte Jordstykker i Indmarken, bestaaende baade af Odelsjord og Kongsjord, taxerede under et, hvorfor det vil være nødvendigt i Post 3, der omhandler Deling af et saadant Taxationsnummer, at indføre en Bemærkning om, at det ved Deling af Nummeret paases, at Hvalindtægten, der kun er beregnet for Odelsjordens Vedkommende, ogsaa kommer til at følge denne.

Et Taxationsnummer, der bliver delt, bør derhos rettest opføres under fortløbende Litra'er. Hvor Deling af et Nummer finder Sted, bør formentlig i Anmærknings Rubriken anføres, hvor mange Marker og Gylden hele Taxationsnummeret efter gl. Matrikulering har bestaaet af.

Et Flertal bestaaende af Djurhuus, Jacobsen, Schrøter og Weihe have forment, at det vil være rettest at Jordebogen for Indmarkens Vedkommende inddeles i 4 Rubriker, nemlig:

1. Fæstejord.
2. Trøer, der ere skilte fra Fæstet som Lejetrøer.
3. beneficeret Jord.
4. Odelsjord.

Man er nemlig gaaet ud fra som givet, at de Trøer, som i en nærmere eller fjernere Fortid ere opdyrkede af selve Fæsteren, bør medtages ved en eventuel Udjevning af Fæsteafgifterne, men derimod ikke de Trøer, der ere opdyrkede af andre, skilte fra Fæstet, og bortlejede til Opdyrkere eller deres Efterkommere. For disse Trøers Vedkommende bør vedkommende Fæster formentlig nyde den Forret, at erholde den paa dem hvilende årlige Leje som Erstatning for det Afsavn, Fæstet har lidt ved at undvære hele Brugen af Jordstykket i uopdyrket Tilstand, uden at dertil ved den førnævnte eventuelle Udjevning tages noget Hensyn. Tillige maa hertil bemærkes, at Lejetrøernes Opførelse i en særskilt Rubrik formentlig ogsaa vil være heldig for en senere Ordning ved Overgang til Selvejendom eller Fæste, hvilket forudsættes at ville ske, om ikke før, saa samtidig med Fæstegodsets Salg, hvilke Forhold tidligere have været paa Bane.

Flertallet formener derhos, at de af Fæsterne opdyrkede Trøer og Trøparter, hvoraf en Del allerede tidligere formentlig ere indlemmede i den taxerede Bø, kun maa betragtes som en i Følge Fæstebrevet pligtmæssig foretagen Forbedring af Fæstet og som Følge deraf maa opføres og betragtes som en fra den øvrige Indmark uadskillelig Part.

Et Mindretal, Nielsen, har derimod ment, at der tillige burde optages en særskilt Rubrik for de Trøers Vedkommende, der ere opdyrkede af Fæsteren, al den Stund det ikke er givet, om de skulle medtages under en eventuel Udjevning af Lejen eller ikke, hvilket formentlig ogsaa kunde faa sin Betydning saa vel ved en eventuel Overgang af Fæstetrøerne til Selvejendom, selv om de egentlige Fæstegaarde ikke overgik til Selveje, som ogsaa for eventuelle Mågelæg.

Skulde Udjevning af Lejen derimod kun ske paa de af selve Fæsteren besiddende Trøer og i Forbindelse med det egentlige Fæste, og ikke paa dem, der besiddes af andre, vilde de vindskibeligere Fæstere igjennem Lejen selvfølgelig derved blive straffede for deres Flid, ikke alene for de Trøer, der enten af dem eller deres Formænd ere indtagne til Opdyrkning, men Følgen deraf, vilde sandsynligvis ogsaa være den, at de af Fæsteren senere indtagne Trøer i sin Tid ogsaa maatte komme til at bære de tilsvarende Dele af Lejen, medens Lejetrøerne blive fri for denne, hvilket folgelig vilde hæmme i Stedet for at opmuntre Fæsterne til Opdyrkning.

Udvalget har dernæst taget under Overvejelse, hvorvidt det under Gjennemførelsen af den ny Matrikul vil være nødvendigt at faa affattet en ny Jordfortegnelse baseret paa de i Taxationsprotokollen indførte Taxationsnummere. Man har forment, at dette vil blive nødvendigt, for at Opkrævning af de forskellige Skatter kan foregaa og det saa meget mere, som den ved Sørenskriveriet værende Jordfortegnelse er meget mangelfuld og i høj Grad trænger til Omskrivning. Uagtet det vel maa erkjendes, at Jordebogen vilde have været lettere at affatte, hvis en saadan Jordfortegnelse først var affattet, maa det dog antages, at Jordfortegnelsen kan vente indtil paa et senere Stadium af Matrikularbejdet og Jordebogen ikke des mindre derfor kan affattes af Landfogden, naar han dertil erholder den fornødne Assistance, med Hensyn til Oplysninger, der maatte mangle, fra Sysselmændene.

Med Hensyn til Omkostningerne ved Jordebogens Affattelse og de dermed i Forbindelse staaende Arbejder, eventuelt nye Jordfortegnelser, da bemærkes, at disse formentlig ville være at afholde paa samme Maade som de allerede afholdte Udgifter ved Taxationsarbejdet. Ligesom i sin Tid var Tilfældet med Revisionsarbejdet, kan Bestemmelse om Udgiftens Størrelse formentlig senere vedtages af Lagtinget.

Med Hensyn til den ved Reglerne fastsatte Afrundingsmaade ved Affattelsen af Jordebogen, da har Udvalget ikke kunnet komme til Enighed, i det et Mindretal, Schrøter, gaar ud paa en anden Afrundingsmaade med Hensyn til Odelsjorden, hvorimod de andre 4 Udvalgsmedlemmer ere enige i, at al Afrunding ved Jordebogens Affattelse sker som foreslaaet, da en anden Afrundingsmaade alene for Odelsgodset vil forrykke Principet, nemlig Decimal-systemet, og derved afstedkomme Kollision.

— Ved den ny Matrikuls Indførelse vil man saaledes opnaa at indføre Benævnelsen Normalmarker (1,000 Kr.) og Hundreder, saa man efterhaanden kan komme bort fra de nuværende Benævnelser, Marker, Gylden og Skind. En mere detaljeret Jordebog end paatsenkt vil næppe være heldig, da den helst maa slutte sig saa nøje som muligt til Taxationen. Man tillader sig at vedlægge et Skema Bilag Nr. 1 hvori eksempelvis er anført nogle Nummere efter Taxationsprotokollen.

Det er navnlig Hensynet til Skatternes Opkrævning af Odelsjorden, efter den forandrede Matrikul, som har skilt Udvalget ad, men Flertallet kan af de nævnte Grunde ikke følge Mindretallet, da man gaar ud fra, at der enten ved Lov eller administrativt i sin Tid vil blive etableret en hensigtsmæssig Opkrævningsmaade. — Skatteopkrævningen har hidtil foregaaet paa den Maade, at dels Fæsterne, dels de større Odelsejere og dels hele Bygder under et, have opkrævet Odelsskatten og indbetalt den til Jordebogskassen. Ved den ny Matrikul vil hvert Nr. i Jordebogen staa opført som et eget Skattemummer, og efter den hidtil brugte Fremgangsmaade antagelig fordres indbetalt under et. Da der imidlertid i hvert Nr. ere mange Odelsejere, som igjen have Del i flere andre Nr. i samme Bygd, vil den Ulempe indtræde, at Skatten skal indbetales til flere Opkrævere end tidligere. Hertil kommer, at Vanskeligheden ved Udregningen vil være besværlig og ved den hyppige Skiften af Ejere meget kompliceret, saa man i flere Bygder vanskelig vil kunne finde Personer, som kunne forestaa Opkrævningen. Man skal derfor henlede Opmærksomheden paa, at der i sin Tid bliver etableret Regler for Opkrævningen som ikke falde Befolkningen alt for meget til Besvær. Hensigtsmæssigt, ja maaske nødvendigt vil det være, af Hensyn til Gjennemførelsen af Taxationen i det hele, om der samtidig blev affattet nye Jordfortegnelser, som tillige indeholde den ny Skyldsætning beregnet efter Normalmarker; herved vilde tillige Opkrævningsarbejdet simplificeres. Da Indmark og Udmark er taxeret hver for sig, vil der formentlig, naar Taxationen er iværksat, tages nye Bestemmelser om Udstykning og Samlæg af Jorderne saaledes, at herefter Udmark og Indmark hver for sig kunne udgjøre særskilte Brug, hvilket ogsaa vil lette den foreslaaede Afrundingsmaade.

* * *

Mindretallet, 'Schrøter,' tillader sig at bemærke:

Den Betalingsgjensstand som man havde paa Færøerne, den Gang Jorderne for nogle hundrede Aar siden bleve matrikulerede, var Sølv efter Vægt. Det var derfor meget naturligt, at man vurderede et Jordstykke af en vis Størrelse eller af en vis Evne at afgive Udbytte til at være lige i Værdi med $\frac{1}{2}$ Pund eller 1 Mark Sølv; men lige saa forstandig en saadan Værdiansættelse den Gang var, lige saa urigtig vilde det ved en nutidig Matrikulering være, at bibeholde et Vægtsystem, der forlængst er afskaffet, og efter at Betalingsmidlet ikke længere er Sølv der vejes, men derimod Guldmonter, der tælles og beregnes i Kroner. Jeg anser det derfor for urigtigt at benytte Marker eller Normalmarker som Enhedsbenævnelse ved Indførelsen af den ny Matrikul. Vi vilde derved komme til at staa langt tilbage for vore forlængst afdøde Forfædre, i det disse benyttede som Enhedsbenævnelse ved Indførelsen af deres Matrikul det Betalingsmiddel, der den Gang var gjældende. Vi ville derimod forskyde de Benævnelser Nutiden anvender ved Værdiansættelser og laane vor Enhedsbenævnelse fra et forlængst afskaffet Vægtsystem.

Ordet Normalmark findes hverken i Skyldsatningsloven af 29de Marts 1867 eller i den dertil knyttede Instrux af 10de April s. A., men er først opfundet af Taxationskommissionen den 9de Juni 1868; i det den i Henhold til dens Forhandlingsprotokol Side 4 har fortolket Instruxens § 6 saaledes, som om denne § havde forlangt Indførelsen af Normalmarker, hvad imidlertid aldeles ikke fremgaar af bemeldte Instrux, der lyder saaledes:

„Som Udgangspunkt ved Værdiansættelsen bestemmes, at en Mark, hvis Indengaardsdel afgiver $1\frac{1}{2}$ Kofoder, og hvis Udengaardsdel afgiver 10 Slagtesøid af middel Godhed, samt et til dette Antal svarende Kvantum Vaaruld, ansættes til en Værdi tilsammen af 800 Rdlr. eller hver Del for sig 400 Rdlr. — — — — —

I øvrigt staa Indførelsen af Normalmarker formentlig i Strid med Skyldsatningsloven, i det den i § 3 paabyder, at Jorderne „blive at omsætte til en bestemt Pengeværdi“, uden at det i mindste Maade antydes, at denne Pengeværdi senere skal omsættes i Marker eller Normalmarker.

Det forekommer mig derfor som det mest naturlige og rigtige, at man ved Indførelsen af den ny Matrikul tager Pengene som Enhedsbenævnelse for Jorderne

og at man, i Lighed med hvad man har gjort paa Island, for Fremtiden angiver et Jordstykke f. Ex. en Havgæ til at udgjøre et bestemt Antal Tusende, at man altsaa tager 1000 Kr. som Enhedsbenævnelse for Jorder paa Færøerne.

Da hvert Taxationsnummer Odelsjord i Reglen er inddelt i en eller flere Marker a 16 Gylden pr. Mark og besiddes af forskellige Ejere med en eller flere Gylden hver, vil en Afrundingsmaade, hvorefter hvert Taxationsnummer udviser fulde Tiere af Kroner, være meget bekvem ved Affattelse af Jordebogen, men derimod meget ubekvem, naar den skal benyttes som Grundlag for Opkrævning af Skatterne, og vil i høj Grad besværliggjøre dette Arbejde, i det Opkrævnngen da vanskelig vil kunne foregaa, uden at hvert enkelt Taxationsnummer opkræves for sig; men da dette som oftest besiddes af mange forskellige Ejere, der tillige ere Lodtagere i mange andre Taxationsnummere, vil det, navnlig i større Bygder, der for største Delen bestaa af Odelsjord, blive et saa besværligt Arbejde, at det ofte vilde blive lige saa stort som Værdien af den Skat, der skulde svares. Det vilde i ethvert Fald blive et saa stort Arbejde, at det ikke kunde paalægges Mænd blandt Befolkningen som Ombud, men maatte foretages af Landfogden eller Sysselmændene.

Naar et Taxationsnummer, der bestaar af 16 Gylden og besiddes af forskellige Ejere, dels med 1, dels med 2 Gl. hver, er taxeret for 114 Kr., da er det meget nemt at opføre i Jordebogen med 110 Kr., men vil være vanskeligt at dele blandt de forskellige Brug, i det det vil komme til at udgjøre 6 Kr. 63 Øre for hvert Brug bestaaende af 1 Gl. og 13 Kr. 26 Øre for hvert Brug bestaaende af 2 Gl. Langt lettere vil det være at dele, naar det afrundes saaledes, at det udviser fulde Kr. for hver enkelt Gl. i Numeret, saaledes at 50 Øre og derover regnes for 1 Kr. og hvad der er under 50 Øre bortfalder, altsaa afrundes til 112 Kr., eller 7 Kr. for hver Gylden og altsaa 14 Kr. for et Brug bestaaende af 2 Gl.

For at anskuelliggjøre dette og paavise et Exempel, har jeg udarbejdet vedføjede Fortegnelse A over de Taxationsnummere i Bygden Kvalbs paa Sudersø, i hvilke jeg er Lodtager. Disse mine Jorder bestaa af henved 2 Marker Jord og bruges i 40 forskellige Taxationsnummere. I den ene Rubrik, betegnet V, er hvert Taxationsnummer afrundet til at udvise fulde Tiere af Kroner; i Rubriken VII er min Andel

i Numeret efter den Afrundingsmaade udfundet.

I Rubriken VIII er Afrundingen foretaget saaledes, at hele Numeret udviser fulde Kr. for hver enkelt Gl. det indeholder, og i Rubriken X er min Andel i Numeret efter denne Afrundingsmaade udfundet. Det vil heraf ses, at Delingen af Numeret er ulige lettere ved den sidstnævnte end ved den førstnævnte Afrundingsmaade, i det denne omfatter hele Kroner for min Andel i 34 og kun foruden Kroner tillige Øre i 6 Numere, hvorimod min Afrundingsmaade kun omfatter hele Kroner for min Andel i 12 men derimod foruden Kroner tillige Øre for 28 Numeres Vedkommende.

Man maa altsaa gaa ud fra som givet, at en Afrunding saaledes, at hvert Taxationsnummer udviser fulde Tlere af Kroner, kun kan være baseret paa at Skatterne paalægges hvert Taxationsnummer for sig. Hvis man vil gaa ud fra, at den største Lodsejer i hvert Numer skulde opkræve Skatten for Numeret, da vilde jeg i Henhold til Rubriken XI hvert Aar have at betale min Jordegodsskat til 32 forskellige Personer og derfor modtage 32 forskellige Kvitteringer. Jeg er nemlig Medsejer, foruden i de paa Fortegnelsen anførte, tillige i de 4 under Suderø Præstegjæld, 865—88 opførte Nr. i Kvalbø, af hvilke hvert især bruges af 30 til 80 forskellige Lodsejere, men hvis Ejendomsforhold jeg ikke i dette Øjeblik ser mig i Stand til at oplyse. Desuden vil jeg have at opkræve 36 forskellige Personer Skat og derfor udstede 36 Kvitteringer. Foruden mig vil for disse 44 Numeres Vedkommende 32 andre Personer have den samme Ulejlighed som jeg, ved for 28 Nrs. Vedkommende hver at opkræve i Gjenneemsnit c. 27 Personer Skat og udstede ialt 768 Kvitteringer. Skatten vil kun udfindes paa den Maade, at der foretages 39 forskellige lettere Reguladetristykker for at udfinde hvor meget hvert Numer skal svare i Skat og desuden flere hundrede sværere Reguladetristykker for at udfinde, hvor stort Beløb de forskellige Personer skulle betale i hvert enkelt Taxationsnummer. Naar man nu betænker, at Bygden Kvalbø, foruden de anførte 40, tillige omfatter 167 andre, eller i alt 207 Taxationsnumere, saa vil enhver kunne se, at der — ved denne Opkrævningsmaade — alene for denne ene Bygd maa foretages mange tusende Reguladetristykker, for at udfinde hvor meget hver Lodtager skal svare i Skat.

Foruden alt det med Opkrævningen

forbundne Arbejde vil Opkræveren tillige have den Ulempe, at Skattebeløbet ofte, ja maaske som oftest, kun omfatter nogle faa Øre i hvert enkelt Taxationsnummer, og efter forgjæves at have krævet Beløbet et Par Gange, vilde han have Valget imellem at betale det af sin egen Lomme eller ladé foretage Udpantning for Restancer og derved paadrage sig den Uvilje, Misfornøjelse og ofte Fjendskab, som deraf vilde følge. Efterhaanden vil han saa foretrække, paa Grund af Beløbenes Lidenhed, at afholde dem af sine egne Midler. At blive sat til Skatteopkræver vil efterhaanden utvivlsomt udvikle sig til, at Opkræverne, foruden at have det dermed forbundne Arbejde, ville for andre dem uvedkommende Personer komme til at afholde en ikke ringe Del af Skatten, hvilket allerede nu finder Sted for den Kongsskats Vedkommende, der paahviler Odelsgodset og som det i Reglen paalægges Fæstebønderne at opkræve, i det disse meget ofte, ja som oftest, i ethvert Fald paa Suderø, have foretrukket i Stedet for at have det med Opkrævningen forbundne Arbejde, at afholde Skattebeløbet af deres egne Midler.

Det vilde vel lette Udbetalingen noget, hvis der i en saadan Bygd som Kvalbø blev ansat 10 Skatteopkrævere, nemlig en for hver 20 Taxationsnumere, i det at Bygdemændene da kun vilde have at svare Skat til 10 i Stedet for til 60. Ved Indkrævningen vilde det imidlertid kun være ringe Lettelse, i det hver af de 10 vilde faa hertil 6 Gange saa meget Arbejde som hver af de 60.

I Henhold til Kommunallovens § 22 skal saa vel Jordegodsskatten som Formue- og Lejlighedsskatten paalignes hver enkelt Skatteyder under et, hvilket ogsaa Lagtinget strengt har paaset lagttagelsen af. Forstanderskabet i Kvalbø maatte altsaa, hvis det begyndte Ligning med mig, være nødsaget til med 44 Reguladetristykker at udregne hvor meget hvert Taxationsnummer, som jeg var Lodtager i, havde at svare i Skat og derefter med 43 Regnestykker at udfinde, hvor meget min Andel af Skatten i hvert enkelt Jordstykke beløber sig til. En nøjagtig Udregning tiligemed Opsummering heraf vilde give en i Regning kyndig Mand mindst 4 Timers Arbejde. Man vil derefter let kunne se, at Forstanderskabet vilde behøve mange Dage, forinden det havde udfundet hvor meget hver Skatteyder vil have at svare i Jordegodsskat. Endnu langt vanskeligere vil det være i de større Fælleskommuner,

hvor flere hundrede Skatteyder skulde ansættes i Jordegodsskat.

Som det af det anførte vil ses, vil Skatteopkrævningen efter den Fremgangsmaade blive et enormt Arbejde, navnlig i større Bygder med megen Odelsjord. Jeg tillader mig at udtale, at jeg nærer det Haab, at Lovgivningsmagten ingen Sinde vil paalægge Befolkningen et saa utaaleligt Aag, som en saadan Opkrævning vilde være, men at det fra først til sidst maasforetages af Administrationen.

Derimod i de mindre Bygder, der for største Delen bestaa af Fæstejord, vil Opkrævningen, uden Hensyn til hvilken Fremgangsmaade man anvender, altid være let, saa det af Hensyn til dom er en temmelig ligegyldig Sag, hvilken Bane man i saa Henseende slaar ind paa.

Langt lettere vil saa vel Udregning og Opkrævning af Skatterne som Paaligning af Kommuneskatten blive, naar den enkelte Andel af Værdiansættelsen i hvert Taxationsnummer i Bygden bliver uddraget af Sysselmændene, jfr. Rubrikkerne VII og X, og derefter opført i et Personalregister bestaaende af en Konto for hver enkelt Skatteyder, hvori opførtes den Andel, han havde i de forskellige Jordstykker, saaledes som Fortegnelsen Bilag B udviser; de forskellige Beløb opsummerede og derpaa Skatten paalagt hver enkelt Skatteyder under et, at udrede til en eneste Skatteopkræver, hvad enten det blev Landfogden, Sysselmanden eller en i Bygden bosat Mand. Skatterne ville være lette baade at udregne og opkræve, og vilde for mit Vedkommende, for saa vidt den f. Ex. blev paalignet med 1 Kr. 30 Øre paa hvert Tusend, udgjøre 3 Kr. 42 Øre. Forstanderskabet vilde ved Paaligning efter denne Methode hurtigere have udregnet, hvor meget der skulde paalignes hver enkelt Skatteyder i hele Bygden, end efter den anden Methode hvor meget alene jeg havde at svare i Jordegodsskat.

Hvis man vil, kunde man saa gjerne give Jorder vurderede til 1000 Kr. en Enhedsbenævnelse, saasom Normalmark eller et hvilket som helst andet vilkaarlig valgt Navn, naar blot dette Navn ikke kommer i Jordebogen og der virker forstyrrende.

Et det først givet, at Skattebeløbenes Udregning og Opkrævning samt Paaligning af Kommuneskatten fornuftigvis kun kan gennemføres efter et saadant Personalregister, da vil det ogsaa være rettest at gjøre dette saa lidet indviklet som muligt; og da, som alt anført, samtlige Taxations-

numere, for saa vidt de bestaa af tidligere matrikuleret Jord, fra gammel Tid har været inddelt i Marker å 16 Gl. og besiddes i Regelen af forskellige Lods ejere med 1, 2 eller 4 Gl. i hvert Taxationsnummer for Indmarkens Vedkommende og med nogle flere Gylden for Udmarkens Vedkommende, hvorimod Besiddelse af Brøkgylden eller Skind er Undtagelser, vilde det være rettest, at hvert Taxationsnummer af saadan Odelsjord ved Opførelsen i Jordebogen afrundes saaledes, at det udviser fulde Kroner for hver enkelt Gylden, det indeholder; naar f. Ex. et Numer, der bestaar af 1 Mark eller 16 Gl., er taxeret for 674 Kr., bør det ikke opføres i Jordebogen for 670 Kr., hvilket vil have til Følge, at man tilsyneladende bliver i Decimal-systemet, nemlig i Jordebogen, men i Virkeligheden forlader det, nemlig i de enkelte Brug, efterdi hver enkelt Gylden i Numeret, naar det senere skal deles, vil være at opføre i Personalregisteret med 41 Kr. 88 Øre, men derimod for 672 Kr., hvilket udgjør 42 Kr. for hver enkelt Gylden. Hvis dette Numer derimod bestaar af 1 Mark 4 Gl. — 20 Gl., bør det afrundes til 680 Kr., hvilket udgjør 34 Kr. for hver enkelt Gylden, det indeholder.

Et Personalregister, ført saaledes som jeg mener Grundlaget for den fremtidige Skatteopkrævning bør føres, findes vedlagt som Bilag C. Vel vil, som alt anført, Udarbejdelsen af Jordebogen for Odelsgodsets Vedkommende give noget mere Arbejde ved den af mig foreslaaede Afrundingsmaade, men det vil mange Gange blive erstattet derved at Personalregistret bliver langt lettere at affatte. Desuden vil det blive lettere at holde vedlige, hvad jeg strax skal bevise. De forskellige Jordstykker voxle ved Kjøb, Salg og Arv o. s. v. fra den ene Skatteyder til den anden. Man kan nok anslaa det til, at Jorden hos hver Skatteyder forandrer lidt gennemgaaende hvert 4de Aar, i det denne enten bliver af med et Par Gylden eller faar et Par Gl. til. Hvis jeg f. Ex. om nogle Aar skulde blive af med den i Personalregisteret B & C opførte 1 Gylden i uttære Mark i Næs med Havge: «1 Gl. i Roughavge», da vilde i Henhold til en Afrunding af hele Kroner, jfr. Bilag C, den førstnævnte være at fradrage med 57 Kr. og den sidstnævnte med 35 Kr. fra det Beløb mit Jordegods er opført for, men derimod i Henhold til en Afrunding hvorved hele Taxationsnumere udvise fulde Tiere af Kr., jfr. Bilag B, vilde den førstnævnte være at fradrage med 56 Kr. 88 Øre

og den sidstnævnte med 35 Kr. 31 Øre fra det Beløb med samtlige Jordegods er opført for.

Vel er der ikke altid lige 1, 2 eller flere Gl. i hvert enkelt Brug i et saadant Taxationsnummer, men det viser sig dog med Hensyn til de i Fortegnelsen A omhandlede 26 Taxationsnumre Indengaardsjorder, der ere inddelte i 319 Brug, at disse omfatte 227, der bruges med en eller flere Gl., uden at dertil knyttes Skind eller Brøker af en Gl., og 40 halve Gl. enten brugte særskilt eller i Forbindelse med en eller flere Gylden. Med disse halve Gylden vil det være temmelig let at regne, da de, hvor Værdiansættelsen af en Gl. er lige Tal, vil udgjøre hele og, hvor Tallet er ulige, halve Kroner. Ved Besiddelser i Udmarken er Brøkdelen af en Gl. endnu langt sjældnere, i det en Skatteyder ofte har f. Ex. $2\frac{1}{2}$ Gl. i et Taxationsnummer Indmark og $1\frac{1}{2}$ Gl. i et andet, men da begge Numerne høre til samme Havge, vil hans Brug i Havgen være 4 Gylden.

Jeg har den Gang, da jeg var Formand for Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune, affattet et Personalregister over Indmarken i denne Bygd af samme Slags som Bilag C, med Undtagelse af, at Værdiansættelserne selvfølgelig ikke ere ved-

føjede; det er senere holdt vedlige af Forstanderskabet og tjener til Grundlag for Paaligning af Jordegodsskatten samt ved Opkrævning af den Skat, der skal svares til Landfogden. Lignende Personalregistre have Forstanderskaberne ikke alene overalt i Bygderne paa Sudersø men vistnok i de allerfleste Bygder paa Færøerne.

Efter denne Fremgangsmaade maatte f. Ex. Amtsrepartitionsfondsskatten paalægges samtlige Odelsmænd i en Bygd under et, hvad i ethvert Fald overalt paa Sudersø allerede nu finder Sted.

At man i Tiden kan komme bort fra Marker og Gylden er umuligt, da Indtægterne f. Ex. af Hval, Drivtang, Fugl m. m. tilfalder Jorderne efter denne Fordeling med et ligeligt Udbytte, hvad enten de ere ansatte til en større eller mindre Værdi. Man vil derfor for bestandig blive nødsaget til at bibeholde den gamle Benævnelse ved Siden af den nye.

* * *

I Henhold til foranstaaende foreslaas herved det af Justitsministeriet forelagte Forslag til Regler for Jordebogens Affattelse vedtaget af Lagtinget, med følgende Ændringer.

Forslag af hele Udvalget:

til Post 1.

Imellem første og andet Stykke indføres et nyt Stykke saalydende:

Hvor øjensynlige Fejl ere indløbne i Taxationsprotokollen og disse ere undgaaede Revisionens Opmærksomhed skal, efter forud indhentede Oplysninger Rettelser foretages ved Udarbejdelsen af Jordebogen.

Forslag af Mindretallet.

Nielsen.

Til Post 2 tilføjes:

De af Statens Fæstegods opdyrkede Træer saa vel de, der bruges i Forbindelse med Fæstet, som de, der udgjøre et særskilt Brug, opføres i 2 særlige Rubriker.

Til Post 3.

a. Imellem Ordet «Taxationsnummer» og «udgjør» sættes:

«enten».

b. Imellem Ordene «Fæster» og «bliver» indskydes:

«Præste-Anex eller Odelsjord, eller hvor Omstændighederne i øvrigt tale derfor.»

Efter Slutningsordet «Jord» sættes:

«m. v.»

Forslag af Flertallet.

Djurhuus, Jacobsen, Schrøter og Weihe.

Til Post 2 tilføjes:

De af Statens Fæstegods opdyrkede Træer, der udgjøre et særskilt Brug, opføres under Navn af Lejetræer i en særlig Rubrik.

Forslag af hele Udvalget.

Til Post 3.

(Punktum forandres til Komma.) Der tilføjes denne Post: ved hvilken Delling eventuelle Hvalindtægter tillægges Odelsjorden eller den beneficerede Jord.

Hvor en Rettighed, f. Ex. Tørveskjær, efter Taxationens Tilendbringelse ved Dom eller lovformeligt Forlig er fraskilt et Taxationsnummer, vil den være at opføre i Jordebogen som et særskilt Numer.

Naar et Taxationsnummer deles bibeholdes Numeret og opføres i Jordebogen under fortløbende Litra.

Ligeledes bibeholdes den for Strøms Syssel foretagne Deling af Taxationsnumerne i Sydstrøm og Nordstrøm.

Hvor Deling af et Taxationsnummer finder Sted, bliver det i Anmærkningen at oplyse, hvor stor Del af Numeret hvert Litra udgjør, ligesom ogsaa for Fæstegodssets Vedkommende til hvilket Fæste det hører.

Forslag af Mindretallet,

Schrøter.

Post 4.

affattes saaledes:

Den fulde Værdi af hvert Taxationsnummer omsættes fra Rdh. til Kronemønt og afrundes, til Brug ved Affattelsen af Personalregistre for Skatteopkrævningens Skyld, saaledes:

- a. at det, hvor Taxationsnummeret bestaar af Fæstegods, beneficeret Gods eller af en Trø eller løst 3: et ikke tidligere matrikuleret Bøstykke, der er i enkelt Mands Besiddelse, kun udviser fulde Tiere af Kroner, i det 5 Kr. og derover regnes for 10 Kr., og hvad der er under 5 Kr. bortfalder.
- b. at det, hvor Taxationsnummeret bestaar af Odelsjord og tillige tidligere matrikuleret Bø eller Havge, kun udviser fulde Kroner for hver enkelt Gylden, det indeholder, i det 50 Øre og derover regnes for en Kr. og hvad der er under 50 Øre bortfalder.
- c. at det, hvor Taxationsnummeret bestaar af en Trø eller et løst Bøstykke, der besiddes af 2 eller flere, kun udviser fulde Kroner for hvert enkelt Brug, det indeholder, i det 50 Øre og derover regnes for 1 Kr. og hvad der er under 50 Øre bortfalder.

I Udvalget i Taxationssagen, Thorshavn, den 7de September 1889,

J. H. Schrøter.

Ordfører.

Z. Nielsen.

J. C. Djurhuus.

O. Jacobsen.

C. L. Weihe.

Den 11te September foretoges Sagens 2den Behandling. Regeringens Forslag Post 1—4, med dertil af Udvalget stillede Ændringer forhandlede, hvornæst Sagen overgik til 3dje Behandling.

Den 14de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

Post 1. Udvalgets Forslag vedtoges enst. med 13 St., hvorefter Post 1 i Regeringens Forslag saaledes ændret ligeledes vedtoges enst. med 13 St.

Post 2. Mindretallets Forslag forkastedes med 8 St. mod 4, medens

Flertallets Forslag vedtoges enst. med 14 St., hvorefter Post 2 i Regeringens Forslag saaledes ændret vedtoges ligeledes enst. med 14 St.

Post 3. Mindretallets Forslag vedtoges med 8 St. mod 5. — Hele Udvalgets Forslag vedtoges enst. med 12 St., hvorefter Post 3 i Regeringens Forslag saaledes ændret vedtoges med 13 St.

Post 4. Mindretallets Forslag sættes under Afstemning, men da kun 7 Medlemmer deltog i Afstemningen, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Johannesen, Restorff, Joensen, Schrøter og Effersø. Nej stemte Djurhuus. — Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Weihe, P. Petersen, J. Petersen, Rasmussen og Formanden stemte ikke, medens Provsten, Müller, Hansen og Olsen vare fraværende, og var Forslaget saaledes bortfaldet. Post 4 i Regeringens Forslag med den af Flertallet foreslaaede Ændring vedtoges derpaa enst. med 10 St.

Efter disse Vedtagelser er Forslaget saalydende:

1. Til Udførelse af Skyldsætningen af Jordegodset paa Færøerne i Henhold til Skyldsætningsloven af 29de Marts 1867 udarbejder Landfogden, om fornødent med Assistance af Sysselmændene, Udkast til en ny Jordebog efter vedføjede Skema paa Grundlag af den over Jordegodset affattede Taxationsprotokol, saaledes som den er revideret, dog saaledes, at de i Lagtingets Udvalgsbetænkning over Revisionskommissionens Udsættelser og Kjendelser af 24de August 1878 gjorte og af Lagtinget derefter vedtagne Indstillinger samtlige tages til Følge.

Hvor øjensynlige Fejl ere indløbne i Taxationsprotokollen og disse ere undgaaede Revisionskommissionens Opmærksomhed, skal, efter indhentede Oplysninger, Rettelser foretages ved Udarbejdelsen af Jordebogen.

Med Hensyn til Indstillingspost 3 angaaende Fordelingen af Marketaliet i Kvalbø forbeholder Ministeriet sig at træffe en særlig Afgjørelse.

2. Jordebogen affattes sysselvis og med Bibeholdelse af den i Taxationsprotokollen opstillede Rækkefølge for Bygderne.

De af Statens Fæstegods opdyrkede Trøer, der udgjøre et særskilt Brug, opføres under Navn af Lejetrøer i en særlig Rubrik.

3. Hvert enkelt Nr. i Taxationsprotokollen indengaards og udengaards, Trøer derunder indbefattede, opføres for sig i Jordebogen, men for saa vidt noget Taxationsnummer udgjør 2 eller flere Fæster, Præste-, Annex- eller Odelsjord, eller hvor Omstændighederne i øvrigt tale derfor, bliver det at dele og hvert Fæste af opføre særskilt, og paa samme Maade skal forholdes, naar et Nummer foruden Odelsjord indbefatter Kongsjord eller benificeret Jord m. v., ved hvilken Deling eventuelle Hvalindtægter tillægges Odelsjorden eller den benificerede Jord.

Hvor en Rettighed, f. Ex. Tørveskjær, efter Taxationens Tilendebringelse ved Dom eller lovformeligt Forlig er fraskilt et Taxationsnummer, vil den være at opføre i Jordebogen som et særskilt Nummer.

Naar et Taxationsnummer deles, bibeholdes Numeret og opføres i Jordebogen under fortløbende Litra.

Ligeledes bibeholdes den for Strøms Syssel foretagne Deling af Taxationsnumerne i Sydstrøms og Nordstrøms.

Hvor Deling af et Taxationsnummer finder Sted, bliver det i Anmærkningen at oplyse, hvor stor Del af Numeret hvert Litra udgjør, ligesom ogsaa for Fæstegodsets Vedkommende til hvilket Fæste det hører.

4. Den fulde Værdi af hvert Taxationsnummer omsættes fra Rdl. til Kroner og afrundes derefter saaledes, at den kun udviser fulde Tiere af Kroner, i det 5 Kr. og derover regnes for 10 Kr., og hvad der er under 5 Kr. bortfalder. Derefter omsættes Værdien i Kroner til Normalmarker á 1000 Kr.

Dette Forslag i dets Helhed sættes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Restorff, Weihe, Joensen, P. Petersen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus og Effersø. Nej stemte Schrøter. — Isaksen og Formanden stemte ikke, medens Provsten, Müller, Hansen og Olsen vare fraværende, og var Forslaget saaledes endelig vedtaget med 13 St. mod 1.

Den 16de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling i Sagen:

I indeværende Lagtingssamling har der været behandlet et af Justitsministeriet forelagt Forslag til Regler for Affattelsen af en ny Jordebog paa Færøerne. Efter at denne Sag var afgivet til et Udvalg paa 5 Medlemmer, afgav dette under 7de September sin Betænkning, hvorefter denne Sag undergik 2de Behandlinger i Tinget. Ved 3dje Behandling, der foretoges den 14de September, vedtoges Forslaget saaledes:

1ste Post, efter at der i denne Post var foretaget en af Udvalget foreslaaet Ændring, enstemmig med 13 Stemmer.

2den Post, efter at der i denne Post var foretaget en af Udvalgets Flertal foreslaaet Ændring, gaacende ud paa, at der skulde optages en Rubrik til Opsørelse af de Træer, der ere bortlejede fra Fæstet og udgjøre et særligt Brug, enstemmig med 14 Stemmer.

3dje Post, efter at der var foretaget nogle af Udvalget foreslaaede Ændringer og en af et Mindretal foreslaaet Ændring om, at et Taxationsnummer, der indeholdt benificeret Gods, der henhørte til forskellige Brug saasom Præste- og Annexjord, skulde deles, vedtoges denno Post enstemmig med 13 Stemmer.

Til 4de Post var der af Udvalgets Ordfører stillet et Forslag til en Ændring gaacende ud paa, at Odelsjorden skulde afrundes saaledes, at hvert Taxationsnummer udviste fulde Kroner for hver enkelt Gylden Jord, Numeret indeholdt, hvilket Forslag fremkom af praktiske Hensyn til den fremtidige Skatteopkrævning. Da hvert enkelt af disse Taxationsnummers Odelsjord bruges af flere Lodtagere med en eller flere Gylden hver, gik man ud fra, at der til Brug for Skatteopkrævningen maatte affattes Fortegnelser, hvor hver enkelt Person i en Bygd maatte opføres paa en Konto for alle de Andele, han havde i hvert enkelt Taxationsnummer, for at han kunde udbetale den ham paa lagte Skat samlet til en Skatteopkræver. Uagtet denne Anskuelse vandt Tilslutning fra flere Sider i Tinget, i det det erkjendtes, at saadanne Fortegnelser eller Personalregistre maatte føres af Hensyn til Skatteopkrævningen, blev der dog indvendt, at en særegen Afrundingsmaade for Odelsgodset er mindre konsekvent, og at hver enkelt Lodtager vel som oftest, men ikke altid, kunde opføres med fulde Kroner for sin Andel af hvert Taxationsnummer i en saadan Fortegnelse, da de forskellige Lodtagere ikke sjældnen bruge Brøkdelen af en Gylden, og altsaa til Dels vilde være at opføre for deres Andel ikke

alene med fulde Kroner men tillige med Øre.

Ved Afstemning over Mindretallets Forslag blev der afgivet 7 Stemmer for og 1 imod; 8 undlode at stemme og 4 vare fraværende; da ikke Halvdelen af Tingets Medlemmer deltog i Afstemningen var Ændringen bortfaldet, hvorefter Forslagets Post 4, efter at der i den var foretaget en af Udvalgets Flertal foreslaaet Ændring, vedtoges enstemmig med 10 Stemmer.

Regeringens Forslag med de vedtagne Ændringer vedtoges derefter ved Navneopraab med 13 Stemmer mod 1, nemlig Ordførerens, medens 2 undlode at stemme og 4 vare fraværende.

I det man i øvrigt tillader sig at henvise til den af det i Sagen nedsatte Udvalg afgivne Betænkning, indstilles denno Sag til det høje Ministeriums Afgjørelse og videre Forsorg.

Lagtinget, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt. J. H. Schrøter.

Joan Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

Endelig vedlagdes Sagen saalydende Mindretalsindstilling:

Uagtet jeg var Udvalgets Ordfører i Sagen, har jeg stemt imod det af Lagtinget vedtagne Forslag til Regler for Affattelsen af en ny Jordebog for Færøerne. Jeg tillader mig derfor allerærbødigst at meddele det høje Ministerium Grunden for min Afstemning.

Jeg er enig med det af Tingets Flertal vedtagne Forslag til de omhandlede Regler med Undtagelse af ét Punkt, nemlig den Maade, hvorpaa Odelsjorden agtes afrundet. Jeg tillader mig i saa Henseende at henvise til den Del af Udvalgets Betænkning, jeg som Mindretal har afgivet om dette Punkt, samt de dertil som Bilag knyttede 3de Fortegnelser.

Jeg gaar ud fra som givet, at der efter Jordebogens Affattelse, paa Grundlag af denne til Brug ved Skatternes Opkrævelse, vil blive affattet Fortegnelser eller Personalregistre, hvori enhver Skatteyder i Bygden paa en særlig Konto bliver opført samlet for alle de Andele, han har i hvert enkelt Taxationsnummer Odelsjord i

Bygden, og altsaa kommer til at staa samlet for alle de Jordlodder, han har at betale Skat af. For denne Anskuelse synes, efter de faldne Udtalelser at dømme, et overvejende Flertal i Lagtinget at være. — Er dette først givet, er det nødvendigt, at Odelsjorden i Jordebogen afrundes saaledes, at disse Personalregistre blive saa lette at udarbejde og vedligeholde som muligt.

Hvis de forskjellige Taxationsnumere stadigt indeholdt 10 eller 20 Gylden, der udgjorde 10 eller 20 særskilte Brug hver, da vilde den af Lagtinget foreslaaede Afrundingsmaade være konsekvent og praktisk, men det er ingenlunde saa. Som det fremgaar af vedlagte Portegnelse A, omhandlende blandt andet 36 Taxationsnumere af i ældre Tid matrikuleret Jord, bestaa disse: 11 af 16 Gylden, 6 af 8 Gl., 3 af 4 Gl., 2 af 48 Gl. og 2 af 20 Gl. hvert, medens 12 Taxationsnumere bestaa af henholdsvis 184, 172, 96, 88, 67, 64, 43, 40, 32, 15, 12 og 10 Gylden, hvoraf hvert enkelt Taxationsnummer bruges af forskjellige Lodtagere, varierende fra 4 til 94. Saaledes som Forholdet er, vil den af Tinget vedtagne Afrundingsmaade imidlertid være i høj Grad upraktisk, i det den i væsentlig Grad vil forøge Arbejdet ved de omhandlende Personalregistres Affattelse, da disse tillige, efterhaanden som de forskjellige Jordlodder skifte Brugere, maa holdes vedlige ved at fradrage den Skatteydere Konto i Personalregisteret det Beløb, hvorfor den omhandlede Lod er taxeret, og tillægge det den fremtidige Bruger's Konto. Det vil derfor være nødvendigt at udfinde, hvilken Afrundingsmaade der oftest gives saa lige Penge som muligt for hvert enkelt Brug, og da det er et uomtvisteligt Faktum, at hvert enkelt Brug i Reglen udgjør en, to eller flere Gylden, hvorimod Brøkdeler af Gylden ere langt sjældnere, maa det selvfølgelig anses for rettest at benytte en Afrundingsmaade ved Opførelsen af Odelsjorden i Jordebogen, der giver saa lige Penge som muligt for hver enkelt Gylden, et saadant Taxationsnummer indeholder. Dertil kommer, at Brøkdeler af Gylden i høj Grad ere bortfaldne siden Lov om Indskrænkning af Udstykning af Jordegodset af 4de Marts 1857 emanerede, og ligeledes stadig mere og mere bortfalder. Da der ved denne Lov er forbudt ved Afhændelse af Jordegods at udstykke Jorden i mindre Dele end hele Gylden, har det i en Mængde af Tilfælde medført, at en Mand, der havde $\frac{1}{2}$, eller $1\frac{1}{2}$ Gylden Jord i et Taxationsnummer, navnlig af Hensyn

til en lettere Deling af Indtægterne, f. Ex. Faarebrug i Udmarken, Hval og Fugl, Drivtømmer, Tang m. m. har erhvervet sig $\frac{1}{4}$ Gl. fra en, $\frac{1}{4}$ Gl. fra en anden Ejer i samme Taxationsnummer, hvorved Brøkdeler af Gylden altsaa for alle 3 Parter ere bortfaldne; eller en Mand, der har $\frac{2}{3}$ af en Gylden, eller $1\frac{1}{3}$ Skind, har erhvervet $\frac{1}{3}$ Gl., eller $6\frac{2}{3}$ Skind, i samme Jord fra en anden Lodtager, hvilket man bedst vil kunne overbevise sig om ved at efterse de ved Sørenskriveriet værende Jordfortegnelser — hvad jeg alt har gjort. Udviklingen gaar alt mere og mere i samme Retning, saa den Tid næppe er fjærn, da de forskjellige Lodtagere i hvert Taxationsnummer kun have en eller flere Gylden Jord i Lige, og at Brug bestaaende af Dele eller Brøkdeler af en Gylden aldeles ere bortfaldne. Af praktiske Hensyn, for at lette Affattelsen af disse Personalregistre, foreslaar jeg, at Odelsjorden ved Opførelsen i Jordebogen afrundes saaledes, at Taxationsnummeret udviser fulde Kroner for hver enkelt Gylden, Numeret indeholder. Det maa vel indrømmes, at Jordebogen vil være noget lettere at affatte efter den af Lagtinget foreslaaede Afrundingsmaade, men da Affattelsen af Personalregistre vil være et langt større Arbejde end Affattelsen af Jordebogen, vil Hovedopgaven være, at gøre hine saa lidet indviklede som muligt. Efter at man har faaet opgivet, hvem de ere, som ere Lodtagere i de forskjellige Taxationsnumere, vil det ikke tage det halve Arbejde, hverken til at affatte eller til at vedligeholde, for saa vidt man følger den af mig foreslaaede Maade, og derved vil ogsaa spares en Del paa Omkostningerne. Saa vel Affattelsen som Vedligeholdelsen kan blive byrdefuld nok, selv om man ikke ved en upraktisk Afrundingsmaade af Odelsgodset yderligere vanskeliggjør den. For senere at lette Affattelsen af Personalregistre, vil det være ønskeligt, at der i Jordebogen enten i Anmærkningsrubriken, eller i en dertil oprettet særlig Rubrik, opføres, hvor meget hver enkelt Gylden i Taxationsnummeret er taxeret for —; saa kunde man nøjes med at foretage Udregningen heraf ved Jordebogens Affattelse og behøvede ikke paany at foretage den ved Affattelsen af Personalregistre.

Der blev i Tinget fremhævet fra deres Side, som holdt paa den af Lagtinget vedtagne Afrundingsmaade, at man paany kunde foretage en Afrunding af Odelsgodset, naar Personalregistre blive affattede. Dette anser jeg ikke alene for

ufornødent men tillige for i høj Grad forkasteligt. Jordebogen vilde derved forrykkes og i Virkeligheden ikke tjene som Grundlag for Skatterne paa Odelsjorden, men vilde for dennes Vedkommende være værdiløs.

Endvidere tillader jeg mig at henlede Opmærksomheden paa, at det synes at have været vanskeligt for mange af Lagtingets Medlemmer at danne sig en klar Forestilling om de fjærnere Følger af det

opkastede Spørgsmaals Afgjørelse. Den ringe Deltagelse i Afstemningen om dette Punkt er vistnok ogsaa for en Del en Følge heraf.

Lagtingssalen, den 16de September 1889.

J. H. Schrøter.

Til

Justitsministeriet.

IV. Forslag til Lov om Understøttelse af Statskassen til Brugere af Statens Fæstegods paa Færøerne for af dem paa Fæstet udførte Grundforbedringer m. v.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra foregaaende Samling udsatte Sag om Erstatning til Fæstere for udførte Grundforbedringer m. v.*).

Den 31te Juli foretoges Sagens foreløbige Behandling. Z. Nielsen foreslog at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer. Efter at det enst. med 18 St. var vedtaget, at Sagen skulde gaa i Udvalg, foreslog Formanden, at Udvalget skulde bestaa af 5 Medlemmer. Z. Nielsen tog sit Forslag om 3 Medlemmer tilbage, medens Formandens Forslag om 5 Medlemmer betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Z. Nielsen, Jacobsen, Müller, Effersø og Weihe.

Den 1den September fremlagdes saalydende Betænkning og Lovforslag.

Betænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i Anledning af Sagen om Understøttelse til Fæstere for de af dem udførte Grundforbedringer m. v. paa Statens Fæstegods paa Færøerne, har affattet et Lovforslag herom, hvilket medfølger Betænkningen, og skal om Sagen i sin Almindelighed samt om Lovforslaget og dets enkelte Punkter tillade sig at udtale følgende:

Denne Sag har to Gange tidligere, i 1887 og 1888, været afgivet til Udvalg i Lagtinget, og er begge Gange efter Indstilling paa Grund af Omstændighedene bleven udsat.

Der foreligger et Forslag til en Lov, affattet af Amtet, hvilket man har ment at kunne tiltræde med nogle Ændringer.

Det er en Kjendsgjærling, at Fæsteforholdet her paa Øerne er af en saadan Beskaffenhed, at det lægger Fæsternes store Hindringer i Vejen for Foretagelse af Forbedringer.

Hvad i Særdeleshed Fæstevæsenets Natur angaar, da er den vanskelig at be-

*) Se Beretningen for 1885, S. 47.

stemme. Fæsteforholdet er ikke Livsfæste, thi Fæsterens ældste Søn skal i Følge Prd. om Handel paa Færøerne af 30te Maj 1691 § 9, «hvor Enken sig ej igjen vil gifte og Gaarden ej selv besidde», efter Faderens Død have Fæstet, ligesom ogsaa Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Adgang til Kongsfæste paa Færøerne af 25de Febr. 1871 giver nogle Bestemmelser i samme Retning. Paa den anden Side er det ikke Arvefæste, da Faderens Børn eller Arvinger med Undtagelse af den ældste Søn ikke have nogen Ret til Fæstet. Loven af 1691 giver ogsaa Præstens Børn overhovedet en fortrinlig Adgang til «ledige» Fæster, hvilket har foranlediget, at Fæster ofte ere gaaede ud af den afgaaede Fæsters Familie. Med Superficiaarfæste har Forholdet en vis Lighed, i det Inventariehuse dels mangle, dels paa mange Steder ere af en saadan Beskaffenhed, at de ikke kunne tilfredsstille de simpleste Fordringer. Derfor maa Fæsteren ofte selv holde de nødvendige Bygninger.

Man vil finde, at der er liden Opfordring for Fæsteren til at anvende Bekostninger eller betydeligt Arbejde paa Forbedringer. Dels er det nemlig ikke sikret ham, at disse ville komme hans Arvinger (Slægt) til gode, dels vil, om Fæstet forbliver i Familien, den, der overtager dette, altfor meget begunstiges paa de øvrige Arvingers Bekostning. Endvidere er det højst uheldigt, at Byrden ved Forbedringens Iværksættelse ikke bliver fordelt paa dem, der komme til at nyde godt af Forbedringerne, hvad enten disse høre til Fæsterens Arvinger eller ej. Dette vilde i høj Grad lette Iværksættelsen.

Ligesom Fæsteforholdets Natur giver gyldig Anledning til Fastsættelsen af visse Bestemmelser om Erstatning for Grundforbedringer m. v., saaledes maa ogsaa de forhaandenværende økonomiske Forhold, Fæsterens almindelige mindre gode økonomiske Stilling, opfordre til Ydelse af Understøttelser, som kunne faa en gavnlig Betydning for det Almene.

Øjemedet med denne Lov maa være, saa vidt muligt, at rydde alt af Vejen, som er til Hinder for Udførelse af Forbedringer ved Kongsfæsterne.

Dette har man ment at kunne opnaa, dels ved at give Adgang til Understøttelse for Grundforbedringer, dels ved at bestemme, at Staten skal opføre saadanne Bygninger for Fæsterne, som findes nødvendige. Derhos har man anset det overensstemmende med Billighed, at der ydes Erstatning for tidligere udførte Forbedringer.

Man har søgt at holde sig nær til de Regler, som gjælde i det øvrige Kongerige, for saa vidt de passe for det her-værende Fæsteforhold.

Til Lovforslagets enkelte §§ skal man bemærke:

ad § 1.

Der er kun foretaget faa Ændringer i Amtmandens Forslag. Man maa dog bestemt fastholde Nødvendigheden af, at der intet udbetales til Fæsterne forud, men kun naar der er udført noget. Det modsatte kan let føre til, at Fæstebønderne søge Laan, uden at udføre Forbedringer. En Fæstehonde, som ved Forhandling med Godsadministrationen har faaet Sikkerhed for at erholde Understøttelse for et Arbejde, som han har lagt Plan til, vil, naar han overhovedet er en paalidelig Mand, om han end ikke selv ejer Penge nok, i Almindelighed finde Udvej for at skaffe saadanne, for saa vidt han har Brug derfor.

ad § 2.

Jfr. Amtmandens Forslag § 2. Naar Fæsteren forelægger Planen, vil Godsadministrationen kunne konferere med Landbrugskonsulenten eller andre vedkommende, og derefter give Fæsteren Underretning om, hvorvidt han kan vente Understøttelse for en i Overensstemmelse med Planen foretaget Forbedring m. v. Han har da noget bestemt at holde sig til. Naar Arbejdet delvis (jfr. ovenfor ad § 1) eller helt er udført, vil Godsadministrationen, efter en fornyet Undersøgelse, yde Understøttelse.

§ens Slutning er affattet efter Lov om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen af 9de Februar 1861 § 6.

ad § 3.

Hier har man afvejet væsentlig fra Amtmandens Forslag. Modeas Understøttelsens Karakter som Laan bibeholdes ved Grundforbedringer, har man ment det rettest at følge en anden Regel ved Bygninger (Staldbygninger, Hølader m. m.). Man er gaaet ud fra, at det er billigt, at Staten forsyner Fæsterne med de nødvendige Bygninger. I Overensstemmelse hermed, og efter Forslaget, bliver altsaa følgende Fremgangsmaade at benytte, naar en Fæster ønsker nye Inventariehuse eller Forandringer foretagne ved de gamle: Fæsteren forelægger Godsadministrationen en Plan over Byggeforetagendet, og denne afgør, om Planen efter Forholdene kan approberes, hvornæst Synsforretning afholdes. Efter Arbejdets Udførelse udbetales Fæsteren en Erstatning, jfr. Forslaget. De

stemme. Fæsteforholdet er ikke Livsfæste, thi Fæsterens ældste Søn skal i Følge Frd. om Handel paa Færøerne af 30te Maj 1691 § 9, »hvor Enken sig ej igjen vil gifte og Gaarden ej selv besidde», efter Faderens Død have Fæstet, ligesom ogsaa Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Adgang til Kongsfæste paa Færøerne af 25de Febr. 1871 giver nogle Bestemmelser i samme Retning. Paa den anden Side er det ikke Arvefæste, da Faderens Børn eller Arvinger med Undtagelse af den ældste Søn ikke have nogen Ret til Fæstet. Loven af 1691 giver ogsaa Præstens Børn overhovedet en fortrinlig Adgang til »ledige» Fæster, hvilket har foranlediget, at Fæster ofte ere gaaede ud af den afgaaede Fæsters Familie. Med Superficiærfæste har Forholdet en vis Lighed, i det Inventariehuse dels mangle, dels paa mange Steder ere af en saadan Beskaffenhed, at de ikke kunne tilfredsstille de simpleste Fordringer. Derfor maa Fæsteren ofte selv holde de nødvendige Bygninger.

Man vil finde, at der er liden Opfordring for Fæsteren til at anvende Bekostninger eller betydeligt Arbejde paa Forbedringer. Dels er det nemlig ikke sikret ham, at disse ville komme hans Arvinger (Slægt) til gode, dels vil, om Fæstet forbliver i Familien, den, der overtager dette, altfor meget begunstiges paa de øvrige Arvingers Bekostning. Endvidere er det højst uheldigt, at Byrden ved Forbedringens Iværksættelse ikke bliver fordelt paa dem, der komme til at nyde godt af Forbedringerne, hvad enten disse høre til Fæsterens Arvinger eller ej. Dette vilde i høj Grad lette Iværksættelsen.

Ligesom Fæsteforholdets Natur giver gyldig Anledning til Fastsættelsen af visse Bestemmelser om Erstatning for Grundforbedringer m. v., saaledes maa ogsaa de forhaandenværende økonomiske Forhold, Fæsterens almindelige mindre gode økonomiske Stilling, opfordre til Ydelse af Understøttelser, som kunne faa en gavnlig Betydning for det Almene.

Øjemedet med denne Lov maa være, saa vidt muligt, at rydde alt af Vejen, som er til Hinder for Udførelse af Forbedringer ved Kongsfæsterne.

Dette har man ment at kunne opnaa, dels ved at give Adgang til Understøttelse for Grundforbedringer, dels ved at bestemme, at Staten skal opføre saadanne Bygninger for Fæsterne, som findes nødvendige. Derhos har man anset det overensstemmende med Billighed, at der ydes Erstatning for tidligere udførte Forbedringer.

Man har søgt at holde sig nær til de Regler, som gjælde i det øvrige Kongerige, for saa vidt de passe for det henværende Fæsteforhold.

Til Lovforslagets enkelte §§ skal man bemærke:

ad § 1.

Der er kun foretaget faa Ændringer i Amtmandens Forslag. Man maa dog bestemt fastholde Nødvendigheden af, at der intet udbetales til Fæsterne forud, men kun naar der er udført noget. Det modsatte kan let føre til, at Fæstebønderne søge Laan, uden at udføre Forbedringer. En Fæstebonde, som ved Forhandling med Godsadministrationen har faaet Sikkerhed for at erholde Understøttelse for et Arbejde, som han har lagt Plan til, vil, naar han overhovedet er en paalidelig Mand, om han end ikke selv ejer Penge nok, i Almindelighed finde Udvej for at skaffe saadanne, for saa vidt han har Brug derfor.

ad § 2.

Jfr. Amtmandens Forslag § 2. Naar Fæsteren forelægger Planen, vil Godsadministrationen kunne konferere med Landbrugskonsulenten eller andre vedkommende, og derefter give Fæsteren Underretning om, hvorvidt han kan vente Understøttelse for en i Overensstemmelse med Planen foretaget Forbedring m. v. Han har da noget bestemt at holde sig til. Naar Arbejdet delvis (jfr. ovenfor ad § 1) eller helt er udført, vil Godsadministrationen, efter en fornyet Undersøgelse, yde Understøttelse.

§ens Slutning er affattet efter Lov om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen af 9de Februar 1861 § 6.

ad § 3.

Her har man afvejet væsentlig fra Amtmandens Forslag. Medens Understøttelsens Karakter som Laan bibeholdes ved Grundforbedringer, har man ment det rettest at følge en anden Regel ved Bygninger (Staldbygninger, Hølader m. nl.). Man er gaaet ud fra, at det er billigt, at Staten forsyner Fæsterne med de nødvendige Bygninger. I Overensstemmelse hermed, og efter Forslaget, bliver altsaa følgende Fremgangsmaade at benytte, naar en Fæster ønsker nye Inventariehuse eller Forandringer foretagne ved de gamle: Fæsteren forelægger Godsadministrationen en Plan over Byggeforetagendet, og denne afgjør, om Planen efter Forholdene kan approberes, hvornæst Synsforretning afholdes. Efter Arbejdets Udførelse udbetales Fæsteren en Erstatning, jfr. Forslaget. De

mulig nedrevne, ældre Inventariehuse, realiseres af Staten, medens de nye Bygninger optages paa Inventarfortegnelsen som Staten tilhørende. Det bliver derefter en Pligt for Fæsterne at vedligeholde Bygningerne og sørge for, at de stadig fornyes, hvilket er i Overensstemmelse med de nu gjældende Regler for Inventariehuse. Af den udlagte Kapital nyder Staten en passende Rente, medens Fæsterne, som nævnt, overtage Ansvaret for, at Kapitalen ikke forringes eller efterhaanden tilintetgøres.

ad § 4.

Disse Bestemmelser ere indsatte, da man har fundet det overensstemmende med Billighed, at de alt udførte Forbedringer erstattes. Der er vel næppe mange, der her komme i Betragtning, men der findes dog nogle, saasom Kongsbonde Bærent Vang af Kalbak, jfr. Amtets Skrivelse af 8de Febr. 1886 til Justitsministeriet, som fortjener Erstatning.

I Udvalget i Sagen angaaende Understøttelse til Fæstere for foretagne Grundforbedringer m. v., Lagtingssalen, den 31te August 1889.

Oliver Effersøe. H. C. Müller.
Ordfører.

Ole Jacobsen. Z. Nielsen.
C. L. Weihe.

Forslag

III

Lov om Understøttelse af Statskassen til Brugere af Statens Fæstegods paa Færøerne for af dem paa Fæstet foretagne Grundforbedringer m. v.

§ 1.

Brugerne af det Staten tilhørende Fæstegods paa Færøerne kunne herefter forvente sig af Statskassen tilstaaet en passende Understøttelse, dels for saadanne af dem paa Fæstet udførte Grundforbedringer, som ikke have været nødvendige for at holde Jorden i almindelig god Drift efter den paa Færøerne hidtil brugte Behandlingsmaade, dels til saadanne af dem istandsatte eller nyopførte Bygninger, hvorved Fæstets Drift og derigjennem dets Værdi forøges.

§ 2.

Understøttelsen er betinget af, at vedkommende Fæster, forinden han skridder

til Udførelsen af det paatænkte Jordforbedringsarbejde eller Byggeforetagende, gjør Anmeldelse herom til Godsadministrationen og forelægger samme en Plan over Arbejdet, samt erholder ved Synsforretning bevisliggjort Jordstykkets eller Bygningernes Tilstand. Synsforretningen foretages af to Skjønsmænd, hvoraf Godsadministrationen vælger den ene og Fæsteren den anden. Kunne Skjønsmændene ikke blive enige, vælges de en Opmand, og kunne de ikke forenes om dennes Valg, beskikkes Retten en Opmand. Omkostningerne ved Skjønsmændenes Forretning bæres lige af Fæsteren og Staten.

§ 3.

Understøttelsen ydes saaledes:

For Jordforbedringsarbejder som et Fæstet paahvilende $3\frac{1}{2}$ pCt. aarlig Rente bærende Laan, hvis Størrelse og Afbetaling vil være afhængig af Forbedringens Nytte og Varighed for Fæstet.

For Bygningers Vedkommende som en Erstatning, der udbetales Fæsteren med det Beløb, hvormod Fæstet kan skjønnes at være steget i Værdi, mod at Lejen af samme forhøjes med en aarlig Sum, svarende til $3\frac{1}{2}$ pCt. heraf.

Understøttelsen maa i intet Tilfælde overstige Pengeværdien af det af Brugeren anvendte Arbejde og tillagte Materiale efter gangbar Pris paa den Tid, da det paagjældende Foretagende er udført.

§ 4.

Justitsministeriet kan yde Fæstere eller deres Arvinger Erstatning efter Reglerne i §§ 1 og 2 for Grundforbedringer og Byggeforetagender, navnlig Opførelse af Stalde, Hølader og Faarehuse, som maatte være foretagne forinden denne Lovs Ikrafttræden i Løbet af de sidste 20 Aar, for saa vidt det fornødne angaaende Jordstykkets og Bygningernes Tilstand for Forbedringens Foretagelse kan oplyses.

Erstatningens Størrelse bestemmes efter Reglerne i § 3 og tillige under Hensyn til den Fordel, som Fæsteren eller nogen af hans Arvinger i den længere eller kortere Tid, der er forløben siden Forbedringens Udførelse, have høstet af samme.

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft den —.

I Udvalget i Sagen angaaende Understøttelse til Fæstere for Grundforbedringer m. v., Lagtingssalen, den 31te August 1889.

Ved Sagens 2den Behandling, som fandt Sted den 5te September, behandlede Lovforslaget §vis, hvorefter Sagens Overgang til 3dje Behandling enst. vedtoges med 16 Stemmer.

Den 7de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Udvalget:

ad § 3.

I §ens Begyndelse anføres som et nyt Stykke:

«Naar Grundforbedringen er udført, afholdes en Synsforretning paa samme Maade som i § 2 bestemt. Synsforretningen tilstilles Godsadministrationen med Andragendet om Understøttelsen.

Understøttelse kan ydes, saa snart der er foretaget en Grundforbedring eller opført en Bygning, selv om ikke hele det i den indgivne Plan (jfr. § 1) omhandlede Arbejde er tilendebragt.»

« $3\frac{1}{2}$ pCt.» i 2det og 3dje Stykke forandres til: «3 pCt.»

Den 10de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1 sattes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

§ 2 sattes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 15 Stemmer.

§ 3. Udvalgets Ændringsforslag til denne § sattes først under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer, hvorefter den saaledes ændret vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

§ 4 sattes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer.

§ 5 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

Efter at Lovforslagets enkelte §§ saaledes vare vedtagne, sattes Forslaget i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Hansen, O. Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Restorff, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus, Effersøe og Formanden, medens Müller, P. Petersen, Olsen og Schrøter vare fraværende, og var Lovforslaget saaledes endelig vedtaget enst. med 16 St.

Den 16de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling i Sagen:

I Anledning af en fra de to sidste Lagtingssamlinger udsat Sag angaaende Udarbejdelse af et Lovforslag om Understøttelse af Statskassen til Brugere af Statens Fæstegods paa Færøerne for de

af dem paa Fæstet foretagne Grundforbedringer m. v. blev i Aar af Lagtinget nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Udvalget har i Sagen afgivet en Betænkning samt paa Grundlag af et af Amtmanden over Færøerne forelagt Forslag affattet et Lovforslag, hvilket med nogle mindre af Udvalget foreslaaede Ændringer, efter at Sagen havde undergaaet de foreskrevne Behandlinger, blev endelig vedtaget af Tinget enstemmig med 16 Stemmer.

I det man henviser til Udvalgsbetænkningen og det vedtagne Lovforslag, skal man paa Anledning tilføje nogle Udtalelser om Sagen.

Staten ejer som bekjendt over Halvdelen af Jordegodset paa Færøerne. Paa Grund af Forholdene ere Fæstebønderne næsten afskaarne fra at udføre Forbedringer ved deres Gaarde. At dette er til stor Skade for Jordbruget er utvivlsomt. Af Hensyn hertil har man tilladt sig at foreslaa, at der gives Fæsterne saadan Understøttelse som er nødvendig og billig. Da man har holdt sig nær til den nede i Danmark med Hensyn til Fæstevæsenet gjældende Ret, har man den Forventning, at Sagen vil blive modtaget med fornøden Velvilje af Lovgivningsmagten.

Angaaende et enkelt Punkt skal man gjøre nogle særlige Bemærkninger: Det ses af Forslaget, at man har foreslaaet, at der af en given Understøttelse skal ydes 3 pCt. aarlig Rente. Det er en Selvfølge, at jo lavere denne Rente sættes, desto større Udsigt har man til, at Hensigten med den forventede Lov vil opnaas. Man udtaler som sit Haab, at denne Rente maa blive sat lav (eller eventuelt helt udelades), som det af Hensyn til Statskassens Tarv er muligt.

Man forventer, at et Forslag som dette, om det bliver ophøjet til Lov, vil have ikke alene Betydning for Statens Fæstere, men ogsaa udøve en heldbringende Virkning paa Jordbruget i det hele taget her paa Øerne.

Hermed tillader man sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtinget, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt. Oliver Effersøe.

Joen Poulsen.

TH
Justitsministeriet.

V. Sagen om Foranstaltninger imod Misbrug af spirituose Drikke.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Foranstaltninger mod Misbrug af spirituose Drikke*), bilagt med vedkommende Amtsskrivelser, en Erklæring fra Justitsraad, Kredslæge E. M. Hoff med Bilag, samt Erklæringer fra 5 af de henværende Handlende (senere indkom og fremlagdes Erklæringer fra de andre Handlende).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste August, foreslog Schrøter at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 20 Stemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Restorff, Effersøe, Poulsen, Provsten og Hansen.

Den 23de August fremlagdes saalydende Betænkning og Lovforslag:

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg har været henvist den fra forrige Lagtingssamling udsatte Sag angaaende et til Lagtinget indgivet Andragende fra 1203 af Færøernes mandlige Befolkning over 18 Aars Alderen, om Forbud mod Indførsel til Færøerne af spirituose Drikke.

Udvalget skal i den Anledning tillade sig følgende Udtalelser:

Som alt fremhævet ved denne Sags Behandling i afvigte Lagtingssamling, kan et almindeligt Forbud mod Indførsel af spirituose Drikke, selv om det lod sig gennemføre — hvad Udvalget maa betvivle — ikke tilraades. Thi den sødelige Betydning af en Aldruelighed, der var frenkaldt ved, at Muligheden til at beruse sig var afskaaren, vilde formentlig være mindre end ingen, ligesom det maatte befrygtes, at den Fare, for hvilken man vilde værges sig ved et saadant Indførselsforbud, naar en Gang i kommende Tider Forbudet mulig blev hævet, vilde fremstille sig paa ny med forøget Styrke.

Paa den anden Side maa Udvalget være af den Formening, at skjønt der i

senere Aaringer ved privat Initiativ er udrettet forholdsvis betydeligt til Aldruelighedens Fremme her paa Øerne, kan Fremkomsten af et Andragende, som det foreliggende, ikke andet end betragtes som et Vidnesbyrd om, at Tilstanden, saaledes som den endnu er, af mangfoldige føles som en Slags Nødstilstand, og at det derfor næppe vil kunne forsvares for Fremtiden at overlade denne Sag til det private Initiativ alene. Lovgivningsmagten bør formentlig træde hjælpende og regulerende til, for saa vidt det kan lade sig gøre, under tilbørligt Hensyn til andre Samfundsinteresser.

I Erkjendelse heraf blev der derfor ogsaa af det i afvigte Lagtingssamling, i Anledning af denne Sag, nedsatte Udvalg tilraadet Indførselen af det saakaldte Gøteborg-System, afpasset efter vore stedlige Forhold, som en Foranstaltning, man antog kunde virke heldbringende baade med Hensyn til Indskrænkning af og gavnlig Kontrol med Udsalg og Udskjænkning af Brændevin.

Det har imidlertid vist sig, at en saadan Foranstaltning — uanset Dømmen om dens Bæstelighed — ikke for Tiden vil kunne lade sig gennemføre, i det den vil støde paa uovervindelige Hindringer i de bestaaende Bevillinger til Handel med og Udskjænkning af Brændevin.

Spørgsmaalet om, hvilke Foranstaltninger der, ad Lovgivningens Vej, passende kunde tilstræbes gennemførte til Modarbejdelse af Drikfældighed, har imidlertid, som bekjendt, gjentagne Gange været under Forhandling i Lagtinget, baade i 1874 og 75 og sidst i 1882, da Tinget vedtog et dertil sigtende Lovforslag, som det dog ikke lykkedes at faa gennemført i Rigsdagen. — Nærværende Udvalg maa derfor være af den Anskuelse, at man bør slaa ind paa det samme Spor, som man tidligere har været inde paa, og har, i Overensstemmelse dermed, paa ny tilladt sig at fremdrage det Forslag til Forandring i Brændevinsloven, der blev vedtaget af Lagtinget i Samlingen 1882, i det man til samme har tilladt sig at knytte nogle Tilføjelser, der ansaas nødvendige, navnlig sigtende til Ændringer i Handelsloven af

*) Se Beretningen for 1888, S. 23—36.

21de Marts 1855, for saa vidt angaar Handel med og Udskjænkning af Vin og undergjæret Øl, i det man har ment, at ogsaa paa dette Punkt var der Trang til en yderligere Kontrol fra Lovgivningsmagtens Side.

I det Udvalget derfor tager sig den Frihed, at fremlægge medfølgende: Forslag til Lov til Forandring i og Tillæg til Loven af 3dje Marts 1860, angaaende Brændevinshandel og Brændevinsudskjænkning paa Færøerne, samt Loven af 21de Marts 1855: om Ophævelse af den kongelige Enhandel paa Færøerne, skal det, med Hensyn til de enkelte Paragrafer i Lovforslaget og som nærmere Motivoring til samme, tillade sig følgende Udtalelser:

§ 1 i Udvalgets Forslag er ligelydende med § 1 i det af Lagtinget i 1882 vedtagne Forslag. Dog har Udvalget ment, at paa de Steder, hvor der alt i Forvejen fandtes Handler, der havde Brændevinsbevilling, vilde det ikke, med Hensyn til Misbrug af Spirituosa, have synderlig Betydning, om der oprettedes flere saadanne Handler, og har derfor, for at forebygge mulige Vilkaarligheder, tilladt sig at foreslaa, at Amtmanden ikke skal have Myndighed til at nægte Udstedelsen af nye Bevillinger paa saadanne Steder, naar vedkommende kommunale Myndighed fandt Anledning til at tilraade saadanne.

§§ 2—3 i Udvalgets Forslag ere et Tillæg til Handelsloven af 21de Marts 1855, sigtende til at afhjælpe en formentlig Mangel ved denne. I følge den nævnte Lov blive nemlig alle Drikkevarer, der ikke kunne henføres under Benævnelsen Brændevin — o: ikke blot Korn- og Kartoffelbrændevin, men alle Slags destilerede, stærke Drikke; jfr. Lov af 3dje Marts 1860 § 7 — henregnede til almindelige Handelsvarer, kunne altsaa være Gjenstand for Salg, og ogsaa for Udskjænkning, af enhver, der har løst almindelig Handelsbevilling. Det er en Forandring heri, Udvalget har tilsigtet, i det man har tilraadet, at der til Handel med saadanne Drikke fremtidig bør være at lase særlig Bevilling, og at Beværtning med dem for Fremtiden, foruden at gjøres afhængig af særlig Bevilling, tillige skal underkastes en passende Kontrol fra Myndighedernes Side. — Man har derhos ment, at der var noget abnormt i, at Handel og Beværtning med de nævnte Drikke skulde kunne drives uden særlig Bevilling dertil, blot i Kraft af en almindelig Handelsbevilling.

Udvalgets Forslag gaar derfor ud paa, at der fremtidig, for at faa Ret til saadan Handel og Beværtning, bør lases særlige

Bevillinger dertil, og har man tænkt sig, at disse Bevillinger passende kunde udstedes paa samme Maade og for et lignende Aaremaal som Brændevinsbevillingerne, hvorhos man har tilføjet en udtrykkelig Bestemmelse om, at naar nogen ikke længere fyldestgjør Betingelserne for nævnte Bevillingers Forhvervelse, bortfalde disse for hans Vedkommende.

§ 4 i Udvalgets Forslag er ligelydende med § 2 i Lagtingets Forslag af 1882.

§ 5 slutter sig nær til § 3 i Lagtingets tidligere Udkast, i det den fra dette har optaget Minimumsgrænsen for Udsalg af Brændevin og kun tilføjet lignende Minimumsgrænser for Udsalg af Vin og undergjæret Øl, hvad der formentlig maa betragtes som naturligt.

§ 6 er ligelydende med § 4 i Tingets Forslag fra 1882.

§ 7 er Gjenoptagelse af et af Lagtinget tidligere stillet Forslag, der ikke var medtaget i Forslaget af 1882. Udvalget har nemlig ment, at Bestemmelser, som de foreslaaede, skjønt de ere vanskelige at forme saaledes, at de ikke kunne omgaaes, ikke helt bør savnes. Man har, ved hvad der er foreslaaet, tilsigtet at ramme dels den Kommissions-Forretning med Spirituosa, der faktisk drives i ikke ringe Udstrækning mange Steder her paa Landet af Handelsmændene, i det de optræde som Mellemmænd mellem Brændevinshandlerne og Konsumenterne og, efter Bestilling fra sidstnævnte, forskrive fra førstnævnte Brændevin, ofte i større Kvantiteter, som de saa udlevere og ofte udmaale igjen, uden dog at kunne rammes af den bestaaende Lovgivning, som skyldige i Brændevinshandel. Dels har man villet ramme den Uskik, at Folk, der ikke have Bevilling dertil, skulle fremtidig kunne indforskrive Brændevin, ofte i større Kvantiteter, dels til Udlævering og Udmaaling til andre, under forskellige Former, uden dog, efter den bestaaende Lovgivning, at gjøre sig skyldige i ulovlig Handel med Brændevin. — Endelig har man tilsigtet, at forhindre den Trakteren, der i Form af «Fiskesnapse» og anden Foræring af Brændevin til Fiskerne, inden de gaa paa Fiskeri, eller efter at de ere hjemkomne derfra, paa sine Steder drives i ikke ringe Udstrækning, foranlediget af Handelskonkurrencen, og som baade kan give og virkelig ogsaa har givet Anledning til Ulykkestilfælde paa Søen, ligesom den ogsaa virker fristende paa den opvoxende Slægt.

Straffebestemmelserne i § 8 ere gjenoptagne efter Lagtingets tidligere Forslag,

for saa vidt angaar ulovlig Brændevins-handel og Udskjænkning, kun at man har ment at burde tilføje, at for saa vidt nogen Handelsmand, der ikke har Bevilling til Brændevinshandel, for 3dje Gang gjør sig skyldig i saadan, bør han tillige have sin Handelsbevilling forbrudt, hvad der formentlig maa anses for berettiget.

For ulovlig Handel og Beværtning med Vin og undergjæret Øl, har Udvalget ment at kunne nøjes med Handelslovens Bestemmelser om Straf for uberettiget Handel i Almindelighed.

§ 9 bestemmer, at alle af denne Lov foranledigede Bøder, samt hvad der maatte indkomme ved Salg af konfiskeret Brændevin, skal tilfalde den ved Lov af 9de Februar 1883 for hvert Sogn eller hver Kommune oprettede Understøttelseskasse. — I Henhold til Lagtingets Forslag af 1882 skulde disse tilfalde Amtsfattiggassen, men Udvalget har ment, at det var naturligere, at blot Afgifterne og Kjendelserne for de i dette Lovforslag omhandlede Bevillinger tilfalde denne Kasse, og at, siden der, efter den Tid, Lagtinget sidst havde denne Sag til Forhandling, er oprettet særlige Understøttelseskasser i Kommunerne, Bøderne o. l. tilfalde disse.

§ 10 er overensstemmende med § 6 i Lagtingets tidligere Forslag, kun at det i samme omhandlede Tilsyn er udstrakt til ogsaa at omfatte Handel og Udskjænkning af Vin og undergjæret Øl, hvad der formentlig maa betragtes som selvfølgeligt.

Sluttelig skal Udvalget udtale, at for saa vidt der i et subsidiaert Andragende til Lagtinget, om Foranstaltninger mod Misbrug af Spirituosa, er henstillet, at Tinget vilde virke hen til, ved Lov at faa forbudt, at Kredit, der er given for spirituose Drikke skulde kunne inddrives ad Rettens Vej, samt ligeledes ved Lov at faa Tiden til Udsalg af de nævnte Drikke, navnlig hvad Søn- og Helligdage angaar, betydeligt indskrænket, da har Udvalget ikke ment at kunne tilraade Tinget at gaa ind paa disse Henstillinger, i det, efter sammes Mening, Forholdene næppe for Tiden vilde nødvendiggjøre en Lov, som den først omhandlede, der desuden let vilde kunne omgaaes, og de Bestemmelser, der indeholdes i Loven af 17de April 1876 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage vistnok maa betragtes som tilstrækkelig fyldestgørende, saa meget mere, som det utvivlsomt hører til Undtagelserne, at der overhovedet foregaar Ud-

salg paa Søn- og Helligdagene fra Kjøbmændenes Butikker.

I Udvalget for Brændevinssagen, Thors-havn, den 22de August 1889.

J. C. Evensen, Chr. A. Hansen.
Ordfører.

Oliver Effersøe. Joen Poulsen.
Med Reservation;
A. W. Restorff.

Forslag

til

Lov om Forandring i og Tillæg til Loven af 3dje Marts 1860 angaaende Brændevins-handel og Brændevinsudskjænkning paa Færøerne samt Loven af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne.

§ 1.

Den i Lov angaaende Brændevins-handel og Brændevinsudskjænkning paa Færøerne af 3dje Marts 1860 § 1 foreskrevne særlige Bevilling til at forhandle Brændevin paa Færøerne udfærdiges her-efter for 5 Aar ad Gangen, efter hvilken Tids Forløb ny Bevilling bliver at løse. Dog kan ingen ny Bevilling gjælde ud over den Tid, i hvilken nogen af de hidtil udstedte Bevillinger benyttes paa vedkommende Handelssted.

Hvorvidt Bevilling til Handel med eller Udskjænkning af Brændevin herefter i noget Tilfælde skal meddeles, afgøres af Amtmanden, efter forud indhentet Erklæring fra vedkommende kommunale Forstanderskab. Paa Steder, hvor der findes Brændevinshandel, kan Amtmanden ikke nægte Meddelelse af nye Bevillinger, naar vedkommende Forstanderskab erklærer sig derfor.

Paa Steder, hvor der forefindes Brændevinshandel, kan saadan Bevilling ikke meddeles, naar vedkommende Forstanderskab erklærer sig imod samme.

§ 2.

Den hidtil med almindelig Handelsbevilling — i Henhold til Loven af 21de Marts 1855 § 10 — forbundne Ret til Handel og Beværtning med Vin og undergjæret Øl bortfalder, og vil denne Ret fremtidig være at gjøre afhængig af særlig

Bevilling. Saadanne Bevillinger blive at meddele af Amtmanden, for 5 Aar ad Gangen, mod en Kjendelse af 20 Kr. til Amtsfattigkassen, og blive de at udstede paa samme Maade og med de samme Indskrænkninger i Retten til at meddele Bevilling, som i foranstaaende § er anordnet med Hensyn til Meddelelsen af Brændevinsbevilling.

For Benyttelsen af Bevilling til Handel med Vin og undergjæret Øl bliver der derhos at erlægge en aarlig Afgift af 30 Kr.; for Benyttelsen af Bevilling til Beværtning med de nævnte Drikke erlægges en Afgift af 100 Kroner aarlig. — Afgifterne tilfalde Amtsfattigkassen.

For Fornæelse af de i denne og forrige § omhandlede Bevillinger erlægges ingen Betaling.

§ 3.

Betingelserne for de i § 2 nævnte Bevillingers Erhvervelse og Benyttelse ere de samme, som i Loven af 3dje Marts 1860 § 1 ere foreskrevne for Bevillinger til Brændevinshandel, ligesom Afgiften for deres Benyttelse bliver at berigtige paa samme Maade, som for disse Bevillinger er foreskrevet.

Fyldestgjør nogen ikke længere Betingelserne for Erhvervelse af de i ovenstaaende §§ 1—2 omhandlede Bevillinger, bortfalder vedkommende Bevilling.

Handel og Beværtning med Vin og undergjæret Øl maa ikke forenes, ligesom det ikke er nogen tilladt at have flere Handels- og Beværtningssteder.

Ved Vin forstaas i denne Lov vinholdige Drikke af indtil 20 pCt. Alkoholindhold.

§ 4.

Den i Loven af 3dje Marts 1860 § 2 fastsatte Kjendelse for Bevilling til at sælge Brændevin fra Skib forhøjes til 300 Kroner, og kan saadan Bevilling kun benyttes i de Havne, hvor der paa selve Handelsstedet er meddelt Bevilling til Brændevinhandel.

§ 5.

Ingen Handelsmand maa for Eftertiden sælge eller udlevere Brændevin, Vin eller undergjæret Øl i mindre Kvantiteter, end følgende:

1. Brændevin, Rom, Cognac, Punchextrakt eller lignende — ikke mindre end $\frac{3}{4}$ Pot.
2. Vins: Rødvin og gl. fransk Vin: — ikke mindre end $\frac{3}{4}$ Pot. Andre Vine: — ikke mindre end $\frac{3}{8}$ Pot.
3. Undergjæret Øl: Paa Træ: — ikke mindre end $\frac{3}{4}$ Tønde. Paa Flasker:

— ikke mindre end 2 Stkr. $\frac{3}{4}$ Pots eller 4 Stkr. $\frac{3}{8}$ Pots Flasker.

Overtrædelser af denne § straffes med Bøder fra 5—50 Kroner.

§ 6.

Den, der sælger Brændevin til Børn under 15 Aar, til vitterlig utilregnelige og til Personer, der, vedkommende vitterlig bekjendt, ere umyndiggjorte paa Grund af Drikfædighed eller i Løbet af de sidste 5 Aar have været angrebne af Drankergalskab, straffes med Bøder fra 5—100 Kroner.

Samme Straf skulle de være undergivne, som ere ovennævnte Personer behjælpelige med at skaffe dem Brændevin til Kjøbs.

§ 7.

Al Udmaaling og Udlevering i Kommission af de i denne Lov omhandlede Drikke — enten den sker mod Betaling eller ikke — betragtes som Handel. Dog undtages herfra, naar nogen fra vedkommende Bevillingshavere personlig afhenter bestemt afmaalt Kvantum til direkte og uopholdelig Overbringelse til navngivne Personer.

Al gratis Trakten med de nævnte Drikke i Handelslokaler eller overhovedet i Forbindelse med Handel bliver at betragte som ulovlig Udskjænkning eller Beværtning.

§ 8.

Gjør nogen sig skyldig i ulovlig Handel med eller Udskjænkning af Brændevin, straffes han, for saa vidt han har Bevilling til Brændevinshandel eller Udskjænkning, 1ste Gang med Bøder fra 10—100 Kroner og 2den Gang med Bøder fra 20—200 Kr. Begaa den Forseelse 3dje Gang, har han forbrudt Bevillingen, hvorhos den Brændevin, som forefindes hos ham, konfiskeres.

Har paagjældende derimod ikke Bevilling til Handel med eller Udskjænkning af Brændevin, straffes han 1ste Gang med Bøder fra 20—200 Kr. og i Gjentakelsestilfælde med Bøder fra 40—400 Kr., hvorhos den Brændevin, som hver Gang forefindes hos ham, bliver at konfiskere.

Er sidstnævnte derhos Indehaver af anden Handelsbevilling, straffes han, for 3dje Gang begaaet ulovlig Brændevinshandel, tillige med denne Bevillings Fortabelse.

§ 9.

Ulovlig Handel eller Beværtning med Vin og undergjæret Øl straffes som uberettiget Handel i Almindelighed; jfr. Lov af 21de Marts 1855 § 11, sidste Stykke.

§ 10.

De i ovenstaaende §§ omhandlede Bøder, ligesom ogsaa de ved Salget af konfiskeret Brændevin indkomne Beløb, tilfalde den for vedkommende Kommuner, ved Lov af 9de Februar 1883, om Ændringer i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 22de Marts 1855, anordnede Understøttelseskasse.

§ 11.

Det paahviler Forstanderskabene for Landkommunerne samt Borgerrepræsentationen i Thorshavn, i Forbindelse med Politivirigheden, at vaage over, at ulovlig Handel og Udskjænkning af de i denne Lov omhandlede Drikke ikke finder Sted, og skal, naar vedkommende kommunale Myndighed forlanger det, offentlig Politisag anlægges og forfølges, i Anledning af slig Handel eller Udskjænkning.

§ 12.

Denne Lov træder i Kraft den

I Udvalget i Brændevinssagen, Thorshavn, den 22de August 1889

J. C. Evensen, Chr. A. Hansen.
Ordfører.

Oliver Effersøe. Joen Poulsen.

Med Reservation:
A. W. Restorff.

Den 27de August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter en almindelig Forhandling om Sagen i dens Helhed gik man over til en §vis Behandling af Lovforslaget.

§§ 1 til 6 behandlede enkeltvis. Paa Grund af den fremrykkede Tid afbrødes den videre Behandling af Lovforslaget til et følgende Møde.

Den 29de August fortsattes 2den Behandling. De tilbageværende §§ i Lovforslaget behandlede som følger: § 7, §§ 8, 9, 10 og 11; § 12 gav ikke Anledning til Diskussion.

Efter at den §vise Behandling af Lovforslaget saaledes havde fundet Sted, sættes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning og vedtoges enstemmig med 17 St.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændrings- og Underænderingsforslag:

Nr. 1 fra Isaksen.

Til § 1.

Ordene i sidste Stykke: «naar vedkommende Forstanderskab» o. s. v. udgaa og i Stedet for sættes: «med mindre baade vedkommende Forstanderskab og Lagtinget erklærer sig for samme».

Til § 10.

Imellem Ordene: «tilfalde den» indskydes: «Angiverne og», hvorhos efter Ordet «Understøttelse» Punktum udgaa og der tilføjes: «til lige Deling».

Nr. 2 fra Udvalget.

§ 4 redigeres saaledes:

Den i Lov af 3dje Marts 1860 § 2 omhandlede Bevilling til at sælge Brændevin fra Skib kan kun benyttes i de Havne, hvor der paa selve Handelsstedet er meddelt Bevilling til Brændevinshandel.

ad § 5.

Bestemmelserne 1, 2, 3 om Minimumsgrænsen for Udsalg samt Stykket: «Overtrædelser af denne § fra 5—50 Kroner» — udgaa; i deres Sted sættes:

1. Brændevin, Rom, Cognac, Punchextrakt eller lignende samt gammel fransk Vin — ikke mindre end $\frac{2}{3}$ Pots Flaske. Hvad der udleveres paa Flaske maa derhos kun udleveres i forsvarlig tilproppet Tilstand.

§ 6 redigeres saaledes:

Den, der for Betaling udskjænker de i denne Lov omhandlede Drikke til Børn under 15 Aar, ligesom og den, der udsælger eller for Betaling udskjænker de nævnte Drikke til Personer, der vedkommende vitterlig bekjendt, i Løbet af de sidste 5 Aar ere umyndiggjorte paa Grund af Drikfældighed, eller til vitterlig utilregnelige samt til saadanne, der vedkommende vitterlig bekjendt, i Løbet de sidste 5 Aar have været angrebne af Drankergalskab, straffes efter denne Lovs § 9, sidste Stykke.

Samme Straf skulle de være undergivne, der ere ovennævnte Personer paa anden Maade behjælpelige med at skaffe dem de omhandlede Drikke til Kjøbs.

§ 7 redigeres saaledes:

1. Som skyldig i ulovlig Handel anses:
 - a. Den, som, uden at være berettiget til Handel med de i denne Lov

nævnte Drikke, fra Steder udenfor Frægerne indforskrivor dem til andre, hvad enten han har Fortjeneste deraf eller ikke.

b. Den, som fra herværende Handelsberettigede besørger de omhandlede Drikke tilførte til andensteds boende, med mindre han personlig baade afhenter og igjen udleverer det, han har i Kommission, og dette derhos er særskilt afmaalt og forsynet med Bestillerens Adresse samt Afsenderens Segl.

2. Som skyldig i ulovlig Udskjænkning eller Beværtning anses den, der gratis trakterer med ovennævnte Drikke i Handelslokaler eller overhovedet i Forbindelse med Handel.

ad § 9 tilføjes som et sidste Stykke:

Overtrædelser af §§ 5—6 i denne Lov straffes med Bøder fra 5—100 Kroner.

Nr. 3 fra Djurhuus.

ad § 1.

a. Af 1ste Stykke udgaar 2det Punktum, nemlig:

«Dog — o. s. v. — Handelssted».

b. 2det Stykke: «Ilvorvidt — o. s. v. — Forstanderskab» udgaar.

c. Af 3dje Stykke udgaar Ordet «nye».

ad § 7.

Paragrafen udgaar og redigeres saaledes:

Al Forsendelse efter Bestilling af de i denne Lov nævnte Drikkevarer til Kjøbmænd eller andre, som ikke have Brændevinsbevilling, skal være forbudt og betragtes som ulovlig Handel for saa vidt Udmaaling deraf senere finder Sted paa Modtagelsesstedet. Modtageren er, hvis Udmaaling eller videre Udlevering finder Sted, den strafskyldige. Mod Betaling i Udsalgsstedet kan Enkeltmand købe for andre, men er han i saa Tilfælde ansvarlig og Straf underkastet, hvis videre Udmaaling finder Sted efter at han har forladt Butiken.

Enhver som, uden at være Bevillingshaver indforskrivor de nævnte Drikkevarer, er Strafansvar underkastet, naar dette sker i videre Omfang end til eget Brug og saaledes, at Udmaaling eller videre Udlevering til andre finder Sted.

Al gratis Udskjænkning i Handelslokaler eller overhovedet i Forbindelse med

Handel bliver at betragte som ulovlig Handel eller Beværtning.

Nr. 4. Underændringsforslag fra Djurhuus til Udvalgets Ændringsforslag.

ad § 5, 2det Stykke.

De 2 sidste Ord «tilproppet Tilstand» udgaar og i disses Sted sættes: «tilproppede og med Etikette forsynede Flasker».

Nr. 5. Ændrings- og Underændringsforslag fra Schrøter.

Til § 2.

1ste Stykke: «20 Kr.» forandres til «10 Kr.».

2det Stykke: «30 Kr.» forandres til «20 Kr.»

Til § 5.

Sidste Punktum i Post 2 i Udvalgets Ændringsforslag udgaar.

§ens sidste Stykke i det oprindelige Forslag udgaar.

Nr. 6. Underændringsforslag fra Isaksen til Udvalgets Ændringsforslag Nr. 2.

ad § 6.

Ordet «til Kjøbs» i Slutningen af § 6 udgaar.

Den 1de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

Lovforslaget med dertil stillede Ændrings- og Underændringsforslag forhandles og afstemtes i følgende Afsnit:

§ 1 i Udvalgets oprindelige Forslag med dertil stillede Ændringsforslag.

Ændringsforslag Nr. 3 a, ad §ens 1ste Stykke, forkastedes med 13 Stemmer mod 4, hvorved samme Forslag b, ad 2det Stykke, betragtedes som bortfaldet, medens samme Forslag c, ad 3dje Stykke, enst. vedtoges med 17 St.

Ændringsforslag Nr. 1 ad § 1 vedtoges enst. med 10 St., hvorefter § 1 saaledes ændres enst. vedtoges med 15 St.

§ 2 i Udvalgets oprindelige Forslag med dertil stillede Ændringsforslag.

Ændringsforslag Nr. 5 forkastedes med 13 St. mod 3, hvorefter § 2 i Udvalgets Forslag vedtoges med 14 St. mod 2.

§ 3 i Udvalgets oprindelige Forslag vedtoges enst. med 17 St.

§ 4 i Udvalgets Ændringsforslag Nr. 2 vedtoges enstemmig med 16 Stemmer, hvorved § 4 i det oprindelige Forslag betragtedes som bortfalden.

§ 5 i Udvalgets oprindelige Forslag med dertil stillede Ændrings- og Underændringsforslag.

Efter at Underændringsforslagene 5 og 4 vare forkastede henholdsvis med 11 St. mod 5 og 9 St. mod 7, vedtoges § 5 i Udvalgets oprindelige Forslag med dertil af Udvalget stillede Ændringsforslag (Nr. 2) med 14 St. mod 2.

§ 6 i Udvalgets Ændringsforslag med dertil stillet Underændringsforslag.

Efter at Underændringsforslag Nr. 6 var forkastet med 7 St. mod 4, vedtoges § 6 i Udvalgets Ændringsforslag (Nr. 2) enst. med 17 St., hvorved § 6 i det oprindelige Forslag betragtedes som bortfalden.

§ 7 med dertil stillede Ændringsforslag.

Djurhuus tog sit Ændringsforslag Nr. 3 ad § 7 tilbage. Olsen gjenoptog Forslaget. Udvalgets Ændringsforslag (Nr. 2) sættes først under Afstemning og vedtoges, Punkt 1 a og b med 15 St. mod 3 og Punkt 2 med 17 St. mod 1. Efter at Sen i dens Helhed derpaa enstemmig var vedtagen med 15 St., betragtedes saa vel Ændringsforslag Nr. 3 som Udvalgets oprindelige Forslag som bortfaldne.

§ 8 i Udvalgets oprindelige Forslag vedtoges enst. med 14 St.

§ 9 i Udvalgets oprindelige Forslag med den af Udvalget foreslaaede Ændring (Nr. 2) vedtoges enst. med 16 St.

§ 10 i Udvalgets oprindelige Forslag i Forbindelse med Ændringsforslag Nr. 1.

Efter at Ændringsforslaget var taget tilbage af Forslagsstilleren, vedtoges § 10 enst. med 16 St.

§ 11 i Udvalgets oprindelige Forslag vedtoges enst. med 15 St.

§ 12 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

Forhandling og Afstemning om Lovforslaget i dets Helhed udsattes til et følgende Møde.

Den 5te September fremlægdes:

Forslag

ii

Lov om Forandring i og Tillæg til Loven af 3dje Marts 1860 angaaende Brændevins-handel og Brændevinsudskjænkning paa Færøerne samt Loven af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne. (Aflæst paa Grundlag af de ved Sagens 3dje Behandling, den 4de September, stedfundne Afstemninger.)

§ 1.

Den i Lov angaaende Brændevins-handel og Brændevinsudskjænkning paa Færøerne af 3dje Marts 1860 § 1 foreskrevne særlige Bevilling til at forhandle Brændevin paa Færøerne udfærdiges herefter for 5 Aar ad Gangen, efter hvilken Tids Forløb, ny Bevilling bliver at løse. Dog kan ingen ny Bevilling gjælde ud over den Tid, i hvilken nogen af de hidtil gjældende Bevillinger benyttes paa vedkommende Handelssted.

Hvorvidt Bevilling til Handel med eller Udskjænkning af Brændevin herefter i noget Tilfælde skal meddeles, afgjøres af Amtmanden, efter forud indhentet Erklæring fra vedkommende kommunale Forstanderskab.

Paa Steder, hvor der forefindes Brændevinshandel, kan Amtmanden ikke nægte Meddelelse af Bevilling, naar vedkommende Forstanderskab erklærer sig derfor.

Paa Steder, hvor der ikke forefindes Brændevinshandel, kan saadan Bevilling ikke meddeles, med mindre baade vedkommende Forstanderskab og Lagtinget erklære sig for samme.

§ 2.

Den hidtil med almindelig Handelsbevilling — i Henhold til Loven af 21de Marts 1855 § 10 — forbundne Ret til Handel og Beværtning med Vin og undergjæret Øl bortfalder, og vil denne Ret fremtidig være at gjøre afhængig af særlig Bevilling. Saadanne Bevillinger blive at meddele af Amtmanden for 5 Aar ad Gangen, mod en Kjendelse af 20 Kr. til Amtsfattigkassen, og blive de at udstede paa samme Maade og med de samme Indskrænkninger i Retten til at meddele Bevilling, som i foranstaaende § er anordnet med Hensyn til Meddelelse af Brændevinsbevilling.

For Benyttelsen af Bevilling til Handel med Vin og undergjæret Øl bliver der der-

hos at erlægge en aarlig Afgift af 30 Kr.; for Benyttelsen af Bevilling til Beværtning med de nævnte Drikke erlægges en Afgift af 100 Kroner aarlig. — Afgifterne tilfalde Amtsfattigkassen.

For Fornyelse af de i denne og forrige § omhandlede Bevillinger erlægges ingen Betaling.

§ 3.

Betingelserne for de i § 2 nævnte Bevillingers Erhvervelse og Benyttelse ere de samme, som i Loven af 3dje Marts 1860 § 1 ere foreskrevne for Bevillinger til Brændevinshandel, ligesom Afgiften for deres Benyttelse bliver at berigtige paa samme Maade, som for disse Bevillinger er foreskrevet.

Fyldestgør nogen ikke længere Betingelserne for Erhvervelse af de i ovenstaaende §§ 1—2 omhandlede Bevillinger, bortfalder vedkommende Bevilling.

Handel og Beværtning med Vin og undergjæret Øl maa ikke forenes, ligesom det ikke er nogen tilladt at have flere Handels- eller Beværtningssteder.

Ved Vin forstaaes i denne Lov vinholdige Drikke af indtil 20 pCt. Alkoholindhold.

§ 4.

Den i Lov af 3dje Marts 1860 § 2 omhandlede Bevilling til at sælge Brændevin fra Skib kan kun benyttes i de Havne, hvor der paa selve Handelsstedet er meddelt Bevilling til Brændevinshandel.

§ 5.

Ingen Handelsmand maa for Eftertiden sælge eller udlevere Brændevin, Vin eller undergjæret Øl i mindre Kvantiteter, end følgende:

1. Brændevin, Rom, Cognac, Punchextrakt eller lignende samt gammel fransk Vin — ikke mindre end $\frac{1}{4}$ Pot.
2. Andre Vine og undergjæret Øl — ikke mindre end $\frac{3}{4}$ Pots Flaske. — Hvad der udleveres paa Flaske maa derhos kun udleveres i forsvarlig tilproppet Tilstand.

§ 6.

Den, der for Betaling udskjænker de i denne Lov omhandlede Drikke til Børn under 15 Aar, ligesom og den, der udsælger eller for Betaling udskjænker de nævnte Drikke til Personer, der vedkommende vitterlig bekendt, i Løbet af de sidste 5 Aar ere umyndiggjorte paa Grund af Drikfældighed, eller til vitterlig utilregnelige,

samt til saadanne, der vedkommende vitterlig bekendt, i Løbet af de sidste 5 Aar have været angrebne af Drankergalskab, straffes efter denne Lovs § 9, sidste Stykke.

Samme Straf skulle de være undergivne, der ere ovennævnte Personer paa anden Maade behjælpelige med at skaffe dem de omhandlede Drikke til Kjøbs.

§ 7.

1. Som skyldig i ulovlig Handel anses:
 - a. Den, som, uden at være berettiget til Handel med de i denne Lov nævnte Drikke, fra Steder udenfor Færøerne indforskriver dem til andre, hvad enten han har Fortjeneste deraf eller ej — og
 - b. den, der fra herværende Handelsberettigede besørger de omhandlede Drikke tilførte til andensteds boende, med mindre han personlig haade afhenter og igjen udleverer det, han har i Kommission, og dette derhos er særskilt afmaalt og forsynet med Bestillerens Adresse samt Afsenderens Segl.
2. Som skyldig i ulovlig Udskjænkning eller Beværtning anses den, der gratis trakterer med ovennævnte Drikke i Handelslokaler eller overhoved i Forbindelse med Handel.

§ 8.

Gjør nogen sig skyldig i ulovlig Handel med eller Udskjænkning af Brændevin, straffes han, for saa vidt han har Bevilling til Brændevinshandel eller Udskjænkning, 1ste Gang med Bøder fra 10—100 Kroner og 2den Gang med Bøder fra 20—200 Kr. Begaas denne Forsøelse 3dje Gang, har han forbrudt Bevillingen, hvorhos den Brændevin, som forefindes hos ham, konfiskeres.

Har paagjældende derimod ikke Bevilling til Handel med eller Udskjænkning af Brændevin, straffes han 1ste Gang med Bøder fra 20—200 Kr. og i Gjentakelsestilfælde med Bøder fra 40—400 Kr., hvorhos den Brændevin, som hver Gang forefindes hos ham, bliver at konfiskere.

Er sidstnævnte derhos Indehaver af anden Handelsbevilling, straffes han, for 3dje Gang begaaet ulovlig Brændevinshandel, tillige med denne Bevillings Fortabelse.

§ 9.

Ulovlig Handel eller Beværtning med Vin og undergjæret Øl straffes som uberettiget Handel i Almindelighed; jfr. Lov af 21de Marts 1855 § 11, sidste Stykke.

Overtrædelser af §§ 5—6 i denne Lov straffes med Bøder fra 5—100 Kroner.

§ 10.

De i ovenstaaende §§ omhandlede Bøder, ligesom ogsaa de ved Salget af konfiskeret Brændevin indkomne Beløb, tilfalde den for vedkommende Kommuner, ved Lov af 9de Februar 1883, om Ændringer i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 22de Marts 1855, anordnede Understøttelseskasse.

§ 11.

Det paahviler Forstanderskaberne for Landkommunerne samt Borgerrepræsentationen i Thorshavn, i Forbindelse med Politivirksomheden, at vaage over, at ulovlig Handel og Udskjænkning af de i denne Lov omhandlede Drikke ikke finder Sted, og skal, naar vedkommende kommunale Myndighed forlanger det, offentlig Politisag anlægges og forfølges, i Anledning af slig Handel eller Udskjænkning.

§ 12.

Denne Lov træder i Kraft den

Dette Lovforslag sattes samme Dag (efter først at være oplæst af en af Sekretærene) i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Müller, Hansen, Danielsen, Johannesen, Rostorff, Weihe, Joensen, P. Petersen, J. Petersen, Olsen, Schrøter, Effersøe og Formanden. Nej stemte: O. Jacobsen og Djurhuus medens Z. Nielsen og Rasmussen ikke stemte, og var Lovforslaget saaledes vedtaget med 16 Stemmer mod 2.

Den 14de September oplæstes og vedtoges følgende Indstilling i Sagen:

Lagtinget har i indeværende Samling med 16 Stemmer mod 2 vedtaget medfølgende Forslag til Lov til Forandring i og Tillæg til Loven af 3dje Marts 1860 angaaende Brændevinshandel og Brændevinsudskjænkning paa Færøerne samt Lov af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne.

Den nærmeste Anledning til Fremkomsten af dette Forslag, er en i afvigte Samling til Lagtinget indkommen Adresse fra over 1200 af Færøernes mandlige Befolkning, hvori de andrage om, at Tinget vilde foranledige et Forbud mod al Ind-

førsel til Færøerne af spirituose Drikke, eventuelt træffe andre Forholdsregler til Forbygning af Misbrug af saadanne Drikke.

Skjønt Tinget ikke har troet at kunne slaa ind paa den af Andragerne antydede Vej, har man dog ment, at Fremkomsten af en Adresse, som den foreliggende, ikke kunde andet end være en alvorlig Opfordring for Lovgivningsmagten til at tage under Overvejelse, hvad der ad Lovgivningens Vej maatte kunne gøres, for at støtte de Bestræbelser til Drikkeondets Bekæmpelse, som i de senere Aar ere satte i Værk ad Frivillighedens Vej, ofte med store personlige Opofrelser. — Man har da ment, at et Lovforslag, som det foreliggende, vilde være et betydningsfuldt Led i Rækken af de foranvante Bestræbelser, om det maatte lykkes at faa det ophøjet til Lov.

Som det vil ses, er medfølgende Forslag for en overvejende Del en Gjenoptagelse af det Forslag til Lov, som Lagtinget, under 5te September 1882, indstillede til det høje Ministerium og som blev forelagt Rigsdagen i Samlingen 1883 og derefter, ved privat Initiativ, i Samlingen 1886, uden dog at opnaa Lovkraft. — Man kan derfor, med Hensyn til denne Del af Forslaget, indskrænke sig til en Henvisning til, hvad der er udtalt i den samme ledsagede Udvalgsbetænkning og Indstilling.

Grundtanken i det af Tinget i 1882 vedtagne Forslag er, som det vil ses, at fremtidige Bevillinger til Handel med Brændevin kun skulle udstedes for 5 Aar ad Gangen — dog med den Begrænsning, at paa Steder, hvor der nu forefindes Bevillinger til Brændevinshandel, skulle nye Bevillinger i intet Tilfælde gjælde længere, end til Udløbet af den sidste af de nuværende Bevillinger. — Man har derved villet forbeholde sig Ret til at afgjøre, om der overhovedet fremtidig skulde være Handel med Brændevin paa saadant Sted, saa snart den sidste af de nuværende Bevillinger maatte udløbe ved Dødsfald eller paa anden Maade. — Ved Siden deraf har man med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der fremtidig skulde udstedes Bevillinger til Handel med Brændevin paa Steder, hvor saadan Handel ikke findes, lagt den overvejende Afgjørelse heraf i vedkommende Kommunes Haand.

Lagtinget har imidlertid i indeværende Samling været af den Anskuelse, at det ikke er tilstrækkeligt alene at have Opmærksomheden henvendt paa de Drikke, der i Loven af 3dje Marts 1860 sammenfattes under Benævnelsen Brændevin — 2:

stærke, destillerede Drikke —, men at man ogsaa burde tilstræbe Iværksættelsen af passende Forholdsregler mod et for vidt drevet Salg af Vin og undergjæret Øl. Thi Misbrug af disse Drikke maa vel i det hele antages at virke ikke mindre nedbrydende, end Misbrug af stærke, destillerede Drikke.

Tager man derhos i Betragtning, at disse Drikke kunne forhandles og ogsaa udskjænkes overalt af enhver, der har løst almindelig Handelsbevilling i Henhoid til Loven af 21de Marts 1855, kan det formentlig skjønnes, at Faren for et for vidt drevet Salg af dem ligger nær, og sammenholder man dermed, at Indførselen af f. Ex. bayersk Øl i Løbet af de sidste 10 Aar er stegen næsten til det tredobbelte, tør det forhaabentlig blive indrømmet, at det er paa Tide at søge at tage Forholdsregler mod Misbrug af disse Drikke.

Man har derfor i Lighed med, hvad der ved Loven af 3dje Marts 1860 skete for Brændevinens Vedkommende, ved nærværende Lovforslag tilsigtet at unddrage Retten til Handel med og Udskjænkning af Vin og undergjæret Øl fra almindelig Handelsbevilling og villet gjøre den afhængig af særlig Bevilling, som man har tænkt sig udstedt paa samme Maade, som Bevillinger til Brændevinshandel, og gjældende for et lignende Aaremaal.

Derved vilde det formentlig blive lagt i vedkommende Myndigheds Haand, efter Omstændighederne og de indvundne Erfaringer, at regulere Handelen med de nævnte Drikke paa en passende Maade.

Skjønt der hervod maaske til Dels vil indføres noget nyt, i det en saadan Udsondning af Vin og undergjæret Øl fra almindelig Handelsbevilling, formentlig ikke erkjendt i det øvrige Kongerige for Landhandlernes Vedkommende, maa man dog lægge megen Vægt paa at faa de foreslaaede Bestemmelser gennemførte.

Med Hensyn til Lovforslagets enkelte Paragrafer tillader man sig at henvise til samnes Motiver i vedlagte Udvalgsbetænkning.

Der blev ved Forslagets Behandling i Tinget af enkelte fremsat Betænkkeligheder mod den Passus i § 1, at eventuelle femaarige Bevillinger ikke maa gjælde ud over den Tid, i hvilken nogen af de hidtil udstedte Bevillinger benyttes paa vedkommende Handelssted. Men en saadan Passus

er formentlig nødvendig, naar man ikke vil udsætte sig for, at et eller andet Forstanderskab, der mulig kunde være interesseret deri, skulde have det i sin Magt, i Henhoid til næstsidste Stykke af § 1, at forhindre, at Brændevinshandel nogen Sinde ophører paa et Sted, hvor den for Tiden findes. Derved vilde formentlig Hensigten med for Fremtiden kun at udstede femaarige Bevillinger blive gjort illusorisk, hvorfor Tinget vedtog at beholde den omhandlede Passus.

Ved Siden deraf blev der, ved 3dje Behandling af denne Paragraf, vedtaget den Ændring, at ikke blot vedkommende Forstanderskab men ogsaa Lagtinget skulde erklære sig for, at der udstedes Bevilling til Handel med Brændevin paa de omhandlede Steder, hvad der kun kan betragtes som en yderligere Betyrsgelse.

Ved Behandlingen af Lovforslagets § 7 var der nogen Meningsforskjel i Tinget angaaende de foreslaaede Bestemmelser til at forhindre Indforskrivning og Forsendelse i Kommission af de i Forslaget omhandlede Drikke, i det nogle vare af den Formening, at de omhandlede Bestemmelser vare for vidtgaaende og grebe for meget ind i den personlige Frihed. — Men skal man i det hele taget ramme det, man har tilsigtet ved §ens Bestemmelser, kan det formentlig næppe gjøres uden ved større eller mindre Indgreb i den personlige Frihed. — Tinget vedtog derfor at bibeholde Paragrafen i den af Udvalget redigerede Form.

I det man nu saaledes tillader sig at fremsende det omhandlede Lovforslag til det høje Ministeriums videre gunstige Forsorg, tager man sig sluttelig den Frihed at udtale, at man maa betragte Forslaget som et Forsøg paa at give et Bidrag til Løsningen af en Samfundsopgave, der er af den allerstørste Betydning for disse Øer, hvorfor man ikke skal undlade paa det bedste at anbefale det til Lovgivningsmagtens Bevaagenhed.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 14de
September 1889.

L. H. Buchwaldt.

J. C. Evensen,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

VI. Forslag til Forandring i Handelsloven af 21de Marts 1855.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den i forrige Samling sammen med Brændevinssagen behandlede og senere som en selvstændig Sag udsatte Sag om Læsteafgiftens Aflysning ved en Indførselstold paa Spirituosa *).

Den 1ste Avgust foretoges Sagens foreløbige Behandling. Schrøter foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Effersøe foreslog at henvise Sagen til det Udvalg, der vilde blive nedsat i Sagen V angaaende Foranstaltninger mod Misbrug af spirituose Drikke. Effersøes Forslag sattes først under Afstemning men forkastedes med 10 Stemmer mod 8, hvorefter Schrøters Forslag enst. vedtoges med 14 Stemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Djurhuus, Restorff, Schrøter, Effersøe og Nielsen.

Senere fremlagdes og henvistes til Udvalget:

- a. Den fra forrige Samlinger udsatte Sag om Forandringer i Handelslovens § 5 **).
- b. En Skrivelse fra Handelsfirmaet M. C. Restorff & Sønner saalydende:

Det har vist sig, at der i de senere Aar af Autoriteterne her er gjort gjældende en nyere Fortolkning af § 5 i Loven om Ophævelsen af den kongelige Fæhandel paa Færøerne af 21de Marts 1855, i Følge hvilken Fortolkning der nu kræves Læsteafgift ikke alene ved Ankomsten, men ogsaa ved Afrejsen her fra af saadanne Skibe, som i Mellemtiden have været paa Fiskeri og under dette have anløbet fremmed Havn.

I de første ca. 30 Aar efter Handelslovens Ikrafttræden, blev der ikke krævet Læsteafgift, naar saadanne Skibe indtog Ladning til Udlandet efter endt Fiskeri, ligesom der heller ikke blev forlangt Læsteafgift af Skibe, som medbragte Fisk fisket af Færinger paa Island. Ved den nyere Fortolkning af Lovens § 5 ere Fiskerskibe, hjemmehørende paa Færøerne, blevne uheldig stillede, naar man vil benytte dem i Fragtfart i den Tid, der bliver tilovers

fra Fiskeriet, ligesom ogsaa Indførelsen af Saltfisk tilhørende Færinger paa Island bliver hæmmet og vanskeliggjort. I det vi i al Korthed have tilladt os at paavise enkelte af de Ulemper, som den nye Fortolkning af Handelslovens § 5 medfører, skulle vi tillade os at andrage det høje Ting om at tage denne Sag under Overvejelse ved den nu forestaaende Behandling af Handelsloven.

Thorshavn, den 5te Avgust 1889.

Ærbødigst

M. C. Restorff & Snr.

Til

Færøernes Lagting.

- c. En Henstilling fra Lagtingsmand Joen Poulsen saalydende:

Medens fremmede Fiskere, saa vidt vides, kun i faa Tilfælde have benyttet sig af den dem ved Lov af 23de Marts f. A. indrømmede Fritagelse for Læsteafgift til at indføre Raafisk til Færøerne, have flere andre Fartøjer i det forløbne Aar indført Raafisk her til og derved bidraget til at skaffe en Del af den fattigere Befolkning Fortjeneste ved Klipfisketilvirkning m. v. Saadan Indførsel kan imidlertid ikke ventes vedblivende at kunne finde Sted, saa længe disse Fartøjer maa svare Læsteafgift, især da Massen af den indførte Fisk ofte staar i stort Misforhold til Afgiftens Størrelse.

Jeg tillader mig derfor herved ærbødigst at henstille til det ærede Ting, om samme ikke maatte finde Anledning til at søge udvirket, at den fremmede Fiskerskibe tilstaaede Fritagelse for Læsteafgift ved Indførsel af Raafisk udvides til at gjælde for ethvert Fartøj, der indfører Raafisk til Færøerne.

p. t. Thorshavn, den 6te Avgust 1889.

Ærbødigst

Joen Poulsen.

Til

Færøernes Lagting.

*) Se Beretningen for 1888, S. 25 o. R.

**) Se Beretningen for 1888, S. 47.

Den 10de September fremlagdes saalydende Betænkning og Lovforslag:

Betænkning.

Til Lagtinget er i Aar indkommet et Andragende fra Kjøbmand M. C. Restorff & Sønner i Thorshavn, om at udvirke Ophævelsen af den i Lov af 21de Marts 1855 § 5 befalede Læsteafgift saaledes, at der i Stedet lægges en tilsvarende Afgift paa Indførsel af Spirituosa, hvilket Andragende er afgivet til undertegnede Udvalgs Betænkning.

Til Behandling i Tinget i de 3 sidste Lagtingsamlinger har samme Spørgsmaal været fremme, men har stadig været udsat, saaledes ogsaa til i Aar; denne Sag er ligeledes henvist til samme Udvalg.

Fremdeles er henvist til Udvalget en Henstilling til Tinget fra Lagtingsmand Joen Poulsen om at søge udvirket en Forandring i Lov af 23de Marts f. A., om Fritagelse for Læsteafgift af Raafisk, samt endelig:

Et Andragende fra Kjøbmand M. C. Restorff & Sønner vedkommende Fortolkningen af nævnte Lov af 21de Marts 1855 § 5, for saa vidt angaar, at Læsteafgifts Erlæggelse i flere Tilfælde er fordret baade ved Skibes Afgang og Ankomst.

Da alle disse Spørgsmaal staa i nøje Forbindelse med hinanden, i det Ophævelsen af Læsteafgiften vil afgjøre dem alle, har Udvalget taget dem samlet under Overvejelse, og skal i den Anledning tillade sig at ytre følgende:

Den Gang Loven af 21de Marts 1855, om Ophævelsen af den kongelige Enehandel, emanerede, blev der som Afgift af Skibe indført Læsteafgift, saaledes, at deri tillige laa al Afgift baade af Skib og Varer, i det ingen anden Afgift eller Told skulde erlægges. — Man gik nemlig ud fra, at dette var den simpleste Maade til at undgaa alt Toldopsyn, som den Gang blev anset for at være altfor besværligt og bekosteligt, ja næsten uoverkommeligt. Tillige gik man ud fra, at det var en for Øerne billig Afgift, som ikke vilde falde besværlig eller trykkende. Vel maa det indrømmes, at Afgiften ikke kan kaldes stor, betragtet som Told, men paa den anden Side er den som Skibsafgift altfor høj og falder meget trykkende paa flere Varer, navnlig Kul-, Salt- og Tømmerladninger, i det den ofte tillige paa Grund af, at Afgiften er paalagt Skibene, vanskeliggjør Befragtninger. Hertil kommer, at Kul- og Saltforbruget nu er tiltaget i en

saadan Grad, at man, den Gang Loven udkom, ikke gjorde sig nogen Forestilling derom. Uden at overdrive kan man sige, at over $\frac{1}{2}$ af hele Læsteafgiften falder paa Kul og Salt. Igeledes er siden den Tid Dampskibstrafikken kommen i Gang, og enhver vil kunne forstaa, at saa længe Læsteafgiften vedbliver, er det en saa stor Hindring for Udviklingen, at den umuliggjør enhver regelmæssig Dampskibsforbindelse udefra, i det fuld Læsteafgift maa erlægges, om end nok saa liden Del af Ladningen opløses, hvoraf Følgen bl. a. bliver, at forbisejlende Dampskibe ikke kunne anløbe. — Ligesom vore Naboer: Nordmændene alt længe have haft stadig Dampskibsforbindelse med England ved Export af forskellig Slags fersk Fisk, og der drives i den Retning en ikke liden Trafik, saaledes vilde vistnok lignende Forsøg fra Færøerne blive etablerede, hvis ikke Læsteafgiften stod i Vejen, i det man maa gaa ud fra, at Skibene ved f. Ex. ugentlige Forbindelser ikke altid kunde have fuld Ladning. Det kan eksempelvis anføres, at hvis et Dampskib paa 100 Tons Drægtighed skulde sættes i Gang med fersk Fisk via England blot 2 Gange maanedlig, vilde det have alene at betale i Læsteafgift om Aaret 4,800 Kr. Naar Foretagendet nu kun kunde kaste et lignende Beløb af sig, maatte Forsøget opgives, og de Kapitaler, som derved kunde skaffes ind i Landet, gaa tabt.

Naar imidlertid den fulde Nytte af en saadan Trafik skulde komme hele Landet til Gode, vilde det være nødvendigt, at flere Partøjer sættes i Gang; men dette kan kun ske ved at Skibene frigjøres for Afgiften. For den Slags Foretagender burde der fornuftigvis ingen Hindringer være i Vejen, snarere maatte de opmuntres ved Tilskud. Forholdene ere for Tiden vanskelige og i økonomisk Henseende daarligere her oppe, og der maa gøres alt muligt for at aabne de Erhvervskilder, som kunne findes.

Ligesom hos os har der tidligere, vistnok af de samme Grunde, været Læsteafgift paa Island, men denne blev ophævet ved Loven af 29de Februar 1872. I dens Sted blev der lagt Afgift paa Spiritus, Vin og Øl.

Det har paa Island vist sig, at der paa Grund af denne Forandring ikke behøvedes at etableres noget særskilt Toldopsyn; kun den samme Kontrol, som førtes med Læsteafgiftens Erlæggelse, har været benyttet.

Paa Grund af Færøernes Beliggenhed

paa Ruten til Island, har Læsteafgiftens Ophævelse i Grunden større Betydning her, end paa Island. Saa længe denne Afgift existerer, kan det ikke betale sig for større Skibe, der sejle til Island, at anløbe Færgerne for at udlosse en Del af deres Ladning.

Der har nu i mange Aar været Tale om at faa en lignende Forandring som paa Island indført hos os, og Udvalget har taget denne Sag under alvorlig Overvejelse. Man er kommen til det Resultat, at Tinget bør søge ved Lov at faa dette Forhold ordnet, og har man derfor udarbejdet medfølgende Lovforslag med Motiver, som gaar ud paa at hæve Læsteafgiften og lægge Afgift paa Spirituosa, Vin og Øl. Herved mener man ogsaa at ramme et Forbrug, som fornuftigvis bør beskattes, i det derved Nødvendighedsvarer gaa fri. En videre Udvikling heraf maa antages for overflødig.

For at kunne komme til Kundskab om, hvorledes Sagen bedst lader sig ordne, har Udvalget ud privat Vej søgt Oplysning om, hvor meget der i de sidste 10 Aar er indført til Øerne af de nævnte Sorter, og Resultatet ligger i vedlagte Fortegnelse. Saa fuldstændig nøjagtig er den muligvis ikke, men Udvalget er overbevist om, at den er paalidelig nok til Grundlag for det gjorte Forslag. Man skal bemærke, at det ikke har været muligt paa anden Maade at skaffe paalidelige Oplysninger om dette Punkt. Tillige har man fra Landfogderiet faaet opgivet Læsteafgiften for de sidste 10 Aar, hvilket ogsaa findes anført paa den nævnte Fortegnelse, hvoraf ses de Indtægter, Statskassen har haft derigjennem, og som man mener, at den fremdeles bør blive ved at have. Foruden denne Læsteafgift er der ogsaa svaret Afgift af Postdampskibene, men da denne har været godtgjort vedkommende Dampskibsselskab og er kommen baade til Indtægt og Udgift i Statsregnskabet, som en egentlig fingeret Post, har man troet at kunne gaa denne Afgift forbi i Beregningen. For øvrigt maa bemærkes, at efter de Oplysninger, Udvalget har indhøvet, or der i Gjennemsnit indført med Dampskibene ca. 1500 Tons aarlig, hvilket vilde udgjøre en afgiftspligtig Tonsdrægtighed af ca. 1000 Tons, altsaa 2000 Kr. aarlig Læsteafgift. Paa Fortegnelserne findes Beregning over den i Lovforslaget foreslaaede Afgift, taget efter Gjennemsnitsindførelsen i de sidste 10 Aar. Herefter vilde der, naar den gjennemsnitlige aarlige Læsteafgift, 8,631 Kr. 40 Øre, er fraregnet, blive et Overskud af ca. 9,100 Kr. Udvalget

er ikke alene gaact ud fra, at Afgiften maa sættes noget rigelig, for at sikro Statskassen for et fremtidigt Tab, hvis Afgiften ved mindre Forbrug skulde gaa nedad, men man har ogsaa anset det for rigtigt derved at skaffe en Indtægt, som man til Gavn for Øerne og til Fremme af almenyttige Øjemed, t. Ex. Afløsning af Tienden og lignende, kunde raade over, haabende at man heri vil finde Medhold hos Statsmyndighederne, i det man derved etablerede en Selvhjælps-Kasse og kan undgaa ved enhver Lejlighed at henvende sig til nævnte Myndigheder, ogsaa om mindre Tilskud.

Endelig skal bemærkes, at man har anset som givet, at den mulige Nødgang i Indtægten, som Landfogden og to af Sysselmændene, der have opkrævet Læsteafgiften af Dampskibene, ville faa ved den foreslaaede Forandring, maa godtgjøres dem af Statskassen, som faktisk hidtil har baaret denne Udgift. Ved i Lovforslaget at bestemme 2 pCt. for Inkassations af den foreslaaede Afgift samt 5 Øre pr. Ton i Skjbsafgift til Oppebørselsbetjentene, har man villet give Ækvivalent for de hidtil oppebaarne Procenter af Læsteafgiften.

Hvad angaar den tidligere her i Tinget udsatte Sag, vedkommende det privat indgivne Lovforslag om en delvis Læsteafgift for Dampskibe, da vil den ved Vedtagelsen af det nu gjorte Forslag finde sin Besvarelse.

Med Hensyn til den indkomne Henstilling om Forandring i Lov af 23de Marts f. A., om Fritagelsen for Læsteafgift af Raafisk, da maa Udvalget være enig i, at der ved nævnte Lov er den Mangel, at den burde bestemme, at al Raafisk skal kunne indføres, uden deraf at betale Læsteafgift; men dette ligger i, at man den Gang Loven behandledes, ikke tænkte paa, at der skulde blive Tale om at indføre Raafisk paa anden Maade end med Fiskerskibe. Imidlertid har det nu, ved det af Færingerne i de senere Aar drevne Baadfiskeri paa Island, vist sig, at Færingerne ikke kunne faa deres Fisk indført med Handelsskibe, hvorimod frommedes Fisk gaar fri. Dette Forhold maa søges forandret og vil blive det, hvis det hermed indgivne Forslag ophøjes til Lov. Da det imidlertid er ønskeligt snarest muligt at faa den nævnte Ændring i Loven af 23de Marts f. A., foreslaar Udvalget, at Tinget indstiller, at Loven forandres saaledes, at den udvides til at gjælde for alle Skibe, som kun indføre Raafisk til Færgerne og atter indtage Salt, samt endvidere at faa en Tilføjning til Loven om, at naar Fisken

tilhører Folk, som ere bosiddende paa Færøerne, skulle disse være berettigede til selv at tilvirke Fisken, uden først at afhænde den til en Kjøbmand.

Hvad endelig det indkomne Andragende om Fortolkning af Lov af 21de Marts 1855 § 5 angaar, da maa Udvalget med Andrageren være enigt i, at den Fortolkning, at Skibe, som afgaa fra Færøerne, i visse Tilfælde ogsaa skulle betale Afgift ved Afgangen, uagtet Loven kun bestemmer, at Skibe kun skulle betale Afgift ved deres Ankomst til Øerne, er meget uheldig, i det den kun gaar ud over de paa Færøerne stationerede Fiskerskibe og Transportfartøjer. Desuden er det en Fortolkning, som først er bleven gjort gjældende for faa Aar siden, i det lige siden 1855, da Loven udkom, Skibe kun have betalt Læsteafgift ved Ankomsten til Øerne. Følgen af Fortolkningen har været den, at nogle Fartøjer for en enkelt Rejse have betalt Læsteafgift 2 Gange, hvilket aldrig har været Lovens Mening og desuden er meget ubilligt og uretfærdigt. Dette Forhold vil ogsaa blive ordnet, hvis Forslaget ophøjes til Lov; men Udvalget mener, at Tinget bør henlede Justitsministeriets Opmærksomhed herpaa, og henstille, om den i saa mange Aar fulgte Fortolkning ikke fremdeles kan blive fulgt.

Medundertegnede Effersøe kan ikke fuldt ud tiltræde Betragtningerne med Hensyn til sidste Punkt.

I Henhold til det saaledes anførte tillader Udvalget sig at henstille til Tingets Vedtagelse:

Tinget andrager hos Justitsministeriet om, at samme gunstigt vil foranledige:

Principal

1. at det ovennævnte Lovforslag ophøjes til Lov.

Subsidiært

2. a. at Lov af 23de Marts f. A. forandres derhen, at den udvides til at gjælde for alle Skibe, som indføre Raafisk til Færøerne og atter iadtage Salt, samt endvidere at faa en Tilføjning til Loven om, at naar Fisken tilhører Folk, som ere bosiddende paa Færøerne, skulle disse være berettigede til selv at tilvirke Fisken, uden først at afhænde den til en Kjøbmand.
- b. at den tidligere fulgte Fortolkning med Hensyn til her hjemmehørende Skibe, som her fra afgaa med Last, fremdeles maa blive fulgt, saa de ikke ved Afgangen afføres Læsteafgift.

I Udvalget, som er nedsat i Anledning af Læsteafgiftens Aflysning m. v.,
Lagtinget, den 9de September 1889.

J. C. Djurhuus, Z. Nielsen.
Ordfører.

A. W. Restorff. O. Effersøe.
J. H. Schrøter.

Forslag

til

Lov om Forandring i og Tillæg til Lov om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne af 21de Marts 1855 og om Indførselsafgift af Brændevin og andre spiritusøse Drikkevarer.

ad § 1.

Jfr. L. 23de Marts 1888 cfr. Udvalgsbetænkningen.

Forslaaet som delvis Godtgjørelse for de lidt i Følge de aarlige Finanslove Oppebørselsbetjentene tilstaaede 4 pCt. af Læsteafgiften.

§ 1.

Den i Lov om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne af 21de Marts 1855 § 5. jfr. § 6, befalede Afgift bliver kun at opkræve med 5 Øre pr. Ton af Skibets Netto Drægtighed. Af Skibe, som kun losse Raafisk eller indlade Salt, betales ingen Afgift.

Denne Afgift tilfalder udelte vedkommende Oppebørselsbetjent.

ad § 2.

Jfr. isl. Frdn. 26de Febr. 1872 § 1,
L. 11te Febr. 1876 § 1 og L. 7de Novbr.
1879 § 1.

Disse Love ere i det hele taget lagte
til Grund ved Affattelsen af Lovforslaget.

ad § 3.

Jfr. Frdn. 26de Febr. 1872 §§ 2 og 4.
Jfr. L. 21de Marts 1855 § 4, L. 9de
Jan. 1872 § 1, L. 14de Febr. 1874 og L.
29de Marts 1887.

Jfr. L. 21de Marts 1855 § 8.

Afgiften kan berigtiges i enhver Havn
(eventuelt paa Ankomststedet) for hele
Ladningen, selv om ikke al Vare udlosses
paa Stedet.

§ 2.

Af al Slags Spiritus, Vin og Brænde-
vin eller deslige, samt af al Slags Øl, som
indsføres til Færøerne, onlægges følgende
Afgift:

1. Af al Slags Spiritus og spirituøse
Drikkevarer med Undtagelse af Vin
og Øl: for hver Pot af 8° Styrke og
derunder 15 Øre
indtil 12° Styrke 25 —
over 12° — 35 —
 2. Af Vin paa Fad og Beholdere, der
rumme over 1 Pot, for hver Pot 15 Øre,
paa Flasker og andre mindre Be-
holdere, for hver $\frac{3}{4}$ Pot . . . 15 Øre.
 3. Af al Slags Øl for hver Pot 5 Øre.
- Denne Afgift indbetales foreløbig i
Færø Amtss Jordebogskasse. Af samme
udredes aarlig først de i § 10 nævnte 2 p/ct.
og derefter til Statskassen 8700 Kroner,
medens det mulige Restbeløb tilfalder en
under Bestyrelse af Færøernes Lagting
staaende særskilt Kasse, hvis Midler an-
vendes til almenyttige Øjemed. Reglerne
for Anvendelsen fastsættes efter Forslag
af Lagtinget ved kongelig Anordning.

§ 3.

Skibe, der ankomme til Færøerne,
indehavende Varer, der ere afgiftspligtige
efter § 2, maa først anløbe enten Thors-
havn eller en Klareringshavn, hvor en
Sysselmand er ansat.

Saa snart Skibet er indkommet i paa-
gjældende Havn og samtidig med, at Skibs-
føreren foreviser de befalede Skibspapirer,
har han i Thorshavn til Landfogden og
de andre Steder til Sysselmanen, for saa
vidt Varerne ere bestemte til forskellige
Modtagere, at aflevere særligt Manifest,
indeholdende Modtagernes Navne med ved-
føjte Kvantum.

Afgiften betales, for saa vidt den ikke
tidligere maatte være berigtiget, af det
Kvantum, som udlosses i hver enkelt Havn,
senest 4 Dage efter Skibets Ankomst til
Stedet. Afgiftspligtige Varer, hvoraf Af-
giften endnu ikke er betalt, maa ikke ud-
losses paa andre Steder end i de foran
nævnte Havne.

Oppebørselsbetjenten paa hvert Sted,
hvor Skibet efter Afgangen fra Ankomst-
stedet udlosser saadanne Varer, har strax
at tilstille Oppebørselsbetjenten paa An-
komststedet en Angivelse af, hvad der af
disse udlosses.

Som Grundlag for Afgiftens Beregning
benyttes den Varefortegnelse eller Told-
seddel, som Skibet efter Lov af 21de
Marts 1855 § 8 skal være forsynet med,

og er derhos enhver Skibsfører pligtig til strax at afgive en skriftlig Forsikring paa Tro og Love om, at der i Skibet ikke findes andre eller flere af de nævnte til Færgerne høstente afgiftspligtige Varer end dem, som ere opførte paa Varefortegnelsen eller Toldsedlen.

Ligeledes er enhver Modtager af saadanne Varer forpligtet til paa Tro og Love, naar det forlanges, at meddele alle Oplysninger, som anses fornødne for Tilsynet med Afgiftens Erlæggelse.

ad § 4.

Jfr. Frdn. 26de Febr. 1872 § 3.

§ 4.

Er Varefortegnelsen eller Toldsedlen utydelig med Hensyn til Angivelsen af de nævnte Varer, eller er der Anledning til at betvivle Angivelsens Rigtighed, har Oppebørselsbetjenten at lade Ladningen undersøge og at føre det fornødne Tilsyn med Skibets Udlosning. Hvis Angivelsen findes at have været urigtig, udredes de herved foranledigede Udgifter af Skibsføreren og i fornødent Fald tillige af Ladningsejeren, saafremt han er til Stede, ellers af hans Befuldmægtigede; i det modsatte Tilfælde bæres de af den i § 2 nævnte Kasse.

ad § 5.

Jfr. isl. L. 11te Febr. 1876 § 2.

§ 5.

Paa de Toldsedler og Varefortegnelser, som Skibe, der indføre de i denne Lov omhandlede Varer, skulle være forsynede med, bør Styrken af Spiritussen, for saa vidt angaar de i § 2 1ste Stykke nævnte Varer, altid være anført; i modsat Fald erlægges den højeste Afgiftsats, med mindre vedkommende lader det indførte undersøge og fremlægger antagelige Beviser for Styrken.

ad § 6.

Jfr. L. 11te Febr. 1876 § 3.

§ 6.

Naar det maatte vise sig, at noget af den afgiftspligtige Vare, som agtes indført til Færgerne, paa Vejen er ødelagt eller bortlækket eller paa anden Maade gaaet tabt, udredes ingen Afgift af det saaledes spildte, saafremt Ejeren eller hans Befuldmægtigede tilstrækkelig godtgjør, at der paa Toldsedlen eller Varefortegnelsen er opført mere, end der udlosses.

ad § 7.

Jfr. Frdn. 26de Febr. 1872 §§ 5 og 6.

§ 7.

Findes nogen enten at have gjort urigtig Angivelse med Hensyn til Beskaffenheden eller Mængden af de afgiftspligtige Varer, eller at have undladt den i § 3 foreskrevne Anmeldelse om saadanne Varers Indførsel, bødes han — for saa vidt den af ham begaaede Forseelse ikke efter den gjældende Lovgivning medfører strengere Straf — det dobbelte af det

Beløb, hvis Erlæggelse han saaledes har søgt at unddrage det offentlige, og erlægger desuden den i § 2 fastsatte Afgift af Varene.

For andre Overtrædelser af denne Lov straffes — for saa vidt Forseelsen ikke efter den gjældende Lovgivning medfører strengere Straf — med Bøder fra 20—200 Kroner.

ad § 8.

Jfr. Frdn. 26de Febr. 1872 § 7.

§ 8.

Saa vel for Afgiftens som Bødernes Erlæggelse hæfte de indførte afgiftspligtige Varer, og er Ejeren af dem uberettiget til at raade over dem, førend de omhandlede Beløb ere betalte.

Landfogden eller Sysselmanden er berettiget til at træffe de i saa Henseende fornødne Foranstaltninger, navnlig ved Varenes Beslaglæggelse og ved i Mangel af Betaling at realisere dem til Dækning af de paaløbne Afgifter og Bøder.

ad § 9.

Jfr. Frdn. 26de Febr. 1872 §§ 8 og 9.

§ 9.

Sager for Overtrædelse af denne Lov behandles som offentlige Politisager.

Bøderne tilfalde Amtsfattiggkassen.

ad § 10.

Jfr. Frdn. 26de Febr. 1872 § 10.

§ 10.

For Oppebørslen af de i § 2 fastsatte Afgifter aflægges vedkommende Oppebørselsbetjent Regnskab efter de Regler, som i saa Henseende nærmere fastsættes af Justitsministeriet.

Af Afgiftens samlede Beløb erholder vedkommende Oppebørselsbetjent 2 pCt.

§ 11.

Denne Lov træder i Kraft den . . .

I Udvalget angaaende Læsteafgiftens Ophævelse m. v., Lagtinget, den 9de September 1889.

J. C. Djurhuus.

Ordfører.

J. H. Schrøter.

Z. Nielsen.

A. W. Restorff.

Oliver Effersøe.

Den 12te September foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedsfunden Behandling af Lovforslagets enkelte §er og de af Udvalget stillede subsidiære Forslag, sattes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

a. fra Djurhuus og Effersøe.

ad § 1.

§ens sidste Stykke udgaar.

Efter Skibets Netto Drægtighed sættes „, samt hvilken Afgift udelt tilfalder vedkommende Oppebørselsbetjent. „Af Skibe Afgift udgjør et nyt Led i §en.

ad § 3.

I Stedet for § 3, som udgaar, indsættes følgende:

§ 3.

Skibe, der ankomme til Færøerne, indehavende Varer, der ere afgiftspligtige efter § 2, maa først anløbe enten Thorshavn eller en Havn, hvor en Sysselmand er ansat.

Saa snart Skibet er indkommet i paa-gjældende Havn, og samtidig med at Skibsføreren foreviser de befalede Skibspapirer, har han, forinden Udlosningen paabegyndes og inden Skibspapirerne tilbageleveres, i Thorshavn til Landfogden og de andre Steder til Sysselmanden at erlægge Indførselsafgiften. Afgiften beregnes af al ombordværende afgiftspligtig Vare, som agtes indført, hvori ikke indbefattes, hvad der medhaves til Skibsbrug. Som Grundlag for Afgiftens Beregning benyttes den Varefortegnelse og Toldseddel, som Skibet efter Lov af 21de Marts 1855 § 8 skal være forsynet med. Derhos er enhver Skibsfører pligtig til, for saa vidt Varerne ere bestemt til forskellige Modtagere, at aflevere særskilt Manifest, indeholdende Modtagernes Navne med Oplysning om, hvad der er bestemt til hver enkelt af disse, samt til at afgive en skriftlig Forsikring paa Tro og Love om, at der i Skibet ikke findes andre eller flere af de nævnte til Færøerne bestemte afgiftspligtige Varer end dem, som ere opførte paa Varefortegnelsen eller Toldseddelen, og om hvad der medhaves til Skibsbrug. Ligeledes er enhver Modtager af saadanne Varer forpligtet til paa Tro og Love, naar det forlanges, at meddele alle Oplysninger, som anses fornødne for Tilsynet med Afgifternes Erlæggelse.

For Afgiftens Erlæggelse meddeler Oppebørselsbetjenten Kvittering, der bliver at forevise for og forsyne med Paategning af vedkommende Oppebørselsbetjent eller Kvarantænebetjent paa enhver Plads paa Færøerne, Skibet derefter anløber.

ad § 5.

I Stedet for «Spiritussen . . . Varer», som udgaar, indsættes «af de i § 2, 1ste Stykke nævnte Sorter Spiritus».

ad § 7.

Ordet «For» i 2det Stykke udgaar og Begyndelseshogstavet «a» i det følgende Ord forandres til «A».

Følgende ny § indsættes:

§ 9.

Det skal herefter være forbudt paa Færøerne at fremstille de i § 2 nævnte

Varer med Undtagelse af Øl, som ikke er undergjæret. Overtrædelser af denne § straffes med Bøder fra 100—1000 Kroner samt med Konfiskation af de Redskaber, der benyttes ved Fabrikationen.

I § 9, 2det Stykke efter «Bøderne» tilføjes: «og det ved Afhændelsen af de konfiskerede Gjenstande indkomne Beløb», samt i §ens Slutning som et nyt Stykke: «De konfiskerede Gjenstande maa ikke afhændes paa Færøerne».

Følgende ny § indsættes:

§ 10.

Den Indlænder saa vel som Ud-lænder i Følge ovennævnte Lov af 21de Marts 1855 § 2 tilstaaede Ret til at drive Handel fra Skib umiddelbart med Indhyggerne paa Færøerne vedbliver, dog at der ved Skibets Indkiering erlægges en Kjendelse af 25 Kr., hvilken Kjendelse tilfalder Amtsfattigkassen. For Afgiftens Erlæggelse meddeles Kvittering, der bliver at forevise paa samme Maade som i § 3 foreskrevet.

Vedtages disse Tilføjelser (ny § 9 og 10 m. v.) blive de efterfølgende §§ers Tal at forhøje derefter.

Ad det i Betænkningen indeholdte Forslag til Vedtagelse:

Tallene «1» og «2» samt Lit. «a» og «b», der betegne de enkelte Punkter, udgaa. I Stedet for Lit. «a» og «b» sættes «2» og «3». Som nyt Punkt 1 indsættes derefter:

«1. at Læsteafgiften kun bliver at erlægge med et Beløb, hvis Størrelse ansættes i Forhold til det Kvantum Varer, som Skibet loser eller lader.»

b. fra Hansen.

ad § 2.

Paragrafens næstsidste Punktum udgaar, i Stedet for sættes:

«Af samme udreides aarlig først de i § 10 nævnte 2 pCt. og derefter til Statskassen . . . Kroner, for hvilket Beløbs vedvarende Indbetaling i Statskassen samt lige de under Færøernes Lagtings Bestyrelse staaende Kasser, én for alle og alle for én, garantere, medens det mulige Restbeløb tilfalder en under Bestyrelse af Lagtinget staaende særskilt Kasse, hvis Midler anvendes til almenyttige Øjemed.»

c. fra Isaksen.

ad § 2.

Ordene i Paragrafens næstsidsste Punktum imellem: «Restbeløb» og «almennyttiges» udgaa, og i Stedet for sættes: «den lægges til en særskilt Kasse, der bliver at bestyre af Lagtinget og hvis Midler ville være at anvende i».

Den 14de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

A. Lovforslaget med dertil stillede Ændringsforslag.

§ 1 med den foreslaaede Redaktionsændring vedtoges enstemmig med 13 St.

§ 2. Hansens Ændringsforslag (b) forkastedes med 12 St. mod 1, hvorefter § 2 i Udvalgets Forslag med Isaksens Ændringsforslag (c) vedtoges enstemmig med 15 St.

§ 3 i Ændringsforslag a vedtoges enstemmig med 14 St., hvorved § 3 i Udvalgets Forslag betragtedes som bortfalden.

§ 4 vedtoges enstemmig med 16 St.

§ 5 med den foreslaaede Redaktionsændring vedtoges enstemmig med 16 St.

§ 6 vedtoges enstemmig med 16 St.

§ 7 med den foreslaaede Ændring vedtoges enstemmig med 16 St.

§ 8 vedtoges enstemmig med 14 St.

Ny § 9 i Ændringsforslag a vedtoges enstemmig med 13 St.

Ny § 10 i samme Forslag vedtoges enstemmig med 13 St.

§ 11 (§ 9 i Udvalgets Forslag). Ændringsforslaget (a) vedtoges enstemmig med 15 St., hvorefter § en saaledes ændret vedtoges enstemmig med 16 St.

§ 12 (§ 10 i Udvalgets Forslag) vedtoges enstemmig med 16 St.

§ 13 (§ 11 i Udvalgets Forslag) betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

Lovforslaget, som nu er saalydende:

Forslag

til

Lov om Forandring i og Tillæg til Lov om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne af 21de Marts 1855 og om Indførselsafgift af Brændevin og andre spirituøse Drikkevarer.

§ 1.

Den i Lov om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne af 21de

Marts 1855 § 5, jfr. § 6, befalede Afgift bliver kun at opkræve med 5 Øre pr. Ton af Skibets Netto-Dragtighed, hvilken Afgift udelst tilfalder vedkommende Oppbørselsbetjent.

Af Skibe, som kun lossede Raafisk eller indtage Salt, betales ingen Afgift.

§ 2.

Af al Slags Spiritus, Vin og Brændevin eller deslige, samt af al Slags Øl, som indføres til Færøerne erlægges følgende Afgift:

1. Af al Slags Spiritus og spirituøse Drikkevarer med Undtagelse af Vin og Øl:

for hver Pot af 8° Styrke og derunder 15 Øre
indtil 12° Styrke 25 —
og over 12° Styrke 35 —

2. Vin paa Fade og Beholdere, der rumme over en Pot, for hver Pot . . . 15 Øre
paa Flasker og andre mindre Beholdere, for hver $\frac{3}{4}$ Pot . . . 15 Øre

3. Af al Slags Øl for hver Pot . . . 5 —

Denne Afgift indbetales foreløbig i Færø Amts Jordebokskasse. Af samme udredes aarlig først de i § 12 nævnte 2 pCt. og derefter til Statskassen 8700 Kr., medens det mulige Restbeløb henlægges til en særskilt Kasse, der bliver at bestyre af Lagtinget og hvis Midler ville være at anvende i almenyttige Øjemed. Regler for Anvendelsen fastsættes efter Forslag af Lagtinget ved kongelig Anordning.

§ 3.

Skibe, der ankomme til Færøerne, indehavende Varer, der ere afgiftspligtige efter § 2, maa først anløbe enten Thorshavn eller en Havn, hvor en Sysselmand er ansat.

Saa snart Skibet er indkommet i paa-gjældende Havn, og samtidig med at Skibsføreren foreviser de befalede Skibspapirer, har han, forinden Udlosningen paaegyndes og inden Skibspapirerne tilbageleveres, i Thorshavn til Landfogden og de andre Steder til Sysselmændene at erlægge Indførselsafgiften. Afgiften beregnes af al ombordværende afgiftspligtig Vare, som agtes indført, hvori ikke indbefattes, hvad der medhaves til Skibsbrug. Som Grundlag for Afgiftens Beregning benyttes den Varefortegnelse og Toldseddel, som Skibet efter Lov af 21de Marts 1855 § 8 skal være forsynet med. Derhos er enhver Skibsfører pligtig til, for saa vidt Varerne ere bestemte til forskellige Modtagere, at aflevere særskilt Manifest, indeholdende

Modtagernes Navne med Oplysning om, hvad der er bestemt til hver enkelt af disse, samt til at afgive en skriftlig Forsikring paa Tro og Love om, at der i Skibet ikke findes andre eller flere af de nævnte til Færøerne bestemte afgiftspligtige Varer end dem, som ere opførte paa Varefortegnelsen eller Toldseddelen, og om hvad der medhaves til Skibsbrug. Ligeledes er enhver Modtager af saadanne Varer pligtig til paa Tro og Love, naar det forlanges, at meddele alle Oplysninger, som anses fornødne for Tilsynet ved Afgiftens Erlæggelse.

For Afgiftens Erlæggelse meddeler Oppebørselsbetjenten Kvittering, der bliver at forevise for og forsyne med Paategning af vedkommende Oppebørselsbetjent eller Kvarantænebetjent paa enhver Plads paa Færøerne, Skibet derefter anløber.

§ 4.

Er Varefortegnelsen eller Toldsedlen utydelig med Hensyn til Angivelsen af de nævnte Varer, eller der er Anledning til at betvivle Angivelsens Rigtighed, har Oppebørselsbetjenten at lade Ladningen undersøge og føre det fornødne Tilsyn med Skibets Udlosning. Hvis Angivelsen befindes at have været urigtig, udredes de hermed foranledigede Udgifter af Skibsføreren og i fornødent Fald tillige af Ladningsejeren, saafremt han er til Stede, ellers af hans Befuldmægtigede; i det modsatte Tilfælde bæres de af den i § 2 nævnte Kasse.

§ 5.

Paa de Toldsedler og Varefortegnelser, som Skibe, der indføre de i denne Lov omhandlede Varer, skulle være forsynede med, bør Styrken af de i § 2 1ste Stykke nævnte Sorter Spiritus altid være anført; i modsat Fald erlægges den højeste Afgiftsats, med mindre vedkommende lader det indførte undersøge og fremlægger antagelige Beviser for Styrken.

§ 6.

Naar det maatte vise sig, at noget af den afgiftspligtige Vare, som agtes indført til Færøerne, paa Vejen er ødelagt eller bortlækket eller paa anden Maade gaaet tabt, udredes ingen Afgift af det saaledes spildte, saafremt Ejeren eller hans Befuldmægtigede tilstrækkelig godtgjør, at der paa Toldsedlen eller Varefortegnelsen er opført mere end der udlosses.

§ 7.

Findes nogen enten at have gjort urigtig Angivelse med Hensyn til Beskaffenheden eller Mængden af de afgiftspligtige Varer,

eller at have undladt den i § 3 foreskrevne Anmeldelse om saadanne Varers Indførsel, bødes han — for saa vidt den af ham begaaede Forseelse ikke efter den gjældende Lovgivning medfører strengere Straf — det dobbelte af det Beløb, hvis Erlæggelse han saaledes har søgt at unddrage det offentlige, og erlægges desuden den i § 2 fastsatte Afgift af Varerne.

Andre Overtrædelser af denne Lov straffes — for saa vidt Forseelsen ikke efter den gjældende Lovgivning medfører strengere Straf — med Bøder fra 20—200 Kroner.

§ 8.

Saa vel for Afgiftens som Bødernes Erlæggelse hæfte de indførte afgiftspligtige Varer, og er Ejeren af dem uberettiget til at raade over dem, førend de omhandlede Beløb ere betalte.

Landfogden eller Sysselmanden er berettiget til at træffe de i saa Henseende fornødne Foranstaltninger, navnlig ved Varernes Beslaglæggelse og ved i Mangel af Betaling at realisere dem til Dækning af de paaløbne Afgifter og Bøder.

§ 9.

Det skal herefter være forbudt paa Færøerne at fremstille de i § 2 nævnte Varer med Undtagelse af Øl, som ikke er undergjæret. Overtrædelser af denne § straffes med Bøder fra 100—1000 Kroner samt med Konfiskation af de Redskaber, der benyttes ved Fabrikationen.

§ 10.

Den Indlændinge saa vel som Udlændinge i Følge ovennævnte Lov af 21de Marts 1855 § 2 tilstaaede Ret til at drive Handel fra Skib umiddelbart med Indbyggerne paa Færøerne vedbliver, dog at der ved Skibets Indklarering erlægges en Kjendelse af 25 Kr., hvilken Kjendelse tilfalder Amtsfattiggassen. For Afgiftens Erlæggelse meddeles Kvittering, der bliver at forevise paa samme Maade som i § 3 foreskrevet.

§ 11.

Sager for Overtrædelse af denne Lov behandles som offentlige Politisager.

Bøderne og det ved Afhændelsen af de konfiskerede Gjenstande indkomne Beløb tilfalder Amtsfattiggassen.

De konfiskerede Gjenstande maa ikke afhændes paa Færøerne.

§ 12.

For Oppebørslen af de i § 2 fastsatte Afgifter aflægges vedkommende Oppebørselsbetjent Reguskab efter de Regler,

som i saa Henseende nærmere fastsættes af Justitsministeriet. Af Afgiftens samlede Beløb erholder vedkommende Oppebørselsbetjent 2 pCt.

§ 13.

Denne Lov træder i Kraft den . . .

sattes samlet under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Isaksen, Hansen, Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Restorff, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus, Schrøter og Effersøe. Nej stemte Poulsen. — P. Petersen og Formanden stemte ikke, medens Provsten, Müller og Olsen vare fraværende, og var Lovforslaget saaledes endelig vedtaget med 14 Stemmer mod 1.

B. Udvalgets subsidiære Forslag med dertil stillet Ændringsforslag.

Ændringsforslaget (a) vedtoges enstemmig med 15 Stemmer, hvorefter Udvalgets subsidiære Forslag saaledes ændret sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Hansen, Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Restorff, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus, Schrøter, Effersøe og Formanden, medens Provsten, Müller, P. Petersen og Olsen vare fraværende og var Udvalgets subsidiære Forslag 1—3 saaledes enstemmig vedtaget med 16 Stemmer.

Den 16de September oplæstes og vedtoges følgende Indstilling i Sagen:

Til Lagtinget indkom i Aar et Andragende om at søge udvirket den ved Lov af 21de Marts 1855 § 5 befalede Læsteafgift hævet, saaledes at der i Stedet lægges en tilsvarende Afgift paa Indførsel af Spirituosa.

Af de i Tinget derefter stedfundne Behandlinger af Sagen er Resultatet blevet Udarbejdelsen af et Forslag til Lov om Forandring i og Tillæg til Lov om Ophevelse af den kongelige Enhandel paa Færøerne af 21de Marts 1855 og om Indførselsafgift af Brændevin og andre spirituøse Drikkevarer.

Dette Lovforslag har undergaaet de sædvanlige Behandlinger i Tinget, og er med forskellige Ændringer endelig vedtaget den 14de ds. med 14 Stemmer mod 1, medens 2 ikke stemte og 3 vare fraværende.

I det man skal henvise til det modtagne Andragende og den i Sagen afgivne

Betænkning, tillige med det vedtagne Lovforslag med Motiver, skal man endvidere tillade sig at udrule og særlig fremhæve følgende:

Det maa betragtes som utvivlsomt, at Læsteafgiften hæmmer og lægger Baand paa Skibsfarten og som Følge deraf paa Handel og Omsætning og dermed paa al Udvikling i det hele taget i forskellige Retninger, navnlig ved at det ikke betaler sig for forbisejende Skibe at anløbe Færøerne for at udlosse en mindre Del af Ladningen eller at indtage mindre Partier, og ved at Afgiften hviler lige tungt paa al Vare uden Hensyn til Værdien. Navnlig har Læsteafgiften i de senere Aar, siden Dampskibstrafiken er bleven mere udviklet, vist sig at lægge betydelige Hindringer i Vejen, da Afgiften for større Skibes Vedkommende aldeles umuliggjør Anløb. Fremdeles vil det være umuligt at iværksætte ugentlige eller endog maanedlige Forbindelser med England ved Udførsel af fersk Fisk, i det Læsteafgiften afskrækker enhver fra at gjøre noget Forsøg i den Retning, medens denne Trafik i de senere Aar i høj Grad er udviklet ved Dampkuttere baade fra Norge og fra England, hvilket jo er saa almindelig bekjendt, at det ikke behøver nærmere at belyses.

Naar man i Lovforslaget er slaaet ind paa at faa Læsteafgiften afviklet ved Afgift paa Spirituosa, Vin og Øl, da er man gaaet ud fra, et det er naturligt, at den Slags Luxusvarer bedst taale at beskattes og naturlig ogsaa bør beskattes. Heri har man ogsaa et Forbillede i Læsteafgiftens Afskaffelse i sin Tid i Island, som man allerede i 1872 der ansaa for en Nødvendighed at gennemføre. Ligesaa villig som Regeringen den Gang gik ind paa Forandringen der, ligesaa velvillig haaber man, at den vil stille sig til nærværende Forslag, i det Forholdene med Opsyn m. v. paa begge Steder maa betragtes som temmelig ensartede. Ved Lovforslagets Forfattelse har man saaledes i Hovedsagen gaaet ud fra Lov for Island af 26de Febr. 1872 og har kun afvejet derfra for saa vidt de herværende Forhold have gjort det nødvendigt.

Med Hensyn til en foreslaaet Bestemmelse om Forbud mod at fremstille Spiritus og undergjæret Øl paa Færøerne, da skal det bemærkes, at man har anset denne Bestemmelse for nødvendig af Hensyn til, at Opsyn med Fabrikation af saadan Vare, i den Hensigt at beskatte den, vil være særdeles vanskelig og bekostelig og tillige vanskeliggjøre Opsynet med ulovlig

Indførsel. Uagtet det formenes, at en Frihed til saadan Fabrikation ikke her vil blive benyttet, antages dog Bestemmelsen for heldig for at forebygge Forsøg i den Retning.

For saa vidt der i Tinget er udtalt en Frygt for, at en saadan Forandring som den foreslaaede kunde henlede Opmærksomheden paa at drage Færgerne ind under de for Danmark gjældende Toldbestemmelser, da behøver man vist næppe at nære nogen Frygt i den Retning, i det det utvivlsomt vilde være meget kostbart, ja altfor kostbart her at holde det nødvendige Toldopsyn, hvilket formentlig ogsaa har været den væsentligste Grund til, at man ved Affattelsen af Lov af 21de Marts 1855 har søgt at undgaa Indførselen af et saadant og den Gang anset Læsteafgiften som en passende Stedfortræder.

Naar man i Lovforslaget har foreslaaet en bestemt Sum fastsat som det Beløb, Statskassen fremdeles skal have ved Ophævelsen af Læsteafgiften, da skal fremhæves, at man nærede det Haab, at Regeringen, i det Statskassen intet Tab paaføres ved Forslaget, vil gaa ind paa dette og derved tillige forhjælpe Øerne til at samle et Fond til Solvhjælp. Med Hensyn til Forslaget om Læsteafgiftens Størrelse og den fremtidige Afgifts Fastsættelse henvises til Betænkningen og den dermed fulgte Beregning.

Invorvel man nærer det Haab, at det vedtagne Forslag, om det end ikke i alt er fuldkommet, med de nødvendige Ændringer bliver ophøjet til Lov, har man dog, med Hensyn til tre til Tinget indkomne Henvendelser vedkommende Læsteafgifts-

spørgsmaalet, som have været behandlede og tagne under Overvejelse sammen med ovennævnte Sag, troet at burde gjøre nogle subsidiaire Forslag for det Tilfælde, at man ikke allerede nu kan indgaa paa førstnævnte Forslag. Med Henviisning til de nævnte Henvendelser og til Betænkningen skal det specielt bemærkes, at indtil Læsteafgiften ophæves vilde et betydeligt Savn afhjælpes, hvis de vedtagne tre subsidiaire Forslag snart kunde blive tagne til Følge, navnlig ville de subsidiaire Forslag 2 og 3 ikke medføre nogen indgribende Forandring i Lovgivningen og ikke heller foregribe Læsteafgiftsspørgsmaalets endelige Løsning. — Disse Forslag ere som Indstillingspunkter vedtagne i Tinget enstemmig med 16 Stemmer.

I Henhold til alt det foranførte tillader man sig ærbødigst at indstille, at det oftnævnte Lovforslag ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg maa blive ophøjet til Lov. Hvis dette imidlertid ikke kan ske i den forestaaende Rigsdagssamling, da lige gunstigst at ville udvirke, at de 3 subsidiaire Forslag enten helt eller delvis tages til Følge.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 16de
September 1889.

L. H. Buchwaldt. J. C. Djurhuus,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

VII. Forslag til Tillæg til Anordn. om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag ang. Forslag til Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882*) bilagt bl. a. med Erklæringer fra Forstanderskaberne for samtlige Landkommuner.

Den 2den August foretoges Sagens foreløbige Behandling. Effersøe foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Schrøter foreslog at det eventuelle Udvalg skulde bestaa af 5 Medlemmer. Effersøes Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges enstemmig med 11 Stemmer, hvorved Schrøters Forslag betragtedes som bortfaldet.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Nielsen, Djurhuus og Joensen.

Den 21de August fremlagdes saalydende Betænkning og Forslag:

Efter at Lagtinget i forrige Aar ved 3dje Behandling §vis havde vedtaget Forslag til Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882, blev det vedtaget at udsætte Sagen til i Aar.

Foranlediget af de Udtalelser, som under Sagens Behandling fandt Sted i Tinget, har Amtet derefter opfordret de forskellige Forstanderskaber til at udtale sig om det vedtagne Forslag, hvorhos samme har henstillet, om der ikke kunde være Anledning til at optage flere Bestemmelser, saaledes om Indretning af Skorstene (aabne færøske og lukkede) samt som Skorstene benyttede Rør, disses Vedligeholdelse og Rensning samt om Tilsynet dermed gennem afholdt Brandsyn m. m., i Lighed med hvad der gjælder for Byen Thorshavn.

Af de fra Forstanderskaberne frem-

komne Udtalelser fremgaar det, at de fleste anbefale Forslaget, nogle med enkelte Tilføjelser og Forandringer, andre med Skærpselser. Hvad derimod angaar de af Amtet paa pegede Bestemmelser om Brandsyn m. v., da have nogle ikke svaret derpaa, imedens andre anse Bestemmelser herom for overflødige og atter andre anse dem for nødvendige.

Undertegnede Udvalg, som er nedsat i Sagen, har med tilbørligt Hensyn til Sagens Behandling i Tinget forrige Aar og ved at gennemgaa hvad der senere er fremkommet, drøftet Sagen og derefter affattet et nyt Forslag, som med vedføjede Motiver neden for findes anført. Som det vil ses, slutter dette Forslag sig væsentlig til det f. A. vedtagne Forslag, dog med enkelte mindre betydende Ændringer; men man har anset det for mere heldigt og praktisk at fremkomme med et mere samlet Forslag, i Stedet for med Ændringer til det forrige Aar vedtagne, for at undgaa let fremkommende Misforstaaelser under Afstemningen, da baade Flertals og Mindretals Forslag forrige Aar ere behandledes under et og afstemmede §vis. Udvalget har optaget en ny § 6 vedkommende de aarlige Eftersyn, da Anordningens § 6, navnlig sidste Stykke, kun indeholder Bestemmelser om Opførelsen, ikke om Vedligeholdelse og Tilsyn, hvorimod man for Tiden ikke har troet det nødvendigt eller heldigt, paa Grund af Forholdene paa Landet, at gaa videre eller i det hele saavidt, som er sket for Thorshavns Vedkommende. Med Hensyn til den af et Forstanderskab foreslaaede Deling af Omkostningerne ved Sødhusenes Bortflytning efter Forslagets § 3, da kan Udvalget ikke gaa ind derpaa, da man ikke kan forudse eller vide, om vedkommende Mands Ejendom vil vinde i Værdi ved Flytningen.

Med disse Bemærkningen skal Udvalget tillade sig at fremkomme til Tinget med følgende

*) Se Beretningen for 1888, S. 56—67.

Forslag

til

Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882.

ad § 1.

Er affattet efter Vedtagelsen i Tinget forrige Aar, dog er det anset for heldigst at tilføje i 2det Stykke «naar ikke antagelig Grund gives for Forsinkelsen».

I 3dje Stykke er sidste Del bibeholdt, da Udvalget ikke anser det for heldigt, at Bestemmelsen gaar ud, ihvorvel dette er imod Vedtagelsen forrige Aar.

ad § 2.

Overensstemmende med Vedtagelsen f. A.

ad § 3.

Er affattet efter Vedtagelsen forrige Aar; dog ere Ordene «Ejeren Bopæl» heri ombyttede med «Bygningens beboede Huse», da man anser den Redaktion for baade heldigere og tydeligere. — I 3dje Linje fra neden er Ordet «og» ombyttet med «alt» for at forebygge Misforstaaelse.

ad § 4.

Er affattet efter Vedtagelsen forrige Aar. Som Redaktionsforandring er Ordet «herom» ombyttet med «efter § 3», og foran «Hvis» er Ordet «og» udeladt.

§ 1.

En Byggetilladelse kan betinges af, at Bygningen er færdig inden en vis bestemt Tidsfrist.

En allerede given Byggetilladelse bortfalder, naar Bygningen ikke er færdig inden 3 Aar fra den Tid Tilladelsen blev given, naar ikke antagelig Grund gives for Forsinkelsen, dog ikke før end 1 Aar efter at dette Tillæg er traadt i Kraft.

For Sodnhuses Vedkommende kan Bygningskommissionen forbyde Brugen deraf som saadanne, hvis de i 3 paa hinanden følgende Aar ikke afbenyttes i det angivne Øjemed.

§ 2.

Bygningskommissionen kan nægte Tilladelse til Opførelsen af Sodnhuse og Transekerier, selv om de attraas opførte over 30 Alen fra de i Anordningens § 4 nævnte Bygninger, naar de antages at ville lægge Hindringer i Vejen for en Bygds Udvidelse i en noget nær Fremtid, ligesom en Tilladelse til saadanne Bygninger kan betinges af, at Retten til sammes Afbenyttelse til anførte Brug bortfalder, naar Huset er til Hinder for Vaanhuses Opførelse.

§ 3.

Saa vel naar Sodnhuse eller Transekerier ere til Hinder for Gjenopførelse af Vaaningshuse, som for Udvidelse af en Bygd, kan Bygningskommissionen, hvis mindelig Forening ikke opnaas, tillade, at de førstnævnte bortflyttes, dog ikke længere end 100 Alen fra Bygdens eller Bygningens beboede Huse, beregnet efter selve Vejen, og under Betingelse af, at de baade betimelig og forsvarlig gjenopføres, samt mod at Rekvirenten afholder alle dermed forbundne Udgifter og garanterer saa vel for Opfyldelsen deraf som for Vej-Ret alt imod at erholde den Grund, hvorpaa det ældre stod.

§ 4.

Under Forhandlingerne efter § 3 gives der Ejeren af det Hus, der ønskes bortflyttet, Lejlighed til at være til Stede for at varetage sit Tarv. Hvis han ikke er tilfreds med den tagne Beslutning, kan han indbringe Spørgsmaalet til Amtets Afgjørelse i Henhold til nævnte Anordnings § 6.

ad § 5.
Affattet efter Vedtagelsen f. A.

ad § 6.
Er foreslaaet som en ny §. da en saadan Bestemmelse savnes i Anordningen og forment at være baade heldig og nødvendig.

§ 5.
Naar Forstanderskabet har besluttet Anlægget af en ny Vej. har det til fornøden lagttagelse at give Bygningskommissionen Meddelelse derom.

§ 6.
Bygningskommissionen har ved Efter-syn, mindst 2 Gange aarlig, i Begyndelsen af April og Oktober at paase Vedligeholdelsen og Renholdelsen af Skorstene, Rør, Ovne og Kofurere, samt give de i saa Henseende fornødne Paalæg.

§ 7.
Denne Anordning træder i Kraft den —.

I Udvalget som er nedsat i ovennævnte Sag, den 21de August 1889.

Z. Nielsen,
Ordfører.

J. C. Djurhuus.

Olaus Joensen.

Den 27de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Forslaget behandledes i følgende Afsnit: § 1, § 2, §§ 3 og 4, § 5, hvorefter Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling enstemmig vedtoges med 19 St.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

a. fra Formanden.

ad § 2.

1. I Stedet for: «Sodnhuse og Trankogier» i §ens 3dje Linje sættes: «Sodnhuse, Trankogier og deslige brandfarlige Bygninger».
2. Efter §ens Slutning føjes som et nyt Stykke: «Overfor de i en Bygd opførte Sodnhuse skal Bygningskommissionen, ved Underhandlinger mellem vedkommende Ejere eller Brugere af samme og vedkommende Røkvirenter af Byggepladse i for stor Nærhed af Sodnhusene, tilstræbe disses Bortflytning til en Plads, der ligger fjærnet i en passende Afstand fra en af Bygdens Udkanter».

* * *

I Tilfælde af, at en saadan Slutningsbestemmelse vedtages, udgaa §§ 3 og 4, medens § 5, § 6 og § 7 forandres henholdsvis til § 4, § 5 og § 6.

b. fra Udvalget.

ad § 1.

Ordet «færdig» i 1ste og 2det Stykke ombyttes med «fuldført».

ad § 2.

Ordet «attraas» ombyttes med «begjæres».

ad §§ 3 og 4.

Paragraferne udgaa.

Hvis §§ 3 og 4 gaa ud, oprykker § 5 til § 3. Som ny § 4 foreslaas:

«Naar murede Skorstene opføres, cfr. Anordns. § 5, blive de at spække og glatte baade ind- og udvendig med Kalk».

§ 6 oprykkes derefter til § 5.

Den 2den September foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1 med dertil af Udvalget stillet Redaktionsændring vedtoges enstemmig med 17 St.

§ 2. Formandens Ændringsforslag a vedtoges, Punkt 1 enstemmig med 17 St. og Punkt 2 enstemmig med 16 St., hvorefter § 2 saaledes ændret og med den af Udvalget foreslaaede Redaktionsændring vedtoges enstemmig med 16 St.

Herved bortfaldt § 3 og § 4 i Udvalgets oprindelige Forslag.

§ 5 (§ 3) vedtoges enstemmig med 17 St.

Ny § 4 i Udvalgets Ændringsforslag b vedtoges enstemmig med 15 St.

§ 6 (§ 5) vedtoges med 12 St. mod 1.

§ 7 (§ 6) betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Dernæst skredes til Forhandling om Lovforslaget i dets Helhed. Paa Grund af den stedfundne Diskussion, ansaa Formanden det for rettest at udsætte den videre Forhandling og Afstemning over Forslaget i dets Helhed til et følgende Møde.

Den 30de September fremlagdes:

Forslag

til

Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882. (Affattet paa Grundlag af de ved Sagens 3dje Behandling den 7de September 1889 stedfundne Afstemninger.

§ 1.

En Byggetilladelse kan betinges af, at Bygningen er fuldført inden en vis bestemt Tidsfrist.

En allerede given Byggetilladelse bortfalder, naar Bygningen ikke er fuldført inden 3 Aar fra den Tid, Tilladelsen blev given, naar ikke antagelig Grund gives for Forsinkelsen, dog ikke førend 1 Aar er forløbet efter at dette Tillæg er traadt i Kraft.

For Sodnhuses Vedkommende kan Bygningskommissionen forbyde Brugen deraf som saadanne, hvis de i 3 paa hinanden følgende Aar ikke afbenyttes i det angivne Øjemed.

§ 2.

Bygningskommissionen kan nægte Tilladelse til Opførelse af Sodnhuse, Tranekogerier og deslige brandfarlige Bygninger, selv om de ønskes opførte 30 Alen fra de i Anordningens § 4 nævnte Bygninger, naar de antages at ville lægge Hindringer i Vejen for en Bygds Udvidelse i en noget nær Fremtid, ligesom en Tilladelse til saadanne Bygninger kan betinges af, at Retten til sammes Afbenyttelse til anførte Brug bortfalder, naar Huset er til Hinder for Vaanhusets Opførelse.

Overfor de i en Bygd allerede opførte Sodnhuse skal Bygningskommissionen, ved Underhandlinger mellem vedkommende Ejere eller Brugere af samme og vedkommende Kektiventer af Byggepladse i

for stor Nærhed af Sodnhusene, tilstræbe disses Bortflytning til en Plads, der ligger fjærnet i en passende Afstand fra en af Bygdens Udkanter.

§ 3.

Naar Forstanderskabet har besluttet Anlægget af en ny Vej, har det til fornøden Iagttagelse at give Bygningskommissionen Meddelelse herom.

§ 4.

Naar murede Skorstene opføres (jfr. Anordningens § 5), blive de at spække og glatte baade ind- og udvendig med Kalk.

§ 5.

Bygningskommissionen har ved Efter-syn, mindst 2 Gange aarlig, i Begyndelsen af April og Oktober at paase Vedligeholdelsen og Renholdelsen af Skorstene, Rør, Ovne og Komfurer, samt give de i saa Hensende fornødne Paalæg.

§ 6.

Denne Anordning træder i Kraft den —.

samt saalydende

Forslag til Belutning

vedrørende Forslag til Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner.

Da det er at vente, at Lagtinget i den nærmeste Tid paany kommer til at beskæftige sig med Bygnings- og Brandvæsenet i Landkommunerne og navnlig vil søge at løse den Opgave, at allerede opførte Sodnhuses Nærhed ved andre Bygninger ikke fremtidig skulle lægge Hindringer i Vejen for Vaanhusets Opførelse eller Gjenopførelse, ligesom ogsaa det foreliggende Forslag til Anordning i øvrigt næppe er frit for Mangler, foreslaas Sagen udsat til næste Aar.

Tilforshavn, den 30de September 1889.

Djone Isaksen.

Samme Dag foretoges Sagens endelige Behandling.

Efter at Isaksens Forslag til Beslutning var forkastet med 13 St. mod 3, sattes For-

slaget til Anordning i sin Helhed under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Müller, Hansen, Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Joensen, Djurhuus, Olsen og Effersee. Nej stemte: Isaksen, medens Provsten, Restorff, Weihe, P. Petersen, J. Petersen, Rasmussen, Schrøter og Formanden ikke stemte, og var Forslaget saaledes endelig vedtaget med 11 Stemmer mod 1.

Den 16de September oplæstes og vedtoges saalydende Midstilling i Sagen:

Foranlediget ved nogle i Bygden Kvalbe på Suderø forekomne Tilfælde blev der i f. A. efter Amtets Henstilling til Lagtinget nedsat et Udvalg til Drøftelse af nogle Spørgsmaal vedkommende Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner, hvilket Udvalg derefter fremkom med nogle Forslag dels til Tillæg til Bygnings- og Brandvæsens Anordningen og dels til en Expropriationslov, hvilket sidste Forslag blev forkastet af Tinget, hvorimod flere saa vel af et Flertal som af et Mindretal stillede Forslag om det førstnævnte Anliggende med enkelte Ændringsforslag hvis blev vedtaget, men udsat til i Aar, for dels over samme at indhente Erklæring fra Forstanderskabene og dels for at undersøge, om der ikke kunde være Anledning til, i Tillægget at optage flere Bestemmelser, i Lighed med hvad der gjælder for Byen Thorshavn, navnlig med Hensyn til Brandsyn, Skorstenes Opførelse og Rensning m. v.

Efter at de omhandlede Erklæringer vare fremkomne, har det i Aar i Sagen nedsatte Udvalg under 21de August d. A. afgivet sin Betænkning og på Grundlag

af det f. A. vedtagne Forslag udarbejdet et samlet Forslag med nogle Tilføjninger med Hensyn til Brandsyn m. v., hvorimod man ikke ansaa det nødvendigt at optage flere Bestemmelser for Landkommunernes Vedkommende.

Foranlediget ved de under Sagens 2den Behandling fremkomne Bemærkninger om, at den saa vel i f. A. vedtagne, som i Aar optagne Bestemmelse i § 3 om at Sodnhuse kunde bortflyttes imod Ejerens Vilje, kun kunde ske ved en Lov, og derimod ikke i en Anordning, fremkom Udvalget med et Ændringsforslag om at §§ 3 og 4 skulde udgaa, hvorimod Formanden fremkom med et Ændringsforslag om en forandret Affattelse af § 3, hvorefter Bygningskommissionen skulde være et mæglende Led imellem Parterne, hvilket sidste Forslag blev vedtaget ved 3dje Behandling tillige med de forskellige §§ med enkelte mindre Ændringer eller Redaktionsændringer.

Ved Behandlingen af Tillægget til Anordningen i sin Helhed med de vedtagne Ændringer, hvorom der af Sekretær Poulsen var udarbejdet et samlet Hele efter de skete Vedtagelser, vedtoges Forslaget den 3dje dennes ved Navneopraab med 11 St. for og 1 imod.

I det man henviser til samtlige Aktstykker, skal man ærbødigst tillade sig at anbefale det vedtagne Forslag til det høje Ministeriums gunstige Omsorg.

Lagtinget, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt. Z. Nielsen.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

VIII. Forslag til Reglement for Læge- og Præsteskyds.

Ved Lagtinget Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Reglement for Lægeskyds*).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31te Juli, foreslog Hansen

at nedsætte et Udvalg på 3 Medlemmer. Forslaget vedtoges enstemmig med 17 St.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Hansen, Olsen og Danielsen.

Den 9de August fremlagdes saalydende Betænkning og Forslag:

*) Se Betænkningen for 1888, S. 70-71.

Betænkning.

I forrige Lagtingssamling var indbragt et af Fysikus Effersø udarbejdet Forslag til Reglement for Lægeskyds paa Færøerne, ledsaget af en Skrivelse fra samme, hvori oplyses, at Forslaget er udarbejdet efter at han havde modtaget de andre henværende Distriktslægers Betænkning over et af ham tidligere udarbejdet Forslag. Paa Grund af at Lagtingssamlingen allerede var saa langt fremrykket, da denne Sag kom til foreløbig Behandling i Tinget, blev den udsat til i Aar, og er den i Henhold hertil nu bleven forelagt Tinget paany og overgivet til undertegnede Udvalg, der skal tillade sig at fremkomme med følgende Bemærkninger.

Udvalget er enigt med Fysikus Effersø i, at Reglement for Skydsvæsenet paa Færøerne af 3dje Juli 1879 i Almindelighed ikke kan anvendes paa Lægeskyds i privat Praxis, da dette Reglement kun omhandler Skyds tilsagt ved Skydsskafferen, medens Lægeskyds i privat Praxis vistnok saa godt som altid skaffes til Stede ved at vedkommende Syge anmoder det fornødne Mandskab om at hente Lægen og betale det efter privat Overenskomst. At dette Forhold kan give Anledning til Ulemper, saasom at der bydes Lægen en snarset Baad, at der ingen Formand er paa Baaden og undertiden berusede Personer blandt Mandskabet, kan vel næppe nægtes, hvorfor Udvalget ogsaa har været enigt i, at der er virkelig Trang til, at Lægen ved sine Rejser i privat Praxis kan blive saadan stillet, at han kommer til at nyde den samme Ret, som er tillagt enhver, der i Henhold til Lov af 17de Marts 1865 og det dertil knyttede Reglement af 3dje Juli 1879 lader tilsige Skyds ved Skydsskafferen; men paa den anden Side mener Udvalget ikke, at det kan lade sig gøre, ved et særligt Reglement at give Lægerne en saadan særlig begunstiget Stilling, som de vilde faa, hvis det af Fysikus Effersø foreslaaede Reglement blev fastsat. Naar der saaledes i dettes § 2 foreslaas, at der skal holdes Heste paa Stald, som stedse staa til Lægens Disposition, og det ikke blot paa det Sted, hvor Lægen boer, men ogsaa andre Steder, da formener Udvalget, at dette vilde være en meget kostbar Foranstaltning, som man, selv om det kunde lade sig gøre, meget vilde betænke sig paa at paalægge Kommunerne, der i Forvejen paa de fleste Steder ere meget daarligt stillede i økonomisk Henseende. Igeledes mener Udvalget, at det vilde

være altfor haardt, hvis en Mand, som det synes at fremgaa af Forslagets § 3, skulde kunne straffes, hvis det kunde bevises, at han havde nydt Spirituosa (Vin, Brændevin, bajersk Øl og lignende berusende, alkoholholdige Drikke), efter at han var anmodet om at skydse Lægen og dertil havde givet sit Samtykke; thi derfor behøver han jo dog ingenlunde at have været beruset og derved uduelig til sin Gjerning. Enhver, der ikke selv er Totalafholdsmand, vil vistnok indrømme, at det ved særdeles anstrængende Tur, som netop ved Lægeskyds ofte forefalder, hvor Mandskabet baade af Brænding og Sød kan være helt gennemblødt samt af det strænge Arbejde meget udsat, kan være ikke blot uskadeligt men endogsaa gavnligt, i det mindste for mange Mennesker, at nyde et ringe Kvantum Spirituosa; men hvilken Mening man end maatte have herom, bør i alt Fald en Mand ikke kunne udsættes for Tiltale og Straf, fordi han har nydt Spirituosa efter at have givet sit Samtykke til at skydse Lægen, dersom han ikke derved er bleven beruset. Det forekommer Udvalget, at Lægen, der jo ved sine Rejser i offentlige Forretninger maa nøjes med det bestaaende Reglements Bestemmelser, ogsaa i sin private Praxis maa være tilstrækkelig betrygget, naar han her faar den samme Ret og ligesom Rejsende, der lader tilsige Skyds ved Skydsskafferen, kan afvise den, der møder beruset, og faa den straffet, der bliver beruset under Rejsen. Naar endelig Fysikus Effersø i sit Forslags § 5 foreslaar, at Skydsmandskabet under Rejsen skal være pligtigt til at vende om, naar Lægen ønsker det og Vejret ikke lægger Hindringer i Vejen derfor, samt at han skal have Ret til at afvige fra den direkte Rejserute for at tilse syge undervejs, da finder Udvalget det ikke rigtigt at give Lægerne en saadan Myndighed, da den af en mindre hensynsfuld Mand meget let vilde kunne misbruges i høj Grad, hvorved den Patient, der havde sendt Skyds efter Lægen, kunde komme til uden Nødvendighed at lide altfor meget, og Udvalget formener, at ethvert berettiget og rimeligt Ønske af Lægen i denne Henseende utvivlsomt altid vil blive efterkommet, naar Omstændighederne tillade det.

Udvalget har paa Grund af de fremførte Anker derom ikke troet at kunne anbefale Fysikus Effersø's Forslag til Tingets Vedtagelse og Justitsministeriets Approbation, men er paa den anden Side enigt i, at der bør gjøres de fornødne Skridt til, at Bestemmelserne i Reglementet af

3dje Juli 1879, navnlig dettes § 5, komme til at gjælde ogsaa for Lægeskyds i privat Praxis. Ogsaa § 3, som gaar ud fra den Forudsætning, at der paa enhver Skydsbaad skal være en Formand, der har Ansvar for Bestemmelsen af Afgangstiden og i øvrigt Kommando paa Baaden under Rejsen, bør gjælde for Lægeskyds i privat Praxis, ligesom Lægen ogsaa i Henhold til denne § bør have Sikkerhed for, at Mandskabet, naar Skydsen gaar over Land, er duelig til at udføre sin Gjerning.

Da det nu imidlertid ikke vil kunne paalægges enhver, der ønsker Lægens Besøg, at lade det fornødne Mandskab tilsige ved Skydsskafferen, da han efter den bestaaende Sædvane, der vistnok under vore smaa Forhold er heldig og ikke saa snart vil ophøre, kan skaffe dette til Veje langt billigere ved privat Overenskomst, kan Bestemmelserne i ovennævnte §§ af Skydsreglementet formentlig ikke finde Anvendelse paa Lægernes Skyds i privat Praxis uden ved et Tillæg til Reglementet, hvori dette udtrykkelig fastsættes. Udvalget har derfor været enigt i at søge tilvejebragt et saadant Tillæg, hvorved der i saadanne Tilfælde tillægges Lægen fuldt ud den samme Ret som den Rejsende, der lader tilsige Skyds ved Skydsskafferen.

Under Overvejselsen af denne Sag er Udvalget imidlertid ogsaa blevet foranlediget til at tage en anden Slags Embedsskyds, der formentlig heller ikke altid kan komme ind under det nuværende Skydsreglement, nemlig Præsteskydsen, under Overvejelse.

I Følge Lov af 17de Marts 1865 § 6 skal Præsterne Skyds i Præstegjældet «som hidtil ydes frit». Dette «som hidtil» er i Almindelighed og vistnok med Rette forstaaet saaledes, at Præsterne Skyds ikke blot skal ydes uden Betaling men ogsaa efter de samme Regler «som hidtil», d. s. saaledes som Forholdet har været fra gammel Tid af, forskjelligt paa de forskellige Steder efter de lokale Forhold d. s. v. Nu er det vel saa, at den ordinære Præsteskyds til Aitergangsskyds i Anxerne paa de fleste Steder tilsiges af Skydsskafferen og saaledes falder ind under Reglementets Bestemmelser; men der er dog adskillige Steder, hvor denne Skyds tilsiges af Kirkeværgerne efter særlige af dem førte Lister, og der er næppe tilstrækkelig Grund til at søge dette Forhold forandret, medens der vel er Grund til, at Reglementets Bestemmelser ogsaa blive gjældende for saadan Skyds. Dertil kommer, at Præsterne i Embedsmedfør

maa gjøre adskillige Rejser, hvortil de afhentes ved privat Skyds, saasom til Hjemmeberettelser, Brudvielser, Begravelser o. s. v.; ved disse Rejser sker det ganske som ved den private Lægeskyds, at Mandskabet anmodes om at udføre Skydsen af de vedkommende, der ønske Præstens Nærværelse. Ved saadanne Rejser ere Præsterne altsaa udsatte ganske for de samme Ulemper som Lægerne ved deres Rejser i privat Praxis, Ulemper, som det maa erkjendes, at en Embedsmand under Udvælsen af sin Embedsgjerning ikke bør være udsat for.

Udvalget har derfor ment, at der bør fastsættes et Tillæg til Reglement af 3dje Juli 1879, hvorved den Læge- og Præsteskyds, der ikke falder ind under dette Reglement, kan blive undergivet de samme Bestemmelser, som her ere givne, saa at de vedkommende Embedsmænd komme til at nyde den samme Ret som andre Rejsende.

Et saadant Tillæg til Reglementet medfølger denne Betænkning, og skal man til nærmere Motivering af de enkelte §§ tillade sig følgende Bemærkninger:

I § 1 er fastsat, at Bestemmelserne i Reglementet af 3dje Juli 1879 § 3 og § 5 gjælde for Lægeskyds i privat Praxis og for Præsteskyds i Præstegjældet uden Hensyn til Maaden, hvorpaa Skydsen efter hvert enkelt Steds fra gammel Tid hævede Sædvane er bleven tilsagt, dog saaledes, at Skydsskafferen selvfølgelig ikke har noget Ansvar for Skyds, som ikke er tilsagt af ham, men at dette paahviler den, der i hvert enkelt Tilfælde har skaffet Skydsen. Det er endvidere bestemt, at Formanden ikke maa fastsætte Afgangstiden uden at have taget alt muligt Hensyn til vedkommende Embedsmænds Ønske, en Bestemmelse, der vistnok for Lægernes Vedkommende ikke har nogen Betydning, da det i Grunden følger ganske af sig selv, at Formanden, hvis han vil have Lægen med, maa rette sig efter dennes Tid og Lejlighed, men derimod kan have ikke saa lidt at sige for Præsterne.

Sluttelig er det bestemt, at Klager skulle afgives direkte til vedkommende Sysselman, uden at gaa igjennem Skydsskafferen, noget, der vistnok selv for den ved Skydsskafferen tilsagte Skyds's Vedkommende i Reglen kun er en Omvej, og som det formentlig vilde være meningsløst at fastholde overfor Skyds, der er skaffet til Veje uden Skydsskafferens Mellemskomst.

Med Hensyn til § 2 bemærkes, at da

der ved denne Slags Skyds i Reglen ikke kan være Tale om en saadan Forhandling angaaende Baadens Størrelse, som Reglementet omtaler, maa det anses for nødvendigt at paabyde, at der ikke benyttes mindre Baade end Ottemandsfarere, medmindre anden Aftale i Forvejen er truffet. Da dernæst enhver Rejsende, naar Skydsen gaar over Land, er berettiget til at lade tilsige Hest, hvor saadanne haves, maa formentlig Læger og Præster have den samme Ret; dog maa de selv være pligtige til at holde det fornødne Ridetøj, da den dermed forbundne Udgift formentlig ikke vil kunne paalægges saantlige Hesteejere her paa Øerne.

Til § 3 bemærkes, at da enhver, der lader tilsige Skyds ved Skydsskafferen, ikke maa opholdes over 1 Time, hvis Folk ere hjemme, bør formentlig Læger og Præster heller ikke kunne udsættes for at komme til at vente utilbørlig og unødvendig længe, inden de efter Tilendebriagelsen af deres Forretninger kunne blive befordrede hjem, hvorfor en Bestemmelse som den foreslaaede formentlig er nødvendig.

Med disse Bemærkninger tillader Udvalget sig at anbefale medfølgende Forslag til Tingets Velvilje og foreslaa at det vedtages, at

«der indgaas til Justitsministeriet med Begjæring om, at et Tillæg til Reglement af 3dje Juli 1879 i Overensstemmelse med medfølgende Forslag maa blive fastsat».

I Udvalget angaaende Reglement for Lægeskydspaa Færøerne, Lagtingsalen, den 8de Avgust 1889.

Chr. A. Hansen, C. Olsen.
Ordfører.
M. Danielsen.

Forslag
til

Tillæg til Reglement for Skydsvæsenet paa Færøerne af 3dje Juli 1879.

§ 1. For Embedslægernes Skyds i privat Praxis, hvilken Skyds i Følge Lov af 8de Januar 1872 § 4 skal ydes uden Udgift for Lægen og ved saa vidt muligt direkte Befordring, saa vel som for Præsternes

Skyds i Præstegjældet, der i Følge Lov af 17de Marts 1863 § 6 som hidtil ydes frit, ere Bestemmelserne i Reglement af 3dje Juli 1879 §§ 3 og 5 gjældende uden Hensyn til, om Skydsen er tilsagt ved Skydsskafferen eller Kirkeværgen, eller Mandskabet skydser efter Privatmands Anmodning, dog saaledes, at det i § 3 Skydsskafferen paalagte Ansvar paahviler den, der udsætter Skydsen, naar denne skaffes uden Skydsskafferens Mellemkomst, samt at Formanden med Hensyn til Afgangstiden saavidt muligt maa rette sig efter vedkommende Embedsmands Ønske.

Alle Klager, saa vel fra Embedsmændens som fra Skydsmandsskabets Side, fremføres skriftlig for Sysselmanden i det Syssel, hvor Mandskabet hører hjemme.

§ 2. Til Læge- og Præsteskyds maa ikke uden vedkommende Embedsmands i Forvejen indhøntede Tilladelse benyttes mindre Baade end Ottemandsfarere.

Ved Skyds til Lands medbringer Mandskabet, for saa vidt der paa dets Iljemstod holdes Heste og Aarstiden og de lokale Forhold tillade Brugen af Hest, samt for saa vidt vedkommende Embedsmand ønsker det og selv holder det fornødne Ridetøj, en brugelig Skydshest.

§ 3. Ved Læge- og Præsteskyds, der ikke er tilsagt ved Skydsskafferen eller Kirkeværgen, paases det, at Mandskabet er tilrede til at befordre vedkommende Embedsmand hjem, saa snart som han efter Tilendebriagelsen af sine Forretninger ønsker det, og skal det Mandskab, der har hentet ham, være pligtigt til at bringe ham tilbage, hvis ikke andet dertil skikket Mandskab haves.

Som Følge af dette Tillæg til Reglement af 3dje Juli 1879 er dette § 1 forandret saaledes, at Ordene:

«Med Hensyn til Embedslægernes Skyds forholderes som hidtil, og» sættes ud af Kraft.

I Udvalget angaaende Reglement for Lægeskyds paa Færøerne, Lagtingsalen, den 8de Avgust 1889.

Chr. A. Hansen. C. Olsen.
M. Danielsen.

Den 15de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Forslaget var blevet behandlet §vis, sattes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Be-

handling under Afstemning og vedtoges enstemmig med 16 St.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

a. fra Udvalget.

Til § 1.

Det efter Ordene: «vedkommende Embedsmands Ønske» staaende «Punktum» forandres til «Komma», og tilføjes derefter: «samt endelig at alle Klager saa vel fra Embedsmændens som fra Skydsmandskabets Side fremsendes skriftlig for Sysselmanden i det Syssel, hvor Mandskabet hører hjemme.» hvorefter §ens sidste Stykke udgaar.

Til § 2, 2det Stykke.

Imellem Ordene: «holdes Heste» og «Aarstiden» tilføjes Ordene «i Havgen».

b. fra Poulsen.

Til § 2.

Efter §ens Slutning tilføjes: «Embedslæger ere dog ikke berettigede til at undlade at rejse alene af den Grund, at Mandskabet ikke medbringer Hest.»

c. fra Formanden.

Underændringsforslag til Udvalgets Ændringsforslag (a).

Efter Slutningsordet «hjemme» i Ændringsforslaget til § 1 føjes:

«for at Sagen derefter kan blive videre undersøgt og forfulgt.»

d. fra Djurhuus.

Underændringsforslag til Poulsens Ændringsforslag (b).

Efter «Hest» udgaar «Punktum» og sættes «Komma» — derefter tilføjes: «ej heller at nægte at rejse med mindre Baade end Ottemandsfarere, naar Mandskab mangler og Vejret i øvrigt tillader det.»

Den 22de August kom Sagen til 3dje Behandling.

§ 1 i Udvalgets oprindelige Forslag med dertil stillede Ændrings- og Underændringsforslag. Formanden tog sit Underændringsforslag c tilbage.

Udvalgets Ændringsforslag vedtoges enstemmig med 17 St., hvorefter § 1 saaledes ændret vedtoges enstemmig med 16 St.

§ 2 med dertil stillede Ændrings- og Underændringsforslag. Schrøter foreslog at udsætte Afstemningen over denne § til et følgende Møde. Paa Grund af de til denne § stillede forskellige Ændringsforslag ansaa Formanden det for rettest at udsætte den videre Forhandling og Afstemning i Sagen til et senere Møde.

Inden Fortsættelsen af 3dje Behandling indkom endvidere følgende Ændringsforslag:

e. fra Isaksen.

Til § 2, 1ste Stykke.

Ordene i §ens 1ste Stykke: «uden vedkommende Embedsmænds o. s. v.» udgaa og i Stedet sættes:

«bruges mindre Baade end Ottemandsfarere, undtagen naar det nødvendige Mandskab ikke er til Stede, eller Vejen kun udgjør $\frac{3}{4}$ Mil og Vejret for øvrigt tillader det.»

f. fra Hansen, Danielsen og Poulsen.

Til § 2.

I Stedet for §ens sidste Stykke sættes: «Naar Lægen eller Præsten afhentes over Land efter forudgaaet Aftale og ellers, naar Omstændighederne tillader det, medbringer Mandskabet, for saa vidt der paa dets Hjemsted holdes Heste i Havgen og Aarstiden og de lokale Forhold tillader Brugen af Hest, samt for saa vidt vedkommende Embedsmand ønsker det og selv holder det fornødne Ridetøj, en brugelig Skydshest. Til Hjemreisen fra Bygder, hvor der holdes Heste i Havgen, kan vedkommende Embedsmand altid forlange Hest.»

g. fra Formanden

§ 2, 1ste Stykke, i Udvalgets Forslag affattes saaledes:

«Ved Læge- og Præsteskyds til Søs maa ikke benyttes mindre Baade end Ottemandsfarere. Dog undtages herfra de Tilfælde, hvor Skydsen foregaar inden fjords og Vejret i øvrigt tillader det, i hvilke Tilfælde ogsaa mindre Baade kunne benyttes.»

b. fra Djurhuus.

1. I Forslagets § 1 udgaar:
 «§ 3 og § 5»
 som staar imellem «1879» og «gjæl-
 dende».
2. §§ 2 og 3 udgaa.

i. fra Effersø.

Til § 2 føjes:

1. efter «Præsteskyds maa»: «i Reglen»
2. og efter «Ottemandsfarere»: «dog kan
 i Farvande, hvor ingen Strøm løber,
 ogsaa mindre Baade anvendes, naar
 Vejrliget eller andre Forhold aldeles
 ikke ere til Hinder derfor.»

Den 30te Avgust fortsattes Sagens
 3dje Behandling.

§ 2, 1ste Stykke. Effersø tog sit
 Ændringsforslag (f) tilbage til Fordel for
 Formandens Ændringsforslag (g). For-
 mandens Ændringsforslag (g) og Isak-
 sens Ændringsforslag (e) forkastedes
 henholdsvis med 8 St. mod 6 og 11 St.
 mod 3, hvorefter Udvalgets Forslag
 vedtoges med 10 St. mod 1.

§ 2, 2det Stykke. Efter at Ændrings-
 forslagene a, b og d vare tagne tilbage
 vedtoges Ændringsforslag f enstem-
 mig med 10 Stemmer, hvorved Udvalgets
 oprindelige Forslag betragtedes som bort-
 faldet.

§ 3 vedtoges enstemmig med 12 St.

Efter disse Vedtagelser er Forslaget saa-
 lydende:

Forslag

til

Tillæg til Reglement for Skydsvæsenet paa
 Færøerne af 30de Juli 1879.

§ 1.

For Embedslægerens Skyds i privat
 Praxis, hvilken Skyds, i Følge Lov af 8de
 Januar 1872 § 4 skal ydes uden Udgift for
 Lægen og ved saa vidt muligt direkte Be-
 fordring, saa vel som Præsterens Skyds i
 Præstegjældet, der, i Følge Lov af 17de
 Marts 1865 § 6, som hidtil ydes frit, ere
 Bestemmelserne i Reglement af 30de Juli
 1879 §§ 3 og 5 gjældende uden Hensyn
 til, om Skydsen er tilsagt ved Skyds-
 skafferen eller Kirkeværgen, eller Mand-
 skabet skydser efter Privatmands An-

modning, dog saaledes, at det i § 3 Skyds-
 skafferen paalagte Ansvar paahvilor den,
 der udsætter Skydsen, naar denne skaffes
 uden Skydsskafferen Mellemløst, samt,
 at Formanden med Hensyn til Afgangstiden
 saa vidt muligt maa rette sig efter
 vedkommende Embedsmands Ønske, samt
 endelig, at alle Klager saa vel fra Embeds-
 mandens som fra Skydsmandskabets Side
 fremføres skriftlig for Sysselemanden i det
 Sysse, hvor Mandskabet hører hjemme.

§ 2.

Til Læge- og Præsteskyds maa ikke
 uden vedkommende Embedsmands i For-
 vejen indhentede Tilladelse benyttes mindre
 Baade end Ottemandsfarere.

Naar Lægen eller Præsten afhentes over
 Land efter forudgaaet Aftale og ellers, naar
 Omstændighederne tillade det, medbringer
 Mandskabet, for saa vidt der paa dets
 Hjemsted holdes Heste i Havgen og Aars-
 tiden og de lokale Forhold tillade Brugen
 af Hest, samt for saa vidt som vedkommende
 Embedsmand ønsker det og selv holder det
 fornødne Ridetøj, en brugelig Skydshest.
 Til Hjemreisen fra Bygder, hvor der holdes
 Heste i Havgen, kan vedkommende Embeds-
 mand altid forlange Hest.

§ 3.

Ved Læge- og Præsteskyds, der ikke
 er tilsagt ved Skydsskafferen eller Kirke-
 værgen, paases det, at Mandskabet er til-
 rede til at befordre vedkommende Embeds-
 mand hjem, saa snart som han efter Til-
 endebringelsen af sine Forretninger ønsker
 det, og skal det Mandskab, der har hentet
 ham, være pligtigt til at bringe ham tilbage,
 hvis ikke andet dertil skikket Mandskab
 haves.

Dette Forslag sattes derpaa, efter
 først at være oplæst af Formanden, i dets
 Helhed under Afstemning med følgende
 Udfald: Ja stemte: Poulsen, Provsten,
 Hansen, Danielsen, Johannesen, Restorff,
 Weihe, J. Petersen, Djurhuus, Olsen og
 Formanden. Nej stemte: Isaksen, Müller,
 Jacobsen og Effersø. — Nielsen og Joen-
 sen stemte ikke, medens P. Petersen,
 Rasmussen og Schrøter vare fraværende,
 og var Forslaget saaledes endelig vedtaget
 med 11 Stemmer mod 4.

Den 16de September oplæstes og
 vedtoges saalydende Indstilling i Sagen:

I det Lagtinget til det høje Mini-
 sterium fremsender medfølgende Forslag

til Tillæg til Reglement for Skydsvæsenet paa Færøerne af 3dje Juli 1879, skal man tillade sig ærbødigst at meddele følgende Oplysninger om Sagens Behandling i Tinget.

Medens der ikke blandt Tingets Medlemmer var nogen Uoverensstemmelse om Forslagets § 1, var der til Forslagets § 2 fremkommet forskellige Ændringsforslag til begge Paragrafens Afsnit. Ændringsforslagene til første Afsnit gik nærmest ud paa at fastslaa, at der under visse Omstændigheder og til enkelte mindre Rejser skulde kunne benyttes mindre Baade end Ottemandsfærere, uden vedkommende Embedsmands forud indhentede Tilladelse. De fremkomne Ændringsforslag bleve imidlertid forkastede og Udvalgets Forslag vedtaget, medens derimod Paragrafens andet Afsnit vedtoges efter et af 2 Medlemmer af Udvalget tiltraadt Ændringsforslag. Efter at Udvalgets Forslags § 3 derpaa var vedtaget, sattes Forslaget i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 11 Stemmer mod 4, medens 2 ikke stemte og 3 vare fraværende.

Der blev under Sagens Behandling opkastet Trivl om, hvorvidt det foreslaaede Tillæg til Skydsreglementet maatte kunne iværksættes, uden at der først ved Lov skete en Ændring i Skydsloven af 17de

Marts 1865. Det blev herimod gjort gjældende af flere Medlemmer, at Skydsloven formentlig omhandler al Slags Skyds, og dens § 8 derfor maatte antages at give Justitsministeriet fornøden Bemyndigelse til at udstøde et Tillæg til Reglementet, som det foreslaaede. Hvis imidlertid det høje Ministerium skulde formene dertil at behøve særlig Lovhjemmel, tillader man sig at anmode det om, paa Grundlag af det i Udvalgsbetænkningen og Forslaget fremførte, selv at foretage, hvad det i denne Anledning maatte finde fornødent.

I det man for øvrigt kan henholde sig til de i den medfølgende Udvalgsbetænkning fremførte Motiver til Forslaget, tillader man sig at anbefale dette paa det bedste til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 16de
September 1889.

L. H. Buchwaldt. Chr. A. Hansen.
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

IX. Forslag til Tillæg til Lov af 7de Maj 1884 om Udgifter ved Sindssygevæsenet og om Oprettelse af en Anstalt for Sindssyge i Fyn.

Ved Lagtingets Aahning fremlagdes en Skrivelse fra Færøernes Fysikat, saalydende:

Færøernes Fysikat.

Thorshavn, den 15de Juli 1889.

Som det højtærede Amt bekjendt er der i det forløbne Aar gjort flere forgjæves Forsøg paa at faa en paa Færø Amts Sygehus som sindssvag henliggende Patient anbragt paa et Par af Statens Sindssygeanstalter.

Efter at der i Avgust. var tilskrevet

Overlægen ved Sindssygeanstalten ved Middelfart desangaaende meddeltes derfra, at han ikke kunde optages der, da Anstalten ikke var aabnet for Publikum. Under 3dje November udkom Fællesregulativet for Statens Sindssygeanstalter, og der blev derefter forsøgt paa at faa Patienten anbragt paa Sindssygeanstalten ved Vordingborg; inden Aarets Slutning indløb et Afslag, begrundet paa Pladsmangel. En fornyet Henvendelse til samme Anstalt i indeværende Aar fik samme Resultat; ved denne Henvendelse blev der

tillige stillet Anstalten den Anmodning, at foranledige Patienten indlagt paa en af de andre Anstalter, for saa vidt han ikke kunde modtages paa Anstalten ved Vordingborg, men denne Anmodning synes der ikke at være taget noget Hensyn til, i det Patienten under Henviſning til § 2 af Fællesregulativet paa Grund af Pladsmangel afvistes. — At dømme efter en fra Kjøbenhavns Magistrat til Færø Amt under 8de Juni fremsendt Skrivelse, synes Haabet om at faa ham anbragt paa Middelfart Anstalt at have lige saa smaa Udsigter, og sandsynligvis vil en Henvendelse til Anstalten ved Aarhus ikke faa bedre Resultat.

I det jeg henholder mig til, hvad der i ovennævnte Skrivelse fra Kjøbenhavns Magistrat er udtalt om Pladsforholdene paa Anstalterne ved Vordingborg og Middelfart, og formentlig ogsaa i givet Tilfælde vilde blive gjort gjældende for Anstalten ved Aarhus, maa jeg anse det for haabløst at faa Patienter fra Færøerne indlagte paa Statens Anstalter, selv efter urimelig lang Venten, og den Nytte, som Færøerne kunde have af Lov af 7de Maj 1884 om Udgifter til Sindssygevæsenet m. m. turde vise sig illusorisk, naar man, for at faa en Patient her oppe fra anbragt, skal skrive til den ene Anstalt efter den anden desangaaende. — For Færøernes Vedkommende vil der, saa vidt jeg kan skønne, i det højeste blive Tale om en Patient hvert 3dje Aar, og kun for saa vidt lettere Tilfælde modtages. — Hvis der for Færøernes Vedkommende kal blive Tale om nogen Nytte af den Begunstigelse, der er indrømmet dem i ovennævnte Lov af 7de Maj 1884, forekommer det mig nødvendigt, at en særskilt Lov hjemler Færøerne Ret til naar som helst at faa de sindssyge Patienter, der nedsendes, uden Varsel anbragte paa en af Anstalterne, f. Ex. Vordingborgs, for der at behandles, eller, hvis han befindes uheldbredelig, at overflyttes til Viborg, alt under Forudsætning af, at der i en vis Aarrække kun nedsendes et begrænset Antal, i Lighed med hvad der er indrømmet Færøerne med Elevpladser paa den Kgl. Fødselsstiftelse.

I Henhold til ovenstaaende skal jeg tillade mig at henstille, at der forelægges Lagtinget til Overvejelse, om der ikke kunde være Anledning til at faa et Lovforslag i den antydede Retning udarbejdet.

J. G. Effersø.

Til

Færø Amt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 2den August, vedtoges efter Forslag af Schrøter at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes: Olsen, Hansen og Schrøter.

Den 20de August fremlagdes saalydende Betænkning og Lovudkast:

Til undertegnede Udvalg har været henvist en Henstilling fra Færøernes Fysikat, om der ikke kunde være Anledning til at faa et Lovforslag udarbejdet om en forlods Optagelse af Sindssyge fra Færøerne paa Statens Sindssygeanstalter, hvilken Henstilling er motiveret ved, at der er gjort flere forgjæves Forsøg paa at faa en paa Hospitalet henliggende Sindssyg optaget paa en af Statens Anstalter. Udvalget skal i Anledning af denne Sag tillade sig at fremskomme med følgende Bemærkninger.

I Lov om Udgifter ved Sindssygevæsenet og om Oprettelsen af en Anstalt for Sindssyge i Fyn af 7de Maj 1884 hedder det i § 2: «I de i § 1 omhandlede Anstalter (5: Anstalterne ved Vordingborg, Middelfart og Aarhus, samt for uhelbredelige Sindssyges Vedkommende ved Viborg) modtages fortrinsvis Sindssyge, hjemmehørende i Østifterne, med Undtagelse af Staden Kjøbenhavn, og i Nørrejylland. Foruden de i de nævnte Landsdele hjemmehørende Syge kan der ogsaa i Anstalten modtages Sindssyge, der ere hjemmehørende paa de dansk-vestindiske Øer, i Grønland eller paa Island» Det fremgaar klart af denne Lov, at Færøerne, som et Amt i Sjællands Stift, ere stillede lige med de andre Amtor i Østifterne og have samme fortrinlige Adgang til Statens Anstalter som de øvrige Amtor og altsaa ikke blot, saaledes som de dansk-vestindiske Øer, Grønland og Island, kunne erholde Sindssyge optagne paa Statens Anstalter, naar Forholdene i øvrigt tillade det. Ikke desto mindre hedder det i Fællesregulativ for Statens Sindssygeanstalter af 3dje November 1888 § 5: «Foruden de i Nørrejylland og Østifterne, med Undtagelse af Kjøbenhavn, hjemmehørende Sindssyge kan der ogsaa, paa de nedenfor nærmere fastsatte Vilkaar, i Anstalten modtages til Optagelse kvalificerede Sindssyge, der ere hjemmehørende paa Færøerne, de dansk-vestindiske Øer, i Grønland eller paa Island». Her ere Færøerne stillede ved Siden af de Landsdele, der i Lov af 7de Maj 1884 § 2 danne de Undtagelser, der ikke have den fortrinlige Adgang til Anstalterne som de øvrige

Amter i Danmark, og naar det her hodder, at Sindssyge fra Færøerne kunne modtages, da er dette formentlig i Strid med Loven, i Følge hvilken Fællesregulativets § 2, 1ste Stykke, der lyder saaledes: «Sindssyge, hjemmehørende i Sjællands Stift, med Undtagelse af Kjøbenhavn, og Lolland-Falsters Stift skulle som Regel indlægges i Anstalten ved Vordingborg. Men har denne Anstalt ikke Plads, kan den paagjældende forlange Patienten indlagt i Anstalten ved Middelfart, og hvis heller ikke denne har Plads, i Anstalten ved Aarhus», maa gjælde ogsaa for Færøerne, og Udvalget formener, at der paa en af de nævnte Anstalter altsaa skal optages Patienter fra Færøerne lige saa fuldt som fra de øvrige Dele af Landet, naar, efter derom sket Anmeldelse, Turen kommer til dem. Naar derfor den i Fysikatets Henstilling omtalte Patient paa Grund af Pladsmangel er nægtet Optagelse baade i Anstalten ved Vordingborg og i Anstalten ved Middelfart, burde der formentlig være gjort Krav paa at faa ham optaget paa Anstalten ved Aarhus; men Udvalget er paa den anden Side tilbøjeligt til at antage, at man heller ikke her vilde have faaet ham optaget netop paa Grund af den ovenfor omtalte Affattelse af Fællesregulativets § 5, hvilken § nødvendigvis maa ændres, hvis Færøerne skulle nyde noget som helst godt af den Ligestilling med de øvrige Amter i Sjællands Stift, som Lov af 7de Maj 1884 hjemler dem.

Selv om imidlertid Færøerne faa den Ret, der tilkommer dem i Følge Loven, ere Forholdene paa Grund af den lange Afstand og den mangelfulde Post- og Dampskibsforbindelse saadanne, at man ikke her kan have nogen egentlig Nytte af den givne Ret, med mindre den bliver noget udvidet. Naar der her paa Færøerne indtræffer et Tilfælde af Sindssygdom, hvor Indlæggelsen paa en Sindssygeanstalt er ønskelig eller nødvendig, vil det i Regelen være 1—2 Maaneder, inden Anmeldelsen om Patientens Optagelse kan komme ned; derefter maa der ventes en kortere eller længere Tid, indtil det Tidspunkt, da Patienten efter Tur skal optages, men Meddelelsen herom vil som oftest først efter et Par Maaneders Forløb komme her til, og en lge saa lang Tid vil derefter atter hengaa, inden Patienten kan komme ned her fra; imidlertid vil vel Anstalten have set sig nødt til at optage en anden Sindssyg paa den ledige Plads, saa at der, naar Patienten endelig ankommer, maaske atter ingen Plads er for ham. Det

ses saaledes, at det i hvert Fald vil være meget længe, inden en Sindssyg fra Færøerne kan opnaa det store Gode, at blive optaget paa en Sindssygeanstalt, og at der nødvendigvis altid maa hengaa langt længere Tid end der behøves for nogen anden af de Landsdeles Vedkommende, med hvilke Færøerne ved Lov af 7de Maj 1884 ere ligestillede, og dette er saa meget mere uheldigt, som det her oppe er meget vanskeligt at faa Sindssyge anbragte for længere Tid saaledes, at de kunne føre en nogenlunde menneskelig Tilværelse.

Der er derfor efter Anmodning fra Lagtinget i Lagtingssamlingen 1887 af Amtet forhandlet med Kjøbenhavns Magistrat og Direktionen for Sindssygeanstalten ved Vordingborg om, at Sindssyge fra Færøerne, hvis der ikke inden 1 Maaned efter deres Ankomst til Kjøbenhavn blev Plads for dem paa Anstalten ved Vordingborg, skulde kunne optages forlods, selv om andre berettigede maatte være forud anmeldte, og at de i den ovennævnte Ventetid af 1 Maaned skulde kunne indlægges paa Kommunehospitalet i Kjøbenhavn, i det den herværende Amtsfattigkasse kationerede for Betalingen. Kjøbenhavns Magistrat har i Skrivelse til Amtet af 8de Juni d. A. udtalt sig imødekomende overfor dette Forslag under Forudsætning af, at saadanne Patienter ikke udover 1 Maaned skulde forblive henliggende paa Kommunehospitalet; men da Justitsministeriet efter stedfunden Brevvexling med Overlægerne ved Vordingborg og Middelfart Sindssygeanstalter ikke har kunnet give Magistraten det forlangte Tilsagn i denne Henseende, har Magistraten ikke kunnet gaa ind paa at imødekomme Amtets Andragende.

Under disse Forhold kan Udvalget ikke skjønne rettere, end at dersom Færøerne skulle have noget Gavn af den Adgang, der ved Lov af 7de Maj 1884 er dem givet til at faa Sindssyge optagne paa Statens Anstalter, maa der ved en Tillægslov sikres Sindssyge her fra en forlods Optagelse, og Udvalget formener, at der næppe kan være noget til Hinder for, at en saadan Tillægslov vedtages, da det kun vil være i yderst faa Tilfælde, at Sindssyge her fra ville blive nedsendte til Optagelse paa Statens Anstalter. Fysikus antager, at der, selv om lettere Tilfælde medregnes, kun vil kunne være Tale om at nedsende gennemsnitlig en Patient hvert 3dje Aar, og Udvalget antager, at der i Løbet af et Aar aldrig vil være mere end 3—4 Patienter, der ønskes nedsendte her fra. Et saa ringe Antal Patienter kan

formentlig ikke i nogen væsentlig Grad lægge Hindringer i Vejen for andre Patienters Optagelse, selv om der tilsikres dem en fortrinlig Adgang. Som bekendt er det ved Bekjendtgørelse af 25de Marts 1871 slaaet fast, at de ved Resolution af 25de September 1848 Færøerne sammen med Grønland og Island i et begrænset Antal indrømmede Klevpladser paa den kgl. Fødselsstiftelse maa betragtes som extra-ordinære, saa at de indmeldte modtages, selv om Pladserne i øvrigt allerede maatte være optagne, og Billighed synes at tale for, at noget lignende kunde ske med Hensyn til Sindssyges Optagelse paa Statens Sindssygeanstalter ved et Tillæg til Lov af 7de Maj 1884. Det er efter Udvalgets Mening dog ikke nødvendig, at der tilsikres Sindssyge fra Færøerne øjeblikkelig Optagelse paa en af Anstalterne, i det man gaar ud fra, at naar der kun indrømmes dem Ret til at erholde de først ledige Pladser efter Ankomsten her fra, selv om andre til Optagelse berettigede forud ere anmeldte, da vilde Københavns Magistrat, i Henhold til den overfor omtalte Skrivelse til Amtet, indrømme dem Plads paa Kommunehospitalet i Ventetiden, der i saa Fald formentlig aldrig vilde kunne komme til at være ud over 1 Maaned. Det følger naturligvis af sig selv, at Amtsfattikkassen, saaledes som det ogsaa blev vedtaget i Tinget 1887, maa være Kautionsist overfor Kommunehospitalet og Sindssygeanstalten, og af denne Grund maa det ogsaa anses for heldigst, at Begjæringen om den Syges Optagelse udgaar fra Amtmanden.

Udvalget har, i Henhold til det ovenfor anførte, udarbejdet nedenstaaende Udkast til Lov om Tillæg til Lov af 7de Maj 1884 og tillader sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse, at der indgaas til Justitsministeriet med Anmodning om dettes gunstige Medvirkning til, at en saadan Tillægslov maatte blive gennemført.

* * *

Udkast

III

Lov om Tillæg til Lov af 7de Maj 1884 om Udgifter ved Sindssygevæsenet og om Oprettelse af en Anstalt for Sindssyge i Fyen.

§ 1.

Sindssyge fra Færøerne skulle, paa Begjæring af Øernes Amtmand og mod Amtsfattikkassens Kaution, optages paa

Statens Sindssygeanstalter paa de første Pladser, der efter deres Ankomst fra Færøerne blive ledige i 3dje Forplejningsklasse, selv om andre til Optagelse berettigede Sindssyge forud ere anmeldte. Dog kan denne Indrømmelse kun ske, for saa vidt som der i Løbet af hvert Tiaar ikke begjæres mere end højst 4 Sindssyge optagne.

§ 2.

Begjæringen rettes, for helbredelige Sindssyges Vedkommende, til Direktionen for Sindssygeanstalten ved Vordingborg, hvor saadanne Sindssyge fortrinsvis skulle optages, og dersom Forholdene paa denne Anstalt lægge særlige Hindringer i Vejen for Optagelsen, foranstalter Direktionen det fornødne for deres Optagelse paa en af de to andre Anstalter ved Middelfart og Aarhus.

I Udvalget i Sagen angaaende færøske Sindssyges Optagelse paa Statens Sindssygeanstalter, Lagtingssalen, den 20de August 1889.

Chr. A. Hansen, C. Olsen.
Ordfører.

J. H. Schrøter.

Den 23de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Forslagets §er vare behandlede, vedtoges Sagens Overgang til 3dje Behandling enstemmig med 16 St.

Den 29de Avgust fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Schrøter:

Til § 1.

Slutningsordene:

«Indrømmelse kan ske optagne.»
forandres til:
«Forret kan benyttes for højst 4 Sindssygepatienter i Løbet af hvert Tiaar.»

Den 31te Avgust foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1 med dertil stillet Ændringsforslag. Ændringsforslaget vedtoges enstemmig med 10 St., hvorefter § 1 saaledes ændret enstemmig vedtoges med 19 St.

§ 2 vedtoges enstemmig med 16 St.

Derpaa sættes Lovforslaget i dets Helhed under Afstemning ved Navneoprøb med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Hansen, Jacobsen, Daniel-

sen, Nielsen, Restorff, Weihe, Joensen, J. Petersen, Djurhuus, Olsen, Schrøter, Effersøe og Formanden; fraværende vare: Müller, Johannesen, P. Petersen og Rasmussen, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 16 Stemmer.

Den 16de September oplæstes og vedtoges salydende Indstilling i Sagen:

I det Lagtinget til det høje Ministerium fremsender medfølgende Forslag til Tillæg til Lov om Udgifter ved Sindssygevaesenet og om Oprettelsen af en Anstalt for Sindssyge i Fyen af 7de Maj 1884, skal man tillade sig ærbødigst at ledsage det med følgende Bemærkninger.

Sagen er fremkaldt ved den Vanskelighed, man har haft ved her fra Øerne at faa Sindssyge anbragte paa Statens Sindssygeanstalter; og Lagtinget har været enigt om, at den Adgang til Anstalterne, som Loven af 7de Maj 1884 hjenlør Færøerne, vil være næsten illusorisk, med mindre Opgagelsen lettes ved en Forret, som den i Lovforslaget foreslaaede. I det man i øvrigt henviser til den medfølgende Ud-

valgsbetænkning, der formentlig indeholder den nødvendige Begrundelse af Lovforslaget, skal det endnu kun bemærkes, at der ved Sagens 3dje Behandling fra et af Udvalgets Medlemmer var fremkommet et Ændringsforslag, der gik ud paa en fra Udvalgets oprindelige Forslag ændret Redaktion af § 1, 2det Punktum, hvilket Ændringsforslag blev vedtaget. Efter at Paragrafen saaledes ændret samt § 2 i Udvalgets Forslag vare vedtagne, sættes Lovforslaget i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 16 Stemmer, medens 4 vare fraværende.

Lagtinget anbefaler i Henhold hertil denne for vore Øer betydningsfulde Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt. Chr. A. Hansen,
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

X. Forslag til Tillæg til og Forandring i Jagtloven af 9de Februar 1854.

Den 1ste August fremlagdes saalydende Andragende fra en Del Beboere af Sumbø og Fæsteren af Store Dimon *).

Til

Færøernes Lagting.

Paa ny ville vi henvende os til det ærede Lagting med Anmodning om Hjælp til Beskyttelse af den vigtige Bjærgfugl Lomvien.

Tidligere var Lomvien en meget stor

og væsentlig Indtægt for Landet. I Særlighed for enkelte store Bygdela har den været (og er endnu) en Livsbetingelse. Nu gaar det stadig tilbage, og den Tid er næppe fjærn, da denne Fugl er saaledes formindsket i Antal, at det ikke længer betaler sig at søge den i Bjærgene. Aarsagen hertil maa visselig søges i, at den hensynsløst efterstræbes og ikke nyder den Fred, som ethvert vildt Dyr maa have for at kunne undgaa Ødelæggelse. Aldeles nødvendigt er det, at Fuglen faar Fred i Ynglepladsen hele den Tid, den opholder sig der, og at den ikke hindres i at søge Føden ved undervejs at udsættes for hensynsløs Efterstræbelse. Den fra gammel Tid brugte Fangst af Fuglen i Bjærgene er fuldt forsvarlig og hindrer ikke Lomvien

*) Lignende Andragender indkom ogsaa fra Beboere af Skuø og St. Dimon, Nordstrøme, Kirkebo Sogn og Vlderejde samt fra en Del Beboere af Nólø om Fredning af Lomvien. Samtlige disse Andragender henvises til det i Sagen nedsatte Udvalg.

i at fornære sig. Da denne Fangst udøves af Bjærgenes Ejere, har man i disses direkte Interesse for Fuglens Bevarelse en Garanti for, at der ikke benyttes en ødelæggende Fangstmaade. Det er ogsaa til fulde godtgjort, at Misbrug af denne Fangst har været en Sjældenhed og ikke har haft nogen almindelig Betydning.

Hvad man saaledes kan sige om Fangsten i Bjærgene, finder ingenlunde Anvendelse paa den, navnlig i de senere Tider, saa almindelig udøvede Fangst ved Skydning. Navnlig som denne finder Sted paa Udpynter og i Fjorde i taaget Vejr, er den i videste Forstand hensynsløs og absolut ødelæggende, foruden at den tillige er barbarisk. Naar stærk Taage indtræffer, flyver Lomvien forvildet omkring. Fra de paa Jagt værende Baade bliver der da fyret med Hagl ind i Flokkene, hvor disse er tættest. Derved saares ved et enkelt Skud almindeligvis et større Antal Fugle. Nogle faa af disse miste strax Flyveevnen og falde ned paa Søen, og af disse er det langt fra alle, der fanges af Jægeren. Af de Lomvier, der dræbes ved denne Jagt, er det sikkert kun en ringe Del, som kommer noget Menneske til Gode. De fleste dør først senere og for en Del i Bjærgene, hvor man jævnlig af de døde Kroppe og Mærker af Blod kan spore Virkningerne af dette Myrderi. Ved at de gamle Fugle dræbes midt i Yngletiden, bliver nødvendigvis en hel Del af Yngelen ødelagt. Det er beklageligt, at et saadant unyttigt, grovt Myrderi af levende Skabninger skal tillades i et civiliseret Land. Et værre Dyrplageri kan ikke tænkes.

Ved denne Jagt haves kun en indbildt Indtægt. Bortødsling af Skydeforraad og af kostbar Tid, der kunde anvendes paa en for Jægeren og Samfundet gavnligere Maade, det er Jagtens egentlige Udbytte; thi Tilfredsstillelse af tøjesløs Ødelæggelseslyst kan vel ikke henregnes til saadant. Selve Fangsten svarer ingenlunde Regning.

At Skydning af Lomvien har Betydning for Fiskeren til Brug som Agn er en ofte fremsat, men slet begrundet Paastand. Det er ogsaa værd at tage i Betragtning, at det, om der fares frem, som hidtil, næppe vil vare længe, indtil Lomvien er saa vidt udryddet, at den ikke er til nogen Gavn for Fiskeren.

Den brugelige Skydning af Lomvien er ogsaa i andre Henseender skadelig. Som bekjendt er det helst i taaget Vejr, man kan vente, at Grindflokke ville forvildes ind til Landet. Da Skydningen navnlig foregaar i saadant Vejr, maa den

utvivlsomt skræmme Grindflokkene og derved bevirke, at disse holde sig borte.

Denne Fangstmaade er det, vi maa mest klage over. Ogsaa i andre Maader nyder Lomvien en skadelig Ufred. Derom skulle vi ikke her nærmere udtale os.

Fuglebjærgene ere for flere Bygder paa Færøerne af meget stor Betydning, og da navnlig for saadanne Bygder, saasom Sumbø, hvor Adgangen til andet lønnende Erhverv er vanskelig. En Ødelæggelse af Fuglebjærgene er til stor Skade for hele Samfundet.

Vi fremsætte derfor en indtrængende Begjæring om, at dette Erhverv (p. Lomviefangsten i Bjærgene) maa ved nye Lovbestemmelser ydes den Beskyttelse, hvortil den højlig trænger.

Vi skulle ikke indlade os paa at stille bestemte Forslag i denne Henseende, men indskrænke os til at fremhæve, i hvilke Retninger Beskyttelsen bør gives.

1. Vi mene, at Lomvien rettest bør være aldeles fredet for Skydning eller anden Fangst uden for Bjærgene hele Aaret.
2. I ethvert Fald er det vor Begjæring, at
 - a. Lomvien nyder Fred i Bjærgene, ved at den for Skydning fredede Grænse udvides og Fredningstiden forlænges
 - b. Lomvien faar Fred til at søge Føden, uden undervejs at udsættes for hensynsløs Efterstræbelse af Jægerne.

Dette Punkt lægge vi særlig Vægt paa. Med Ønsket om, at der af dette vort Andragende maa fremkomme et bedre Resultat end af den i sin Tid til Lagtinget fra os samtlige Sumbinger indsendte «Fugleklage», anbefale vi denne betydningsfulde Sag til det ærede Lagtings Velvilje.

Sumbø paa Sudersø i Juni 1889.

(33 Underskrifter.)

Foranstaaende Andragende tiltrædes herved af undertegnede Kongslejlænding paa Store Dimon.

p. t. Tveraa, den 1ste Juli 1889.

Jens Ole Jacobsen

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 6te August, foreslog Effersøe at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Forslaget satte under Afstemning og vedtoges enstemmig med 14 St.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Effersøe, Müller, Nielsen, Johannesen og Hanson.

Den 20de August fremlagdes saalydende Betænkning og Lovforslag:

Til Lagtinget er i Aar indkommet fem Andragender fra Beboere af forskellige Bygder her paa Øerne, Sumbø, Skuø, Store Dimon, Kirkebø Sogn, Vestmanhavn, Saxen og Tjørnevig om yderligere Fredning af Lomvien ved ny Lovbestemmelser.

Undertegnede Udvalg, der er blevet nedsat i Anledning af denne Sag, er blevet enigt om at affatte et Forslag til Lov om Tillæg i og Forandring af Jagtlov for Færøerne af 9de Februar 1854 og skal i den Anledning anføre følgende:

Spørgsmaalet om Lomviens yderligere Fredning har været under Behandling i Tinget i 1883 og 1884, foranlediget ved Andragender fra Sumbø, Skuø og Store Dimon. I 1883 blev det strax udsat som for sent indkommet. Det paafølgende Aar blev nedsat et Udvalg, i Henhold til hvis Betænkning det vedtoges at svare Andragerne: Lagtinget finder ikke Anledning til for Tiden at foreslaa nogen Forandring i de bestaaende Lovbestemmelser om Fuglebjærges Fredning. Vedkommende Udvalg har bl. a. gjort gjældende, at, selv om Lomvien virkelig maatte være i Aftagende, da skyldes dette formentlig lige saa godt andre Aarsager, som den paaklagede Skydning, og Udvalget kunde ikke anbefale Forholdsregler til Fredning af Lomvien udover, hvad der allerede var givet i Jagtloven af 9de Februar 1854.

Hvad angaar de i Aar fremkomne Andragender, da gaa de alle ud paa at begjære yderligere Fredningsbestemmelser ved Lov for Lomvien, grundet paa at denne Fugl stadig formindskes i Antal ved den Jagt, hvorfor den er udsat. I et enkelt af Andragerne er dette udførlig motiveret.

Udvalget har undersøgt:

1. hvorvidt Lomviens Forekomst paa Færøerne er i Aftagende.
2. Hvilke Aarsagerne kunne være til en mulig Aftagen.

ad 1. Man har ikke kunnet skaffe statistiske Oplysninger om, hvorvidt Lomvien aftager i Antal. Dette maa imidlertid antages med Bestemthed og bliver næppe modsagt af nogen, der har Kjendskab til dette Forhold.

ad 2. Man mener ikke, at Fuglens Aftagen er foranlediget ved, at den efterstræbes hensynsløst paa Ynglestedet af vedkommende Fangstmænd. Disser direkte Interesse i Fuglens Bevarelse vil i Almindelighed hindre Rovdrift af Fuglebjærgene. Man maa indrømme, at Rovdrift, navnlig hvor der findes et meget stort Antal Interesserede i Fuglebjærgene, har kunnet paavises, men den har ikke haft nogen almindelig eller overhovedet væsentlig skadelig Betydning. Paa Grund af Lovgivningens Mangelfuldhed i en vis Retning, har den enkelte Ejer i et større Fællig mulig kunnet hidføre et uordnet Brug, der har ført til Rovdrift. Naar imidlertid Lov om Grandestævne paa Færøerne, som det kan ventes, bliver sat i Kraft, vil den enkelte næppe kunne bruge Rovdrift eller foranledige en saadan. Desuden kan der gives Forbud imod Anvendelsen af visse ødelæggende Fangstmaader, saasom Spredning af Net, ligesom der i det hele taget kan foreskrives Straf for Rovdrift paa Ynglepladserne.

For saa vidt der i Udvalgsbetænkningen af 1884 hentydes til, at Lomviens Aftagen kan skyldes Efterstræbelser, som den er udsat for i Tiden fra 15de August til Slutningen af Januar Maaned, kan man være enig med nævnte Udvalg, naar dermed menes den Skydning, der udføres her paa Færøerne efter 15de August, inden Lomvien har forladt Ynglepladsen eller dens umiddelbare Nærhed, og indtil den navnlig i Løbet af den sidste Del af August Maaned forlader Færøerne.

At den efterstræbes efter at have forladt Færøerne, er Udvalget ubekjendt. Saadan Efterstræbelse kan i ethvert Fald ikke være betydelig eller større nu end tidligere.

Selvfølgelig kunne forskellige Omstændigheder, saasom Vejrliget og Mængden af Føde (Sild), have Indflydelse paa Lomviens Forekomst, men disse have næppe bevirket nogen varig Nedgang.

Aarsagen til Lomviens Aftagen kan ingenlunde søges hverken i Rovdrift i Fuglebjærgene, Efterstræbelser paa Steder udenfor Færøerne, uheldigt Vejrlig, Mangel paa Føde eller lignende, men hovedsagelig og næsten udelukkende i

- a. at Lomvien ulovlig skydes indenfor den ved Fuglebjærgene fredede Grænse,
- b. at den efter Fredningstidens Udløb, den 15de Avgust, skydes i og tæt ved Ynglepladserne,
- c. at den, navnlig i taaget Vejr, naar den i Flokke flyver forvildet omkring, skydes ved Udpynter og inde i Fjorden.

Under Hensyn hertil har Udvalget fundet sig foranlediget til at foreslaa:

- ad a. at den ved Jagtlov for Færøerne af 9de Februar 1854 § 12 fastsatte Straf forøges og der tillægges Angiveren Halvdelen af Bøden,

Bøden er kun 2—20 Kr. (1—10 Rigsdaler), men bør formentlig være den samme som i Lov om Fredning af Ederfugle paa Færøerne § 4 2det Stykke bestemt (2—50 Kr.). I Forhold til Forseelsens Beskaffenhed er den nuværende Bøde i det hele taget altfor lav.

Naar Overtrædelser opdages, er det i Almindelighed foranlediget ved, at paagældende Anmeldere have ulejlighet sig med at forfølge Overtræderne for at faa disses Identitet konstateret. De indhentes ofte ikke før efter en lang Forfølgning. For den hermed forbundne Ulejlighed vil Andel i Bøden m. v. yde Anmelderen en billig Erstatning. Udvalget finder det desuden af Hensyn til den gavnlige Virkning paa Bestemmelsernes Overholdelse aldeles nødvendigt, at Anmelderen faar en Del af Bøden, jfr. i øvrigt Lov om Fredning af Ederfugle paa Færøerne af 29de Marts 1887 § 4.

- ad b. at Tiden for Fredning for Skydning indenfor de fredlyste Grænser, jfr. Lov af 9de Februar 1854 § 3, forlænges til at gjælde indtil Udgangen af Avgust Maaned.

Fredningstiden i Lov af 9de Februar 1854 er i Virkeligheden sat for knap. Hensigten har været at frede Lomvien paa Ynglepladsen og i dennes umiddelbare Nærhed, indtil Fuglen er færdig med at yngle og forlader disse Steder. Dette sker imidlertid ofte først i Slutningen af Avgust Maaned. Det er kun lidet virksomt at frede Lomvien paa de nævnte Steder kun i en Del af Yngletiden. Al Skydning i og tæt ved Ynglepladsen bør forbydes i hele denne Tid.

- ad c. at Lomvien aldeles fredes for nogen som helst Fangst udenfor selve Ynglepladsen (Fuglebjærgene) i Tidsrummet fra 15de Juni til Udgangen af Avgust Maaned.

Den omtalte Skydning af Lomvier ved Udpynter og i Fjorde er haade ødelæggende og barbarisk. Navnlig i taaget Vejr flyver Lomvien omkring langs Landet i store Flokke. Naar den da passerer Udpynter eller kommer ind i smalle Fjorde, bliver der fra de paa Jagt posterede Baade fyret uden bestemt Maal ind i disse Flokke, hvor de ere tættest. Herved saares af et enkelt Skud almindeligvis et større Antal Fugle. Kun en Del maa antages at miste Flyveevnen og falde i Søen. Af de i Søen faldne Fugle er der gjenneemgaaende flere, der ikke ere saa haardt saarede, at de have tabt Evnen til at dykke og svømme bort. Det maa bestemt antages, at der ved denne Jagt saares et stort Antal Fugle, som ikke blive fangede, men desuagtet senere dø. Fuglemændenes Beretninger om, at der ofte findes døde og saarede Lomvier i Bjærgene, som ses at være skudte, samt Blodspor, ere i Overensstemmelse med denne Anskuelse.

At denne Jagt er et raat Dyrplageri, er øjensynligt. Den omhandlede Skydning uden bestemt Maal ind i Lomvieflokkene bevirker, som anført, at et større Antal Fugle saares, uden at blive fangede. Ved anden Jagt, hvor gjerne kun et enkelt eller enkelte Dyr forfølges, er det langt sjældnere, at Dyr anskydes uden at fanges.

I Modsætning til Fuglefangsten i Bjærgene, viser den sig at være særlig dyrplagerisk og ødelæggende, ved at det her netop er de ynglende Fugle, det gaar ud over, medens Fuglemændene kun undtagelsesvis fanger disse, men i Almindelighed kun de ikke ynglende. Naar da Forældrene, i det de komme fra Havet med Føden til deres Unger, skydes, maa Ungerne dø af Sult i Bjærgene.

Det synes ikke at være gaaet tilstrækkelig op for den almindelige Bevidsthed, at den omhandlede Jagt er et saadant Dyrplageri. Man maa imidlertid stærkt fremhæve dette og paapege Nødvendigheden af, at der

alene af den Aarsag maa gjøres Indskrænkning i denne Jagt.

Man kunde foreslaa forskjellige Midler.

At forbyde særlig denne Jagtmaade er næppe praktisk og overholdeligt. T. Ex. at forbyde Skydning efter Lomvler i taaget Vejr, naar den flyver i Flokke, eller lign., maa fraraades.

Det mest virksomme Middel vil utvivlsomt være helt at frede Lomvlen udenfor Ynglepladserne, i Lighed med, hvad man har gjort ved Ederfuglen. Egentlig fortjener Lomvlen det fuldt saa vel som denne. Lomviens Betydning er, uagtet dens Aftagen, endnu stor, men Nytten af Ederfuglen her paa Øerne er ringere; den er et Fremtidsspørgsmaal. Helt at frede Lomvlen finder man sig efter Omstændighederne dog ikke foranlediget til at anbefale. Man mener det rettest, at gaa en Mellemvej, saaledes at Lomvlen bliver fredet i det Tidsrum, den har Unger, hvor den omhandlede Jagtmaade er mest ødelæggende og dyrplagerisk. Derved gjøres et stort Fremskridt til Lomviens nødvendige Beskyttelse, og ventelig vil det vise sig, at man herved virkelig har fredet den tilstrækkelig, uden at gjøre større Indgreb end nødvendigt i den frie Jagt paa Havet.

Selvfølgelig bør denne Fredning sikres ved klækkelige Bøder. Derom gjælder, hvad man foran har bemærket m. H. t. Bøder for Overtrædelse af Lov af 9de Februar 1854, jfr. Lov om Fredning af Ederfugle paa Færøerne af 20de Marts 1887 § 4.

Det staar Udvalget klart, at man ved de foran foreslaaede Bestemmelser til Gunst for den Fangst, der øves i Fuglebjærgene (den gamle Fangstmaade), vil gjøre Indskrænkning i den almindelige Jagt paa Havet. Man har imidlertid fundet saadanne Indskrænkninger nødvendige af forskjellige Grunde.

Som foran fremhævet, maa det bestemt antages, at Lomvlen stadig aftager, og at dette væsentlig maa tilskrives den Skydning, hvorfor den er udsat. I det hele taget er fra den første Tid, Skydevaaben bleve almindelige paa Færøerne, forskellige nyttige Fuglearter betydelig formindskede i Antal. Dette er t. Ex. Tilfældet med Skarven, og Tejsten, som tidligere fandtes i uhyre Mængde, er nu saare sjælden. Lomvlen er efter sin Beskaffenhed lidet skikket til

at modstaa den ødelæggende Virkning af Skydevaaben. Skal Lomvlen bevares, maa Skydningen indskrænkes. At den fortjener dette, er let at indse. Lomviefangsten har fra gammel Tid været et vigtigt Erhverv her paa Øerne, og den har i Særdeleshed for enkelte, i andre Henseender uheldig stillede større Bygdelag, udgjort den vigtigste Næringskilde. For disse er denne Fangst lige frem en Livsbetingelse. Det er ikke smaa Værdier, der ved den indvindes.

Man har taget under Overvejelse, hvorvidt andre berettigede Interesser i Samfundet vilde lide noget væsentligt ved en Indskrænkning af Skydningen.

Lomvlen skydes hovedsagelig til Føde og for Fjerens Skyld. Til Agn skydes den sjælden.

Skydning af Lomvie til Føde har langt fra den Betydning, som Fangsten i Bjærgene. Naar det nærmere overvejes, hvad Fordel Skytten har af sin Jagt, vil man i de fleste Tilfælde finde, at Fordelen er ingen eller liden. Der anvendes betydeligt af Penge paa Indkjøb af Ammunition, og megen Tid gaar tabt. I Almindelighed vil vedkommende Jæger være bedre tjent med at gjøre andet Arbejde end at drive denne ødelæggende og for Samfundet fordærvelige Jagt.

At det af Hensyn til Fiskeriet skulde være utilraadeligt at indskrænke Skydningen af Lomvlen, er aldeles urigtigt. Lomvlen skydes meget sjælden til Agn, da dens Indvolde (den til Agn bedst anvendelige Del af Fuglen) ere lidet tjenlige hertil og staa langt tilbage for forskjellige andre Søfugles. Hvor Fiskeren kan faa andre Fugle, skyder han aldrig Lomvlen. Navnlig Riten, Lunden og Havhesten (Mallermukken) forekomme almindelig paa Havet, og Fiskeren har let Adgang til at skyde dem til Agn, og behøver i hvert Fald ikke at skyde Lomvlen til dette Brug. De nævnte Fugle blive aldeles ikke ved Skydningen ødelagte, saaledes som Lomvlen.

Desuden maa man tage i Betragtning, at Lomvlen ved den nuværende Rovfangst maa blive udryddet, og de, der nu skyde Fuglen, vilde da lige saa vel som Bjærgøjerne være afskaarne fra at drage Nytte af den.

Uagtet man i de sidste tyve Aar i stedse større Udstrækning har fanget Søfugle ved Skydning, og endskjønt der i den senere Tid bliver anvendt en betydelig større Arbejdskraft og Bekostning paa Fuglefangst (Skydning indbefattet), er Udførselen af Fjer (næsten udelukkende af

disse Fugle) i Følge indhentede Oplysninger ikke forøget, men derimod formindsket. Saaledes udførtes: i 1867 17,346 Pd., i 1868 23,563 $\frac{3}{4}$ Pd., i 1869 19,425 $\frac{1}{2}$ Pd., i 1870 15,176 $\frac{1}{4}$ Pd., i 1871 14,738 Pd.; men i 1883 16,115 Pd., i 1884 10,934 $\frac{3}{4}$ Pd., i 1885 17,206 $\frac{1}{2}$ Pd., i 1886 13,237 Pd. og i 1887 9677 $\frac{1}{2}$ Pd. Fjer. Dette tyder netop paa, at der ved Skydning bliver anvendt en ødelæggende Fangstmaade (Rovdrift).

Endelig skal man berøre,

at Lomviefangsten i Bjærgene giver en Indtægt for det Offentlige ved den Tiende, der ydes af den, medens anden Lomviefangst er fri for nogen Tiende, og at den stedfindende Skydning ved Udpynter i taaget Vejr kan antages at skræmme Grindflokke fra Landet, og derved paaføre Samfundet stort Tab.

I Henhold til foranstaaende skal man til Lagtingets Vedtagelse tillade sig at anbefale følgende:

Forslag

til

Lov om Tillæg til og Forandring i Jagtlov paa Færøerne af 9de Februar 1854.

§ 1.

Det skal være enhver Ejer eller Bruger forbudt ved Lomviefangst paa Ynglepladserne (i Fuglebjærgene) at anvende en Fangstmaade, saasom Spredning af Net, der er ødelæggende, eller at øve anden Fangst paa en uforsvarlig Maade, saaledes at Fuglen paa noget Sted ødes.

§ 2.

Den i Jagtlov af 9de Februar 1854 § 3 fastsatte Fredningstid udvides til at gjælde til Udgangen af Avgust Maaned.

§ 3.

I Tidsrummet fra 15de Juni til 31te Avgust maa ingen paa Færøerne nogensteds dræbe eller ødelægge Lomvier til Lands eller til Vands paa nogen som helst Maade udenfor Ynglepladserne (Fuglebjærgene).

§ 4.

Overtrædelse af denne Lov og Overtrædelse af Jagtlov for Færøerne af 9de Februar 1854 § 3 straffes med Bøder fra 2—50 Kr.

For hver Fugl, som ved ulovlig Jagt, i Strid med de nævnte Bestemmelser, dræbes eller ødelægges, bødes i de i Jagtlov af 1854 § 3 omhandlede Tilfælde 25 Øre og i andre Tilfælde 1 Krone.

Bøderne tilfalde Angiveren og i førstnævnte Tilfælde den for vedkommende Sogn, hvor Fuglebjærgene m.v. er beliggende, ved Lov af 9de Februar 1883 om Ændringer i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 22de Marts 1855, anordnede Understøttelseskasse og ellers Amtsfattigkassen til lige Deling.

Af Hensyn til, at Lovforslaget maa komme til at give Bestemmelser (§ 2 cfr. § 4) ogsaa angaaende andre Fugle end Lomvien, har man ikke fundet en anden Titel, saasom: «Lov om Fredning af Lomvier paa Færøerne», rigtig.

Jfr. Lov af 29de Marts 1887 § 1.

Det forudsættes, at i Tilfælde af, at Jagtlov af 1854 § 3 overtrædes, og ved saadan Overtrædelse Lomvier skydes, og altsaa tillige denne Lovs § 3 er overtraadt, bødes for hver dræbt eller ødelagt Lomvie 1 Krone.

Sager, der anlægges efter denne Lov, behandles som offentlige Politisager.

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft den

I Udvalget angaaende yderligere Fredning af Lomvier, Lagtingssalen, den 15de Avgust 1889.

Oliver Effersøe,

Ordfører,

H. C. Müller,

Med Reservation:

Ole Johannesen.

Z. Nielsen.

Chr. A. Hansen.

Den 24de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Efter en almindelig Forhandling om Sagen, gik man til en 3vis Behandling af Lovforslaget. Paa Grund af den fremrykkede Tid afbrødes Forhandlingerne om § 1, i det den videre Behandling af Lovforslaget udsattes til et senere Møde.

Den 26de Avgust fortsattes 2den Behandling. Efter tilendebragt Forhandling om de enkelte §§ sættes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning og vedtoges enstemmig med 18 St.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlægdes følgende Ændrings- og Underændringsforslag:

Ændringsforslag fra Udvalget.

I Stedet for Lovforslaget, som bortfalder, sættes følgende:

Forslag

til

Lov om Tillæg til og Forandring i Jagtlov paa Færøerne af 9de Februar 1854.

§ 1.

Det skal ved Fangst af Søfugle være forbudt at anvende Spredning af Garn paa Landjorden eller saakaldet Omanflej, naar den er forbunden med Støj, ligesom det skal være forbudt overhovedet i Fuglepladserne at drive Fangst paa en saadan Maade, at Fuglen paa noget Sted ødes.

Æg af Lomvier maa ikke tages mere end en Gang aarlig paa noget Sted i en Fugleplads og ikke efter 8de Juni.

§ 2.

Den i Jagtlov af 9de Februar 1854 § 3 fastsatte Fredningstid fra 1ste Marts til 15de Avgust forandres til fra 15de Marts til Udgangen af Avgust.

§ 3.

I Tidsrummet fra 1ste Juli til Udgangen af Avgust maa ingen paa Færøerne til Vands dræbe eller ødelægge Lomvier paa anden Maade end med Flejestang.

§ 4.

Overtrædelse af denne Lov og Overtrædelse af Jagtlov for Færøerne af 9de Februar 1854 § 3 straffes med Bøder fra 2—50 Kroner.

For hver Fugl, som ved ulovlig Jagt dræbes eller ødelægges, bødes i de i Jagtlov af 1854 § 3 og i denne Lovs § 3 omhandlede Tilfælde 50 Øre. Bøderne for Overtrædelse af Jagtlov af 1854 § 3 og af denne Lovs § 1 tilfalder den for vedkommende Sogn eller Kommune, hvor Fuglebjerget m. v. er beliggende, ved Lov af 9de Februar 1883 om Ændringer i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 22de Marts 1855 anordnede Understøttelseskasse og ellers Amtsfattiggassen.

Sager, der anlægges efter denne Lov behandles som offentlige Politisager.

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft den

Underændringsforslag fra Poulsen til Udvalgets Ændringsforslag.

ad. § 1.

I Stedet for §ens 2det Stykke sættes: «I fredlyste Fuglebjerger maa ingen tage Lomviæg efter 1ste Juni.»

ad § 3.

1. «Udgangen af Avgust» forandres til: «15de Avgust».
2. «Færøerne til Vands» forandres til: «Søterritoriet ved Færøerne».

ad § 4.

2det Stykke: »denne Lovs § 3» forandres til: »denne Lovs §§ 1 og 3».

Den 3dje September foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1. Efter at Underændringsforslaget ad § 1 var forkastet med 13 St. mod 4, vedtoges § 1 i Ændringsforslaget med 13 St. mod 1.

§ 2 i Ændringsforslaget vedtoges enstemmig med 18 St.

§ 3. Underændringsforslaget ad § 3 Punkt 1 og 2 forkastedes henholdsvis med 12 St. mod 6 og 9 St. mod 2, hvorefter § 3 i Udvalgets Ændringsforslag vedtoges med 12 St. mod 2.

§ 4. Underændringsforslaget ad § 4 vedtoges enstemmig med 16 St., hvorefter § 4 i Udvalgets Ændringsforslag saaledes ændret vedtoges, ligeledes enstemmig med 16 St.

Efter at de enkelte §§ i Udvalgets Ændringsforslag saaledes vare forhandlede og afstemte, hvorved Udvalgets oprindelige Forslag maatte betragtes som bortfaldet, sattes Lovforslaget, som nu er enslydende med Ændringsforslaget, jfr. Underændringsforslaget ad § 4, i dets Helhed under Afstemning med følgende Udfald: Ja stemte: Isaksen, Provsten, Müller, Hansen, Danielson, Nielsen, O. Johannesen, P. Petersen, Djurhuus, Olsen, Schrøter, Effersøe og Formanden; nej stemte: Poulsen, Jacobsen, Weihe, Joensen og J. Petersen, medens Restorff og Rasmussen vare fraværende, og Lovforslaget var saaledes vedtaget med 13 Stemmer mod 5.

Den 16de September oplæstes og vedtoges følgende Indatilling i Sagen:

Fra Beboerne af flere Bygder her paa Øerne er i Aar indkommet fem Andragender om ny Lovbestemmelser til yderligere Fredning af Lomvien samt et Andragende fra Beboerne af Nolsø om saadanne Bestemmelser for Lundens Vedkommende.

I Anledning heraf blev af Lagtinget nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer, som indgav en Betænkning og affattede et Lovforslag om Tilleg til Forandring i Jagtlov

for Færøerne, til hvilken Betænkning og Lovforslag man skal tillade sig at henvise.

Efter at Sagen havde været undergivet anden Behandling i Tinget, blev Udvalget, foranlediget af de under Forhandlingerne fremkomne Udtalelser, enigt om at foretage nogle Forandringer i sit oprindelige Lovforslag.

Udvalgets saaledes ændrede Lovforslag blev derefter med en enkelt Tilføjelse til § 4 endelig vedtaget af Tinget ved 3dje Behandling med 13 Stemmer mod 5.

Om det vedtagne Lovforslag skal man tillade sig følgende Bemærkninger.

Det har været Hensigten ved en Forandring i Jagtloven at udvirke saadanne Bestemmelser, som ere aldeles nødvendige til Beskyttelse af den gamle og endnu vigtige Erhvervsgren, Fuglofangsten, og samtidig at hæmme det Dyrplageri, som foregaar ved Jagt paa Lomvien. Da det især er Lomvien, hvis Forekomst er truet, gaar Lovforslaget navnlig ud paa at give beskyttende Bestemmelser for denne Fugl.

I hvorvel det ikke statistisk kan oplyses, maa det anses for sikkert, at Lomviens Forekomst er betydeligt i Aftagende. Aarsagen hertil, har man ment, ligger i, at der paa Færøerne aarlig dræbes et større Antal af disse Fugle, end Fuglebestanden kan taale, hvilket navnlig er foranlediget ved, at der i de senere Tider, efter at Brugen af Skydevaaben er bleven almindelig, drives en betydelig og ødelæggende Jagt paa Lomvien med saadanne Vaaben.

Paa Grund heraf mener man, at Bestræbelserne navnlig bør rettes paa at indskrænke sidstnævnte Jagtmaade. Det kan man have saa meget mindre Betænkning ved, som ingen berettigede Interesser i Samfundet af den Aarsag krænktes i nogen væsentlig Grad, medens paa den anden Side denne Jagt, saaledes som den foregaar, i særlig Grad er dyrplagerisk fremfor den gamle Fangstmaade, der øves i Bjærgene. Paa dette sidste Punkt har man lagt megen Vægt, og man skal ikke undlade her at fremhæve, at Skydning af Lomvien, som den øves i Almindelighed her til Lands, er i høj Grad dyrplagerisk, dels derved, at der ikke blot skydes paa enkelte Fugle, men paa forbiflyvende Flokke, hvorved der kun fanges en formentlig mindre Del af de anskudte Fugle, og dels ved, at denne Jagt navnlig drives i den Tid, Lomvien har Unger, og det netop er de ynglende Fugle, naar de hjembringe Føden til Ungerne, det gaar ud over. Ved Fangsten i Bjærgene er det fornemlig kun de ikke ynglende Fugle, der fanges, og disse lide

ved den brugelige Fangstmaade ingen ufor-
nøden eller raa Overlast.

Omendskjønt man indser, at den Regel,
som indeholdes i Jagtloven for Færøerne
af 9de Februar 1854 § 6 om, at det beror
paa Grundbesiddernes Overenskomst, hvor-
ledes der skal forholdes med Fuglefangst
i Bjerge og Urer, i Hovedsagen bør fast-
holdes, har man fundet Anledning til at fore-
slaa (jfr. Lovforslagets § 1) nogle alminde-
lige Forbud mod visse ødelæggende Fangst-
maader, og mod at drive anden berettiget
Fangst i Fuglebjærgene saaledes, at Fuglen
ødes.

Saa vel Forslagets § 1 som §§ 2 og
4 angaa i det hele taget alle de alminde-
lige Bjærgfugle, som trænge til en Be-
skyttelse, som foreslaaet. Hermed har
man imødekommet det fornævnte Andra-
gende om yderligere Fredning af Lunder.

Om nogle af de ved 3dje Behandling
foreslaaede Ændringer skal man oplyse:

Fredningen i Tiden fra 1ste Marts til
15de August har ikke megen Betydning,
og for at lette Lovforslagets Vedtagelse
foreslog Udvalget derfor den i Jagtloven
af 1854 § 3 ommeldte Fredningstids første
Del indskrænket, medens den senere Del
forøges i samme Forhold.

Ved Forslagets § 3 har man villet for-
byde at fange Lomvien paa Havet i et
vist Tidsrum, med Undtagelse af ved
Flejning, hvilken sidste Fangst drives ved
Fuglebjærgene paa Steder, hvor det er
vanskeligt eller umuligt at fange Fuglen i
Bjærget. — Den Flejning, som øves paa
Havet, kan ikke anses for skadelig.

Angiverløen har man ikke villet fast-
holde.

Med disse Bemærkninger anbefales
denne Sag til det høje Ministeriums gun-
stige Forsorg.

Lagtinget, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt. Oliver Effersøe,
Ordfører.

Joon Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

Endvidere vedlagdes Sagen følgende
Minderetalsindstilling:

Undertegnede Medlemmer af Lagtinget,
som have stemt imod det af Tinget ved-
tagne Forslag til Tillæg til og Forandring
i Jagtloven af 9de Februar 1854, tillade

sig herved underdanigst for det høje Mini-
sterium at fremsføre vore Grunde for denne
vor Afstemning.

Gaaende ud fra, at vilde Fugle ikke i
og for sig ere nogens særlige Ejendom, men
vi, at den ene lige saa godt som den anden
maa være berettiget til at fange og nyde
Gavn af de vilde Fugle, som findes her
paa eller ved Øerne, og at derfor de Fred-
ningsbestemmelser, som det maatte findes
hensigtsmæssigt at vedtage, ikke bør gaa
ud paa at begunstige nogle paa de andres
Bekostning. Vi mene ogsaa, at disse
Fugle, og særlig Lomvien, næppe ville
ødelægges ved Jagt paa Havet, naar de
nyde tilbørlig Beskyttelse i og ved Yngle-
pladserne, og at Lomviens Aftagen — for
saa vidt en saadan virkelig finder Sted —
lige saa fuldt kan skyldes hensynsløs Jagt
i Fuglebjærgene, som Skydning paa Havet,
hvis den da ikke hidrører fra andre Aar-
sager, som en midlertidig sparsommere
Fremkomst af de Sild, der særlig tjene
denne Fugl til Føde. Det maa derfor
anses for særdeles heldigt, naar der i det
forølgende Lovforslags § 1 er optaget
nogle, om end mindre indgribende Be-
stemmelser mod en altfor hensynsløs Fangst
fra Fuglebjærgenes Side, ligesom vi ikke
have noget særligt at bemærke til, at den
i Jagtloven af 9de Februar 1854 fastsatte
Fredningstid foreslaas rykket en halv
Maaned ud, og at Bøderne sættes saa
store, at de kunne afskrække Folk fra at
overtræde Loven; men naar Forslagets § 3
gaar ud paa i 2 Maaneder helt at forbyde
al Lomviefangst, som ikke sker ved Flej-
stang, hvilket i Regelen bliver det samme
som at forbyde andre end Fuglebjærgenes
Ejere at fange Lomvier, selv om det sker
flere Mile borte fra Fuglebjærgene, da
forekommer dette os at være en altfor
stor Indgriben i den almindelige Nærings-
frihed. Tilsyneladende gjælder denne Be-
stemmelse vel for alle, men da det netop
er i denne Tid, at Fuglebjærgsejerne fange
Lomvier i tusendvis med Flejestang i og
ved Fuglebjærgene, rammer Forbudet i
Virkeligheden kun dem, der ikke ere
Ejere af saadanne Bjerge. Skulde det
høje Ministerium imidlertid være af den
Formening, at et saadant Forbud for en
Del af Aaret er absolut nødvendigt for at
hindre Lomviens Udryddelse, maa vi til-
lade os at formene, at den foreslaaede Tid
er for lang, og det saa meget mere, som
Lomvien, naar den ikke ved Uvejre eller
ved at dens Æg ranes fra den, i Følge
Sysselmand Müllers Oplysninger i Videns-
skabelige Meddelelser fra den naturhistoriske

Forening» for 1862, allerede skal forlade Landet ved Udgangen af Juli Maaned — eller efter Udtalelser i Tinget, midt i August —, saa der næppe maatte være Anledning til, at frede Fuglen efter den Tid, fordi enkelte Individuer kunne være forsinkede i at yngle i den sædvanlige Tid, eller fordi yngre, ikke ynglende Fugle, i denne Tid fiske omkring paa Havet og ind i Fjordene, ofte mange Mil borte fra Fuglebjærgene.

For saa vidt man ved Affattelsen af disse Bestemmelser, har støttet sig til en tilsvarende Bestemmelse i Loven om Fredning af Ederfugle, skal man tillade sig at bemærke, at Ederfuglen er en Standfugl her, medens Lomvien er Trækfugl, og at den første, tilstrækkelig fredet, vil kunne komme enhver, der ejer saa megen Jord, at han derpaa kan anlægge et Ederfuglevarp, tilgode, og det der er Dunene og

ikke selve Fuglen, der har den store Værdi, samt at Forbudet der ogsaa gjælder for Varpejerne, som saaledes komme til at formere Fuglen til de andres Fordel, medens det her er selve Fuglen, Lomvien, der har Værdi, og at denne ikke uden ved almindelig Jagt kan komme andre end Fuglebjærgsejerne tilgode.

Lagtingssalen, den 16de September 1889.

Joen Poulsen. J. Petersen.
Olaus Joensen. O. Jacobsen.
C. L. Weihe.

Ovenstaaende tiltrædes af undertegnede, der vare fraværende ved den paagjældende Afstemning.

A. W. Restorff. S. J. Rasmussen.

XI. Forslag om Trøers Overgang til Fæste.

Den 1ste August fremlagdes saalydende Andragende fra en Del Beboere af Arge:

Herved tillade vi os ærbødigst at andrage det ærede Lagting om, paa ny at optage det henlagte Spørgsmaal om Fremme af Opdyrkning til Forhandling i Tinget og, ved Behandlingen af denne Sag, søge at faa udvirket, at vi saa vel som andre, der have Trøer i Besiddelse, maatte kunne faa dem til Ejendom paa billige Vilkaar; eller hvis dette ikke kan opnaas, at Brugsretten af Trærne paa en passende Maade bliver tilsikret Trøbesidderne og deres Efterkommere.

Vi finde det overflødigt at anføre alle de vægtige Grunde, der tale for, at Trøbesidderne blive tilstaaede Ejendomsretten eller tilsikrede Brugsretten, samt at Opdyrkning i det hele taget fremmes, da

dette Spørgsmaal saa ofte offentlig er blevet drøftet.

Arge, den 31te Juli 1889.

Ærbødigst

N. L. Arge. Daniel Andreasen.
Andr. Mortensen. Jac. Mortensen,
m. p. P.

Den 7de August foretoges Sagens foreløbige Behandling. Schrøter foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Formanden foreslog at udsætte Sagen indtil videre af Hensyn til, at Lagtinget allerede i 1887 har vedtaget at stille bl. a. Trøesagen i Bero indtil en ny Matrikul var traadt i Kraft paa Færøerne. Formandens Forslag forkastedes

med 12 St. mod 7, hvorefter Schrøters Forslag endt, vedtoges med 14.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Isaksen, Schrøter, Djurhuus, Rasmussen og Danielsen.

Den 6te Septemhor fremlagdes saalydende Betænkning og Lovforslag:

Fra nogle Trøbesiddere i Bygden Arge er der til Lagtinget indkommet et Andragende om paany at optage det henlagte Spørgsmaal om Fremme af Opdyrkning til Forhandling i Tinget og at søge at faa udvirket, at Trøbesidderne enten faa Trøerne til Ejendom eller at Brugsretten til disse tilsikres Besidderne og deres Efterkommere.

Denne Sag er overgivet undertegnede Udvalg til Betænkning.

For saa vidt det ved Sagens foreløbige Behandling blev anført, at i Følge Vedtagelse i Tinget 1887, de to Lovforslag, som i Aarene 1879 og 1880 bleve vedtagne her i Tinget og siden have været henlagte, om Trøers og Fæstegodsets Overgang til Selvejendom, foresloges stillede i Bero, indtil den ny Matrikul traadte i Kraft, da skal hertil bemærkes, at da Andragendet, foruden at gaa ud paa Selvejendom, tillige omhandler Tilsikring af Brugsretten, har man alene heri set en Opfordring til at fremme Sagen, saa meget mere som der vistnok vil hengaa flere Aar indtil Matrikulsagen er tilendebragt, ligesom det ogsaa maa antages, at de for Tiden værende slette økonomiske Tilstande her paa Øerne formentlig ville skyde Sagen om Fæstegodsets Overgang til Selvejendom ud i en ubestemt Fremtid. Af disse Grunde har man troet at kunne behandle Sagen, uden derved at komme i Konflikt med ovennævnte Lagtings-Vedtagelse, da den desuden maa anses at være af saa stor Vigtighed, at en Udsættelse vil være en Uretfærdighed mod dem, som trænge til at betrygges.

Ordning af Trøforholdene og om Tilsikring for Besidderne for disse og Efterkommere er en meget gammel Sag, som rundt omkring paa Øerne har ligget Folk paa Sinde, og det med god Grund. Efterhaanden som Folkemængden tiltog, og Odelsgodset udstykkedes, saaledes at mange ikke havde tilstrækkelig Jord at arbejde i, hvorved Mangel paa Arbejde og Subsistensmidler fremkom, navnlig paa saadanne Steder, som ikke havde stadig Adgang til Fiskeri eller andet Arbejde, følte Trangen til at fremme Opdyrkningen mere og mere.

Saaledes fremkom efterhaanden den ene Trø efter den anden, og i den første Tid gik alting godt, i det der udvikledes et Slags patriarkalsk Forhold imellem Fæstebonden og Trøbesidderne; men dette Forhold kunde ikke vedblive i Længden efterhaanden som Trøerne bleve flere og flere og Trøbesidderen tillige for meget følte sin Afhængighed af Bonden. I Thorshavn, hvor den største Opdyrkning fandt Sted, begrundet i, at Folk mere og mere bosatte sig her, hvor Arbejde ved den kongelige Handel og andet Arbejde gav stadig Beskæftigelse, begyndte først Trangen til Sikkerhed og et mere uafhængigt Forhold at røre sig. Dette blev saa afhjulpet ved Loven af 19de Januar 1863 om Afhændelse af de af Fæstegaarden Husegaard opdyrkede Trøer. Enhver, som baade før og siden har fulgt Udviklingen af Forholdene i Thorshavn, kan ikke andet end indrømme, at der, efter at Trøerne vare overgaaede til Selvejendom, er fremkommet et Opsving i Opdyrkningen og for en stor Del paa Grund deraf er fremspiret en Velstand imellem Trøbefolkningen, som tidligere var ukjendt. Hvilken Værdi præsentere ikke Trøerne i Thorshavn nu i Forhold til den Værdi, Husegaard havde tidligere, forinden Opdyrkningen begyndte. Vel er det sandt, at de exceptionelle Forhold her ikke kunne sammenlignes med andre Steder her paa Landet; men flere Steder, er der dog Sandsynlighed for, at de kunne ophjælpes paa lignende Maade, efterhaanden som Folkemængden tiltager, navnlig paa Steder, som have Forudsætning for at kunne drive Opdyrkning i Forbindelse med andet Arbejde og Fiskeri, og dette Forhold kan formentlig ophjælpes ved Trøernes Tilsikring for Besidderne og Efterkommere.

Rundt omkring paa Landet saa man nu hen til Thorshavn, og Ønsket om at komme lige saa langt og at blive lige saa godt sikrede som Trøbesidderne dér, rørte sig flere Steder og kom til Orde ved Andragender i den Retning.

Der maa i saa Henseende henvises til Forhandlingerne i Lagtinget i Aarene 1876, 1877 og 1879. Særlig maa henvises til den Betænkning, som er afgiven af et Flertalsudvalg den 20de August 1879, hvormed fulgte et Lovforslag, hvorefter Trøerne paa Landet kunde overgaa til Selvejendom og som med en Del Ændringer blev vedtaget i Samlingen 1879. I nævnte Betænkning er Argumentationen saa god og fyldestgørende, at man i det hele saa fuldstændig kan dele den, at al videre Indgaacn paa Enkeltheder er unødvendig.

Det nævnte Lovforslag, hvorefter Trøerne paa Landet skulle kunne gaa over til Selvejendom, har Udvalget taget under nøje Overvejelse, og man vilde anse det for heldigst, om man turde anbefale det vedtagne Udkast til Ophøjelse til Lov; men da der i Udvalget, ligesom i 1879 i det da sammensatte Udvalg, gjøres forskellige Synsmaader gjældende, i det nogle helst ville holde paa Selvejendom og andre ikke mene for Tiden at kunne gaa ind derpaa, navnlig fordi man er bange for, at en saa stor Tilslutning som ønskelig ikke vil være tilstede i Tinget, har man i Udvalget enedes om at gjøre Forslag til en Lov, hvorved Trøerne blive tilsikrede Besidderne ved Livsfæste for dem og Efterkommerne. Man gaar nemlig ud fra, at det er uforsvarligt ikke at prøve paa at arbejde hen til at sikre Trøbesidderne, saa de ikke skulle tabe Lysten til at fremme den for Øernes Fremkomst ved Befolkningens Tiltagen saa nødvendige Opdyrkning og med Rolighed se hen til, at det Arbejde, de nedlægge i deres Trøer, paa en hensigtsmæssig og tilfredsstillende Maade tilsikres dem og deres Efterkommere. Ved det af Udvalget nu udarbejdede Lovforslag,

er, saa vidt det lader sig gjøre, det oftnævnte Lovforslag fra 1879 fulgt, og der er i Reglen kun gaaet bort fra dette, hvor det gjøres nødvendigt paa Grund af, at nærværende Forslag angaar Fæste og det tidligere Selvejendom. Man har ment, at Trøbesidderen i alt Fald skulde sikres lige saa godt som Fæstebonden, og naar man er gaaet lidt videre med Hedsyn til Retten til at bestemme, hvem der efter dem skal have Trøen og til at bestemme en Afstaaelsessum ved Fratrædelsen, da ligger dette i, at Bonden er sikret ved sin Aftægt, hvorimod Trøen ingen eller meget liden Aftægt vil kunne give. Trøbesidderen kan derimod, ved at have Ret til at bestemme, hvem der skal være hans Eftermand, sikre sig et tarveligt Ophold paa sine gamle Dage. Desuden maa der lægges særlig Vægt paa, at Trøbesidderen har modtaget et udyrket Havgestykke af liden Værdi, hvori han har nedlagt meget Arbejde, medens Fæstebonden har modtaget en i Drift værende Gaard.

I Henhold til det saaledes anførte, til- lader Udvalget sig at indstille til Tingets Vedtagelse nedenstaaende

Forslag til

Lov om Overgang til Fæste af de paa Statens Fæstegods paa Færøerne indlagte Trøer.

ad § 1.

Er affattet i Lighed med det af Lagtinget den 5te September 1879 vedtagne Udkast til Lovforslag om Afhændelse af Trøerne.

ad § 2.

Ligeledes.

ad § 3.

Ved denne § har man tilsigtet at stille Trøbesidderen lige med Gaardfæsteren, og man derved særlig bemærkes:

§ 1.

De paa Statens Fæstegods opdyrkede og til Opdyrkning indhegnede Trøer, der ere bortlejede fra vedkomne Fæstegaarde, kunne tilfæstes Besidderne, naar de fremsætte Begjæring derom.

Ved Overgang til Fæste følger ingen Strandrettighed, med mindre dette er bestemt forinden Trøens Indhegning eller ved senere Overenskomst.

§ 2.

De Trøer, som herefter indhegnes til Opdyrkning fra Fæstegods, kunne, for saa vidt dette ikke sker ved Fæsteren selv, gaa over til Fæste, saa snart som Trøen er indhegnet. Indhegningen skal være fuldført inden en af Godsbestyrelsen i hvert enkelt Tilfælde fastsat Frist; i modsat Fald falder Stykket tilbage til Fæstet.

§ 3.

Fæsteoverdragelse sker efter følgende Regler:

ad a. Ved Retten til at bestemme, hvem af Børnene der skal have Fæstet, har man troet at kunne betrygge Fæsteren og hans Enkes Ophold hos det Barn, som de have mest Tro til at kunne forsørge dem i deres Alderdom, da der ikke, ligesom ved Kongsfæsterne, kan betinges nogen egentlig Aftægt.

ad b. Ved denne Bestemmelse har man ligeledes troet at kunne sikre Fæsteren og Enke i deres Alderdom.

ad c. Billighed taler for denne Bestemmelse, ligesom man ogsaa har antaget, at Fæsteren derved kan sættes i Stand til at tage Ophold hos andre end netop den, der faar Fæstet.

ad d. Denne Bestemmelse maa betragtes som en Selvfølge, da Bygningerne ere nødvendige for Trøens Drift og, ved at skulle nedbrydes, ofte ville tabe det meste af Værdien.

ad § 4.

Denne Bestemmelse er foreslaaet for at Fæstebonden ikke skal staa i den Tro, at Trøen kan komme tilbage til Fæstet, hvis ingen fæsteberegtiget efterlades, i det man gaar ud fra, at Opdyrkningen sker for Øernes Opkomst i det hele, ikke for Fæstebondens Skyld.

a. Besidderen erholder Fæste for sin og Hustrus Livstid. Fæsteren og efter ham hans eventuelle Enke have Ret til at bestemme, hvem af deres Børn skulle have Fæstet efter dem. Er ingen saadan Disposition tagen, skal ældste Søn og efter ham de følgende Sønner i Rækkefølge have Ret til Fæstet. Samme Ret tilkommer paa samme Maade Svigersønner, naar ingen Sønner ere. Det afgjøres af Godsbestyrelsen, hvorvidt den, der er berettiget til Fæstet, er antagelig som Fæster.

b. Har Fæsteren og eventuelt hans Enke ingen Børn, har han Ret til at bestemme, hvem der skal være Fæster, dog udfordres hertil Gaardfæsterens Samtykke og Godsbestyrelsens Approbation, som kun kan nægtes, naar vedkommende er uduelig eller af andre Grunde uantagelig som Fæster.

c. For de havte Udgifter ved Gærders Opførelse og særlige Omkostninger ved Trøens Opdyrkning eller Forbedring er Fæsteren berettiget til ved Afstaaelsen at betinge sig en passende Erstatning, som i Mangel af Overenskomst kan bestemmes af Godsbestyrelsen efter forud gaaet Skjøn af 2de af Retten udmeldte uvillige Mænd.

d. Den, som erholder Fæste paa Trøen, skal være forpligtet til at afkøbe den foregaaende Besidder eller hans Arvinger de ham tilhørende paa Trøen staaende og til Trøens Drift nødvendige Vaanhuse og Udhuse. Hvis der ikke imellem Parterne opnaas Enighed om Prisen, bestemmes denne af uvillige af Retten udmeldte Mænd.

§ 4.

Hvis en Trø bliver fæsteledig, uden at nogen fæsteberegtiget findes efter § 3, bestemmer Godsbestyrelsen, hvem der skal have Fæstet, som skal vedblive at være et selvstændigt Brug og ikke falde tilbage til Fæstegaarden.

§ 5.

Enhver, som henvender sig til Godsbestyrelsen, kan erholde Fæstebrev paa sin i Besiddelse havende Trø, hvilket ligesaa sker ved senere Fæsteforandring. Fæstebrevet udstedes af Lanfogden mod en Betaling af 2 Kr. for Udstedelsen. Ved Fæstebrevets Udstedelse maa de i den approberede Lejekontrakt vedtagne Betingelser ikke forrykkes, dog jfr. § 6.

ad § 6.

Affattet i Lighed med det af Lagtinget den 5te September 1879 vedtagne Udkast til Lovforslag om Afhændelse af Træerne.

ad § 7.

Jfr. § 7 i oftnævnte Lovforslag af 5te September 1879.

ad § 8.

Anses hensigtsmæssig for at forebygge Trætter.

ad § 9.

Er affattet i Lighed med det af Lagtinget den 5te September 1879 vedtagne Udkast til Lovforslag om Afhændelsen af Træerne.

ad § 10.

Ligeledes,

§ 6.

Lejen for hver allerede indlagt Trø eller Trøpart bestemmes til 1 Krouer for hvert Kofoder (Vinter- og Sommerfoder) efter den i Henhold til Lov af 29de Marts 1867 om en ny Skyldsætning paa Færøerne foretagne Taxering. — For saa vidt den hidtil bestemte Leje enten er højere eller lavere, bliver den ved Fæsteforandring af Fæstegaarden at regulere som anført. Lejen betales som hidtil til Fæsteren.

For saa vidt der af Trøer, ved Indførelsen af en ny Matrikulering, bestemmes, at Afgift skal betales direkte til Statskassen, bliver denne at fradrage i Lejen til Fæstebonden.

§ 7.

Trøer, som for Eftertiden indlægges, skulle altid være af Størrelse fra 1 til 2 Kofoder (Vinter- og Sommerfoder), vide § 6.

Ingen Trø eller Trøpart maa herefter deles eller udstykkes ej heller sammenlægges, uden Godsbestyrelsens Samtykke, og bør Regelen om, at et samlet Brug skal udgjøre fra 1 til 2 Kofoder, følges. Herfra kan dog afviges, naar Jordregulering, Vejanlæg og Samling af mindre Trøparter og lignende gjør det ønskeligt.

§ 8.

For saa vidt Trøbesidderen ønsker at opføre de nødvendige Vaanhuse og Ud-huse paa Trøen, maa dette overlades til Overenskomst imellem Fæstebonden og Trøbesidderen. Opnaas ikke Enighed, maa Spørgsmaalet afgjøres af Godsbestyrelsen. Denne Bestemmelse gjælder saa vel nye som gamle Trøer.

§ 9.

Enhver Trøbesidder er forpligtet til at holde forsvarlige søjdehøje Gærder omkring Trøen. Hvis der imellem flere Trøejere kan opnaas Enighed om Opførelsen og Vedligeholdelsen af et stærkt og søjdehøjt Hovedgærde omkring Trøerne, kunne Gærderne omkring de enkelte af disse indskrænkes til at være nøjdehøje, eller helt bortfalde i Følge Kontrakt mellem Besidderen. En saadan Kontrakt maa for at være gyldig approberes af Godsbestyrelsen.

§ 10.

Enhver, der ved at nedrive Sten af Gærderne omkring Trøerne eller paa anden Maade foranlediger, at Kreaturer eller Faar,

i den Tid, de skulle holdes i Havgen, trænge ind paa Træerne, har, foruden at erstatte den deraf følgende Skade, efter uvillige Mænds Skjøn, at erlægge en Bøde af 2 til 100 Kr., der tilfalder vedkommende Kommunes Fattigvæsen.

De her omhandlede Bestemmelser gjælde ogsaa for Overtrædelser af § 8. Sager herom behandles politiretsvis af Sysselmanden og appelleres til Amtet.

ad § 11.

Denne § er indsat i Samklang med § 11 i nævnte Lov-Udkast, lempet efter hvad der i Praxis har været brugt og antages at være hensigtsmæssigt.

§ 11.

Naar nogen for Fremtiden fremsætter Begjæring om at indlægge en Trø af Statens Fæstegods, og vedkommende Fæster modsætter sig dette, kan Godsbestyrelsen herom tage Bestemmelse efter forud at have undersøgt, om der af Hensyn til Tørveskjær, Udrægster, Græsning for Faarene o. a. l. er tilstrækkelig Grund til Nægtelsen. Særlig bør tages Hensyn til, om Opdyrkningen ønskes paa saadanne Steder, som have Forudsætninger for en Bygds hensigtsmæssige Udvidelse paa Grund af Beliggenhed, Fiskeri, Trafik og deraf følgende Arbejde.

ad § 12.

Affattet i Lighed med det af Lagtinget den 5te Septbr. 1879 vedtagne Udkast til Lovforslag om Afhændelse af Træerne.

§ 12.

Træer, der ere indlagte i Fællig af Jord, som til Dels er Odels- og til Dels Kongsjord, kunne for Statskassens Vedkommende erholdes i Fæste af Besidderen paa de i denne Lov foreskrevne Betingelser. Det samme gjælder, hvor en Trøpart ved Udskiftning imellem Kongs- og Odelsgodset udskiftes til Kongsgodset.

ad § 13.

Ligeledes.

§ 13.

Med Hensyn til Retten til at lade Faarene vintorgræsse paa de i denne Lov omhandlede Træer forholdes efter §§ 5 og 7 i Lov af 23de Februar 1866 om Ordningen af de til Havgevæsenet paa Færøerne hørende Forhold.

ad § 14.

Ligeledes.

§ 14.

De i indeværende Lov indeholdte Forskrifter komme til Anvendelse paa de til Fæstegodset hørende Gaarde, der ere overdragne Embedsmændene til Brug.

Med Hensyn til Træer, der ere indtagne fra Jordejendomme, der som benificerede ere udlagte Gejstligheden, vil der ved kongelig Anordning kunne bestemmes med hvilke nærmere Modificationer de i denne

Lov indeholdte Bestemmelser paa dem skulle bringes i Anvendelse.

§ 15.

Denne Lov træder i Kraft den

I Udvalget, som er nedsat i ovennævnte Sag. Lagtinget den 6te Septbr. 1889.

J. C. Djurhuus,
Ordfører.

Dione Isaksen.

J. H. Schrøter.

S. J. Rasmussen.

Med Reservation;
M. Danielsen.

Den 7de September foretoges Sagens 2den Behandling. Lovforslaget forhandlede i følgende Afsnit: § 1, § 2 og § 3. Paa Grund af den fremrykkede Tid udsatte Formanden den videre Behandling af Lovforslaget til Fortsættelse i et senere Møde.

Den 8de September fortsattes 2den Behandling. §erne 4—14 behandlede enkeltvis, hvorimod § 15 ikke gav Anledning til Forhandling. Efter at den 5vise Forhandling saaledes var tilendebragt, sættes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning og vedtoges enst. med 16 St.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændrings- og Underændringsforslag:

a. fra Formanden.

Ændringsforslag til Udvalgets Forslag.

ad § 1.

§ens 2det Stykke udgaar.

ad § 2.

§en affattes saaledes:

«Naar Træer herefter indtages af Statens Fæstegods til Opdyrkning, og dette sker af andre end af Gaardfæsteren selv, bør de have en Størrelse af fra 1—2 Kofoder, men kunne ligeledes bortfæstes af vedkommende Besidder af samme, saa snart de ere blevne forsvarlig indgjærdede (jfr. § 9).»

ad § 5.

§en affattes saaledes:

«Ved Bortfæstning af Træer bliver Fæstebrev at udstede af Landfogden mod en Betaling af 2 Kr., hvori bl. a. optages Bestemmelser om Lejen (jfr. § 6).»

ad § 6.

§en affattes saaledes:

«Lejen for allerede indlagte eller heretter indlagte Træer fastsættes til 4 Kroner for hvert Kofoder (Sommer- og Vinterfoder) Træen udgjør, hvilken Leje indbetales i Statskassen mod Afdrag i den Leje, Gaardfæsteren har at svare.»

ad § 7.

§en affattes saaledes:

«Ingen Trø eller Trøpart maa herefter bebygges, deles, udstykkes eller sammenlægges uden Godsbestyrelsens Samtykke.»

ad § 8.

Denne § udgaar.

Som en ny § 8 indskydes Udvalgets § 13 angaaende Vintergræsning for Faar paa Træerne.

ad § 10.

Mellem «Havgen» og «trænge» i §ens 1ste Stykke indsættes «kunne».

ad § 11.

Denne § udgaar.

ad §§ 12, 14 og 15.

Disse §§ oprykke til henholdsvis § 11, 12 og 13.

b. fra Nielsen.

Ændringsforslag til Udvalgets Forslag.

ad § 6.

§en udgaar og redigeres saaledes:

«Lejen for Træer eller Trøparten bliver den samme som oprindelig bestemt eller vedtaget med mindre den ved Fæsteforandring efter dertil af Retten udmeldte Mænds Skjøn bliver forandret. I Tilfælde af, at Lejen skal svaros in natura, modtages den

af Fæstebonden, i modsat Fald indbetales den i Jordebogskassen og afdrages i Gaardfæsterens Leje.

ad § 10.
§ en udgaar.

c. fra Poulsen.

Underændringsforslag til Formandens Ændringsforslag (a).

ad § 2.
Mellem Ordene «de» og «have» sættes «i Regelen».

ad § 5.
Til § en føjes: «samt for de nu indlagte Trøers Vedkommende, andre i Lejekontrakten optagne særlige Bestemmelser.»

ad § 6.
Som nyt Stykke tilføjes:
«(1.) Er den nuværende Leje lavere end ovenfor fastsat, vil den nuværende Trøbesidder for sin og Hustrus Livstid kunne faa Trøen i Fæste for denne billigere Leje, (2.) medens han, hvis Lejen skal nedsættes, har at udrede den nuværende Gaardfæster et saa stort aarligt Beløb, at denne ikke lider Tab ved at Trøen overgaar til Fæste.»

d. fra Schrøter.

Ændringsforslag til Udvalgets Forslag.

Til § 1.
Slutningen af 2det Stykke «med mindre Overenskomst» udgaar.

Den 13de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1. Formandens Ændringsforslag (a) forkastedes med 7 St. mod 6, medens Schrøters Ændringsforslag (d) vedtoges enst. med 11 St., hvorefter § 1 saaledes ændret vedtoges enstemmig med 12 St.

§ 2. Poulsens Underændringsforslag (c) vedtoges enst. med 11 St., hvorefter Formandens Ændringsforslag (a) saaledes ændret enstemmig vedtoges med 13 Stemmer. Herved bortfaldt § 2 i Udvalgets Forslag.

§ 3. a—d i Udvalgets Forslag vedtoges med 11 St. mod 1.

§ 4 i Udvalgets Forslag vedtoges enstemmig med 10 St.

§ 5. Poulsens Underændringsforslag (c) vedtoges enstemmig med 10 St., hvor-

efter Formandens Ændringsforslag (a) saaledes ændret vedtoges enstemmig med 13 St. Herved betragtedes § 5 i Udvalgets Forslag som bortfalden.

§ 6. Nielsens Ændringsforslag (b) forkastedes med 10 St. mod 1. Poulsens Underændringsforslag (c) forkastedes med 7 St. mod 6. Formandens Ændringsforslag (a) vedtoges med 10 St. mod 1, hvorefter Udvalgets Forslag betragtedes som bortfaldet.

§ 7. Formandens Ændringsforslag (a) vedtoges enstemmig med 11 St., hvorved §§ 7 og 8 i Udvalgets Forslag betragtedes som bortfaldne.

Ny § 8 i Formandens Ændringsforslag (a) (Udvalgets § 13) vedtoges enstemmig med 12 St.

§ 9 i Udvalgets Forslag vedtoges enstemmig med 12 St.

§ 10 i samme Forslag vedtoges enstemmig med 11 St.

§ 11 i Udvalgets Forslag sættes under Afstemning, men da kun 7 Medlemmer deltog i Afstemningen, foretoges Navnoopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Isaksen, Hansen, Jacobsen, Restorff, Weihe, Joensen og Schrøter. — Poulsen, Provsten, Danielsen, Nielsen, Johannesen, J. Petersen, Effersøe og Formanden stemte ikke, medens Müller, P. Petersen, Rasmussen, Djurhuus og Olsen vare fraværende; og var § 11 saaledes bortfalden.

§ 12 i Udvalgets Forslag vedtoges enstemmig med 10 St.

§ 13 (§ 14 i Udvalgets Forslag) vedtoges enstemmig med 18 St.

§ 14 (§ 15 i Udvalgets Forslag) betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

Derefter fremlagdes Forslag til Beslutning fra Effersøe om Sagens Udsættelse til næste Aar.

Forhandling og Afstemning over Forslaget i dets Helhed udsattes til et følgende Møde.

Den 14de September fremlagdes saalydende

Forslag

til

Lov om Overgang til Fæste af de paa Statens Fæstegods indlagte Trøer (affattet paa Grundlag af de ved Sagens 3dje Behandling stedfundne Afstemninger).

§ 1.

De paa Statens Fæstegods opdyrkede og til Opdyrkning indhegnede Trøer, der

ere bortlejede fra vedkommende Fæstegaarde, kunne tilfæstes Besidderne, naar de fremsætte Begjæring derom.

Ved Overgang til Fæste følger ingen Strandrettighed eller anden Herlighed.

§ 2.

Naar Trøer herefter indtages af Statens Fæstegods til Opdyrkning, og dette sker af andre end af Gaardfæsteren selv, bør de i Regelen have en Størrelse af fra 1--2 Kofoder, men kunne ligeledes bortfæstes til vedkommende Besidder af samme, saa snart de ere blevne forsvarlig indgjærdede, jfr. § 9.

§ 3.

Fæsteoverdragelse sker efter følgende Regler:

- a. Besidderen erholder Fæste for sin og Hustrus Livstid. Fæsteren og efter ham hans eventuelle Enke have Ret til at bestemme, hvem af deres Børn, der skulle have Fæstet efter dem. Er ingen saadan Disposition tagen, skal ældste Søn og efter ham de følgende Sønner i Rækkefølge have Ret til Fæstet. Samme Ret tilkommer paa samme Maade Svigersønner, naar ingen Sønner ere. Det afgjøres af Godsbestyrelsen, hvorvidt den, der er berettiget til Fæstet, er antagelig som Fæster.
- b. Har Fæsteren og eventuelt hans Enke ingen Børn, har han Ret til at bestemme, hvem der skal være Fæster, dog udfordres hertil Gaardfæsterens Samtykke og Godsbestyrelsens Approbation, som kun kan nægtes, naar vedkommende er uduelig eller af andre Grunde uantagelig som Fæster.
- c. For de havte Udgifter ved Gærders Opførelse og særlige Omkostninger ved Trøens Opdyrkning eller Forbedring er Fæsteren berettiget til ved Afstaelsen at betinge sig en passendo Erstatning, som i Mangel af Overenskomst kan bestemmes af Godsbestyrelsen efter forud gaaet Skjøn af 2de af Retten udmeldte uvillige Mænd.
- d. Den, som erholder Fæste paa Trøen, skal være forpligtet til at afkjøbe den foregaaende Besidder eller hans Arvinger de ham tilhørende paa Trøen staaende og til Trøens Drift nødvendige Vaanhuse og Udhuse. Hvis der ikke imellem Parterne opnaas Enighed om Prisen, bestemmes den af uvillige af Retten udmeldte Mænd.

§ 4.

Hvis en Trø bliver fæstetledig, uden at nogen fæsteberettiget findes efter § 3, bestemmer Godsbestyrelsen, hvem der skal have Fæstet, som skal vedblive at være et selvstændigt Brug og ikke falde tilbage til Fæstegaarden.

§ 5.

Ved Bortfæstning af Trøer bliver Fæstebrev at udstede af Landfogden mod en Betaling af 2 Kr., hvori bl. a. optages Bestemmelser om Lejen (jfr. § 6), samt for de nu indlagte Trøers Vedkommende, andre i Lejekontrakten optagne særlige Bestemmelser.

§ 6.

Lejen for de Trøer, der allerede ere indlagte eller herefter indlægges, fastsættes til 4 Kroner for hvert Kofoder (Sommer- og Vinterfoder) Trøen udgjør, hvilken Leje indbetales i Statskassen mod Afdrag i den Leje, Gaardfæsteren har at svare.

§ 7.

Ingen Trø eller Trøpart maa herefter bebygges, deles, udstykkes eller sammenlægges uden Godsbestyrelsens Samtykke.

§ 8.

Med Hensyn til Retten til at lade Faarene vintergræsse paa de i denne Lov omhandlende Trøer forholdes efter §§ 5 og 7 i Lov af 23de Februar 1866 om Ordningen af de til Havgeväsenet paa Færøerne hørende Forhold.

§ 9.

Enhver Trøbesidder er forpligtet til at holde forsvarlige søjdehøje (Gærder omkring Trøen. Hvis der imellem flere Trøjere kan opnaas Enighed om Opførelsen og Vedligeholdelsen af et stærkt og søjdehøjt Hovedgærde omkring Trøerne, kunne Gærderne omkring de enkelte af disse indskrænkes til at være nøjdehøje, eller helt bortfalde i Følge Kontrakt mellem Besidderne. En saadan Kontrakt maa for at være gyldig approberes af Godsbestyrelsen.

§ 10.

Enhver, der ved at nedrive Sten af Gærderne omkring Trøerne eller paa anden Maade foranlediger, at Kreaturer eller Faar, i den Tid, de skulle holdes i Havgen, trænge ind paa Trøerne, har, foruden at erstatte den deraf følgende Skade, efter uvillige Mænds Skjøn, at erlægge en Bøde af 2 til 100 Kr., der tilfalder vedkommende Kommunes Fattigvæsen.

De her omhandlede Bestemmelser gjælder ogsaa for Overtrædelser af § 9. Sager herom behandles politiretsvis af Sysseľmanden og appelleres til Amtet.

§ 11.

Træer, der ere indlagte i Fællig af Jord, som til Dels er Odels- og til Dels Kongsjod, kunne for Statskassens Vedkommende erholdes i Fæste af Besidderen paa de i denne Lov foreskrevne Betingelser. Det samme gjælder, hvor en Trøpart ved Udskiftning imellem Kongs- og Odelsgodset udskiftes til Kongsgodset.

§ 12.

De i indeværende Lov indeholdte Forskrifter komme til Anvendelse paa de til Fæstegodset hørende Gaarde, der ere overdragne Embedsmændene til Brug.

Med Hensyn til Træer, der ere indtagne fra Jordejendomme, der som benificerede ere tillagte Gejstligheden, vil der ved kongelig Anordning kunne bestemmes med hvilke nærmere Modificationer de i denne Lov indeholdte Bestemmelser paa dem skulle bringes i Anvendelse.

§ 13.

Denne Lov træder i Kraft den . . .

Endvidere fremlagdes:

Forslag fra Formanden til Beslutning

Træsagen.

Efter at Lovforslaget §vis er vedtaget ved Sagens 3dje Behandling beslutter Tinget at indsende det til Ministeriet med Anmodning om at ville udtale sig om, hvorvidt Samme overhovedet vil kunne gaa ind paa den deri indholdte Tanke og eventuelt, efter at have foretaget de fornødne Ændringer i Lovforslaget, paany at ville forelægge Tinget dette til endelig Vedtagelse. — Særlig ønskes en Udtalelse fra Ministeriet om, hvorvidt Træer kunne fordres indlagte til Opdyrkning, selv imod vedkommende Fæsters Samtykke.

I Lagtingssalen, den 14de Septbr. 1889.

L. H. Buchwaldt.

Samme Dag (14de Septbr.) foretoges Sagens endelige Behandling. Formandens Forslag til Beslutning sættes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Hansen, Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Restorff, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen, Djuhuus, Schrøter, Effersøe og Formanden; nej stemte: Johannesen, medens Müller, P. Petersen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget med 16 St. mod 1, hvorved Spørgsmaalet om Afstemning over Sagen i dens Helhed betragtedes som bortfaldet.

Den 16de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling i Sagen:

Til Lagtinget er i Aar indkommet et Andragende om paany at optage til Forhandling i Tinget Spørgsmaalet om Fremme af Opdyrkning og at søge at faa udvirket, at Trøbesidderne enten faa Trøerne til Ejendom eller at Brugsretten tilsikres dem og deres Efterkommere. Allerede i 1879 blev der her i Tinget vedtaget et Udkast til Lovforslag om Afhændelse af de Statens Fæstegods paa Færserne tilhørende Træer. Dette Forslag blev imidlertid henlagt, til Dels af den Grund, at et Forslag til Lov om Afhændelse til Selvejendom af Fæstegaardene var under Arbejde og senere ogsaa blev vedtaget. Imidlertid have begge disse Lovforslag siden været henlagte, uden at der vides, om der er gjort Skridt til at faa dem ophøjede til Lov. Spørgsmaalet om Træers Overgang til Selvejendom har oftere været Gjenstand for Andragender til Tinget og flere Gange været under Behandling. Uagtet man har indrømmet det uheldige i, at Trøforholdene ikke vare ordnede, har man dog ikke gjort noget endeligt ved Sagen, i det man ikke har kunnet enes om, hvorledes Forholdet heldigst lod sig ordne.

Da det nu foreliggende Andragende tillige gaar ud paa at tilsikre Besidderne Brugsretten af Trøerne, har det i Sagen i Aar nedsatte Udvalg gaaet nærmere ind paa dette sidste Spørgsmaal. Man gik nemlig ud fra, at det var højest uheldigt, at Trøbesidderne opdyrkede Trøerne uden at have nogen lovhjemlet Sikkerhed for at disse og det deri nedlagte Arbejde blev sikret ikke alene dem, men ogsaa deres Efterkommere, da Interessen for Opdyrkning let derved kunde sløves. Udvalget slog derefter ind paa den Vej, at udarbejde et Lovforslag, hvorefter Besidderne af Trø-

erne skulle fan Livsfæste paa disse og deres Efterkommere efter dem. Ved Udarbejdelsen af dette Forslag har man som Grundlag benyttet Forslaget af 1879, hvor dette passede, i det man har foretaget Forandringer og foreslaaet ny Paragrafer, hvor dette var nødvendigt, i det nærværende Forslag gaar ud paa Fæste, medens det tidligere Forslag gik ud paa Selvejendom. I Forslagets § 3 er saaledes Forholdet for Fæsteretten og dens Afstaaelse nærmere bestemt.

Efter at Sagen var overgaaet til 3dje Behandling, fremkom der flere Ændringsforslag, og efter at Lovforslaget derefter §vis var behandlet og vedtaget, hvorved det i flere Retninger omændredes, blev Sagen udsat til endelig Behandling i et senere Møde og fremlagdes da Lovforslaget, affattet efter de stedfunder Afstemninger. Under dette Møde, den 14de ds., indkom et Forslag fra Formanden til Beslutning, som blev vedtaget med 16 Stemmer mod 1, medens 3 vare fraværende. I Følge denne Tingbeslutning, hvortil henvises, er det at Sagen nu indsendes til det høje Ministerium og skal man, under Henvi- sning til Betænkning og de anførte Lovforslag,

ærbødigst bede samme om at ville udtale sig om Spørgsmaalet efter den i Tingbeslutningen givne Anledning, navnlig om, hvorvidt man i Almindelighed vil kunne gaa ind paa den i Lovforslaget indeholdte Tanke og særlig om Fæsterettigheder og Betingelserne efter § 3. Endvidere udbedes det høje Ministeriums Udtalelse om, hvorvidt Trøer fremtidig kunne faas til Opdyrkning af Fæstegodset, selv imod vedkommende Fæsters Nægtelse, i hvilken Henseende Opmærksomheden henledes paa § 11 i Forslaget af 1879 og den udstemte § 11 i det i Aar behandlede Forslag.

I det man for øvrigt anbefaler Sagen til det høje Ministeriums gunstige Bevaagenhed, haaber man, at Samme vil forelægge Tinget et omarbejdet Lovforslag til fornyet Behandling og endelig Vedtagelse.

Lagtinget, den 16de September 1889.

L. H. Buchwaldt.

J. C. Djurhuus,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

XII. Andragender om Statstilskud til Opførelse af Skolebygninger.

A. TH en Skolebygning i Funding.

Den 30te Juli fremlagdes et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende fra Skolekommissionen i Funding Sogn om Statstilskud til en Skolebygning i Bygden Funding.

Ved Sagsns foreløbige Behandling, den 5te August, vedtoges efter Forslag fra Provsten at henvise den til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 9de August fremlagte Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været henvist en Henvistling fra Skolekommissionen for Funding Sogn til vedkommende Forstanderskab om, at der maatte blive ansøgt om det sædvanlige Statstilskud til Opførelse af en Skolebygning (Skolestue og Lærerbolig) i Bygden Funding — hvilken Henvistling Forstanderskabet har anbefalet til Lagtinget med Anmodning om, at Samme, som sædvanligt, vil ansøge om Statstilskud til den paatænkte Skolebygning.

Udvalget skal i den Anledning tillade sig at bemærke:

Den Skolestue, man hidtil har hjulpet sig med i Bygden Funding, er en almindelig

Stue, af meget indskrænkede Dimensioner, i Lærerens private Bolig. Der har derfor længe været følt Trang til en mere tidsvarende Skolestue, som Forstanderskabet alt for længere Tid siden vilde have gjort Skridt til at faa opført ved Statskassens Hjælp, hvis der ikke havde paahvilet Sognet en Gjæld fra Opførelsen af Skolestuen ved Gjøv. Denne Gjæld vil imidlertid være afbetalt om ca. et Aars Tid, og man har derfor ikke villet tøve længere med at gjøre de fornødne Skridt til Iværksættelsen af sin Plan.

Man har derhos ønsket at knytte Bolig for Læreren til Skolestuen og har, i Overensstemmelse hermed, andraget om Lagtingets Medvirkning til af Statskassen at erholde det sædvanlige Tilskud af 4000 Kr. til Opførelse af en hel Skolebygning — hvilket Andragende Udvalget ikke kan andet end anbefale paa det bedste.

Udvalget skal derfor tillade sig at anbefale til Vedtagelse af Tinget:

«Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om, at der af Statskassen maatte ydes Funding Sogn et Tilskud af 4000 Kr. til Opførelse af en Skolebygning i Bygden Funding.

I Udvalget for de Kirkekassen vedk.
Sager, Thorshavn, den 9de Avgust
1889.

J. C. Evonsen, Chr. A. Hansen.
Ordfører.

Dione Isaksen.

Den 12te Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Overgang til 3dje Behandling vedtoges enstemmig med 15 St.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 19de Avgust, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 19 Stemmer (Schrøter var fraværende).

B. Til en Skolebygning paa Ejde.

Den 30te Juli fremlagdes et Andragende fra Forstanderskabet for Østersø Præstegjælds Kommune om Statstilskud til en Skolebygning i Bygden Ejde.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 5te Avgust, vedtoges efter

Forslag af Provsten at henvise den til Kirkekassendvalget, som afgav følgende, den 9de Avgust fremlagte Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været henvist et Andragende fra Forstanderskabet for Østersø Kommune om, at Lagtinget vilde ansøge om et Statstilskud til Opførelse af en Skolebygning (Skolestue og Lærerbolig) i Bygden Ejde.

Udvalget skal i den Anledning tillade sig at udtale:

I Bygden Ejde blev der for ca. 15 Aar siden af Tømmer opført en Skolestue af Beboerne paa egen Bekostning, hvortil Statskassen, efter Bygningens Opførelse, ydede et Beløb af ca. 350 Kr., der henstod ubetalte. Ved et i Sommer afholdt Syn har det vist sig, at den nævnte Bygning trænger til en større Reparation, og Forstanderskabet har derfor ment, at det vilde være fordelagtigere, i Stedet for at anvende større Bekostninger paa den halvgamle Træbygning, at opføre en hel ny Bygning af Sten, omfattende ikke blot Skolestue, men ogsaa Lærerbolig, hvortil der længe har været Trang — alt under Forudsætning af, at man til dette Byggeforetagende kunde erholde det sædvanlige Tilskud fra Statskassen.

Forstanderskabet har derfor henvendt sig til Lagtinget med Anmodning om, at samme vilde andrage hos Regeringen om et Statstilskud paa 3650 Kr., altsaa det sædvanlige Tilskud med Fradrag af de 350 Kr., som Staten alt tidligere har ydet.

Udvalget skal i den Anledning tillade sig at udtale:

Man kan ikke andet end billige Forstanderskabets Tanke, at opføre en hel Skolebygning af Sten, men har dog ment, at Kommunen maatte kunne hjælpe sig med et lidt mindre Tilskud af Statskassen, end andraget, i det den gamle Skolebygning, enten den bliver solgt ved Auktion eller Materialierne af den blive at benytte til den ny Skolebygning, vil kunne udbringes til mere end 350 Kr. Man har derfor, efter et Skjøn, ment, at et Statstilskud paa 3500 Kr. kunde anses for passende og skal tillade sig at gjøre Indstilling til Lagtinget overensstemmende hermed. Man maa imidlertid tilraade, saafremt Lagtinget maatte billige Udvalgets Indstilling, at der, forinden Sagen sendes ned, gives vedkommende Forstanderskab Lejlighed til at udtale sig om den samt, at den endelige Expedition gjøres afhængig af Forstanderskabets Samtykke.

Udvalget skal derfor tillade sig at indstille til Vedtagelse af Tinget:

1. «Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om, at der af Statskassen maatte ydes Østerø Kommune et Tilskud paa 3500 Kr. til Opførelse af en Skolebygning paa Ejde.
2. Da den af Udvalget foreslaaede Sum er mindre, end hvad Forstanderskabet har andraget om, gjøres Sagens endelige Expedition afhængig af det nævnte Forstanderskabs Billigelse af Summens Reduktion.

1 Udvalget for de Kirkekasserne vedk.
Sager, Thorshavn, den 9de Avgust 1889.

J. C. Evensen, Chr. A. Hansen,
Ordfører.

Dione Isaksen.

Den 12te Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Overgang til 3dje Behandling vedtoges enstemmig med 16 St.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Poulsen:

- ad 1ste Indstillingspunkt:
Tallet «3500» forandres til «3650».
- ad 2det Indstillingspunkt:
Punktet udgaar.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 19de Avgust, vedtoges Ændringsforslaget ad 1ste Indstillingspunkt med 12 St. mod 1. Derefter sættes dette Indstillingspunkt i saaledes ændret under Afstemning ved Nævneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Müller, Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Restorff, Weihe, Joensen, P. Petersen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus, Olsen og Effersø; Provsten, Hansen og Formanden stemte ikke, medens Schrøter var fraværende; og var Indstillingspunktet saaledes enstemmig vedtaget med 16 Stemmer. Hermed betragtedes Indstillingspunkt 2 som bortfaldet.

Den 14de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling i Sagerne A og B.

Til Lagtinget er der i indeværende Samling indkommet tvende Andragender fra Forstanderskabet for Østerø Kommune om Tingets Medvirkning til, at der af Statskassen maatte tilstaaes Funding Sogn i den nævnte Kommune et Tilskud paa 4000 Kr. til Opførelse af en Skolebygning i Funding samt Ejdes Sogn i samme Kommune et Tilskud paa 3650 Kr. til Opførelse af en Skolebygning paa Ejde — i hvilken Anledning Tinget i indeværende Samling har vedtaget at indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med de nævnte Andragender.

I det man nu i den Anledning tager sig den Frihed at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved dettes gunstige Forsorg, maatte af Statskassen tilstaaes ovennævnte Kommune de begjærede Tilskud til, de omhandlede Skolebygninger, skal man som nærmere Motivering tillade sig at henvise til det i medfølgende Andragender og i ligeledes medfølgende Udvalgsbetænkninger udviklede, hvorhos man skal tillade sig at tilføje, at for saa vidt vedkommende Udvalg kun havde tilraadet at andrage om en Statsunderstøttelse paa 3500 Kr. til den paatænkte Skolebygning paa Ejde, men Lagtinget med 16 Stemmer vedtog, overensstemmende med vedkommende Forstanderskab Andragende, at ansøge om et Tilskud paa 3650 Kr. til den nævnte Skolebygning, da er dette foranlediget af Hensyn til Ejdes Sogns ringe økonomiske Evne og de Byrder, som Sagnet tidligere frivillig havde paalagt sig ved Opførelsen af den nuværende Skolestue af Tømmer.

Man skal derfor tillade sig paa det bedste at anbefale den omhandlede Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 14de September 1889.

L. H. Buchwaldt. J. C. Evensen,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

C. Til en Skolebygning for Byen Thorshavn.

Den 24de Avgust fremlagdes et Andragende fra Thorshavns Kommunalbestyrelse om, at Lagtinget ved en fornyet

Henvendelse til Regeringen vil søge udvirket, at der bevilges Kommunen et Stats-tilskud paa 8000 Kr. til Opførelse af en Almueskolebygning for Byen.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 26de Avgust, vedtoges efter Forslag af Formanden at henvise den til Kirkekasseudvalget, som afgav følgende, den 3dje Septbr. fremlagte Betænkning:

Til undertegnede Udvalg har været henvist et Andragende til Lagtinget fra Thorshavns Kommunalbestyrelse, hvilket Andragende er ledsaget af en Skrivelse fra Thorshavns Borgerrepræsentation og gaar ud paa, at Lagtinget ved en fornyet Henvendelse til vedkommende Ministerium vilde søge udvirket, at der af Statskassen maatte blive tilstaaet Thorshavns Kommune en Understøttelse af 8000 Kroner til Opførelse af en ny Almueskolebygning for Byen.

I det Udvalget blot skal henholde sig til, hvad der er udtalt i den Betænkning, som det i denne Sag i 1884 nedsatte Udvalg afgav, samt til, hvad der ligeledes er udtalt i Tingets Indstilling til Regeringen af samme Aar, skal man for øvrigt tillade sig at tilføje, at Trangen til nye Skolelokaler i Thorshavn er bleven endnu føleligere i de forløbne Aar.

Man tillader sig derfor at indstille til Tingets Vedtagelse:

«Lagtinget indgaar til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med et fornyet Andragende om, at Samme gunstigen vilde foranledige, at der af Statskassen maatte blive tilstaaet Thorshavns Kommune en Understøttelse af 8000 Kr. til Opførelse af en Almueskolebygning for Byen.»

I Udvalget for de Kirkekasserne vedk. Sager, Thorshavn, den 3dje September 1889.

J. C. Evensen, Chr. A. Hansen.
Ordfører.

Dione Isaksen.

Den 4de September foretoges Sagens 2den Behandling. Overgang til 3dje Behandling vedtoges enstemmig med 20 St.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 6te September, vedtoges Udvalgets Indstilling enstemmig med 19 Stemmer (P. Petersen var fraværende.)

Den 14de September oplæstes og vedtoges saalydende Indstilling:

Til Lagtinget er der i indeværende Samling indkommet et Andragende fra Thorshavns Kommunalbestyrelse om, at Tinget ved en fornyet Henvendelse til det høje Ministerium vilde søge udvirket, at der af Statskassen maatte blive tilstaaet Thorshavns Kommune en Understøttelse af 8000 Kroner til Opførelse af en ny Almueskolebygning for Byen, hvilket Andragende Lagtinget enstemmig har vedtaget at anbefale.

Man tager sig i den Anledning den Frihed, at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved Sammes gunstige Forsorg maatte blive tilstaaet Thorshavns Kommune den omhandlede Understøttelse, hvorhos man skal tillade sig at fremhæve, at den nævnte Kommune har anvendt og endnu anvender forholdsvis betydeligt mere paa sit Skolevæsen end nogen anden Kommune her paa Øerne og derved har bragt dette op til et efter Forholdene mønsterværdigt Standpunkt. Men de Lokaler, hvori der arbejdes, ere i højeste Grad indskrænkede og uhensigtsmæssige og derhos fordelte paa tvende Steder, hvad der medfører mangahaande Ulemper og ikke liden Tids-spilde.

Trangen til ny Skolelokaler er derfor Aar for Aar bleven føleligere, men da Kommunens Skatteevne kun er begrænset, og Kravene derhos til denne stigende, ser Kommunen sig ikke i Stand til, ved egne Midler alene at opføre en tidssvarende Skolebygning.

Man maa derfor paa det bedste anbefale den til at erholde det ansøgte Stats-tilskud, i Lighed med, hvad der er tilstaaet de herværende Landkommuner, i det man blot skal tillade sig at tilføje, at den paatænkte Skolebygning er kalkuleret til at koste ca. 16000 Kr.

For øvrigt tillader man sig som nærmere Motivering at henvise til vedlagte Andragender og ligeledes vedlagte Udvalgsbetænkning, samt til, hvad der af Lagtinget under 15de September 1884 er indstillet til det høje Ministerium angaaende den omhandlede Sag.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 14de September 1889.

L. H. Buchwaldt. J. C. Evensen,
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

XIII. Henvendelse til Ministeriet om Beskyttelse for det færøske Fiskeri.

Ved Lagtinget Aabning fremlagdes saalydende Skrivelse fra Amtet:

Færø Amt.

Thorshavn, den 20de Juni 1889.

I Betragtning af, at fremmede Fiskere, især Englændere, ved Udøvelsen af det af dem i Tidsrummet fra Maj til August og September Maaneder eller endog senere hen paa Aaret stedfindende Fiskeri her under Øerne, formentes hyppig at have overskredet den lovbestemte Grænse herfor, jfr. L. 23de April 1881 § 1, uden at man med de her oppe til Raadighed staaende Midler hidtil vilde have set sig i Stand til at yde nogen virksom Beskyttelse herimod, vedtog Tinget, som det behagelig vil erindres, allerede i Lagtingssamlingen 1885 at rette en Henvendelse gennem Amtmanden til Justitsministeriet, om at der maatte blive truffet Foranstaltning til, at det aarlig ved Island stationerede Orlogsskib af og til paa ubestemte Tider kunde foretage nogle Krydsture omkring Færøerne, hvorved man haabede, at sætte en Stopper for de fremmede Fiskeres Dristighed med at fiske paa Søterritoriet.

Denne Henvendelse besvarede Ministeriet imidlertid i Skrivelse til Amtet af 18de Februar 1886 derhen, at Hensynet til det islandske Fiskeri, som ved de ommeldte Krydsture uundgaelig vilde berøves Orlogsskibets Beskyttelse for en stor Del af Sommeren, ikke tillod at imødekomme det af Lagtinget fremsatte Ønske.

Da der ogsaa senere stadig har lydt Klager over Overgreb fra engelske Fiskeres Side ved at fiske for nær ved Land — Klager, hvis Berettigelse synes at fremgaa af, hvad der findes oplyst i medfølgende 2 Forhørsudskrifter om saadant Fiskeri i Løbet af forrige Aar udfor Myggenæs og østen for Vidersø, turde Lagtinget mulig føle sig opfordret til at rette en fornyet Henvendelse til Ministeriet, om at det færøske Fiskeri fremtidig maatte nyde samme Beskyttelse, som den der nu bliver det islandske Fiskeri til Del, saaledes, at et Orlogsskib en vis Tid af Aaret stationeres her ved Øerne for at opsnappe

fremmede Nationers Fiskeri, der drive ulovligt Fiskeri paa Søterritoriet.

L. H. Buchwaldt.

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 2den August, vedtoges efter Forslag fra Schrøter at henvise den til det Udvalg, der da alt var nedsat i en anden Fiskerisag, hvilket Udvalg afgav følgende, den 14de September fremlagte Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er afgivet en Skrivelse fra Amtet vedrørende Overgreb som sker fra fremmede Fiskeres Side ved at fiske paa Søterritoriet ved Færøerne; man skal i den Anledning tillade sig at bemærke,

Det er utvivlsomt, at de fremmede, navnlig engelske Fiskere alt blive dristigere og dristigere og at Overgreb fra deres Side med at fiske paa dansk Søterritorium ved Færøerne mere og mere tiltager, uden at det er muligt ved de Midler, der staa til Raadighed for den herværende Øvrighed, at lægge dem noget væsentligt til Hinder heri, eller at de kunne blive afstraffede. Dette er saa meget mere beklageligt, som engelske Dampkuttere i de senere Aar det meste af Aaret helt ompsænde Øerne med Langliner.

Naar man betænker, at en saadan Dampkutter hver Dag sætter Langliner af cirka 18 Dusin Fiskeliner à 60 Favnes Længde, saa vil det kunne ses, at det ompsænder en Strækning af cirka 3 Mil hver Dag. Et saa vidt drevet Fiskeri af fremmede, der ikke sjældent foregaar paa vort Søterritorium, maa selvfølgelig i høj Grad indskrænke Fiskeriet for den herværende Befolkning.

Udvalget maa derfor anse det for at være en Sag af højeste Vigtighed at der, for at hindre at den vore Øers vigtigste Erhvervskilde skal blive ødelagt eller væsentlig indskrænket, i Lighed med, hvad

der finder Sted paa Island, bliver stationeret et Orlogsskib ved Færøerne en Tid af Aaret, saaledes at Lovovertræderne strax kunne gribes og afstraffes, hvorfor vi maa finde det tilraadeligt, at Lagtinget ansøger Regeringen herom.

At de fremmede Fiskere i deres Overgreb alt blive dristigere og dristigere fremgaar yderligere af de med Sagen fremlagte 2 Forhørsudskrifter, af hvilke fremgaar, at fremmede Fiskere i Løbet af forrige Aar have fisket paa Søterritoriet ved Myggenæs og ved Vidørø.

I Henhold til det foran anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

«Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der en Tid af Aaret maa blive stationeret et Orlogsskib ved Færøerne, eller mulig træffes andre hensigtsmæssige Foranstaltninger, for at vaage over, at fremmede Fiskere ikke ustraffet drive Fiskeri paa Danmarks Søterritorium ved Færøerne.»

Thorshavn, den 14de September 1889.

J. H. Schrøter. Rasmussen.
Johannesen. Jacobsen.

Samme Dag (14de Septbr.) foretoges Sagens 2den Behandling. Overgang til 3dje Behandling vedtoges enstemmig med 13 St.

Mellem 2den og 3dje Behandling indleveredes følgende motiverede Ændringsforslag fra Effersøe:

«Da det er undertegnede bekjendt, at der tidligere og for kortere Tid siden, formentlig mere end én Gang, har fundet Henvendelse Sted fra Lagtinget til Regeringen om denne Sag og om at faa et Orlogsfartøj stationeret her ved Færøerne, og at man alt har modtaget Regeringens Svar herpaa, findes det at være unyttigt og mulig mindre korrekt at gjøre en Henvendelse til Regeringen, som den af Udvalget foreslaaede, foreslaas til Tingets Vedtagelse følgende:

«Lagtinget tillader sig paany at henhede Regeringens Opmærksomhed paa, at Forbudet mod Fremmedes Fiskeri paa den danske Stats Søterritorium stadig overtrædes af de engelske Fiskere, der fiske ved Færøerne, uden at det under de forhaandenværende Forhold og med de Midler, der staa til Øvrighedens

Raadighed, er muligt at paase Overholdelsen af den gjældende Ret, og at de Overgreb, som i denne Retning i mange Aar herved have været foretagne, ere blevne meget mere vidtgaaende og skadelige for det indenlandske Fiskeri, siden der i den senere Tid fra England er sat i Drift et betydeligt Antal Dampkuttere, som hele Aaret rundt fiske her ved Øerne.»

Ved Sagens 3dje Behandling, samme Dags Eftermiddag (14de Septbr.), forkastedes Ændringsforslaget med 7 St. mod 5, hvorpaa Udvalgets Forslag sættes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Hansen, Jacobsen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Restorff, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus, Schrøter og Formanden; — Effersø stemte ikke, medens Provsten, Müller, P. Petersen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 St.

Den 16de September oplæstes og vedtoges følgende Indstilling i Sagen:

I indeværende Lagtingssamling er paa Foranledning af en af Amtet sket Henvendelse behandlet Spørgsmaalet om, hvilke Foranstaltninger der maatte være at tage for at hindre fremmede Nationers Fiskefartøjer fra at drive Fiskeri paa Søterritoriet ved Færøerne.

Efter at denne Sag var henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer, afgav dette under 10de September sin Betænkning i Sagen, der derefter undergik 2 Behandlinger i Tinget.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 14de September, vedtoges følgende Indstilling enstemmig med 15 Stemmer, medens 1 undlod at stemme og 4 vare fraværende.

«Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der en Tid af Aaret maa blive stationeret et Orlogsskib ved Færøerne, eller mulig truffet andre hensigtsmæssige Foranstaltninger, for at vaage over at fremmede Fiskere ikke ustraffet drive Fiskeri paa Danmarks Søterritorium ved Færøerne.»

Lagtinget har alt tidligere henvendt sig til det høje Ministerium og anmodet om, at det herværende Fiskeri maatte nyde nogen Beskyttelse ved at det ved Island stationerede Orlogsskib gjorde nogle Togter til Færøerne for at holde de fremmede Fiskere i Ave, men Regeringen har ment,

at den af Hensyn til det islandske Fiskeri ikke har kunnet gaa ind derpaa. Da imidlertid de fremmede Fiskeres Overgreb med at drive Fiskeri paa det herværende Søterritorium alt mere og mere tiltager, har Lagtinget fundet det for sin Pligt at henvende Ministeriets Opmærksomhed derpaa.

Tinget finder, at vi i det mindste have en lige saa stor Ret som Islænderne til at faa det herværende Søterritorium beskyttet, og at det i enhver Henseende er i høj Grad uheldigt at der findes Love, der forbyde fremmede Nationers Undersaatter at fiske paa vort Søterritorium, uden at der til den herværende Øvrigheds Raadighed staar noget Middel til at vaage over at disse Love blive overholdte, hvorfor de stadigt ustraffet blive overtraadte. Paa den anden Side har man ikke ladet ude af Betragtning, at det vil medføre en ikke ringe Udgift for Statskassen at udruste en Orlogskutter mere end tidligere, kun i dette Øjemed. Man har derfor nærmest tænkt sig, at et af de Orlogsfartøjer, saasom en Kanon-

baad, der alligevel blive udrustede hvert Aar af Hensyn til Orlogstjeneste, ligesaa godt en Tid af Aaret kunde krydse ved Færøerne som i andre af de fremmede Farvande.

Uagtet de Fremmede drive deres Fiskeri her hele Aaret rundt, er det navnlig tidlig om Foraaret og om Efteraaret, de med større Antal Skibe omsværme vore Øer.

Idet man iøvrigt henviser til den af vedkommende Udvalg afgivne Betænkning, tillader Lagtinget sig at anbefale denne Sag til det høje Ministeriums gunstige Forsorg.

Lagtinget, den 16de Septembris 1889.

L. H. Buchwaldt. J. H. Schrøter,
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

XIV. Sagen ang. en smitsom Øjensygdom blandt en Del af Faarebesætningen paa Østerø.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes en saalydende Amtsskrivelse, ledsaget af 10 Bilag, hvilke sidste imidlertid af Hensyn til Pladsen udelades her.

Fære Amt.

Thorshavn, den 18de Juli 1889.

I Anledning af den paa Østerø herskende smitsomme Øjensygdom blandt en Del af Faarebesætningen dersteds, undlader jeg ikke, til behagelig Efterretning om Sygdommens Gang og de derimod Tid efter anden trufne forskjellige Foranstaltninger, i Afskrift tjenstl. at tilstille det ærede Lagting følgende Sagen vedrørende Aktstykker, nemlig:

1. Indberetning fra Sysselmand Danielsen af 11te Decbr. f. A.

2. Erklæring fra Landbrugskandidat R. Effersø af 24de s. M.
3. Indberetning fra Sysselmand Danielsen af 11te Januar d. A.
4. Do. fra Samme af 16de s. M.
5. Amtsordre af 17de s. M. om Afspærring af de angrebne Faar i de respektive Hauger paa Østerø.
6. a. & b. Indberetning og Kontinuations-Indberetning fra Sysselmand Danielsen af 13de Juni d. A.
7. a. Erklæring fra Landbrugskonsulent R. Effersø af 19de s. M.
b. Skrivelse fra Amtet til Sysselmand Danielsen af s. D.
8. Indberetning fra Sysselmand Danielsen af 21de s. M.
9. a. Erklæring fra Landbrugskonsulenten af 27de s. M.

- b. Skrivelse fra Amtet til Sysselmand Danielsen af s. D. og
10. Bekjendtgørelse fra Amtet af s. D. om Forbud mod Udførsel fra Østersø til andetsteds paa Færøerne af Faar eller Dele heraf.

L. H. Buchwaldt.

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 30te Juli, vedtoges efter Forslag af Effersøe at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Provsten, Müller, Effersøe, Danielsen og Weihe.

Den 6te Avgust fremlagdes endvidere 2 Stkr. indhentede Erklæringer fra Distriktslæge Ringberg og Landbrugskonsulent Effersø, hvilke Erklæringer strax henvistes til Udvalget.

Den 7de Avgust fremlagdes saalydende Betænkning:

Undertegnede Udvalg har havt til Betænkning Sagen angaaende den paa Østersø herskende epidemiske Øjenbetændelse blandt Faarene, hvilken Sag, ved Amtsskrivelse af 18de f. M. ledsaget af forskellige Aktstykker som Bilag, har været henvist til Lagtinget.

Udvalget skal i den Anledning tillade sig at udtale:

»Som bekjendt udbrød der afvigte Efteraar, formodentlig indbragt fra Island, blandt Faarebesætningen paa Strænder en Øjenbetændelse, der snart antog epidemisk Karakter og hurtig udbredte sig blandt Faarene paa Strænder og i de tilgrænsende Hauger, hvor tilsidst Størstedelen af Besætningen blev angreben. Sygdommen udbredte sig meget hurtigt, navnlig i Løbet af December Maaned, idet det var i Faarenes Brundstid, og Springlammene, efter selv at være blevne smittede, hurtig bragte Smitten med sig paa deres Vandringer, selv til Nabo-haugerne. Direkte dødelig viste Sygdommen sig ganske vist ikke, men paa Strænder var der dog en meget stor Dødelighed blandt de angrebne Faar, foranlediget ved Afmagring, undertiden ledsaget af Diarrhøe, idet de smittede Faar maatte opholde sig ude paa den ugunstige Aarstid.

Under 17de Januar d. A. blev der

derfor, som Forholdsregel mod Sygdommen, paabudt af Amtet, at alle de Faar, hos hvilke Sygdommen havde yttret sig, om end i mild Grad, strax skulde hjemføres til Bygderne og holdes omhyggeligt afspærrede og, saafremt fornødent Hø ikke kunde tilvejebringes for dem i Afspærringstiden, vilde de være at nedslagte.

Samtidig anbefalede det at vaske de syge Dyrs Øjne med visse Sublimat-Opløsninger, der, efter Anvisning fra Landbrugskonsulenten, kunde erholdes paa Apotheket i Thorshavn.

Sygdommen greb imidlertid videre om sig, vistnok tildels paa Grund af den ugunstige Aarstid, og under 21de Juni d. A. kunde Sysselmanden paa Østersø indberette til Amtet, at den havde vist sig i Gøte- og Fuglefsjords Hauger, alt-saa havde angrebet Faarchesætningerne i den midterste Del af Øen. Som Følge heraf bleve de af Amtet, under 17de Januar, truffne Foranstaltninger stillede i Bero som unyttige til at forhindre Smittens videre Udbredelse, medens der samtidig af Amtet blev udstedt et almindeligt Forbud indtil videre mod al Udførsel fra Østersø til andetsteds paa Færøerne af levende Faar og af Faarekroppe samt af Skind, Uld, Talg eller andre Dele af disse Dyr.

Paa samme Tid blev der af de paa-gjældende Ejere opført et søjlehøjt Gjerde tvers over Gøte-Ejds i en Længde af c. 800 Favne, for at forhindre, at Smitte fra Gøte Sogn skulde bringes ind i Næs Sogn.

For nærværende Tid synes Sygdommen at være i stærk Aflagen, saaledes som vedlagte Attester fra Haugeiere paa Øre og Skaale og ligeledes vedlagte Erklæringer fra Distriktslæge Ringberg og Landbrugskonsulent Effersø udvise. Dette maa imidlertid vistnok tilskrives den gunstige Aarstid, og det er desværre at befrygte, at Sygdommen atter vil vinde i Styrke og Udbredelse til Efteraaret og Vinteren.

I de Erklæringer fra Distriktslæge Ringberg og Landbrugskonsulent Effersø, der have været Udvalget forelagte, indeholdes der, som det vil sees, ikke blot Udtalelser om Sygdommens formentlige Natur, men der angives ogsaa Forholdsregler, der passende kunde bringes i Anvendelse imod den. Udvalget har imidlertid ikke fordristet sig til, alene paa Grundlag af disse Udtalelser, at foreslaa almindelige Foranstaltninger til Syg-

dommens Bekræmpelse, da Udvalgets Medlemmer selv savne al Indsigt i de herhenhørende Forhold.

Udvalget har derfor været af den Formening, at man gjorde rettest i at henvende sig til Regjeringen med Anmodning om, at den gunstig vilde tage Sagen i sin Haand og lade Sygdommens Natur og Aarsager sagkyndigt undersøge, for at det kan blive konstateret, om der fra den kan befrygtes nogen alvorlig Fare for Faareholdet her paa Øerne eller ikke, og for at fornødne Foranstaltninger saa kunne blive tagne i Overensstemmelse dermed.

Man skal derfor tillade sig at indstille til Lagtingets Vedtagelse:

A. »Tinget anmoder Amtmanden om at sætte sig i Forbindelse med Regjeringen og at tilstille samme Afskrifter af de Aktstykker, der vedrøre den epidemiske Øjsygdom blandt Faarene paa Østerø, mod Anmodning om at foranledige den nævnte Sygdom sagkyndigt undersøgt, for derefter, om den maatte finde det fornødent, at træffe de nødvendige Foranstaltninger til Sygdommens Bekræmpelse.«

B. Som Forholdsregler, der kunde være at tilraade, indtil Regjeringen eventuelt maatte tage Sagen i sin Haand, skal Udvalget tillade sig at foreslaa:

1. Amtets Forbud af 27de Juni d. A. mod Udførsel fra Østerø af Faar, Uld etc. til andetsteds paa Færøerne bliver foreløbig staaende ved Magt. Dog kan der formentlig Intet være til Hinder for Udførsel fra Østerø af saltet Kjød samt af Skjærpekjød og Kjød, som Vinteren over indtil 14de April, har været ophængt i Kjældene.

2. De Springlam, der i det tilstundende Efteraar ville blive udtagne til »Brund« i de forskellige Hauger paa Østerø, maa, efterat være udtagne, holdes inde, indtil Begyndelsen af December Maaned og da først udslippes i de respektive Hauger. Forinden blive de imidlertid at syne af et af vedkommende Sognekommisions Medlemmer, der giver Tilladelse til at slippe dem ud i Haugen, saafremt han finder dem fri for Smitte; i modsat Fald lader han det eller de smittede Dyr nedslagte samt Skindet tilbørlig vaske — helst

i Carbolvand — og Hoved og Fødder af de nedslagtede Dyr nedgrave.

Den samme Forholdsregel tilraades, saavidt muligt, bragt i Anvendelse mod alle de af Sygdommen angrebne Dyr, der maatte blive nedslagtede.

Med de Faar, der ved Kjældgangen i tilstundende Efteraar maatte findes angrebne af Sygdommen, bliver at forholde efter Amtets Ordre af 17de Januar d. A.

I Forbindelse med Ovenstaaende skal Udvalget endvidere tillade sig at indstille:

3. Haugerne Syd for Gjerdet over Gøte-Ejde betragtes foreløbig som smittefrie, hvorfor der i tilstundende Efteraar gives Ejerne og Brugere af de nævnte Hauger Tilladelse til at udføre levende Faar til Thorshavn til Slagtning. Forinden maa imidlertid vedkommende Ejer eller Bruger have givet Landbrugskonsulenten Lejlighed til at overvære Kjældgangen og til at syne Faarene i »Ratten«, hvorefter Konsulenten, saafremt han finder vedkommende Haugepart fri for Smitte, udsteder en Attest desangaaende. I Thorshavn bliver det saa at paase, at Faar ikke indføres uden en saadan Attest, samt at de indførte Faar virkelig ere fra de betegnede Hauger og derhos umiddelbart efter Ankomsten til Thorshavn blive slagtede.

Skulde det ved Landbrugskonsulentens Eftersyn eller paa anden Maade blive konstateret, at Smitte findes i nogen Haugepart Syd for Gjerdet over Gøte-Ejde, blive alle derværende Hauger at betragte som smittede og komme som saadanne ind under Amtets Forbud af 27de Juni d. A.

Sluttelig skal Udvalget tillade sig at pege hen paa Ønskeligheden af, at der af Politivirksomheden sættes passende — ikke for smaa — Bøder for Overtrædelser eller Undladelser af de iværksatte Foranstaltninger. Man skal derhos ogsaa tillade sig at henlede Opmærksomheden paa Nødvendigheden af foruden de bestaaende Forholdsregler — at etablere en virksom Kvarantine for Faar og

andre Husdyr, som fremtidig maatte blive indførte fra Island her til Øerne.

I Udvalget angaaende Faaresygdommen paa Østerø, Thorshavn, den 7de Avgust 1889.

J. C. Evensen, H. C. Müller.

Ordfører.

Oliver Effersøe, M. Danielsen.

C. I. Weihe.

Samme Dag (7de Avg.) foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Udvalgets Indstillingspunkter vare forhandlede, vedtoges Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3die Behandling enst. med 17 St.

Mellem 2den og 3die Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

a. fra Djurhuus, Effersøe og Schrøter:

Til 1ste Indstillingspunkt, »Tinget anmoder — osv. til — Bekæmpelse» føjes:

»Saafremt Regjeringen efter nærmere stedfunden Undersøgelse maatte finde Anledning til at paabyde saadanne Foranstaltninger i Form af Nedslagning, Isolering eller paa anden Maade, som ville medføre store Udgifter eller pekuniær Tab eller Opoffrelse for Ejerne og Besidderne paa de smittede Steder eller Østerøen i det hele, har Tinget det Haab, at Regeringen vil udvirke at Erstatning bliver ydet af Statskassen i Lighed med, hvad der er sket i Danmark i Anledning af Svinedifteritis'en, hvorhos det maa fremhæves, at Tinget, begrundet i Øernes i pekuniær Henseende slette Tilstand, ikke ser sig i Stand til at bevillge nogen væsentlig Udgift af Amtsrepartitionsfonden.

* * *

Som Motiver til dette Forslag maa vi, idet vi henholde os til vore Udtalelser i Tinget om dette Spørgsmaal, fremhæve, at Østerøen i de sidste Aar specielt har været daarlig stillet i pekuniær Henseende, hvilken Tilstand end yderligere er forringet paa Grund af Faaresygdommen og de i den Henseende trufne Foranstaltninger og udførte Arbejder, samt at Amtsrepartitionsfonden i det hele er saaledes stillet, at den intet kan bidrage, da yderligere Skatter ikke ville kunne paalægges, i hvilken Hen-

seende henvises til de store Skatterestancer, Regnskabet udviser. Som yderligere og en højst vigtig Grund til Ændringsforslagets Fremkomst maa anføres, at der for Færøerne ingen Lov gjælder om det foreliggende Tilfælde og at Lov for Danmark om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene af 29de Decbr. 1857 bestemmer, at Erstatning skal udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Amtsrepartitionsfondene, for Byernes Vedkommende af Kæmnerkassen. Den under Behandling for Tiden i Rigsdagen værende Lov i samme Retning gaar ud paa, at Erstatning ogsaa ydes som anført.

b. fra Poulsen, Effersøe og Provsten:

a. Til Punkt 2, »De Springlam d. A.», tilføjes:

»For saa vidt der herved maatte paaføres Ejerne særlige Udgifter, bør det Offentlige formentlig træde hjælpende til.»

b. Til samme Indstillingspunkt 2, føjes i Slutningen som et nyt Stykke:

»Det forbydes nogensomhelst udenfor Østerøen boende Personer at begive sig til Østerø med eller uden Hunde, for der at røgte Faar eller overhovedet øve Fjældgang. Ligeledes forbydes at føre Hunde fra Østerø til noget andet Sted paa Færøerne.»

c. Endvidere:

»Det forbydes at føre Faar (eventuelt Dele af Faar) fra noget Sted paa Østerø nord for det over Gøte-Tjælde opførte Gjerde til Steder syd for dette Gjerde.»

c. fra Formanden:

Til den af Udvalget gjorte Slutningshenstilling angaaende Kvarantæne overfor Faar og andre Husdyr fra Island, føjes:

»saafremt det da ikke maatte findes rettest at faa et almindeligt Udførselsforbud udstedt, hvorpaa Ministeriets Opmærksomhed ligeledes henledes.»

Den 8de Avgust foretoges Sagens 3die Behandling.

Udvalgets Indstillingspunkt A. med Ændringsforslag a.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges enstemmig med

20 St., hvorefter Udvalgets Forslag l. tr. A. saaledes ændret ligeledes enstemmig vedtoges med 20 St.

Udvalgets Indstillingspunkt B. med Ændringsforslagene a. og b.

Punkt B. 1. b. sættes først under Afstemning og vedtoges enstemmig med 15 St., hvorpaa Punkt 1. a. og b. samlede vedtoges enstemmig med 16 St.

Punkt B. 2. med Ændringsforslag h.: Ændringsforslaget vedtoges enstemmig: a. med 15 St., b. og c. med 19 St., hvor-

paa Punkt B. 2. i dets Helhed saaledes ændret vedtoges enstemmig med 17 St.

Punkt B. 3. vedtoges enstemmig med 17 St.

Udvalgets Slutningshenstilling med Ændringsforslag c. vedtoges enstemmig med 19 St.

Udvalgets Indstillingspunkter A. og B. med dertil stillede Ændringer sættes derpaa samlede under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige Medlemmer stemte »ja«, og var saaledes enstemmig vedtaget med 20 St.

XV. Besværinger over paalignet Kommuneskat.

A. Fra Kjøbmand Samuel Jacobsen af Kollefjord.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes en Skrivelse fra Kjøbmand Samuel Jacobsen af Kollefjord, hvori han besværer sig over den ham paalignede Skat efter Marketal til Nordstrøms Præstegjælds Kommune for Aaret 1888—89, ledsaget af 2 Bilag*).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3die Avgust, vedtoges efter Forslag af Joensen at henvise den til Udvalget for Amtsfattiggkassen m. v., som afgav følgende, den 7de Avgust fremlagte Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skatteklage fra Opsidder Samuel Jacobsen af Kollefjord.

Da den Klageren paalignede Skat kun udgjør den Annexgaarden Kjølneæs paalignede Marketalsskat, dels ifølge Decision og dels for det løbende Regnskabsaar, og saaledes ikke kan forandres, kan Udvalget ikke foreslaa nogen Nedsættelse i Kla-

gerens Skat, saameget mindre, som der ikke er paalignet ham nogen Formue- og Lejlighedsskat.

Udvalget tillader sig derfor at foreslaa Tinget at svare Klageren,

at Tinget ikke kan foretage nogen Nedsættelse i den paaklagede Kommuneskat.

I Udvalget for Amtsfattiggkassen og de kommunale Sager, den 6te Avg. 1889.

C. Olsen. M. Danielsen. J. Petersen.
H. C. Müller. O. Johannesen.

Ved Sagens endelige Behandling, den 9de Avgust, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 17 St.

B. Fra Kjøbmand Kruse af Ejde.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes en Skrivelse fra Kjøbmand J. J. Kruse af Ejde, hvori han besværer sig over den ham for Aaret 1888—89 paa-

*) Skrivelsens Indhold fremgaa af Betænkningen.

lignede Kommuneskat til Østerø Præstegjælds Kommune, ledsaget af 2 Bilag *).

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3die Avgust, vedtoges efter Forslag af Schrøter at henvise den til Udvalget for Amtsfattiggkassen m. v., som afgav følgende, den 9de Avgust fremlagte Betænkning:

Til Lagtinget er indkommet en Skatteklage fra Kjøbmand Kruse af Ejde, hvilken Klage er bleven henvist til undertegnede Udvalg.

Medens den indgivne Klage synes at være meget udførlig, ere de fra Forstanderskabet modtagne Oplysninger i denne Sag yderst mangelfulde, da der aldeles ikke oplyses noget om, hvilken Indtægt man har ment, at de andre Handlende paa Ejde have haft i det forløbne Aar, lige saa lidt som man har benægtet, at Klagen er begrundet, i det man har indskrænket sig til at udtale, at Forstanderskabet har troet, at Klageren i indeværende Aar vil kunne faa den langt overvejende Del af Raafisk der paa Stedet, da Oestrom overalt skal give de højeste Priser for Torsk og Langer.

Da disse Oplysninger ere meget mangelfulde, saa at Udvalget aldeles ikke kan danne sig nogen begrundet Mening om Klagens Berettigelse eller ej, tillader Udvalget sig at foreslaa det ærede Ting at vedtage,

at anmode Amtmanden om at paalægge Forstanderskabet at meddele saadanne Oplysninger, at Lagtinget kan sættes i Stand til at træffe en Afgjørelse i Sagen.

I Udvalget for Amtsfattiggkassen og de kommunale Sager, Lagtingssalen, den 9de Avgust 1889.

C. Olsen. M. Danielsen. J. Petersen.
H. C. Müller. O. Johannessen.

Den 12te Avgust kom Sagen atter til Behandling i Tinget, men udsattes efter Omstændighederne til fortsat Behandling i et følgende Møde.

Den 15de Avgust fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Hansen og Effersøe:

*) Skrivelsens Indhold fremgaar af Betænkningen.

Da det i den foreliggende Sag maa antages ikke at være muligt at faa tilvejebragt tilstrækkelig fyldige Oplysninger, i det de tvende Handlende, der ikke have villet opgive deres Omsætnings Størrelse, formentlig ikke ville kunne tvinges dertil, da man i hvert Fald ikke af Hensyn hertil bør udsætte denne Sags Afgjørelse i indeværende Samling, og da endelig Forstanderskabet paa en saa udførlig og aaben Redegjørelse som den af Kjøbmand Kruse indgivne kun har svaret med løse Formodninger uden paa noget Punkt at imødegaa det af Klageren fremførte, maa man gaa ud fra, at saavel Forstanderskabet som de vedkommende Handelsmænd indirekte have indrømmet Klagens Berettigelse. Af Hensyn hertil og i det man skjønner, at den af Kjøbmand Kruse begjærede Nedsættelse af mindst 20 Kr. maaske er temmelig stor, foreslaas at den Kjøbmand Kruse af Ejde for Regnskabsaaret 1888—89 paalignede Kommuneskat vil være at nedsætte med 16 Kr.

Den 18de Avgust fortsattes Behandlingen. Formanden fandt sig efter de faldne Udtalelser foranlediget til at udsætte Sagen til fortsat Behandling i et følgende Møde.

Den 19de Avgust fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Udvalget:

I Stedet for Indstillingspunktet sættes: Forstanderskabet vil have at meddele saadanne Oplysninger i Sagen, at Tinget kan sættes i Stand til at træffe en Afgjørelse i den. Navnlig maa der meddeles og hurtig indsendes Oplysning om følgende Punkter:

1. Afskrift af Skatteligningen for Sognet for 1888—89.
2. Skala eller Forstanderskabets Skjøn om de enkelte Skatteyderes Skatteindtægt og Formue.
3. Forstanderskabets Skjøn om Klagerens samt de 2 øvrige Handlendes hele Indtægt i det forløbne Aar og Formue paa den Tid Ligningen blev af fattet, samt hvilke Omstændigheder der endvidere vare til Stede og maatte kunne have haft Indflydelse paa Skatteansættelsen, saasom forbedrede eller forringede Kaar i det kommende Aar, forsaavidt Forstanderskabet ved Skatteansættelsen maatte have en temmelig

sikker Formening herom, Byrder som Familieforsørger, Gjældsforhold, Helbredstilstand og lignende.

Medfølgende 2de Skrivelser fra Klageren bedes tilbagesendte med Svaret, som udbedes snarest muligt.

Samme Dag (19de Avg.) fortsattes Behandlingen. Efter at Hansens og Effersøes Ændringsforslag var forkastet med 10 St. mod 6, vedtoges Udvalgets Ændringsforslag enstemmig med 13 St., hvorved Udvalgets oprindelige Forslag betragtedes som bortfaldet.

Den 4de September indkom og fremlagdes den Forstanderskabets afæskede Erklæring, som strax henvises til Udvalget, der atter afgav en under 7de September fremlagt Kontinuations-Betænkning saalydende:

Den af Amtet ved Skrivelse af 19de f. M. i Henhold til Lagtingets Vedtagelse forlangte yderligere Erklæring fra Forstanderskabet for Østera Præstegjæld i Anledning af den af Kjøbmand Kruse af Ejde indgivne Skatteklage har været henvist til undertegnede Udvalg til fornyet Overvejelse.

Af den saaledes modtagne yderligere Erklæring fra Forstanderskabet fremgaar det, at dette ved Skatteansættelsen ikke har haft nogen Skala over de enkelte Skatteyderes virkelige eller formodede Indtægter, men har bygget hele Ligningen paa et vilkaarligt Skjøn.

Med Hensyn til selve Sagen, da synes Forstanderskabet endnu at holde paa Rigtigheden af sin Ansættelse, idet det fastholder, at den Formodning, det havde for, at Kjøbmand Kruse i det løbende Regnskabsaar vilde faa den største Fiskehandel, stadfæster sig, og som et yderligere Bevis herfor anføres, at han i Maj Maaned indhandlede for 1700 Kroner i Fisk, medens de andre Handlende paa samme Tid kun fik ganske ubetydeligt. De Oplysninger, der findes i Forstanderskabets Erklæring om samtlige 3 Handlendes Indtægter i det forløbne Aar, stemme derimod ikke med det virkelige Forhold, hvad de 2de Handlende, nemlig: Fr. F. Ejdesgaard og Jøen Christiansen angaar, idet de angives at have tjent i 1888 henholdsvis 400 Kr. og 223 Kr. Efter Opgivelse af disse Handlendes Principaler,

har Jøen Christiansen haft en Indtægt af c. 300 Kr. og Fr. F. Ejdesgaard en Indtægt af 601 Kr., hvilke Opgivelser ere fuldstændig nøjagtige.

Hvorvidt Kjøbmand Kruses Indtægter have udgjort 1400 Kr. eller ej, har Udvalget ikke noget Kjendskab til.

Som et yderligere Bevis paa, at Forstanderskabets Forudsætning om, at Kjøbmand Kruse vilde faa den største Del af Fisken i indeværende Aar var rigtig, skal man oplyse, at Handelsmand J. Christiansen i Aaret fra Olaidag i Fjor til samme Tid i Aar kun har indhandlet Fisk for 1651 Kr. 85 Øre, og Fr. F. Ejdesgaard i samme Tid for 2204 Kr.

Disse Tal, der ere faktiske, bevise bedst, at Kjøbmand Kruse i indeværende Aar har faaet den overvejende Del af Fisken.

Mod Velvilje af J. Christiansens og Fr. F. Ejdesgaards Principaler har man, haft Lejlighed til at undersøge disse Handlendes Omsætning i de sidste Aar, hvoraf det fremgaar, at Fr. F. Ejdesgaard i Fjor havde en langt større Omsætning end tidligere, nemlig 11,057 Kr. imod 6192 Kr. i 1887, medens J. Christiansens Omsætning i 1888 kun var 5994 Kr. 73 Øre. Denne (Ejdesgaards) store Omsætning skal hidrøre fra, at Kjøbmand Hansen i dette Aar underhandlede om Salg af Forretningen, der paa Grund heraf indskrænkedes betydeligt; men da Kjøbmand Kruses Forretning atter i Aar utvilsomt godt og vel har indhentet det tabte i 1888, hvorom den af de andre Handlende afskibede Fisk i 1889 er et talende Bevis, vilde der næppe være nogen Grund til at foretage nogen Nedsættelse i den ham for indeværende Aar paalignede Skat, hvis ikke andre ekstraordinære Omstændigheder have været til Stede, der i pekuniær Henseende maa have sat ham tilbage. Den Sygdom, der i længere Tid har hjemsøgt Klagerens Familie, har selvfølgelig medført store Udgifter for ham, ligesom en for ham som Handelsmand nødvendig Rejse ogsaa maa anses for at have forringet hans Skatteevne. Udvalget har derfor ment, at der nærmest i Anledning af disse sidste Omstændigheder maa siges at være Anledning til at foretage en Nedsættelse i den ham paalignede Skat, hvilken Nedsættelse passende kan ansættes til 10 Kr.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa det ærede Ting at vedtage:

Den Kjøbmand Kruse for Aaret 1888—89 paalignede Formue- og Lej-

lighedsskat 66 Kr. nedsættes med 10 Kr., altsaa til 56 Kr.

I Udvalget for Amtsfattiggassen og de kommunale Sager, Thorshavn, den 7de September 1889.

C. Olsen. J. Petersen. O. Johannesen.
M. Danielsen. H. C. Müller.

Den 9de September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Poulsen.

Efter det oplyste, have de 2 andre Handelsmænd paa Ejde i det foregaaende Aar vel haft en noget større Omsetning (17,051 Kr. 73 Ø.) end Kruse (12,000 Kr.), men ikke saa store Indtægter (900 Kr.) som han har opgivet at have haft (1400 Kr.), saa allerede af den Grund kunde der have været Anledning til at sætte ham højere end begge de andre. Da Forstanderskabet dernæst ved Ligningen maa anses for at have været berettiget til at gaa ud fra, at Kruse i indeværende Aar vilde faa den langt største Omsetning — en Forudsætning, som har vist sig at være rigtig —; da Forstanderskabet fremdeles har taget Hensyn til de i Kruses Familie indtrufne Sygdomstilfælde, som Kruse forøvrigt ikke har berørt i Klagen, ligesaa lidt som han har besværet sig over at være for højt ansat i Forhold til de øvrige Skatteydere tilsammen, og da der endelig ved Afgjørelsen af Skatteklager kun kan tages Hensyn til saadanne Omstændigheder, som kunne — eller burde — have haft Indflydelse paa Skatteansættelsen og Forstanderskabets Afgjørelse af Klagen, hvorimod der ikke kan tages Hensyn til senere

indtrufne Omstændigheder, som Handelsrejser, svares Klageren,

at Tinget, efter det oplyste, ikke finder Anledning til at nedsætte den ham for indeværende Aar paalignede Kommuneskat.

Endelig fremlagdes den 10de September saalydende Ændringsforslag fra Hansen og Effersøe:

Da Østere Forstanderskabs Skrivelse af 28de f. M. formentlig ikke indeholder saadanne Oplysninger, at man nu bedre end ved Sagens tidligere Behandling i Tinget kan danne sig en fuldt ud begrundet Mening om, hvor stor en Skattenedsættelse Kjøbmand Kruse af Ejde bør have, i det navnlig Punkt 2 i det af Lagtinget vedtagne Forslag ikke er besvaret, og heller ikke Forstanderskabets Oplysninger til Punkt 3 kunne anses for fyldestgørende eller nøjagtige, formener man, at Lagtinget endnu maa afgjøre Sagen efter et Skjøn, og da man skjønner, at Udvalgets Forslag om en Nedsættelse af 10 Kr. ikke passer med de fremkomne Oplysninger om de 3 Handelsmænds Omsetning m. m., foreslaas det Tinget til Vedtagelse, at den Kjøbmand J. Kruse af Ejde paalignede Kommuneskat for Aaret 1888—89 nedsættes med 16 Kr.

Samme Dag (10de Septbr.) foretoges Sagens endelige Behandling. Hansens og Effersøes Ændringsforslag vedtoges med 14 St. mod 2, hvorved saavel Udvalgets Forslag som Poulsens Ændringsforslag betragtedes som bortfaldne.

XVI. Forslag til Fiskerilov for Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Forslag til en Fiskerilov for Færøerne*) bilagt med de over samme indhentede Erklæringer fra de kommunale Forstanderskaber, samt en særlig Skrivelse fra nogle Beboere af Ejdes Sogn (Sundelaget).

Ved Sagens 1ste Behandling, den 1ste August, vedtoges efter Forslag af Schrøter at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Schrøter, Rasmussen, Johannesen, Jacobsen og Olsen.

Den 10de September fremlagdes saalydende Betænkning:

Undertegnede Udvalg, der af Lagtinget er nedsat i Anledning af det i forrige Samling vedtagne Forslag til Fiskerilov for Færøerne, tillader sig at bemærke:

I Henhold til Lagtingets Udtalelse, er der fra samtlige Forstanderskaber og Thorshavns Kommunalbestyrelse indhentet Erklæring over denne Sag, efter at den først har været gjort til Gjenstand for Drøftelse blandt Befolkningen omkring i Bygderne. Hvad disse Erklæringer angaar, da gaa de, der ere indkomne fra Thorshavn og Nolas, Sydstrøm, Fünding og Andefjord Sogne samt Bygden Ejde paa Østerø, Saxen Sogn samt Vaagø og Suderø dels ud paa at tilraade Forslaget, dels at indskrænke Linefiskeriet, medens de, der ere indkomne fra Norderøerne, den øvrige Del af Østerø, Haldersvig, Kvalvig, Kvivig og Kollefjord Sogne i Nordstrømø dels udtale sig imod Forslaget, dels imod at der gjøres nogen Indskrænkning i det nuværende Brug af at fiske med Langliner. I de forøenede Sogne i Sydstrømø samt Vestmanhavns Sogn er Stemningen delt og fra Sandø er ingen Erklæring fremkommen. I samtlige Erklæringer tilraades at foretage Skridt til at værne om Ferskvandsfiskeriet.

Nærværende Udvalg har ikke kunnet blive enigt om Forslaget, men har delt sig i et Flertal bestaaende af Jacobsen, Olsen

og Rasmussen, og et Mindretal: Johannesen og Schrøter.

Flertallet maa hævde som sin Anskuelse, at der ikke bør aabnes nogen Adgang til ved Vedtægter at gjøre nogen Indskrænkning i den nuværende Fiskemaade, da vi formene, at Fiskebestanden i Havet ikke kan ødes, og at det derfor vil være rettest at lade enhver bruge den Fangstmaade, som han vil og kan for at indfange det mest mulige.

Derimod mene vi at Fiskeri med Trawl paa Søterritoriet bør forbydes, og at der bør tages Bestemmelser sigtende til at værne om Ferskvandsfiskeriet.

Mindretallet, der i det væsentlige tiltræder det forelagte Forslag, tillader sig at henvise til den af vedkommende Udvalg i forrige Session afgivne Betænkning (jfr. Lagtingsberetningen Side 4 og 5), som vi i et og alt tiltræde, og da det er vor Anskuelse, at et for vidt drevet hensynsløst Fiskeri, navnlig i Fjordene og i Nærheden af Kysterne, skader Fiskebestanden og medfører at Fiskeriindtægten formindskes, saa finde vi, at det er absolut nødvendigt at der aabnes Adgang til ved Vedtægter at værne om Fiskebestanden; da imidlertid de afgivne Erklæringer indeholde saa delte Meninger om Sagen, have vi forment, at det vil være rettest at foreslaa, at § 5 vedrørende Fiskeriet paa Havet ved de aabne Kyster foreløbig kun skal gjælde for Suderø, men at den efter Lagtingets Indstilling ved kgl. Anordning skal kunne udvides til de øvrige Sysler.

Paa Foranledning af en af Tingets Formand fremsat Udtalelse maa Mindretallet dernæst tilraade, at man ved Udarbejdelsen af det omhandlede Lovforslag nærmer sig den islandske Lov af 14de December 1877 om Fiskeri med aabne Baade, og i Stedet for at oprette et nyt Vælgerkorps til at vælge de Mænd, der skulle affatte Forslag til de omhandlede Vedtægter, overgiver Valgretten til de kommunale Vælgere, der, i ethvert Fald udenfor Thorshavn, næsten udelukkende falde sammen med Fiskeribefolkningen.

I Henhold til det anførte skal man tillade sig at indstille:

Det forelagte Lovforslag (jfr. Lagtingsberetningen for 1888, Side 21) foreslaas til

*) Se Beretningen for 1888, Side 4—13.

Lagtingets Vedtagelse med følgende Ændringer:

Forslag af Flertallet,
Jacobsen, Olsen og Rasmussen.

§§ 2 og 7 udgaar.

Til § 10.

»samt med Overtrædelser Vedtægter« udgaar.

Til § 11.

»samt af Bestemmelserne Vedtægter« udgaar.

Forslag af Mindretallet,
Johannesen og Schrøter.

Til § 2.

1ste Stykke affattes saaledes:

»For Fiskeriet i samtlige Fjorde og Bugter kan der, naar Flertallet af de omboende til Valg af den kommunale Bestyrelse berettigede Personer ønske det, træffes særlige Vedtægter; som omboende betragtes de Vælgere, der bo i det eller de Sogne, hvortil Jorden ved Fjorden eller Bugten hører.«

2det Stykke: Ordene »Fiskerne i et Grandestævnedistrikt« forandres til: »Vælgere i et til det paagjældende Vand grænsende Grandestævnedistrikt«.

I 9de Linie forandres Ordene: »de omboende Fiskere« til »Vælgere«.

Til § 3.

Ordet »Fiskeribefolkning« forandres til »i § 2 nævnte Vælgere«.

6te Stykke udgaar.

Til § 4.

»Vige o. s. v.« forandres til »Bugter«.

Til § 5.

2det Stykke: Begyndelsen af dette Stykke »Foruden Haandline-fiskeriet« forandres til »Foruden de i § 2 omhandlede Vedtægter kan der, naar Flertallet af de kommunale Vælgere i et af de ovennævnte Distrikter ønsker det«.

Ordet »Fiskerne« i sidste Linie forandres til »de kommunale Vælgere«.

Forslag af hele Udvalget.

Til § 9.

1ste Stykke: 1ste Oktober til 1ste Januar forandres begge Steder til 1ste September til 1ste December.

Forslag af Mindretallet.

Ny § 10.

»Denne Lovs § 5 gjælder foreløbig kun for Sudersø Syssel, men kan efter Lagtingets Indstilling ved kongelig Anordning udvides til helt eller delvis at omfatte de øvrige Sysler.«

I de øvrige Paragraffers Rækkefølge bliver der at foretage den fornødne Forandring.

I Udvalget i Fiskerisagen, Thorshavn, den 10de September. 1889.

J. H. Schrøter, S. J. Rasmussen
Ordfører, med Forbehold.

Ole Jacobsen. Ole Johannesen.

Det bemærkes, at Sysselmand Olsen var frarejst Lagtinget ved Betænkningens Underskrift.

Den 12te September fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Poulsen:

ad § 2, 1ste Stykke, 4de Linie:

Mellem Ordene »det« og »træffes« sættes »for et Tidsrum af indtil 10 Aar ad Gangen«.

ad § 5, 3die Stykke, 2den Linie:

Mellem Ordene »Stadfastelse« og »Forandring« sættes »Varigheden«.

Samme Dag (12te Septbr.) foretoges Sagens 2den Behandling; Efter at § 2 i Forbindelse med Mindretallets og Poulsens Ændringsforslag var behandlet, udsattes Sagen til fortsat Behandling i et følgende Møde.

Næste Dag (13de Septbr.) fortsattes Behandlingen af Lovforslaget i følgende Afsnit: § 3 i Forbindelse med Mindretallets Ændringsforslag, § 4 i Forbindelse med do., § 5 i Forbindelse med do. og Poulsens Ændringsforslag, §erne 6 og 7, som ikke gave Anledning til Diskussion, § 9 med hele Udvalgets Ændringsforslag, Mindretallets ny § 10, §erne 10 og 11 med Flertallets Ændringsforslag gave ikke Anledning til Diskussion.

Derefter fremlagdes saalydende Forslag til Beslutning fra Formanden:

Da Sagen ikke kan anses for tilstrækkelig gennemarbejdet til i Form af et Lovforslag at indsendes til Regeringen, foreslaas Sagen udsat til næste Aar.

Forslaget til Beslutning sattes først under Afstemning; men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Hansen, Jacobsen, Nielsen, Weihe, Joensen, J. Petersen, Rasmussen og Formanden; — Isaksen, Danielsen, Johannesen, Restorff,

P. Petersen, Schrøter og Efferse stemte ikke, medens Provsten, Müller, Djurhuus og Olsen vare fraværende, hvorefter Forslaget var bortfaldet.

Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3die Behandling sattes derpaa under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Isaksen, Danielsen, Johannesen, Restorff, P. Petersen, Schrøter og Efferse; — Poulsen, Hansen, Jacobsen, Nielsen, Weihe, Joensen, J. Petersen og Rasmussen stemte ikke, medens Provsten, Müller, Djurhuus og Olsen vare fraværende, og var Sagen saaledes nægtet Overgang til 3die Behandling.

XVII. Sagen om en Omordning af Administrationsforholdene paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra foregaaende Samlinger udsatte Sag angaaende en Omordning af Administrationsforholdene. (Se Beretningen for 1888, Side 48—49.)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3die Avgust, foreslog Niel-

sen, at Sagen, dels paa Grund af dens egen Vidtløftighed, dels paa Grund af den store Mængde andre Sager, der i Aar forelægges Lagtinget til Behandling, udsættes til næste Aar. Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 17 Stemmer.

XVIII. Andragende om Statstilskud til et forbedret Jordbrug i Kirkebo.

Den 6te Avgust fremlagdes et saalydende Andragende:

Til Jagttinget.

Da jeg til Høsten agter at overtage min Faders Kongsfæste paa Kirkebø, tillader jeg mig yerbødigst at henstille, om det høje Ting maatte finde Anledning til at søge udvirket, at en Sum paa 500 Kr. aarlig i 10 Aar bliver tilstaaet mig til at fortsætte de af min Fader paabegyndte Forsøg til et forbedret og tidsmæssigt Jordbrug.

Den nye Drift af Kongsfæstet har i de sidste 4 Aar krævet saa store Pengeudlæg, at det vil blive umuligt for mig uden offentligt Tilskud, at fortsætte de af min Fader paabegyndte Forbedringer, men da jeg er saa fuldt overbevist om, at der virkelig ved et fornuftigt Udvalg, kan til læmpes Færøerne en efter udenlandske og da særlig vestnorske Forhold tidsmæssig Drift, vil jeg, selvom jeg ikke erholder noget offentligt Tilskud, dog vedblive at forsøge med de meget smaa Midler, der staa til min Raadighed; men selvfølgelig kan et Arbejde under saadanne Forhold, udkræve en Mands hele Liv, før man kan sige, at saadan omtrent skal den færøske Bonde drive sin Gaard, ja af Mangel paa fornødne Pengemidler, ville maaske heldige Resultater for en Del ingen sinde opnaas. Jeg tillader mig derfor yerbødigst at forespørge, om det ikke er paa høje Tid at skaffe vore Jordbrugere et i Gjæringer udført Bevis for, hvorledes Jorden fordelagtigst kan drives, thi jeg tror ikke vi ret længe kan vedblive at staa saa langt tilbage for vore Konkurrenter i andre Lande, uden det vil have Bondens Tilintetgjørelse, som Jordbruger, til Følge.

Men ville maaske mange indvende: »Paa Kirkebø er der nu udgivet saa og saa mange Penge og udført baade det ene og andet Arbejde, men Forsøg, der vise sig praktisk anvendelige for det færøske Jordbrug, se vi meget lidt til.« Vel sandt! Store, for det almindelige Jordbrug gennemgribende Resultater have vi endnu ikke mange at opvise, men enhver vil forstaa at det ikke kan være muligt paa nogle faa Aar, fuldkommen at overføre

en efter andre Landes Mønster passende Drift til et Land som vort, hvor Landbruget har staaet noget nær paa samme Stadium i flere Mandsminder, ja man kan trygt paastaa, at det i enkelte Retninger ikke er gaaet saa lidt tilbage, thi hvor man slet ingen tidligere Forsøg har at støtte sig til, er man naturligvis ofte udsat for Fejlgreb i Førstningen; derfor gjælder det om at kunne holde ud til man finder det rigtige, men det kan selvfølgelig ikke ske uden store Opofrelser af Tid og Penge.

Saa ganske uden Held ere Forsøgene paa Kirkebøgaard dog ikke, hvorfor jeg her skal tillade mig i Korthed at fremdrage et Par af de vigtigste. Det er nok almindelig bekjendt, at de Forsøg vi have anstillet med Faarenes Badning, have vist sig meget heldige. Denne Badning vil sikkert, næst efter en i andre Henseender forbedret Røgt og Pleje vise sig som en god Støtte til Faareavlens Opkomst. En Chewioth Vædder blev indkjøbt i Fjor, og efter hvad man saa tidlig kan dømme, er dens Afkom meget lovende.

Kvægantallet er rigtignok blevet meget indskrænket, men da Mælkemængden pr. Ko er over det dobbelte mod før, kan det ikke andet end betragtes som Fremskridt. Da hele Kvægbesætningen paa et Par Undtagelser nær bestaar af færøske Køer, og disse, som Følge af en bedre Pleje, have bragt det op til at kunne yde en ganske antagelig Mælkemængde pr. Aar, tør jeg antage at det vilde være heldigt, om der blev Raad til at opdrætte en færøsk Kvægstamme.

Hestenes Kvalitet vil forhaabentlig blive betydeligt forbedret ved en for 3 Aar siden indkjøbt norsk Fjorthingst. Grunden, hvorfor Fjorthingsten blev anskaffet, var den, at vore Heste gennemgaaende ere for smaa til Arbejdsheste, hvad enten de anvendes til at bære Klov, eller bruges for Kjøretøjer og Plov. Ved Blanding med færøske Heste, antages Afkommet at blive passende for vore Forhold, men desuden tror jeg ikke det vilde være uklogt, om vi tillige kunde opølske en Stamme af vore mindste Ponnyer, der selvfølgelig ikke med Fordel kunde udføre noget nævneværdigt Arbejde, men nok,

om vi forstod at opdrætte dem rigtigt, med Fordel vilde kunne afsættes som Luxus-høste til Brug for Barnevogne o. l.

En Kjørevej er anlagt til uberegnelig Fordel for Transport af Gødning og Afgrøderne. Naar man ser hen til, hvorledes Nordmændene under lignende Naturforhold som vore, forstaa at bruge Slæde og Vogn, er det beklageligt, saalidt Kjøretøjer benyttes hos os.

Jorden er paa 50 »sättilendur« ryddet for overfladiske Sten og ompløjet, deraf er 10 »sättilendur« dækket med lukkede Sten-grøfter. Alt almindeligt Jordarbejde som Pløjning, Harving, Tromling og Hylpning udføres med Hestekraft. Skjøndt det gennemsnitlig endnu ikke har været Tilfældet, er der dog ingen Tvivl om at der vil kunne høstes lige saa gode Frugter af den pløjede som af den spadebehandlede Jord. Ligeledes staar Græsset paa et »nylendi« efter Pløjning fuldkommet saa godt som efter Spadning. Med de af os benyttede amerikanske Leer udfører en Mand gennemsnitlig $2\frac{1}{2}$ Gang saa meget Arbejde, som ved at benytte vore smaa færøske. Ingen, der først en Gang er øvet i Brugen af amerikanske Leer, vil falde paa at benytte de smaa Tingester, som almindeligt bruges her tillands, ikke engang der, hvor Jorden er ujevn og stenet.

Sluttelig tillader jeg mig at anbefale de af mig paa Kirkebøgaard anstillede Forsøg til det ærede Lagtings Velvilje.

Ærbødigst

J. Padurson.

Kirkebø, den 5te Avgust 1889.

Ved Sagens foreløbig Behandling, den 7de Avgust, foreslog Schrøter at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Effersøe foreslog at henvise Sagen til det Udvalg, der var nedsat i Fæstesagen (IV). Efter at Schrøter havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Effersøes Forslag enstemmig med 17 St.

Den 20de Avgust fremlagdes saalydende Betænkning:

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra J. Padurson af Kirkebø, hvori denne, med Henviisning til den ny Drift af de Forsøg paa Landbrugets Omraade, der ere foretagne paa det Kongsfæste i Kirkebø, som besiddes af hans

Fader P. Petersen, hvilket Fæste Andrageren opgiver, at han agter at overtage i det kommende Lifteraar, andrager om, at Lagtinget maatte finde Anledning til at udvirke, at en Sum paa 500 Kr. aarlig i 10 Aar bliver tilstaaet ham til at fortsætte de af hans Fader paabegyndte Forsøg til et forbedret og tidsmæssigt Jordbrug.

Fra Kongsfæsteren i Kirkebø har der i de senere Lagtingssamlinger foreligget Andragender om Statstilskud til Foranstaltninger til Fæstets Forbedring og Landbrugets Fremme, hvilke Andragender ere udførlig behandlede i Tinget, og nærværende Udvalg finder under Henviisning hertil og efter de foreliggende Omstændigheder ikke Anledning til at udtale sig vidtløftig om denne Sag.

Alene fordi Andrageren endnu ikke har overtaget Fæstet og ikke en Gang har oplyst, at dette vil blive ham overdraget, er der formentlig ingen Grund til for Tiden at fremme Andragendet.

Derhos har Udvalget erholdt oplyst, at Andragerens Fader til Justitsministeriet har indgivet Andragende om Fritagelse for en Tid for aarlig Leje og Forpagtningsafgift af Gaarden i Kirkebø.

Endvidere er for Tiden under Behandling i Lagtinget et Forslag til Lov om Understøttelse af Statskassen til Brugere af Statens Fæstegods paa Færøerne for af dem paa Fæstet foretagne Grundforbedringer m. v., hvilket Forslag Lagtinget ventelig vil anbefale og som ophøjet til Lov vil yde alle Statens Fæstere en efter Omstændighederne passende Erstatning for virkelige Grundforbedringer.

Udvalget kan ikke se rettere, end at det eneste, der kunde give skjellig Aarsag til en Anbefaling af et Andragende, som nærværende, skulde være, at man i Kirkebø kunde vente at opnaa paa en billig Maade ad privat Vej med offentlig Understøttelse, i alt Fuld delvis Realisation af Lagtingets tidligere Forslag om Oprettelse af en Forsøgs- og Mønstergaard.

Skul en Forsøgs- og Mønstergaard oprettes ad privat Vej, vil den næppe kunne drives uden Ofre, og for saa vidt det Offentlige maatte mene, at et saadant Arrangement er heldigt, kunde der være Anledning til at yde en Understøttelse.

Førend man imidlertid skulde slaa ind paa en saadan Vej, maatte der foreligge en vis Garanti for, at der kunde ventes noget gavnligt Resultat for det Offentlige af disse Forsøg. Vel er det uomtvivleligt, at der i Kirkebø er foretaget en Del, som er virkelige Forbedringer og at der med

store Ofre er gjort Forsøg med en Driftsmaade, der tillæmpet efter vore Forhold paa sine Steder kan antages at være mere hensigtsmæssig end den nu paa Færøerne brugelige, men det foreligger ikke oplyst, dels om disse Forsøg saaledes, som de hidtil have været ledede, ere af den Beskaffenhed, at man overhovedet kan betragte Driften for mønsterværdig og dels om, at Andrageren alene har ledet disse Forsøg.

Skulde imidlertid Andrageren, efter at han har overtaget Fæstet, fortsætte med de paabegyndte Forsøg og det paa en Maade, der er mønsterværdig, vil der formentlig være begrundet Anledning for

Lagtinget til at tage Sagen under nærmere Overvejelse og søge udvirket et Tilskud.

Da der saaledes for Tiden formentlig ikke er Grund til at inødekomme Andrageren, skal man foreslaa at give følgende Svar:

- 1) Tinget finder ikke Anledning til efter det indkomne Andragende for Tiden at søge udvirket, at et aarligt Tilskud bliver tilstaaet J. Padurson af Kirkebø til at fortsætte de af hans Fader paabegyndte Forsøg til et forbedret og tidsmæssigt Jordbrug.
- 2) Udvalgsbetænkningen i Afskrift tilstilles Andrageren.

I Udvalget for Sagen om Udredelse af Understøttelse til Fæstere for udførte Grundforbedringer m. v., Lagtingssalen, den 29de Avgust 1889.

Oliver Effersøe, H. C. Müller. Ole Jacobsen. Z. Nielsen. C. L. Weihe.
Ordfører.

Den 31te Avgust fremlagdes saalydende Ændringsforslag fra Schrøter:

1. Tinget indgaar til Justitsministeriet med Andragende om, at samme vil udvirke, for saa vidt der ikke bliver tilstaaet Fæstoren af Gaarden i Kirkebø Eftergivelse af Lejen eller anden Indrømmelse, at der af Statskassen bliver tilstaaet J. Padurson af Kirkebø en aarlig Understøttelse af 500 Kr. til Fortsættelse af de paa den derværende Gaard foretagne Forsøg og indførte nye Driftsmaade.

2. Tinget anmoder Amtmanden om at tilbageholde Tingets Indstilling til Ministeriet i denne Sag indtil der for Amtet foreligger fyldestgørende Bevis for, at Andrageren har faaet Gaarden i Kirkebø i Fæste eller vil faa den i den nærmeste Fremtid.

Ved Sagens endelige Behandling, den 31te Avgust vedtoges Udvalgets Forslag med 12 St. mod 3, hvorved Ændringsforslaget betragtedes som bortfaldet.

XIX. Sagen om Sej- og Sildefiskeri med Nót.

Den 15de Avgust fremlagdes saalydende Andragende:

Undertegnede tillade sig herved at andrage om, at Lagtinget vil tage Spørgs-

maalet om Sej- og Sildefiskeri med Nót under fornyet Overvejelse.

Thorshavn, den 15de Avgust 1889.
Joen Poulsen. Olaus Johnsen.

Ved Sagens foreløbig Behandling, den 16de August, foreslog Poulsen at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Effersøe foreslog at henvise den til Udvalget i Fiskerisagen (XVI). Poulsens Forslag sættes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 12 St., hvorved Effersøes Forslag betragtedes som bortfaldet.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Poulsen, Djurhuus, Rasmussen, Danielsen og Isaksen.

Den 12te September fremlagdes saalydende Betænkning:

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i Sagen ang. Sej- og Sildefiskeri med Nót, har været enigt om Ønskeligheden af at faa dette Forhold ordnet ved Lov; men de fleste af Udvalgets Medlemmer have, siden denne Sag kom i Udvalg, været saa optagne af Arbejde i andre Sager, at der ikke har været Tid til noget virkeligt Sam-

arbejde mellem Udvalgets Medlemmer. Skjøndt der paa Grundlag af det foreliggende Materiale formentlig vil kunne opnaaes et for alle Parter nogenlunde tilfredsstillende Resultat ser Udvalget sig — af foranstøtte Grunde — ikke i Stand til at fremkomme med noget Lovforslag i Aar, hvorimod man tillader sig at foreslaa, at Sagen om Sej- og Sildefiskeri med Nót udsættes til næste Aar.

I Udvalget i Nótésagen, Thorshavn, den 12te Septbr. 1889.

Joen Poulsen. J. C. Djurhuus.
M. Danielsen. Dione Isaksen.
S. Rasmussen.

Ved Sagens Behandling, den 13de September, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 11 Stemmer.

XX. Andragende ang. Odelæggelse af Ravnereder.

Den 31te Juli fremlagdes saalydende Andragende:

Til Lagtinget!

Vi underskrevne Jordbrugere i Ørdevig paa Suderø tillade os herved at anmode det ærede Lagting om at tage under Overvejelse, hvorvidt der er Grund til ved Lov at paabyde Odelæggelse af Ravnens Reder med Unger.

Til Støtte for vort Andragende skulle vi i Korthed anføre følgende:

Ravnen foraarsager megen Skade fornemlig ved at dræbe de smaa Lam i Haugerne. Den faar Unger efter at Faarene have læmmet, og er da meget dristig i sin Forfølgelse af Lammene, for at skaffe sine Unger Føden.

Som det er almindelig bekjendt, dræber Ravnen ikke Lam tæt ved det Sted, hvor den yngler, men søger til noget fraliggende Haugeparter.

Da saaledes Ejerne af den Hauge, hvor Ravnen yngler, kun have ringe Interesse i at tilintetgjøre Yngelen i Reden (søge Ravnene) og Ejerne af de fjernere liggende Hauger, hvor Ravnen gjør Skade, kunne have Vanskelighed ved at gjøre dette, og i alt Fald ikke imod Haugeejernes Protest ere berettigede dertil, udsættes man let for at Ravne ikke blive »søgte«, hvilket er til Skade saavel for den enkelte som for Samfundet i det hele taget.

Det bør derfor gjøres til Pligt for enhver Bygds Ejere, at »søge« de Ravne, som have Rede nogetsteds i Bygden.

Ørdevig paa Suderø, i Juli 1889.

D. J. Mortensen. D. J. Mortensen.
Morten Erik Mortensen.
M. Michelsen. M. Mortensen.
J. P. Mortensen.

Ved Sagens foreløbig Behandling, den 6te August, vedtoges efter Forslag af Effersøe at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Danielsen, Jacobsen og Schrøter.

Den 14de September fremlægdes saalydende Betænkning:

Til undertegnede, som Udvalg i denne Sag, er afgivet et Andragende fra nogle Beboere i Ørdevig gaaende ud paa at faa en nærmere Ordning af Ødelæggelse af Ravne-Reder.

Da Udvalgets Medlemmer have været i høj Grad optagne af Lagtingets Arbejder i Aar, ikke alene ved hyppige Møder i

selve Tinget, men tillige med Arbejder i en hel Del Udvalg, have vi ikke fundet Tid til at beskæftige os med denne Sag i indeværende Samling, hvorfor vi foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Sagen udsættes til næste Aar.

Thorshavn, den 14de Septbr. 1889.

J. H. Schrøter. M. Danielsen.
O. Jacobsen.

Ved Sagens endelig Behandling, den 16de September, vedtoges Udvalgets Forslag enstemmig med 15 St.

XXI. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8 vare valgte:

for de Amtsrepartitionsfonden vedkommende Sager:

Jacobsen, Nielsen og Weihe;

for de Amtsfattiggassen og Landkommunerne i Almindelighed vedrørende Sager:

Danielsen, Johannesen, Müller, Olsen og J. Petersen;

for de Kirkekasserne vedkommende Sager:

Provsten, Danielsen og Isaksen;

for de den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat vedrørende Sager:

Effersøe, Rasmussen og Schrøter;

for de Skydskassen vedrørende Sager:

Joensen, Poulsen og Schrøter;

for de øvrige under Lagtingets Decl-

sion hørende offentlige Kasser samt for de forskjellige Andragender, som henvises til Udvalget (Udvalget for forskelligartede Sager):

Djurhuus, Effersøe og Restorff.

1. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

a. Med Hensyn til Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden for Aaret fra Olaidag 1889 til Olaidag 1890 vedtoges:

at Størrelsen af den samlede Udskrivning ansættes til 8040 Kr. 30 Øre,

at deraf paa det matrikulerede Jordegods lignes 2 Kr. 56 Øre pr. Mark Jord eller i alt 6161 Kr. 32 Øre,

at der paa Kommunerne i Amtet fordeles et samlet Beløb af 1878 Kr. 98 Øre og

at den Fjerdedel af dette Beløb, som

i Henhold til Lov af 6te Februar
1880 skal fordeles efter Lagtingets

Skjøn, fastsættes som paa neden-
staaende Repartition anført^{*)}.

*) Med Hensyn til det til Fordeling paa Kommunerne bestemte Beløb af 1878 Kr. 98 Øre er af Amtet i Henhold
til Lagtingets Vedtagelse foretaget følgende

Repartition:

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.					Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	(1/2)					(1/4)			(1/4)					
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.						
I. Norderøernes Præstegjælds Kommune.														
Vaag Sogn.	114	"	5	44	50	451	18	88	15	"	78	38		
Husum —	40	12	"	15	91	134	5	61	4	"	25	52		
Mygledal —	40	"	"	15	61	126	5	28	3	"	23	89		
Kunø —	64	8	"	25	18	171	7	16	1	"	33	34		
Viderø —	86	"	"	33	57	286	11	97	10	"	55	54		
Svinø —	32	8	"	12	69	110	4	61	3	"	20	30		
Fuglø —	47	"	"	18	34	119	4	98	3	"	26	32		
													263	29
II. Østerø Præste- gjælds Kommune.														
Næs Sogn.	101	"	"	39	42	465	19	47	11	"	69	89		
Sjov —	111	2	"	43	38	467	19	55	5	75	68	68		
Gøte —	69	2	"	26	97	279	11	68	3	"	41	65		
Fuglefjord —	64	8	"	25	18	432	18	9	4	"	47	27		
Andefjord —	62	4	"	24	30	289	12	10	10	"	46	40		
Funding —	30	"	"	11	71	301	12	60	2	"	26	31		
Rjde —	64	"	"	24	98	479	20	5	3	"	48	3		
													348	23
III. Nordstrøms Præstegjælds Kom- mune.														
Vestmanhavn Sogn. . .	56	"	"	21	86	308	12	89	5	"	39	75		
Kvivig —	75	"	"	29	27	317	13	27	9	"	51	54		
Kollefjord —	55	8	"	21	67	261	10	93	5	"	37	60		
Kvalvig —	55	"	"	21	47	242	10	13	4	"	35	60		
Haldersvig —	36	"	"	14	5	303	12	69	2	"	28	74		
Saxen —	29	8	"	11	51	49	2	5	4	"	17	56		
													210	79
IV. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld.														
Kirkebø Sogn.	106	"	"	41	37	236	9	88	9	"	60	25		
Kalbæk —	56	"	"	21	86	100	4	19	6	"	32	5		
Thorsh.s udenbys — .	59	"	"	23	3	154	6	45	3	"	32	48		
													124	78
V. Nolsø Sogns Kommune.														
Overføres	48	"	"	18	74	183	7	66	10	"	...	...		
	1502	12	5	586	57	6262	262	17	134	75			983	49

b. Fra Ejere og Besiddere af Haugeparten »nordur i haga« ved Sydregøte var indkommet et Andragende om en Erstatning paa 16 Kr. for Tabet af et Moderfaar, som ved en efter Ordre af Landbrugskonsulent Effersø d. 17de Juni d. A. foretagen Fjældgang for at udtage nogle af Øjensygdsmittede Faar, kom til Skade og døde. Saavel af Meddelelser til Amtsrepartitionsfundsudvalget fra Landbrugskonsulenten som af en Skrivelse til Amtet fra Sysselmand Danielsen fremgik, at den omhandlede Skade virkelig var forarsaget ved den omhandlede Fjæld-

gang eller »Beiting« som at Sysselmanden for vedkommende havde udtalt, at en Erstatning paa 10 Kr. maatte være tilstrækkelig, hvilken Mening tiltraadtes af et Flertal i Udvalget (Nielsen og Jacobsen), som derhos mente, at forud for Afgjørelsen af Erstatningsspørgsmaalet burde der gaa en Undersøgelse om, hvorvidt den omhandlede Fjældgang, der foretoges nogle Dage efter »Åsaroyting«, ikke var foranlediget ved, at vedkommende ikke havde efterkommet Amtets Paabud om at afsondre alle de smittede Faar, hvorimod Udvalgets Mindre-

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.				Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr. Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	(1/4)		Mrk.	Ø.	Mrk.	Ø.
Overført . . .	1502	12	5	586	37	6262	262	17	134	75		983	49
VI. Vaagø Præstegjælds Kommune.													
Midvaag Sogn . . .	50	"	"	19	51	331	13	86	10	"	43	37	
Sandevaag — . . .	56	4	"	21	96	261	10	93	10	"	42	89	
Sørvaag — . . .	48	"	"	18	74	295	12	35	8	"	39	9	
Bø — . . .	38	"	"	14	83	113	4	73	3	"	22	56	
Myggenæs — . . .	40	"	"	15	61	130	5	44	5	"	26	5	
												173	96
VII. Sandø Præstegjælds Kommune.													
Sand Sogn. . . .	110	"	"	42	91	461	19	30	11	"	73	24	
Skaalevig — . . .	42	4	"	16	49	149	6	24	8	"	30	73	
Husevig — . . .	66	"	"	25	76	183	7	66	10	"	43	42	
Skud — . . .	60	"	"	23	42	77	3	22	2	"	28	64	
												176	3
VIII. De forenede Sogne i Suderø Præstegjæld.													
Famien Sogn . . .	24	"	"	9	37	99	4	14	2	"	15	51	
Porkere — . . .	72	6	"	28	25	367	15	36	7	"	50	61	
Vaag — . . .	49	4	"	19	23	335	14	3	10	"	43	26	
Sumbø — . . .	64	2	"	25	8	315	13	19	3	"	41	27	
												150	65
IX. Kvalbø Sogns Kommune . . .	98	4	"	38	35	390	16	33	11	"	...	65	68
X. Frodebø Sogns Kommune . . .	60	"	"	23	42	468	19	59	20	"	...	63	1
XI. Thorshavns Kommune . . .	25	8	"	9	96	984	41	20	215	"	...	266	16
Summa . . .	2406	12	5	939	49	11220	469	74	469	75		1878	98

tal (Weihe) ansaa 16 Kr. for en passende Erstatning. Udvalget foreslog: 1) at anmode Amtmanden om at foranledige undersøgt, om eller hvorvidt Ejerne eller Haugeforstanderne maatte have efterkommet Amtets Paabud om Udtagelse eller Afsondring af de af Øjensygdommen smittede Faar, Nord i Hauge til Sydrege, og 2) paa Grundlag deraf at afgjøre Spørgsmaalet om den forlangte Erstatning.

Formanden foreslog at give en Erstatning paa 10 Kr.; medens Rasmussen foreslog 16 Kr. Formandens Forslag vedtoges.

2. Vedkommende Amtsfattiggkassen.

a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner og Statusoversigter vare gennemgaaede af Udvalget og bleve Planerne approberede, i det der tilkjendegaves Forstanderskabet for Sandø Præstegjælds Kommune, at der for Eftertiden i Forsørgelsesplanen vil være at give Forklaring om Størrelsen af de Alimentsbidrag, Faderen til uægte Barn, Sigurd Valdemar Rasmussen, giver, samt Oplysning om vedkommende Barnemoders Navn.

b. I Henhold til Lov om Fattigvæsenet af 22de Marts 1855 § 6 bevilgedes følgende Bidrag af Amtsfattiggkassen for Aaret fra 1ste Oktober 1889 til 30te September 1890.

1. Norderøernes Præstegjælds Kommune:

til Vaag Sogn	70 Kr.
- Kung	70 —
- Viderø	40 —
	180 Kr.

2. Østerø Præstegjælds Kommune, til Fordeling mellem Sognene under Amtets Approbation

3. Nordstrøms Præstegjælds Kommune:

til Vestmanhavn Sogn	80 Kr.
- Kvalvig	80 —
- Haldersvig	40 —
	200 —

4. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld:

til Kalbak Sogn	100 Kr.
- Kirkebø	30 —
- Thorshavns udenbys Sogn	10 —
	140 —

Overføres . . 1370 Kr.

Overført . . 1370 Kr.

5. Vaagø Præstegjælds Kommune:

til Midvaag Sogn	80 —
----------------------------	------

6. Sandø Præstegjælds Kommune:

til Sand Sogn	70 —
-------------------------	------

7. De forenede Sogne i Suderø Præstegjæld:

til Vaag Sogn	90 Kr.
- Sumbø	90 —
- Famien	20 —
	200 —

8. Kvalbø Sogns Kommune

70 —

9. Frodebø

110 —

10. Thorshavns Kommune

100 —

Tilsammen . . 2000 Kr.

c. Fra Forstanderskabet for Nordstrøms Præstegjælds Kommune var indkommet et Andragende om, at et Beløb paa 1000 Kr. som i 1886 betingelsesvis var bevilget af Amtsfattiggkassen til Afvikling af den Gjæld, Kommunen havde paadraget sig ved Opførelsen af Lægeboligen i Vestmanhavn*), maatte blive udbetalt. Da den af Tinget stillede Betingelse maatte betragtes som opfyldt derved, at der af Statskassen var bevilget Kommunen et rentefrit Laan paa 5000 Kr., vedtoges, at Beløbet kunde anvises til Udbetaling.

d. Fra Ole Jac. Joensens Enke af Fuglefjord var indkommet et af vedkommende Sognekommision anbefalet Andragende om et Bidrag af Amtsfattiggkassen i Anledning af en nogle af hendes Husebygninger i Stormen, den 8de Februar d. A. tilføjet Skade. Det vedtoges at svare: Næst at meddele, at Lagtinget ikke kan bevilge den ansøgte Hjælp direkte af Amtsfattiggkassen, skal man udtale, at da Ansøgningen ikke var ledsaget af Forstanderskabets Anbefaling, har man heller ikke kunnet tage noget Hensyn til den ved Uddelingen af Amtsfattiggkassens Tilskud til Østerø Kommune.

3. Vedkommende Skydsvæsenet.

Efter Forslag fra vedkommende Udvalg vedtoges, at der til Bestridelse af Skydsudgifterne for Aaret 1889—90 paa lignes et Beløb af 2725 Kr. 65 Øre, der fordeles saaledes:

*) Se Beretningen for 1886, Side 7—9.

Nr.	Kommunernes Navne.	Særlige Skydsudgifter.		Fælles Skydsudgifter.		Til- sammen.	
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Norderøernes Præstegjælds Kommune.	151	28	237	49	388	77
2	Østerø — — — — —	338	53	461	04	799	57
3	Nordstrøm — — — — —	81	49	251	60	333	09
4	De forenede Sogne i Sydstrøm Præstegjæld	26	98	83	30	110	28
5	Nolsø Sogns Kommune	10	08	31	11	41	19
6	Vaagø Præstegjælds Kommune	51	02	192	10	243	12
7	Sandø — — — — —	47	97	147	00	195	87
8	De forenede Sogne i Suderø Præstegjæld	32	07	189	72	221	79
9	Kvalbø Sogns Kommune	11	20	66	30	77	50
10	Frodebo — — — — —	13	45	79	56	93	01
11	Thorshavns Kommune	54	18	167	28	221	46
	Tilsammen	818	25	1907	40	2725	65

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

Andragender om Bidrag til Broer, Veje og Landingssteder.

- Fra Beboerne af Funding var indkommet Andragende om et Tilskud af 120 Kr. til en paatænkt Forbedring af Landingsstedet dersteds, hvilket Andragende var ledsaget af vedkommende Forstanderskabs Anbefaling og Overslag. — Det vedtoges at bevilge til Materialier og Sprængstof indtil 70 Kr. og som Tilskud til Formandsløn, for saa vidt der til Sprængningen bliver brugt Dynamit, indtil 50 Kr., der udbetales saasnart Arbejdet er fuldført og synet samt godkendt af Forstanderskabet for Østerø Kommune.
- Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune havde andraget om et Beløb paa 24 Kr. 50 Øre, som var medgaaet ved Istandsættelse (Rydning) af Landingsstedet øst for Nolsø Ejdet og henstillet, at der maatte anskaffes et Par Liner til Brug ved Redning af Baade i »Berget« paa Nolsø. — Det vedtoges at bevilge de omsøgte 24 Kr. 50 Øre og at meddele Forstanderskabet, at der af økonomisk Fond vil kunne ventes bevilget et passende Beløb til Anskaffelse af Liner, som findes nødvendige for derved at sættes i Stand til at bjærge Menneskeliv og Baade, naar der fremkommer Begjæring og Overslag desangaaende, under Forudsætning af at Forstanderskabet opbevarer Linerne.
- Fra Beboerne af Ørdevig var indkommet et af vedkommende For-

standerskab anbefalet Andragende om 65 Kr. til Materialier ved en paatænkt Forbedring af Landingsstedet ved Bygden. I Følge et vedlagt Overslag vil der medgaa til Arbejdsløn 62 Kr. og til Materialier 65 Kr. — Det vedtoges at bevilge 45 Kr. som Tilskud til Materialier. Beløbet udbetales, naar Arbejdet er udført samt synet og godkendt af vedkommende Forstanderskab.

- Kongsbønderne paa Skjelling have andraget om 100 Kr. til Materialier ved en Forbedring af Landingsstedet dersteds. Da Andragendet ikke var anbefalet af vedkommende Forstanderskab og der heller ikke forelaa noget Overslag, blev Andragendet ikke bevilget.
- Forstanderskabet for Nordstrøm Kommune havde andraget om 66 Kr. til Istandsættelse af Broen i Haldersvig *). — Det vedtoges, da ingen passende Bjælke af Drivtømmer havde kunnet anskaffes, at bevilge Beløbet, som udbetales, naar Broen er forsvarlig opført og Attest herom foreligger fra Forstanderskabet.
- Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Suderø, havde, efter Opfordring fra Beboerne af Famien, andraget om 50 Kr. til Opførelse af en Bro over Kirkeaa i Famien. Efter et vedlagt Overslag vil der til Materialier medgaa 56 Kr. 98 Øre. — Det vedtoges at bevilge 50 Kr., som udbetales, naar Arbejdet er fuldført samt synet og godkendt af Forstanderskabet.

*) Se Beretningen for 1887, Side 78.

- g. Fra Sognekommisjonen for Kvivig Sogn var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om 32 Kr. 57 Øre, som ere medgaaede for Materialier ved en foretagen Istandsettelse af Broen over Kirkeaa i Kvivig. — Det vedtoges at bevilge 32 Kr.
- h. Fra Sognekommisjonen for Sjøv Sogn var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om 65 Kr. 76 Øre, som vare medgaaede til en Bro over »Berberis« paa Strænder. Af det medgaaede Beløb var 58 Kr. 41 Øre for Materialier og 7 Kr. 35 Øre Arbejdsløn. — Det vedtoges at bevilge 58 Kr.
- i. Forstanderskabet for Sandø Kommune havde andraget om Tilskud til Opførelse af en Stenbro over det nordre Løb af Elven ved Trødum, hvortil der, foruden 30 Dages Pligtarbejde ansloges at ville medgaa til Materialier 45 Kr. og til Formands- og Smedeløn 56 Kr., hvilken Sag var udsat fra forrige Aar^{*)}. — Det vedtoges ikke at bevilge dette Andragende, men at gjenbevilge de i 1887 bevilgede 25 Kr., der udbetales naar Arbejdet er fuldført, for saa vidt Forstanderskabet maatte ønske at benytte sig af en saadan Bevilling.
- j. Forstanderskabet for Nordstrøms Kommune havde andraget om Gjenbevilling af 100 Kr. til Broen mellem Øreenge og Høj i Kollefjord og en yderligere Bevilling af 20 Kr. til samme Bro, i det Materialierne havde kostet ialt 123 Kr. 50 Øre^{**)}. — Det vedtoges at gjenbevilge 100 Kr. og bevilge 20 Kr. som udbetales, naar Arbejdet er fuldført.
- k. Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune havde andraget om en Gjenbevilling paa 136 Kr. og en ny Bevilling paa 86 Kr. 56 Øre til Broen mellem Kvalbø og Næs-Kvalbø. De hertil bestilte Jærnbaneskinner^{**)} ankom først i afvigte Maj Maaned og kostede ialt 264 Kr. i Stedet for som beregnet 143 Kr. Af de bevilgede 400 Kr. var saaledes kun tilbage 136 Kr. medens der til andre Materialier var medgaaet 222 Kr. 56 Øre. — Det vedtoges at gjenbevilge 136 Kr. og endvidere at bevilge 86 Kr. for anvendte Materialier til denne Bro.

- l. Forstanderskabet for Østersø Kommune havde andraget om Gjenbevilling af 100 Kr., som f. A. vare bevilgede til en Bro over Elven ved Øre, der nu var færdig, og til hvilken der var medgaaet Materialier for c. 100 Kr. Andragendet bevilgedes.
- m. Beboerne af Trangisvaag havde andraget om et Beløb i Anledning af, at de havde anlagt et Stykke Landevej mellem Trangisvaag og Tveraa. Allerede i 1883 fremkom et Andragende herom, men det blev afslaaet, fordi Fonden den Gang ikke havde disponible Midler. Arbejdet oplystes at være godt udført og antoges at have kostet c. 200 Kr. — Det vedtoges at udbetale Andragerne 30 Kr. som Præmie for det udførte Stykke af Landevejen.
- n. Thorshavns Kommunalbestyrelse havde andraget om 100 Kr. eller 120 Kr. til Fortsættelse af Vejen fra Thorshavn til Velbestad. — Det vedtoges paa Grund af denne Vejs store Betydning for den almindelige Samfærdsel atter i Aar at bevilge 100 Kr. til dens Forlængelse.

5. Vedkommende Kirkekasserne.

- a. Fra Færø Amt og Provsti var indkommet en Skrivelse om en større Udvidelse af Kirkegaarden i Vestmanhavn enten paa 3000 □ Al. eller dog paa 1500 □ Al., i det den f. A. vedtagne Udvidelse paa 1200 □ Al. var stillet i Bero som formentlig utilstrækkelig^{*)}. Efter Indstilling fra vedkommende Udvalg vedtoges:
- 1) Der paalignes Vestmanhavns Sogn for Regnskabsaaret 1889—90 3 Dages Pligtarbejde for hver arbejdsdygtig Mand til at udføre det af en Udvidelse af Kirkegaarden i Vestmanhavn foranledigede Pligtarbejde.
 2. Omkostningerne ved Indkjøbet af 1500 □ Alen Jord — til højst 8 Øre pr. □ Alen — til en Udvidelse af Kirkegaarden i Vestmanhavn samt Lønning til en Formand til at lede Pligtarbejdet udredes af Nordstrøms Kirkekasse. — Dog vil det være at paase, at der hver Dag, der arbejdes, møde mindst 6 af Pligtmandskabet.

^{*)} Se Beretningen for 1888, Side 79.

^{**)} Se Beretningen for 1887, Side 79.

^{*)} Se Beretningen for 1888, Side 81.

- b. Fra vedkommende Kirkevæger var indkommet Andragende om at der maatte blive ydet Vederlag for udført Pligtarbejde ved en aldeles paatrængende Tørlægning af Kirkegaarden i Sørvaag. Efter Forslag fra vedkommende Udvalg vedtoges:

Der udredes af Vaagø Kirkekasse til Beboerne af Sørvaag for 142 Dages Pligtarbejde à 66 Øre pr. Dag, et Beløb af 93 Kr. 92 Øre i Anledning af en frivillig udført Tørlægning af den udvidede Kirkegaard for Sognet.

- c. Eliaser Andreassen af Thorshavn havde andraget om at maatte afløse Fiske-tienden af den af ham og hans Brødre i Forening drevne Baad, hvilken Tiende udelt tilfalder Kirkekassen, mod en fast aarlig Pengesum af 10 Kr., som Kirkekassen havde anset for en passende Afløsningssum. — Det vedtoges at svare Andrageren: »Lagtinget anerkjender, at det gjorte Forslag til en Afløsning af Fiske-tienden af den af Andrageren og hans Brødre i Forening drevne Baad vilde være i Kirkekassernes Interesse, men beklager for Tiden ikke at kunne gaa ind paa det, da den Kirken tilfaldende Smaafiske-tiende er bortakkorderet for et Tidsrum af 5 Aar fra afvigte 1ste Januar at regnet.

6. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

- a. Fra Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune var indkommet Andragende om Approbation paa en mellem Forstanderskabet og Handelsbestyrer Niels J. Mortensen af Tveraa indgaaet Kontrakt, hvorved Grøsningsretten i Kommunens Trø ved Tveraa overdrages sidstnævnte mod en aarlig Leje af 30 Kr. 20 Øre. Det vedtoges at meddele den ønskede Approbation.
- b. Fra samme Forstanderskab var ligeledes indkommet Andragende om Approbation paa at Forstanderskabet afstaar Retten til Benyttelsen af en Gangsti, der fører igjennem et Kjøbmand T. F. Thomsen af Tveraa tilhørende Trøstykke imod et Vederlag af 25 Kr. en Gang for alle. Approbationen vedtoges.

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget vare indkomne efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Lagtingsrevisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1888.
2. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September s. A.
3. Regnskab for Færø Amts Skolefond for Aaret 1888.
4. Regnskab for Skydsvæsenet paa Færøerne for Aaret til 30te Septbr. 1888.
5. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for Aaret 1888.
6. Regnskab for Grindegarnet i Vostmanhavu for s. A.
7. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
8. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
9. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Kirkjendtlighedslegat for s. A.
10. Regnskab for Norderøernes Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
11. Regnskab for Østerø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
12. Regnskab for Sydstrøms Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
13. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
14. Regnskab for Nordstrøms Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
15. Regnskab for Vaagø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
16. Regnskab for Sandø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
17. Regnskab for Suderø Præstegjælds Kirkekasse for s. A.
18. Regnskab for Vaag Kirkes særlige Kasse for s. A.
- 19—25. Regnskaber for de til Norderøernes Præstegjælds Kommune hørende Sogne for Aaret til 30te Septbr. 1888.
- 26—32. Regnskaber for de til Østerø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
- 33—38. Regnskaber for de til Nordstrøms Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
- 39—41. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld for s. A.
42. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
- 43—47. Regnskaber for de til Vaagø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.

- 48—51. Regnskaber for de forenede Sogne i Suderø Præstegjæld for s. A.
52. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
53. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.

Samtlige disse Regnskaber beslittedes, hvorhos Amtmanden anmodes om paa Tingets Vegne at beslutte Regnskaberne for de til Sandø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A., hvilke ikke vare indkomne til Tinget ved dets Slutning.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer til Valgforstanderskaberne for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:

for Norderøernes Præstegjæld:
Smed og Husmand Joen Højnæs og Kongsbonde Simon Andreasen, begge af Viderejde;

for Østerø Præstegjæld:
Tømmermand S. J. Rasmussen og Kaldsmand C. L. Weihe, begge af Solmundefjord;

for Nordstrøms Præstegjæld:
Kjøbmand A. S. Reinert af Vestmanhavn og Kongsbonde Daniel Jacob Jacobsen af Kvivig;

for Sydstrøms Præstegjæld:
Kjøbmand H. Christiansen og Boghandler H. N. Jacobsen, begge af Thorshavn;

for Vaagø Præstegjæld:
Handelsmændene Thom. Harald Jacobsen (Haraldsen) af Sandevaag og Joen Joensen af Sørvaag;

for Sandø Præstegjæld:
Skolelærer A. C. Joensen og Handelsmand Mourits Muhr, begge af Sand;

for Suderø Præstegjæld:
Skolelærer O. N. Skaalum af Kvalbø og Kjøbmand J. Dahl af Vaag.

- b. Til at give Indberetninger vedkommende Kapitelstaxten valgtes for de næste 3 Aar indtil 1ste Maj 1892:

for Norderøernes Præstegjæld:
Kjøbmand J. P. Olsen af Mørkenøve;

for Østerø Præstegjæld:
Kjøbmand Cl. Høgnæs af Andefjord;

for Nordstrøms Præstegjæld:
Kjøbmand J. Petersen af Vestmanhavn;

for Sydstrøms Præstegjæld:
Kjøbmand J. P. Evensen af Thorshavn;

for Vaagø Præstegjæld:
Kjøbmand Joen Hans Svabo af Midvaag;

for Sandø Præstegjæld:
Kjøbmand P. P. Joensen af Sand;

for Suderø Præstegjæld:
Kjøbmand P. Halvdansen af Ørdevig.

- c. Til Retsvidner valgtes for de næste 3 Aar fra 1ste Oktbr. 1889 til 30te Septbr. 1892:

for Norderøernes Syssel:
som faste Retsvidner: Kaldsmand Hans Joensen af Vaag og Poul Jacobsen af Upsalum, som Suppleanter: Odelsmand Johannes Eliassen af Mygledal og Handelsmand Joen Christiansen af Norddeble;

for Østerø Syssel:
som faste Retsvidner: Kaldsmændene C. L. Weihe af Solmundefjord og H. P. Poulsen af Skaale, Kongsbonde Cl. Joensen af Andefjord og Skolelærer Gr. Joensen af Ejde, som Suppleanter: Kongsbonde J. L. F. Weihe af Sælletræ, Kjøbmændene S. Andreasen af Strønder, D. P. Olsen af Funding og J. Høgnæs af Andefjord;

for Strømø Syssel:
som faste Retsvidner: Arrestforvarer P. Isaksen og Kaldsmand H. A. Hansen, som Suppleanter: Drujer V. M. Debes og pensioneret Bogholder S. H. Debes, alle af Thorshavn;

for Vaagø Syssel:
som faste Retsvidner: Odelsbonde M. Danielsen og Kongsbonde Hans Christoffer Joensen, begge af Midvaag, som Suppleanter: Kjøbmand J. Joensen og Husmand J. D. S. Olsen, begge af Sørvaag;

for Sandø Syssel:
som faste Retsvidner: Kaldsmand J. Joensen af Sand og Kongsbonde O. Jacobsen af Dal, som Suppleanter: Odelsbonde J. P. Hentze af Sand og Kongsbonde T. Petersen af Skaalevig.

for Suderø Syssel:
som faste Retsvidner: Odelsejer Joen Johannesen Nolsø af Tveraa, Kaldsmand Daniel J. Abrahamsen af Trangisvaag, Kjøbmand J. Dahl af Vaag og Kaldsmand M. Nielsen af Kvalbø, som Suppleanter: Kjøbmand P. H. Dahl af Vaag, Odelsmændene Poul Joensen af Sumbø og Lars Müller af Porkere samt Snedker G. Sigurdson af Tveraa.

d. Til Medlem af Færø Amts Skole-
direktion valgetes Syssemand H. C.
Müller.

e. Til Medlem af Skolekommissionen for
Realskolen gjenvalgetes Konsul J. Han-
sen.

XXII. Andre Vedtagelser.

1. Angaaende det Hansenske
Legats Renter.

- a. Kongsbonde N. G. Mortensen af
Frødebø og N. P. Olsen af Kvalbø
havde hver især andraget om Tilskud
til Indkjøb af en Ko af fremmed Race
og Johan Joensen af Kvalbø havde an-
draget om Understøttelse for en indkjøbt
Tyrekalf af dansk Race. Disse An-
dragere henvises til Landboforeningen,
som havde erklæret sig villig til at yde
dem Tilskud, hvorhos der tilstodes
førstnævnte et Tilskud paa 25 Kr. af
Legatets Renter bl. a. af Hensyn til,
at han ogsaa i f. A. havde haft Ud-
gifter ved at anskaffe en Ko fra Dan-
mark, hvilken han ikke fik nogen
Nytte af, da den døde snart efter An-
komsten.
- b. Thomas Fr. Vilhelm af Vaag (Sudersø)
havde andraget om Tilskud til An-
skaffelse af en Ko af fremmed Race.
Andrageren var ikke Medlem af Land-
boforeningen, saa den ikke kunde yde
ham noget, og Andragendet var heller
ikke anbefalet af Forstanderskabet.
Det vedtoges at nægte Andragendet.
- c. Husmand Simon Justinussen af Glibre
havde ligeledes andraget om Tilskud
til Anskaffelse af en Ko af fremmed
Race. Andrageren var først i Aar
indtraadt i Landboforeningen og kunde
derfor ikke af denne faa Understøt-
telse for i Aar, hvorimod han vilde
kunne faa den sædvanlige Fragtned-
sættelse af 18 Kr. Det vedtoges at
anmode Andrageren om til næste Aar
at ansøge om Bidrag af det Hansenske
Legats Rente for saa vidt Landbo-
foreningen ikke til den Tid yder ham
det ansøgte Tilskud.

- d. Jøen Pauli Poulsen af Kvalbø havde
ansøgt om Tilskud i Anledning af An-
skaffelse af en Tyr af dansk Race for
c. 4 Aar siden, hvilken Tyr døde kort
efter Ankomsten til Kvalbø, dog faldt
der nogle Kalve efter den, deriblandt
en god Tyrekalf. Landboforeningen
vilde ikke give Bidrag til denne An-
skaffelse, der laa forud for dens Stif-
telse. Andragendet var ikke anbefalet
af Forstanderskabet. Det vedtoges at
nægte Andragendet, som det fore-
ligger.
- e. Snedker P. Hansen af Thorshavn
havde andraget om Præmie i Anled-
ning af en af ham konstrueret Haand-
plov. Andragendet var anbefalet af
Lagtingsmand P. Petersen og ledsaget
af Attest om Plovens Brug. Det ved-
toges at tilstaa Andrageren en Op-
muntringspræmie af 25 Kr.
- f. Thorshavns Kommunalbestyrelse havde
andraget om Tilskud til Frøomme af
Træplantning m. v. i Plantagen ved
Thorshavn. Andragendet nægtedes.

2. Angaaende Opførelse af et
Detentionslokale i Tvøraa.

Det herom i forrige Samling ind-
komne Andragende (Se Beretningen for
1888, Side 75) forelaa den 31te Juli til
foreløbig Behandling. Efter Forslag af
Djurhuus vedtoges følgende formulerede
Svar til Protokollen: Paa Grund af, at
Amtsrepartitionsfonden for Tiden ikke kan
antages at kunne bebyrdes med andre end
højest nødvendige Udgifter og paa Grund
af, at der for Tiden i Rigsdagen er under
Forhandling om Oprettelse af Landpoliti i

Kongeriget stilles Sagen foreløbig i Bero og udgaar for i Aar af Lagtingets Dagsorden. Ja stemte: Provst, Müller, Jacobsen, Danielsen, Johannesen, Weihe, Jørgensen, P. Petersen, J. Petersen, Rasmussen og Djurhuus; nej stemte: Poulsen, Isaksen, Hansen, Restorff, Olsen, Schrøter, Effersøe og Formanden, medens Nielsen var fraværende.

3. Angaaende Udgivelsen af en trykt Vejledning til Sygepleje m. v.

Fra Distriktslæge Ringberg i Vestmanhavn forelaa et Tilbud om at affatte en Vejledning i Sygepleje m. v., naar Udgifterne ved sammes Trykning kunde blive afholdte af det Offentlige. Det vedtoges:

1. Amtmanden anmodes om at tilkjendegive Distriktslæge Ringberg, at Tinget med Tak og Paaskjønnelse modtager hans Tilbud om at affatte en Vejledning som angivet i den modtagne Skrivelse.
2. Amtmanden bemyndiges til forskudsvis af en af de under Tingets Bestyrelse staaende Kasser at udbetale Trykningsomkostningerne ved den nævnte Vejledning med indtil et Beløb af c. 300 Kr.
3. Amtmanden anmodes om, i Lighed med, hvad der er vedtaget i Tinget i 1882, at ansøge Justitsministeriet om Hjælp til Trykningsudgifterne.

4. Andragende om Statsunderstøttelse til en færøsk Lærers Deltagelse i et Sløjdkursus i København.

Bestyrelsen for Føringafelag havde ansøgt om Lagtingets Anbefaling til et Andragende om Statstilskud for en færøsk Lærer til at deltage i et Sløjdkursus i København. Efter Forslag af Effersøe og Djurhuus vedtoges til Protokollen at give saalydende Svar:

1. Man erkjender den store Betydning som Husflidssagens Fremme har for Færøerne baade i praktisk Henseende og som et virksomt Opdragelsesmiddel; men kan ikke være enig med Andragerne i, at denne Sag for Tiden bør fremmes paa den foreslaaede Maade.
2. Man finder, at Husfliden bør stilles i Forbindelse med Skolerne og, at der

passende til en Begyndelse kunde virkes hen til Oprettelse af et Husflidskursus i Thorshavn, afpasset efter vore stedlige Forhold, under Vejledning af herværende Personer, som have Kyndighed i den særlig færøske Husflid.

3. Som Følge heraf kan man ikke anbefale Andragendet, som det foreligger, men maa henstille til Andragerne, om disse ville fremkomme med eller foranledige Indsendelsen af et motiveret Forslag i den ovenfor under Punkt 2 antydede Retning; efter forud at have sat sig i Forbindelse med Thorshavns Kommunalbestyrelse og Bestyrelsen for Haandgjerningsskolen og erhvervet disses Udtalelser om Sagen og om hvorvidt der fra den Side kan ventes noget Bidrag til dens Fremme, og eventuelt om samme vil overtage Ledelsen af Sagen.

5. Angaaende systematiske Forsøg med Grunderedskaber.

Fra Lagtingsmand Effersøe var indkommet et Andragende om at der maatte blive foranstaltet foretaget systematiske Forsøg med Grunderedskaber. Det vedtoges:

1. at Tinget ved at tilstille Amtmanden denne Sags Dokumenter, deri indbefattet Afskrift af to Skrivelser fra en københavnsk Fabrikant om Levering af Hvalvaaben, anmoder samme om at foranstalte, formentlig rettest gennem Sysselmændene, foretaget Forsøg med saadanne Redskaber til Grindfangst, som dor maatte være begrundet Anledning til at anse for værende af forbedret Indretning.
2. at de i den Anledning nødvendige Udgifter afholdes af økonomisk Fond.

6. Angaaende Opdrækning af Hvaler ved Thorshavn.

Fra Sysselmannd Müller var der indkommet Andragende om, at der til Brug ved Grindfangster i Thorshavn maatte anskaffes særlige Redskaber til Opdrækning af Hvaler ved Røtteraa og Frederiksvaag, i det man, som Følge af nogle opførte Landingsbroer, ikke nu som før vilde kunne optrække Hvalerne alene ved Hjælp

af en Line. Andragendet henvistes til Thorshavns Kommunalbestyrelse.

7. Angaaende Anskaffelse af Desinfektionsovne.

Fra Distriktslæge Andersen var indkommet en Henstilling om, at der maatte anskaffes nogle Desinfektionsovne til at modvirke Udbredelse af Epidemier. Det vedtoges gennem Amtet at tilstille Fysikatet Sagen til Erklæring.

8. Andragende om Erstatning for Opførelse af et Gjerde over Gøteejde.

Fra en Del Beboere af Næs Sogn var indkommet et Andragende om Understøttelse af en offentlig Kasse til delvis Dækning af hafte Udgifter ved Opførelsen af et søjdehøjt Gjerde over Gøteejde for at hindre en videre Udbredelse af en epidemisk Øjenbetændelse blandt Faarene paa Østerø. Det vedtoges at udsætte Sagen til næste Aar bl. a. for at afvente Regeringens Holdning i Sagen angaaende den epidemiske Øjenbetændelse blandt Faarene.

9. Angaaende Udgifterne ved Istandsættelse af Jordemoderinstrumenter.

Fra Fysikus Effersø forelaa en Henstilling om, at det maatte slaas fast, at alle Reparationer af Instrumenter, som i Henhold til Lov om Jordemodervæsenet paa Færøerne af 29de Marts 1878 ere tildelte Jordemødrene, saafremt disse skjønnes ikke at være nødvendiggjorte ved uforsvarlig Adfærd fra Jordemødrenes Side, afholdes af vedkommende Sognekasse. Tinget vedtog:

1. Amtmanden anmodes om at tilskrive samtlige Kommuner, at Tinget anser det for rigtigst og heldigst, at, ligesom Anskaffelsen af Instrumenter ved nævnte Lov om Jordemodervæsenet er bestemt, Vedligeholdelsesudgifterne ogsaa overtages af Kommunerne.
2. Fysikus og Distriktslægerne anmodes, ligeledes gennem Amtet, om, ved nødvendige Reparationer af Jordemoderinstrumenterne, at give Reg-

ningerne en Paatogning om, at Reparationen har været nødvendig og ikke forårsaget ved Forsømmelse eller Ligegyldighed fra Jordemoderens Side.

10. Andragende om Rydning af Trøen ved Kongemindet m. v.

Fra Kjøbmand H. Christiansen af Thorshavn var indkommet Andragende om, at hans omkring Mindestøtten for Christian den niende beliggende Trøestykke, maatte blive ryddet for de Sten, der vare paaførte samme ved Mindestøttens Opførelse samt om Godtgjørelse for Græsspild i den Tid Trøestykket har ligget uryddet. Efter at Sagen var overgivet til Udvalget for forskjelligartede Sager, blev der ved Forhandling med Hans Christiansen og Thorshavns Kommunalbestyrelse opnaaet en Overenskomst, hvorefter bemeldte Hans Christiansen, som før har skjænket Grunden til Mindestøtten, skjænker Grund til et Vejanlæg til samme, og Thorshavns Kommune godtgjør Græsspild og udfører Vejanlægget m. v., imod engang for alle at faa udbetalt foruden et Beløb paa c. 110 Kr., som ad privat Vej er samlet til Kongemindet, 50 Kr. af økonomisk Fond og 50 Kr. af det Hansenske Legats Renter.

11. Angaaende Decision af de under Tinget sorterende Regnskaber.

Efter Forslag af Lagtingsmand Poulsen vedtoges:

1. De Forslag til Decision paa samtlige under Lagtinget hørende Regnskaber, som i indeværende Samling maatte fremkomme fra et af de i Henhold til Forretningsordenens § 8 Nr. 1—6 nedsatte Udvalg, forelægges Tinget, og er ethvert af Tingets Medlemmer berettiget til at stille Ændringsforslag hertil.
2. Naar Udvalget er enig i et saaledes fremkommet Forslag til Decision, og der efter dets Fremlæggelse i Tinget ikke i Løbet af 8 Dage er stillet noget Ændringsforslag hertil, betragtes Forslaget som vedtaget. I modsat Fald — saa vel som naar noget Punkt af Udvalget foreslaas afgjort ved særlig Resolution — finder en Behandling og Afgjørelse desangaaende Sted i Tinget.

12. Angaaende Antagelsen af en Referent og Udgivelsen af en trykt Lagtingsberetning.

Den 24de Avgust forhandlede om Antagelsen af en Referent og om Udgivelsen af en trykt Lagtingsberetning:

Effersøe foreslog:

1. at der antages en Referent for den tilbagestaaende Del af Lagtingssamlingen saaledes, at det overdrages Formanden at vælge en dertil skikket Mand og at bestemme det Tidspunkt, da hans Virksomhed skal tage sin Begyndelse, i det der derhos tilstaaes vedkommende Referent en Godtgørelse af 3 Kr. daglig, og
2. at der udgives en trykt Lagtingsberetning og at man overdrager til Lagtingsmand Poulsen, mod en Godtgørelse af 50 Kr. at affatte et Uddrag af Lagtingets Forhandlinger m. v. til Brug herved.

Schrøter foreslog, at der vel udgives en trykt Lagtingsberetning, men — ikke antages nogen Referent.

Effersøes Forslag Punkt 1 sattes først under Afstemning, men da kun 8 stemte for og 8 imod foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Müller, P. Petersen, J. Petersen, Rasmussen, Djurhuus og Olsen; nej stemte: Formanden. — Hansen, Danielsen, Nielsen, Johannesen, Restorff, Weihe, Joensen og Schrøter stemte ikke,

medens Jacobsen var fraværende og var Forslaget om Antagelsen af en Referent saaledes vedtaget med 9 Stemmer mod 1 *).

Effersøes Forslag Punkt 2 vedtoges enstemmig med 14 Stemmer.

Herved betragtedes Schrøters Forslag som bortfaldet.

13. Valg af 2 Mænd til i Forening med Amtmanden at paakjende en Udskiftningssag.

Fra Amtet forelaa en Skrivelse, hvori Tinget anmodes om at ville foretage Valg af 2de Mænd til i Forening med Amtmanden endelig at paakjende en Sag, vedrørende Udskiftning af Kullagene Syd i Hauge i Kvalbø. Den 6te September valgtes Aftægtsmand Johannes Danielsen af Velbestad og Kongsbonde Bærent Vang af Kalbak.

14. Valg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse.

For Regnskabsaaet 1889—90 valgtes Sorenskriver Thrane og Pastor Hansen.

*) Der mødte dog paa Grund af Omstændighederne ikke nogen Referent i Tinget.

Lagtinget sluttedes den 16de September efter at have været samlet i 50 Dage, i hvilken Tid der var afholdt 44 Møder.

Tillæg.

Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Uddrag af Regnskabet for Anvendelsen af det Hansenske Legats Renter for Finansaaret 1888—89.

	Indtægt.	Kr. Ø.
A. Beholdning den 1ste April 1888, indestaaende i Færø Amts Sparekasse	176	28
B. Rest af Renter af det Hansenske Legat for Aaret fra 1ste April 1887 til 31te Marts 1888 (2det Aars Rente), modtaget fra det kgl. Danske Landhusholdnings selskabs Kasserer mod Skrivelse af 5te April 1888, jfr. Sekretariatets Skrivelse af 3die s. M.	386	25
(Renten for Regnskabsaaret 1888—89 er endnu ikke modtagen.)		
C. Renter af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1ste April 1888 til 31te Marts 1889	14	49
Summa Indtægt	577	02

	Udgift.	Kr. Ø.
A. Bevilget i Regnskabsaaret 1887—88.		
Til Odelsmand A. R. Nolsø af Trangisvaag, Udgifterne ved Opsendelsen af en Ko af dansk Race	36	
B. Bevilget i Regnskabsaaret 1888—89.		
1. til Kongsbonde Bærent Wang af Kalbak som Præmie for nogle af ham		
At overføre	36	

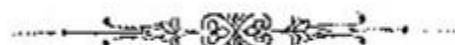
Overført	36	„
foretagne Forbedringer paa sin Fæstegaard	30	
2. Til Thorshavns Kommune til Fortsættelse af Træplantning paa det ved Thorshavn indhegnede Anlæg	50	
C. Beholdning den 31te Marts 1889, indestaaende i Færø Amts Sparekasse mod 3 pCt. Rente	461	02
Summa Udgift	577	02

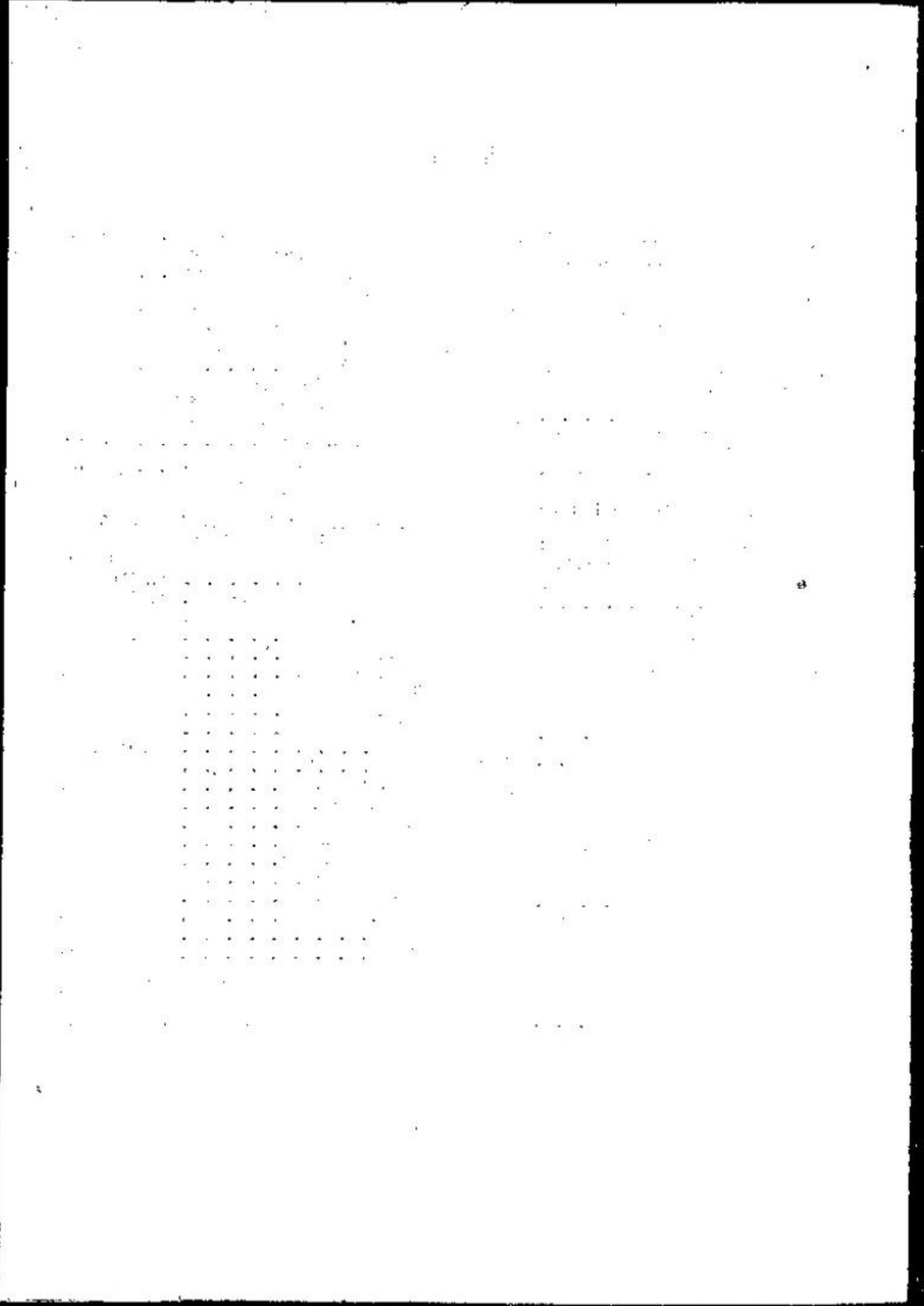
2. Kapitelstaxt for Færø Amt for Aaret fra Olaidag 1889 til Olaidag 1890.

	Kr. Ø.
Uld, uvasket	pr. Pd. „ 30
Lammeskind, nordenfjords	pr. Stk. „ 45
Do. søndenfjords	— „ 30
Hosor, 1 Alens	pr. Par „ 56
Do. 1/4 do.	— „ 63
Do. Puls	— „ 84
Trøjer, 1 1/2 Pd.s	pr. Stk. 1 9
Do. 2 —	— 1 59
Do. 2 1/2 —	— 1 81
Talg	pr. Pd. „ 33
Smør	— „ 81
Raafisk, stor	— „ 4
Do. mindre	— „ 4
Klipfisk, stor	— „ 12
Do. mindre	— „ 10
Do. Langer	— „ 13
Tørfisk, stor	— „ 18
Do. mindre	— „ 9
Do. Langer	— „ 10
Fjer	— „ 44
Tran	pr. Pot „ 16

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1889.

L. H. Buchwaldt. J. C. Evensen.

Indhold.

	Side
Lagtingets Medlemmer.	
I. Eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Handelsregistre, Firma og Prokura af 1ste Marts 1889.	1.
II. Eventuel Udvidelse til Færøerne af Lov om Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner m. m. af 12te April 1889	3.
III. Forslag om Regler til Jagttagelse ved Udførelsen af Skyldssætningen af Jordegodset paa Færøerne	5.
IV. Forslag til Lov om Understøttelse af Statskassen til Brugere af Statens Fæstegods paa Færøerne for af dem paa Fæstet udførte Grundforbedringer m. v.	16.
V. Sagen om Foranstaltninger imod Misbrug af spirituøse Drikke	20.
VI. Forslag til Forandring i Handelsloven af 21de Marts 1855	30.
VII. Forslag til Tillæg til Anordning om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner af 16de Juni 1882	42.
VIII. Forslag til Reglement for Læge- og Præsteskyds	46.
IX. Forslag til Tillæg til Lov af 7de Maj 1884 om Udgifter ved Sindssygevæsenet og om Oprettelse af en Anstalt for Sindssyge i Fyn	52.
X. Forslag til Tillæg til og Forandring i Jagtloven af 9de Februar 1854	56.
XI. Forslag om Trøers Overgang til Fæste	65.
XII. Andragender om Statstilskud til Opførelse af Skolebygninger.	75.
XIII. Henvendelse til Ministeriet om Beskyttelse for det færøske Fiskeri.	79.
XIV. Sagen angaaende en smitsom Øjensygdom blandt en Del af Faarebesætningen paa Østerø	81.
XV. Besværligheder over paalignet Kommuneskat	85.
XVI. Forslag til Fiskerilov for Færøerne	89.
XVII. Sagen om en Omordning af Administrationsforholdene paa Færøerne	91.
XVIII. Andragende om Statstilskud til et forbedret jordbrug i Kirkebo	92.
XIX. Sagen om Sej- og Sildefiskeri med Nót	94.
XX. Sagen om Ødelæggelse af Ravnereder	95.
XXI. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	97.
XXII. Andre Vedtagelser:	
1. Angaaende det Hansenske Legats Renter	105.
2. Angaaende Opførelse af et Detentionslokale i Tveraa	105.
3. Angaaende Udgivelsen af en trykt Vejledning til Sygepleje m. v.	106.
4. Andragende om Statsunderstøttelse til en færøsk Lærers Deltagelse i et Sløjdkursus i København.	106.
5. Angaaende systematiske Forsøg med Grindredskaber	106.
6. Angaaende Optrækning af Hvaler ved Thorshavn	106.
7. Angaaende Anskaffelse af Desinfektionsovne	107.
8. Andragende om Erstatning for Opførelse af et Gjerde over Gæteejde.	107.
9. Angaaende Udgifterne ved Istandsættelse af Jordemoderinstrumenter	107.
10. Andragende om Rydning af Trøen ved Kongemindet m. v.	107.
11. Angaaende Decision af de under Tinget sorterende Røgnskaber	107.
12. Angaaende Antagelse af en Referent og Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning	108.
13. Valg af 2 Mænd til i Forøning med Amtmanden at paakjende en Udskiftningssag	108.
14. Valg af Revisorer for Færø Anits Sparokasse	108.

Tillæg.

Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget	109.
---	------